

FAUSTO BRIZZI

0 sută de zile de fericire

CE AI FACE DACĂ AI AFLA CĂ MAI
AI DOAR 100 DE ZILE DE TRĂIT?

TREI

FICTION
CONNECTION

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Fausto Brizzi

O sută de zile de fericire

Traducere din italiană de
Oana Sălișteanu

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactor:
Alexandra Hânsa

Coperta colecției:
Faber Studio
Foto copertă: © Donald Erickson/ iStock

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Florin Paraschiv

Corectură:
Eugenia Ursu
Elena Bițu

ISBN ePub: 978-606-719-450-0
ISBN PDF: 978-606-719-449-4
ISBN Print: 978-606-719-214-8

Titlul original: Cento giorni di felicità
Autor: Fausto Brizzi

Copyright © Fausto Brizzi, 2013
Prezenta ediție s-a publicat prin acord cu Kylee Doust Agency

Copyright © Editura Trei, 2015
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

Claudiei, care este totul pentru mine

Dacă aş fi bogat, mi-aş petrece o bună parte din zi tolănit într-un fotoliu moale, gândindu-mă la moarte. Dar sunt sărac şi mă pot gândi la ea doar pe fugă sau pe furiş.

CESARE ZAVATTINI

Cele mai importante zile ale vieții mele au fost trei. Pentru a nu nedreptăți pe niciuna dintre ele, am să vi le enumăr în strictă ordine cronologică.

Cea dintâi a fost vineri 13 octombrie 1972. Vineri 13.

În ziua aceea, pe când o aeronavă Fokker se prăbușea prin Anzi cu cei patruzeci și cinci de pasageri, care aveau, în cele din urmă, să se sfâșie și să se mănânce între ei pentru a supraviețui, Antonio și Carla, cu alte cuvinte tata și mama, pe atunci de vreo optsprezece ani, m-au conceput într-un incomod automobil Dyane cafeniu-deschis. Tinerii parcaseră prețioasa mașină, vintage încă de pe atunci, într-o piațetă de la periferie, prevăzută de planul urbanistic al Romei pentru a servi drept alcov perechilor de îndrăgostiți. În jurul lor — hăul cosmic, câteva frigidere plictisite și înfrigurate, un felinar ce suspină melancolic și un dispozitiv de demontare a caroseriilor, în mijlocul unor mormane de mașini resemnate.

Scenografia perfectă pentru începutul unei povești de dragoste.

Antonio și Carla se cunoscuseră în acea după-amiază la ziua lui Manrico, tocilarul obez și mereu nădușit din Frascati, care încă din gimnaziu o curta pe mama fără succes. Ea tocmai refuzase să danseze cu el un dans lent, pe notele lascive ale tânărului pe atunci Elton John; apoi

Îl zări pe tata care o țintuia cu privirea de la depărtare și aproape că se înecă în timp ce mânca un sandvici cu ton, maioneză și roșii. Adevărul e că tata chiar era un tip care te putea face să te îneci cu sandviciuri cu ton, maioneză și roșii.

Înalt, deșirat și fără scrupule, cânta la chitară electrică și compunea piese rock copiate obraznic după cântecele mai puțin cunoscute ale formației Rolling Stones. Părea fratele mai reușit al lui Sean Connery, dar cicatricea de pe obraz îl făcea mai tulburător și mai misterios decât 007. Cât privește cauza cicatricei sale era în stare ca în fața celor care-l ascultau să îndruge numai scorneli ore-n șir. În funcție de publicul din jurul său, cu cicatricea aceea se alesese în urma unei încăierări sângeroase într-o piață din Ciudad de Mexico, sau de la lovitura de cuțit a unui rugbist încornorat și gelos din Bergamo, sau de la sticla cu care aruncase în el Frank Sinatra, invidios pe talentul lui vocal.

Tata era un profesionist al balivernelor, dar într-atât de ieșit din comun, încât, dacă și-ar fi dorit, ar fi devenit fără probleme prim-ministru. Adevărul îl știam însă numai eu, că mi-l șoptise la ureche tușa Pina, spioana mea din Puglia: când avea trei ani, tata căzuse cu tricicleta, rostogolindu-se și lovindu-se de trotuar. În orice caz, frumosul Antonio își aducea în fiecare seară o nouă pasageră în automobilul său Dyane. De data asta era rândul mamei, sedusă, dar nu abandonată, pentru că în momentul cel mai intens al plăcerii, un Fiat 500 roșu a izbit din spate mașina alor mei. La bord erau doi tineri de vreo douăzeci de ani, ușor chercheliți, din Frosinone, care habar nu aveau că astfel au contribuit fundamental la ruperea unui prezervativ și, în consecință, la apariția mea

pe scena vieții. Așadar, băieți, oriunde v-ați afla acum, în Frosinone sau pe Marte, care în fond e cam același lucru, vă mulțumesc.

În acea zi de vineri 13, aterizasem pe planeta Pământ ca oaspete neinvitat, dar acest lucru nu i-a împiedicat pe Antonio și pe Carla să țină destul de mult la mine, cel puțin atâta timp cât au rămas împreună. Asta însă e o altă poveste, de o tristețe fără de margini. Dacă am chef, v-o povestesc mai târziu.

Cea de-a doua zi importantă a vieții mele a fost 11 septembrie 2001. În timp ce toți se aflau în fața televizoarelor ca să vadă și să revadă imaginile cu cele două aeronave Boeing 767 izbindu-se de turnurile gemene din New York, oferindu-le astfel un nou mister lumii și un nou dușman americanilor, eu mă găseam într-un restaurant la malul mării, cu toți vechii mei prieteni și cu Paola, femeia vieții mele. Era o clasică cină de sfârșit de vară, stabilită cu multe săptămâni înainte, dar în realitate nu era numai un pretext pentru un pește la grătar, întrucât mă pregăteam să o cer pe Paola în căsătorie, care nu bănuia nici pe departe acest lucru. Și nici prietenii mei.

Mă înțelesesem cu un ospătar mai în vârstă să punem la cale o banală pantomimă romantică. Pentru douăzeci de euro bacșiș, acesta urma să stingă luminile, să pună melodia noastră (care, ca amănunt, era și este *Always On My Mind*, în versiunea nemuritorului Elvis) și să aducă triumfal un uriaș tort mimoză, având în centru inelul de logodnă așezat pe o tabletă de ciocolată.

Totul pregătit cu dibăcie și cu multă șansă: acea noapte atât de spuzită de stele, încât părea desprinsă din scena

Nașterii lui Iisus, acea căldură sinceră a prietenilor mei, de parcă am fi jucat într-o reclamă pentru un *amaro*, acea briză atât de bine-venită de parcă ar fi fost ventilatorul lui Dumnezeu. Totul desăvârșit. Sau aproape.

Îl scăpasem din vedere pe Umberto.

Umberto este, din nefericire, cel mai bun prieten al meu, un medic veterinar despre care veți auzi multe în paginile ce urmează.

La sosirea tortului, se ridică de la locul său, repinzându-se să fure șmecherește tableta de ciocolată, țipând: „Iar pe-asta, băieți, am s-o ronțai eu!”

Drept urmare, inelul de logodnă îi fărâmă pe loc molarul.

Așadar, prim ajutor stomatologic și adio moment romantic magic și de neuitat.

În ciuda scenei demne de compasiune, Paola îmi spuse *da*.

Și ne-am cununat la începutul anului următor, într-o bisericuță gotică din apropiere de Milano. E unul dintre puținele lucruri pe care nu le-am regretat niciodată.

Paola este protagonista vieții mele. Și din punctul meu de vedere, felul în care a interpretat rolul soției merită cel puțin un Oscar.

Dacă nu aveți nimic împotrivă, mai încolo vă vorbesc puțin despre ea.

Cea de-a treia zi de neuitat a fost duminică 14 iulie 2013, la exact o săptămână după cea de-a patruzecia mea aniversare. Am înțeles imediat că era vorba de o zi specială, pentru că atunci nu au fost dezastre aeriene semnificative care să-mi umbrească momentul.

Era o duminică inutilă și toridă, pe parcursul căreia nu s-a întâmplat nimic demn de luat în seamă. Dacă excludem faptul că pe la 13:27 am tras aer în piept și am murit.

Știu, v-am povestit deja finalul și acum nu mai aveți chef să citiți restul cărții. Păi, atunci, dacă de lectură s-a ales praful, dar totuși cartea ați cumpărat-o și parcă nu vă vine să vă opriți la pagina 13, să vă spun și numele asasinului. Ei bine da, chiar dacă acesta nu e un roman de Agatha Christie, există un asasin. Ba chiar un criminal în serie, întrucât nu m-a ucis doar pe mine, ci milioane de persoane, de i-ar fi făcut invidioși și pe Hitler sau Hannibal Lecter. În fiecare an, aproape o treime din toate formele de moarte ce afectează omenirea este opera sa. Statisticile arată că este cea dintâi cauză a decesului în lumea occidentală. Pe scurt, nu sunt deloc singurul.

Asasinul cu pricina nu are nume de familie, ci doar un nume scurt, cu rezonanță zodiacală și prea puțin amuzant: cancer. Unii îi spun „tumoare” (care în latină înseamnă „umflătură”, uite la ce e bună latina), medicii îi spun „neoplazie” (care în greacă înseamnă „formațiune nouă”, uite la ce e bună greaca). Eu însă mereu l-am numit „amicul Fritz”¹, în italiană, pentru a-l simți mai apropiat și mai puțin agresiv.

¹ Expresia italiană *l'amico Fritz* se folosește pentru a indica aluziv o persoană al cărei nume se vrea trecut sub tăcere sau un lucru cu care s-a stabilit un raport despre care nu se dorește a se vorbi deschis. Expresia derivă din omonima comedie lirică în trei acte a lui Pietro Mascagni, reprezentată pentru prima oară la Roma în 1891. (N.t.)

Aceasta este o poveste despre cum mi-am trăit ultimele o sută de zile ale existenței mele pe planeta Pământ în compania amicului Fritz.

Și despre felul în care, contrar oricărui prognostic și oricărei logici, acestea au fost zilele cele mai fericite ale vieții mele.

Rezumatul episoadelor anterioare

Ajunși în acest punct e nevoie de un mic pas înapoi, altfel spus, de o scurtă recapitulare a existenței mele de până acum câteva luni, altfel nu prea înțelegeți despre ce e vorba, de parcă ați urmări seria a șasea din serialul *Lost: Naufragiații*.

Mă străduiesc să nu fiu prea plictisitor, mai întâi vă povestesc evenimentele fundamentale ale vieții mele, apoi vă prezint personajele, după care, dacă îmi permiteți, îmi voi îngădui, printre altele, câteva comentarii și considerații, pentru a ajunge în fine la încheiere, cu alte cuvinte, la ziua în care amicul Fritz a bătut *cioc-cioc* la poarta mea.

Numele meu adevărat e Lucio, care, într-o *hit parade* a numelor urâte, se plasează în mod indiscutabil pe locul șapte, după Pino, Rocco, Furio, Ruggero, Gino și inegalabilul Gennaro. Mama mea era moartă după marele Lucio Battisti, care în anii aceia se auzea din orice juke-box cântând *La canzone del sole*. Și uite așa mi-a fost ales autograful pentru totdeauna: Lucio Battistini. V-ați prins? Exact, aici e toată ironia, pentru că numele de familie al tatălui meu era Battistini! Acum înțelegeți de ce viața mea

a fost mereu plină de încercări? Imaginați-vă un puștan de prin anii '70, gras, plin de coșuri și cu lentile groase, de semăna cu o cârțiță, purtând un nume aproape omonim cu al celui mai mare cantautor italian și, fiți sinceri, până și voi m-ați fi luat în târbacă.

Recunosc, eram complexat, nefericit, mă simțeam un ratat. Astăzi mi s-ar fi zis, într-un mod mai pragmatic și aproape afectuos, un *nerd*². Precum cei care erau acuzați că răspândesc ciurma în romanul lui Manzoni³, aveam tot ce trebuia ca să izgonesc fetele din jurul meu: pasiunea pentru benzile desenate, pentru filmele horror și pentru piesele cantautorilor sinucigași.

Aveam doar două soluții viabile în viață: fie aș fi devenit un geniu al computerului și aș fi proiectat un sistem operațional într-un garaj, câștigând miliarde de dolari, fie aș fi intrat într-un supermarket cu o pușcă-mitralieră și aș fi făcut măcel. La o asemenea știre, toți vecinii, rudele și prietenii ar fi comentat fără să clipească: „Adevărul e că era cam ciudat!”

Am descoperit în schimb o a treia cale și, din rățoiul cel urât ce eram, m-am prefăcut în lebădă. Nu într-o super-lebădă ca în povești, dar într-o lebădă destul de onorabilă, cu notă de trecere. La paisprezece ani am slăbit douăzeci de kilograme, datorită în primul rând unui aprig uragan hormonal, și mi-am pus lentile de contact (realizate, asta nu știe nimeni, de un oculist neamț tare nesuferit, un anume Adolf Gaston Eugen Fick, un geniu absolut al secolului XX, dar inventate cu mai bine de 400 de ani

² Tocilar; persoană grea de cap. (N.red.)

³ Referire la romanul *Logodnicii* de Alessandro Manzoni, unul dintre cei mai mari scriitori italieni ai secolului al XIX-lea. (N.red.)

mai înainte de Măria Sa Leonardo da Vinci). Trei ani mai târziu, pe când nici nu eram încă major, am devenit cel mai tânăr campion italian de polo din Liga A, ceea ce nu era puțin lucru. De fapt, eram doar cel de-al doilea portar și aproape tot timpul stăteam în halat pe banca de rezerve, totuși în acel an am jucat niște frânturi de partidă, am apărut și o lovitură de pedeapsă, deci pot spune că titlul se pune!

Înotul a fost întotdeauna pasiunea mea, iubeam în special stilul „fluture”, pe care toți copiii îl numesc stilul „delfin”, dintr-un înăscut simț logic, întrucât fluturii nu înoată. Nu am devenit niciodată un supercampion din pricina conflictului de interese cu cealaltă mare iubire a mea pe deplin împărtășită: pâinea, untul și dulceața. 110 calorii din felia de pâine + 75 din unt + 80 din dulceață fac un total de 265 de calorii. O luptă nedreaptă.

Cu multă trudă mi-am păstrat abdomenul pătrășos precum carapacea de țestoasă timp de zece ani, apoi, spre vârsta de douăzeci și șase de ani, m-am lăsat de competiții din cauza unui accident de motocicletă, care mi-a afectat serios ligamentul genunchiului, iar talia a început să se tot îngroașe. Conform cântarului meu atât de antipatic, am pus din nou pe mine cele douăzeci de kilograme pierdute în adolescență, ba poate și câteva în plus. Un fel de Chewbecca din *Războiul Stelelor* de 1,90 m și 110 kg. Vă rog totuși să nu mă faceți să-mi pierd calmul și să continuați să citiți.

Liceu umanist, polo, diploma de absolvent al Institutului Superior de Educație Fizică, zis și ISEF. La 28 de ani obțin o slujbă stabilă la o sală de sport. Nu la o sală de sport strălucitoare și fără cusur ca în filmele

cu John Travolta, ci la una de cartier, aflată la subsolul unui jalnic complex de blocuri de prin anii '50. Înăuntru e și o mică piscină cu faianță albastră decolorată, ce se visează renăscând și tapetând o *pool infinity* din sejururile în Caraibe organizate de Valtur. Sunt — și acum niște muzică triumfală, vă rog — instructor de înot, de gimnastică aerobică, de gaf (adică „gambe, abdomen, fese”) și mai ales de aquagym. Uneori sunt și antrenor personal dacă mi se cere, de regulă de către femei casnice disperate, de dimensiuni considerabile, care nu vor să depună armele așa ușor în fața inevitabilei liposucții. În fine, încerc să-mi câștig pâinea cu mâinile mele, care miros în permanență a clor. Apropo, știți că mirosul de clor, pe care îl cunoaștem cu toții de când eram mici, este degajat în urma reacției clorului ca atare cu urina celor ce se scaldă în piscină? Cu cât se simte mai puternic mirosul de clor, cu atât *nu* ar trebui să intrați în piscină. Să nu ziceți că nu v-am pus în gardă.

În concluzie, eu, care visam să devin căpitanul echipei naționale de polo, cu medalia olimpică pe piept și cu pielea de găină în timp ce se intonează tare imnul național, eram silit să mă resemnez și să fac doar munca aceea pe care viața o alesese pentru mine. Șase ore pe zi petrecute într-un subsol transformat în sală de sport, în care mirosul efortului se îmbină în mod magic cu cel al restaurantului vietnamez de alături. În timpul liber, însă, am izbutit să-mi împlinesc un vis, acela de a antrena o mică echipă de polo. Puștani între 14 și 15 ani, cea mai dificilă vârstă. I-am selecționat de la liceul unde predă soția mea și antrenamentele se țin la o piscină orășenească de câteva ori pe săptămână, cu rezultate, e drept, destul de dezamăgitoare. Anul trecut, foarte mult ne-am străduit

și foarte multe goluri am încasat. Poziția noastră în campionatul provincial, la categoria respectivă de vârstă, a fost un strălucit loc penultim; din fericire, nu se poate retrograda, întrucât mai jos de atât nu există nicio altă ligă. Anul acesta ne menținem fără strălucire pe la mijlocul clasamentului. Dar nu mă plâng, deoarece a-i învăța pe copii iubirea pentru sport este lucrul cel mai frumos din lume.

Așa e viața mea din punct de vedere profesional, dar există și latura cea mai importantă de care deja am pomenit: familia mea. Am cunoscut-o pe Paola când aveam douăzeci de ani, într-o berărie, era prietena unei prietene a colegei mele de la ISEF. De obicei, prietenele prietenelor colegelor mele de ISEF erau niște țări insipizi și lipsiți de grație. Paola însă, de cum a intrat în local, parcă era colorată cu un marker galben fosforescent, ce o făcea să iasă în evidență față de toate celelalte femei de acolo. Un semn galben ce îi străbătea întreaga siluetă, punând-o în valoare ca pe ceva ce trebuie reținut. Precum o frază ce trebuie învățată pe dinafară. După zece minute, plin de dibăcie, o și invitam să asiste la o partidă de polo (în care urma să-l implor pe antrenor să mă lase să joc și eu măcar zece minute). Pe vremea aceea, eram încă un profesionist, iar ea lucra în micuța cofetărie a părinților ei, ceea ce cu timpul a contribuit în mod substanțial la pierderea atât a greutateii mele ideale de sportiv, cât și a mușchilor mei abdominali. Specialitatea casei erau și sunt gogoșile sub formă de inelușe prăjite și cu zahăr pe deasupra. Parfumate, pufoase, având savoarea copilăriei. E o tradiție care se continuă de mai bine de treizeci de ani. Oscar, tatăl Paolei, deschide pe jumătate obloanele

cofetăriei sale deja de pe la două noaptea, astfel încât vampirii și cei ce freacă menta prin Trastevere se pot înfrupta primii din gogoșile aburinde și unsuroase. Acum, că soția lui nu mai e, cu cofetăria a rămas doar el și un ucenic de-al lui originar din Sri Lanka, vesel tot timpul, în vreme ce Paola a terminat Litere și Filosofie și, după o serie de slujbe temporare, a obținut o catedră la un liceu cu profil științific.

După câteva luni de la începutul poveștii noastre de dragoste (primele două luni sunt întotdeauna cele mai grozave, se știe), așa cum numai bărbații se pricep să facă, am procedat astfel încât Paola să mă părăsească: și anume am flirtat cu una, Monica, o fătucă din regiunea Marche, studentă la Psihologie și cu o mare aversiune față de epilatul axilelor.

Și astfel am pierdut-o din raza mea timp de opt ani. Amorul e doar o chestiune de sincronizare, iar noi pe atunci nu ne sincronizam deloc, fiindcă ea își dorea deja o familie, în timp ce eu nu-mi doream decât să mă împerechez cu toate femeile de vârstă fertilă de pe planetă, fie ele epilate sau nu. Două cerințe cam greu de conciliat.

Apoi, într-o bună zi, destinul a vrut să ne întâlnim din nou, într-un supermarket, la coadă. De fapt, din cauza schimbării de la „plete lungi blonde” la „păr tuns scurt șaten”, la început nici nu o recunoscusem și vreo zece minute i-am vorbit, convins fiind că e nepoata unei prietene de-ale bunicii mele. Dar nu i-am spus asta niciodată.

Am invitat-o imediat la cină. Și am apelat la străvechea tehnică legată de ghicitul în cărți. Să vă explic.

În Piazza Navona o vei găsi mereu pe tanti Lorenza, o bătrână care, de când lumea, ghicește în cărți. Are un teanc de cărți de tarot foarte uzate, părul alb prins într-o

coadă împletită strâns la ceafă și vorba dezinvoltă. Nu știe o boabă despre viitor, dar reușește să fraierească pe oricine, mai ales dacă joacă murdar. Eu mă foloseam de ea adesea, mai ales ca să impresionez fetele cu care eram. Tactica era următoarea (folosiți-o nestânjeniți, e fără drept de autor): plimbare romantică prin cea mai frumoasă piață a Romei, schimbăm câteva vorbe și, pe când trecem prin fața tarabei ghicitoare, eu îi arunc pe furiș o hârtie mototolită. În acel bilet, complicea mea găsește toate datele biografice ale fetei în cauză, precum și referiri la gusturile sale și la puținele lucruri pe care le știu deja despre ea. La turul următor al pieței, eu voi fi lansat deja subiectul „paranormalului”, arătându-mă sceptic, în cazul în care ea crede în aceste lucruri, sau, dimpotrivă, convins, dacă ea e sceptică. Intră în acțiune faza a doua a planului: o invit să i se citească în cărți, așa, de amuzament. Nicio femeie din lume nu refuză. Și astfel, tanti Lorenza face spectacol printr-o incredibilă reconstrucție a vieții prezente, trecute și viitoare a naivei sale cliente. Trecutul și prezentul ei i le sugerasem eu, viitorul nu e verificabil, una peste alta, efectul „misterului” e garantat, mai cu seamă când spune că „numele bărbatului vieții ei începe cu L”. L de la Lucio. Dacă fata folosită pe post de cobai deja credea într-o a cincea dimensiune, seara devine o experiență fundamentală a vieții sale spirituale, iar dacă era sceptică, acum fata e în stare de șoc. În ambele situații, eu profit de starea ei emoțională confuză, iar faptul de a fi asistat împreună la un eveniment paranormal nu poate decât să ne unească sufletele și, de regulă, chiar și trupurile. Nu știu dacă vreuna dintre ele s-o fi prins de micul meu truc, în orice caz, vă asigur că funcționează. Celui care îmi spune că paranormalul e o gogoriță de zile mari,

eu îi răspund că e adevărat, că nimeni nu poate prezice viitorul... în afară de mine, de câte ori duc câte o tipă în Piazza Navona. Pentru că în acel caz știu deja cum se vor petrece lucrurile. Nici Paola n-a făcut excepție. Dar, vă jur, a fost ultima oară când am făcut uz de acest șiretlic. În seara aceea, mângâiați de boarea venită dinspre mare, ne-am unit printr-un al doilea prim sărut. Ne-am logodit în mod oficial și, după mai puțin de trei luni, ne-am mutat împreună într-o garsonieră cu priveliște spre Insula Tiberina. O clasică reaprindere a flăcării. De data asta îndrăgostiți și, în sfârșit, sincronizați.

Cum v-am spus deja, ne-am cununat într-o bisericuță din provincia Milano, numită San Rocco Biciuit și Martir, obligându-i pe toți invitații noștri din Roma la o deplasare destul de solicitantă. Dar mai era și o rațiune romantică în spatele acestei alegeri: cu aproape cincizeci de ani în urmă, în aceeași bisericuță se cununaseră și bunicii mei din partea mamei, glorioșii Alfonsina și Michele, care toată viața au fost portarii unui imobil. După dispariția părinților mei (da, au dispărut, dar nu în sensul că au murit, ci pur și simplu s-au pierdut fără urmă, dar nu-mi puneți întrebări, v-am spus deja că poate o să vă povestesc mai târziu), bunicii au fost toată familia mea.

Eu cred că în ziua a șaptea, Dumnezeu nu a intrat în vacanță, ci a născocit bunicii. Și, dându-și seama că era vorba despre cea mai genială dintre creațiile sale, și-a luat o zi liberă pentru a o petrece împreună cu aceștia.

Am trăit cu ei aproape cincisprezece ani, iar cinele noastre în trei, cu piure cu mozzarella topită pe deasupra și curcan pane, rămân o amintire de neșters, de parcă și azi, dacă închid ochii, simt mirosul de prăjeală venind dinspre bucătărie și aud glasul îndepărtat al bunicii strigând: „La

masă, că se răcește!” Când trec prin fața cămăruței în care lucrau și trăiau, mi se pare întotdeauna că-i zăresc încă acolo, pe bunicul cu ochelarii pe nas, sortând scrisorile, și pe bunica udându-și cu drag mușcatele.

Alfonsina și Michele au fost nașii mei de cununie și cred că aceea a fost cea mai frumoasă zi din viața lor. N-am mai văzut vreodată două persoane trecute de optzeci de ani care să plângă atâta de bucurie. La un moment dat, preotul, don Walter, un tip deșirat, cu un pronunțat accent calabrez, pur și simplu a întrerupt ceremonia ca să le facă observație. Au râs cu toții.

În urmă cu câțiva ani, bunicii mei s-au stins, la puține săptămâni unul de celălalt. Au murit în somn, on/off, fără să deranjeze. Nu puteau sta departe unul de celălalt. Au apucat totuși să-i cunoască pe cei doi copii ai mei, Lorenzo și Eva.

Dar asta nu contează prea mult.

Bunicii sunt precum supereroii. N-ar trebui să moară niciodată.

Câteva luni mai târziu, am închis pentru totdeauna apartamentul lor de două camere, precum și cămăruța lor de portar și într-un colț, sub plafon, am găsit o veche valiză de emigrant. Înăuntru erau fotografii, multe fotografii. Dar nu obișnuitele instantanee făcute ca amintire de vacanță la mare sau la aniversările unor figuri necunoscute, ori în diverse momente ale vieții. Nu. În ultimii șaiszeci de ani, bunicul îi făcuse bunicii câte o fotografie pe zi. În fiecare zi. Fără să sară nici măcar una. Pe spatele fiecărei poze era scrisă o dată diferită, mai întâi, toate erau alb-negru, apoi treptat au început pozele color, Polaroid, până la ultimele, care erau printate după fotografii digitale. Poze făcute în locuri diferite, în cămăruța portarului, pe stradă, la mare, la

brutărie, la supermarket, în fața teatrului Sistina, în Piazza del Popolo, în roata mare din parcul de distracții LunEur, la San Pietro, peste tot unde i-a purtat destinul în lunga lor viață. Nu mă mai săturam privindu-le. La început, bunica tânără, apoi, treptat-treptat, primele riduri de expresie, apoi părul mai încărunțit, kilogramele în plus. Numai surâsul era neschimbat. Dar ceea ce mă frapa mai mult nu era procesul de îmbătrânire, ci ceea ce se vedea în fundal. În spatele bunicii era Italia în plină transformare. Era Istoria. Se puteau zări ca prin ceață simboluri și personaje ale fiecărei epoci: mașinile Fiat 1100 și Citroën, modelul bot de rechin; hipioții, băieții de cartier, punkiștii; afișele cu concertele lui Paul Anka, Charles Aznavour și Robbie Williams; modelele de scutere Lambretta, Vespa și motocicletele mai mari; figurinele Big Jim, bicicletele Graziella și cuburile Rubik; cabinele telefonice, taxiurile galbene și prăvăliile cu firme scrise de mână. O călătorie în timp plină de melancolie. Ce grozavă invenție sunt fotografiile! Apropo, cel dintâi fotograf, mai nimeni nu știe asta, e francez și se numește Joseph Nicéphore Niépce, un geniu desăvârșit al veacului al XIX-lea. Dar și în această privință, primele experimente i-au aparținut preabunului Leonardo da Vinci, decatlonistul oricărei *ars inventandi*. Ba unii chiar susțin că până și Sfântul Giulgiu ar fi experimentul unui rudimentar clișeu fotografic realizat de toscanul cel hiperactiv. Fascinantă ipoteză.

Iertare, am cam divagat. După moarte, ideile devin mai confuze, credeți-mă pe cuvânt. Să punem ordine în idei.

Așadar: personaje.

Familia mea

Cinci dintre protagoniștii vieții mele au intrat deja timid în scenă; ei sunt soția mea, Paola, socrul meu, Oscar, cei doi copii ai mei, Lorenzo și Eva, și prietenul meu, Umberto, veterinarul gurmand fără o măsea. Lor li se adaugă și Corrado, celălalt prieten de suflet al meu, pilot pe Alitalia, divorțat de mai multe ori și ușor previzibil (e tipul comandantului plin de șarm, care seduce toate stewardesele).

Dar mai înainte de orice, Paola. Paola. Paola.
Paola mea.

Paola e foarte frumoasă. Pentru mine e foarte frumoasă. Pentru ceilalți e simpatică. Ea e genul fetei din banca a treia, cu ochi de culoarea alunei, codițe și șolduri rotunde, care te iubește, în timp ce tu tânjești ca un fraier după blonduța fandosită din prima bancă. Fără să ai habar că — iar aceasta este chiar o regulă științifică — blonduțele fandosite din prima bancă se combină cu repetenții din ultimul an. Deci oricum nu cu tine, nici măcar când ajungi și tu în ultimul an și rămâi în mod special repetent, ca să poți câștiga la capitolul farmec și șanse.

Paola este o Bridget Jones italiancă. Solară, autoironică, afectuoasă, cu sâni fermi, cupă D. O femeie rară precum zăpada în Maldive. E pasionată de cărți, devorează romanele unul după altul, cu o nespusă curiozitate. În mod special este atașată de *Micul prinț*, cartea ei de suflet, pe care o colecționează în orice ediție, indiferent de format și de limbă.

Așa cum v-am zis deja, e profesoară la un liceu cu profil științific. O consider un fel de Maradona al profesoarelor. Predă italiană, latină, istorie și geografie într-un mod cu totul genial, pe care de data asta nici măcar Leonardo da Vinci nu l-ar fi născocit.

Și n-o spun pentru că e soția mea. Este cu adevărat o profesoară nemaipomenită.

Să vă explic.

Cea mai importantă meserie din lume, cea de dascăl, este nu numai prost plătită, ci și foarte monotona. În fiecare an, profesorul de istorie povestește elevilor săi pentru a mia oară cine erau fenicienii și de ce a izbucnit cel de-al Doilea Război Mondial, cel de matematică le explică integralele și derivatele, cel de latină îi învață să decline și să traducă poeziile lui Horațiu, și așa se întâmplă cu toți ceilalți. Drept care, uneori, profesorii se plictisesc și obolesc, ceea ce îi face mai puțin eficienți și empatici. Pe scurt, mai puțin buni. Paola, conștientă de acest pericol, a inventat o metodă originală pentru a învinge plictiseala și repetitivitatea: în fiecare an școlar ea „interpretează” o profesoară diferită. Chiar la propriu. Pentru fiecare curs își alege anumite particularități ce țin de modul în care se îmbracă și vorbește și nu iese din personaj până la sfârșitul ultimelor examene. Într-un an, a pus în scenă rolul de fată bătrână și antipatică, într-altul, pe cel de profesoară sportivă și cordială, altă dată, pe cel de persoană hiperactivă și cu o

dispoziție schimbătoare, într-altul, pe cel de tipă frivolă și capricioasă. Elevii ei o văd cum se tot transformă de la un an la altul și se distrează ca nebunii. Profesoara „actriță” este idolul lor absolut, chiar și atunci când îi ascultă și le trânteste un demoralizant patru. Directorul însă o invidiază pentru popularitatea de care se bucură și nu o vede cu ochi buni. Paola însă de cincisprezece ani își continuă neabătută show-ul său didactic atât de personal și obține întotdeauna rezultatul către care toți actorii tind: atenția și consensul publicului (care în cazul ei se rezumă la câteva zeci de elevi). Eu râd când o văd întorcându-se acasă ba în versiunea ei de profă sexy, ca în filmele anilor '70, ba în cea de domnișoara Rottenmaier⁴. V-am mai spus, e un geniu. Ar fi fost o actriță fantastică dacă n-ar fi avut o pasiune așa de mare pentru învățământ. O pasiune care ne unește, chiar dacă eu, pe elevii mei, îi învăț mai mult cum să arunce mingea cu boltă și cum să contraatace.

E o femeie cu totul specială, dar lucrul acesta nu m-a împiedicat s-o înșel în urmă cu câteva luni. Știu, erați pe cale să vă atașați întru câtva de mine, iar acum v-am dezamăgit. Ce-aș putea spune ca să mă disculp? Aș putea eventual să vă arăt o fotografie a exemplarului feminin care m-a făcut să cad în ispită. Nu, cred că așa mi-aș îngreuna situația și mai mult. Ce mai încoace și încolo, oameni buni, după unsprezece ani de căsnicie, am căzut în banala cursă a trădării în dragoste. Îmi pare rău, dar vă rog să mă credeți că am niște circumstanțe atenuante. Să continuăm însă în ordine. Personajele.

Lorenzo și Eva. Copiii mei.

⁴ Numele severei și scortșoasei institutoare a Clarei, personaj din popularul serial de desene animate *Heidi*. (N.t.)

Lorenzo cel ciufulit e în clasa a treia și nu se împacă deloc cu școala. Învățătoarea lui e disperată și nu ratează vreodată să-mi repete cea mai banală dintre replicile clasice: „E inteligent, dar nu își dă silința”. Și de-ar fi numai asta, dar e și indisciplinat pe deasupra. Paola zice că e numai vina mea, pentru că nu sunt acasă aproape niciodată, ocupat ba cu sala de gimnastică, ba cu antrenamentul de polo, și că-i fac mereu toate capriciile. Adevărul este însă că micului Lorenzo îi stă mintea la altceva. Nu-l interesează deloc să afle că vechii egipteni făceau ca deșertul să devină fertil cu ajutorul nămolului din Nil, și nici să descopere ce s-o fi ales de asirieni și de babilonieni, ci își folosește timpul pentru a-și cultiva hobby-urile. Două sunt hobby-urile lui principale: să cânte la pian și să demonteze aparate electronice scumpe. Două activități destul de creative, așadar. Și uneori cam săcâitoare.

Pianina e de la bunicii mei portari și la noi în casă nimeni n-a știut să cânte la ea, nici măcar ei. Probabil rămăsese de la o moștenire precedentă. Într-o bună zi, am auzit niște acorduri aproape armonice venind din capătul coridorului apartamentului de trei camere în care locuim. Era Lorenzo, care prindea tot mai multă forță în primele lui încercări de concertist. Azi e în stare să cânte după ureche orice cântec pe care-l aude la radio. Nu intenționez să spun că-l am pe Wolfgang Amadeus Mozart în sufragerie, dar micul muzician promite de pe acum.

Cel de-al doilea hobby al său e însă mai neliniștitor. Încă de când mânuțele lui au devenit capabile să apuce, Lorenzo demontează și disecă totul cu precizia unui anatomopatolog. Numai că face autopsii pe cord deschis unor obiecte care ar mai fi fost încă utilizabile. De la televizor la mașina de spălat vase, de la motorul mașinii mele break

la distribuitorul de snackuri din școală, de la mixer la semaforul de lângă casă. Este cu adevărat pasionat de mecanică și de electronică. Până în acest punct, preocuparea lui ar fi chiar distractivă și instructivă, problema e că niciodată nu remontează la loc și, pe unde trece, lasă totul devastat precum hoardele lui Attila, transformând orice obiect într-o mobilă Ikea fără instrucțiuni de asamblare. Drept care, este evident că timpul pe care îl mai are la dispoziție este cu adevărat foarte redus. Soția mea, din poziția ei de profesoară talentată și întreprinzătoare, e foarte îngrijorată. Eu însă nu. În schimb, sunt îngrijorat (sau mai degrabă mâhnit) că Lorenzo nu a învățat încă să înoate, ba chiar are frică de apă. Linia lui de plutire e fix la fel cu cea a Titanicului din zilele noastre. Cum intră în apă, fără pic de ajutor din partea vreunui aisberg, se duce bâldâbâc la fund. Păcat.

Pistruiața Eva, în schimb, e în clasa întâi și toate învățătoarele o adoră. Dă semne că va deveni o ecologistă militantă. Ne-a șantajat să creștem în casă niște animăluțe și acum conviețuim cu un câine-lup șchiop și sașiu (cărui, ca să nu ne mai complicăm, i-am zis Lupo), un hamster alb neastâmpărat, care mai și mușcă pe deasupra, și nu mai puțin de trei pisoi leneși, culeși de pe stradă, cărora le-am dat nume din *Pisicile aristocrate*: Berlioz, Marie și Toulouse.

Acasă Eva e un uragan de cuvinte. Vorbește, vorbește și iar vorbește. Până să ajungă la esența problemei, încarcă discursul cu atâtea explicații și detalii, cu atâtea descrieri și întâmplări, că nici măcar Perry Mason⁵, aflat

⁵ Personaj de ficțiune al lui Erle Stanley Gardner, prezent în aproape 80 de romane și nuvele și devenit celebru prin serialul de televiziune cu același

în dificultate, n-ar reuși în pledoaria sa să-i învăluie pe toți în atâta fum. Când va fi mare, sunt sigur că se va face prezentatoare TV sau politician, ceea ce, în fond, reprezintă cam aceeași meserie. Își pune în aplicare pasiunea ecologistă în legătură cu absolut tot, ne obligă la o sortare a resturilor menajere atât de diferențiată, încât pare o colecție de gunoi pe categorii de forme, materiale, mirosuri și culori. E foarte drăguță, dar nu urmărește vreun profit de pe urma acestui lucru. Face uz de zâmbetul său și de ochii aceia mari, albaștri cum e cerul în mijloc de august, pentru a-și convinge aproapele să-i calce pe urme în exageratul său simț civic. Când salută spune „Miao” în loc de „Ciao”, întrucât susține că a fost pisică într-o viață anterioară.

Uneori, parcă și-ar aminti că are doar șase ani și jumătate și vine să se ghemuiască lângă mine pe canapea ca să se uite la desenele animate de la televizor. Acelea sunt clipele în care pentru mine timpul încetinește și se oprește în loc. Se spune că iubirea unui părinte pentru copiii săi este cea mai curată din lume, cea în numele căreia poți trece munții, poți compune cântece. Profund adevărat. Când Eva aleargă în întâmpinarea mea, sau când, în nopțile cu tunete, vine să-și caute culcuș în patul nostru, inima mea surâde, ridurile par să mi se șteargă, iar mușchii mei toți devin ca la douăzeci de ani.

Cea mai bună doctorie.

Eva este și preferata unui alt protagonist al acestei povești. Cel mai incomod. Socrul meu, Oscar.

nume, difuzat într-o primă serie între 1957 și 1966, Perry Mason este un avocat ce reușește să câștige prin arta sa retorică cele mai complicate cazuri penale. (N.t.)

Nu e greu să ni-l imaginăm pe Oscar: seamănă leit cu Aldo Fabrizi⁶, are același fizic rotofei, același umblet și același glas găjăit și bombănitor. Viața lui se împarte în „înainte de accident” și „după accident”. Cu vreo zece ani în urmă, soția lui, Vittoria, femeia cea mai tăcută și la locul ei din toate timpurile, a fost lovită și omorâtă de un pirat al șoselelor pe când își scosese la plimbare labradorul, bulimicul Gianluca.

Oscar nu-și iartă niciodată că n-a coborât el cu câinele în seara aceea, fiindcă n-avea chef să se întrerupă de la un meci al naționalei, pe care de altfel Danemarca o și bătuse cu 2 la 0, ține mereu să precizeze.

De atunci, socrul meu s-a schimbat. După primele luni de șoc a devenit mai sociabil, ba chiar a început să citească romane și s-a transformat dintr-un cofetar simpluț în filosof, om politic și predicator în dialect romanesc. În fiecare zi li se adresează vehement clienților săi, de parcă ar fi posibili electori: „Oameni buni, vă spun eu adevărata soluție pentru a pune Italia pe picioare, alta decât pălăvrăgeala oamenilor politici. Dați-mi mie puterea pe mână și v-o arăt imediat. Așadar, punctul unu: să punem ordine în conturile publice. Soluția este cât se poate de simplă: invadăm San Marino și Vaticanul și le cucerim. Fără vărsare de sânge. Oricum, Vaticanul nu e păzit decât de o mână de gărzi elvețiene⁷, iar ceilalți se ocupă

⁶ Aldo Fabrizi (Roma, 1905–1990), cunoscut actor de comedie și regizor, autor de sonete scrise în dialectul vorbit la Roma, pe care le-a închinat rețetelor culinare, bunătaților gastronomice și plăcerii de a mânca, e o prezență dolofană și bonomă în peisajul cinematografiei italiene. (N.t.)

⁷ Corpul de gardă al suveranului pontif, numărând 110 soldați, constituie cea mai mică armată din lume. A fost înființat în urmă cu cinci veacuri din mercenari elvețieni. Gărzile, înarmate și în zilele noastre cu platoșă

cu colecția de timbre. Nu ne trebuie mai mult de două minute, urma scapă turma, și înfigem drapelul italian pe cupola bazilicii San Pietro. Apoi îi dăm papei un rol de reprezentant, înființăm anume pentru el un minister inutil, cum ar fi ministerul Religiei. Între timp, confiscăm toate minunățiile pe care le posedă Vaticanul, din care o parte o donăm ca act de binefacere Lumii a Treia (e un gest care dă bine), iar cu restul punem pe picioare finanțele italiene. La fel și cu San Marino, îl transformăm într-o minunăție multiproprietate și îl vindem japonezilor. Bazilica San Pietro o scoatem la licitație și o dăm celui care oferă mai mult, dar să nu ne trezim că o transformă în cine știe ce garaj enorm. Important e să nu ruinăm Italia din nou. De exemplu, e de ajuns să reintroducem pedeapsa cu stâlpul infamiei pentru cei ce practică evaziunea fiscală și ne-am scos! Apoi ajungem și la Roma, care e un oraș complicat. După mine, principala problemă este traficul. Soluția este sub ochii tuturor: asphaltăm Tibrul! Ce mare lucru! O șosea de centură interioară, un sens giratoriu în jurul Insulei Tiberine și am rezolvat treaba!“

Toți cei din cofetărie se amuză. Și pleacă, fără să observe că bunul Oscar, italianul mediu pursânge, a uitat să le bată bonul de casă.

Nu izbutesc să nu mă iau la hartă cu el, chiar dacă, atunci când începe să emită ipoteze despre sensul vieții, mă distrează atât de mult, încât l-aș dori drept guru personal. Sunt sigur că într-o bună zi va ajunge să fie studiat

metalică și halebardă, au menținut peste secole tradiția unei vestimentații desenate, după unii, de Michelangelo, după alții, de Raffaello și poartă și acum costume renaștentiste deosebit de colorate, cu mâneci și pantaloni bufanți în dungi galbene și albastre, și coifuri cu penaj roșu. (N.t.)

în manualele de școală, iar elevii îl vor urî tot la fel ca pe colegii săi, Socrate și Platon.

Subiectul său preferat este „viața de dincolo de viață”. Teoria lui este că realitatea pe care o cunoaștem nu e altceva decât un al doilea tur de carusel al fiecăruia dintre noi în lume, ceea ce în mod comun numim „infern și paradis”. Cine a fost cuminte în viața precedentă, vine pe această lume într-o familie de industriași, sănătos, inteligent și frumos. Cine a fost rău, se naște urât, schilod, nărod și sărac, sau moare tânăr, sau se îmbolnăvește. E o teorie care, dacă îl ascuți, ar justifica toate nedreptățile din lume; pe scurt, cine e norocos își merită norocul, iar cine e fără noroc, așijderea. E o concepție preluată, cred, de la Baba Befana: dacă ai fost cuminte, Befana⁸ îți aduce dulciuri, dacă nu, îți aduce cărbuni. Eu mă amuz să alimentez mereu discuția și să-l stârnesc puțin:

— Păi, atunci, nu merită să nu faci nimic? E deja totul scris în stele?

Oscar dă din cap și continuă să scoată din cuptor inelele din aluat. Nu cunoaște răspunsul, face speculații, propune teme, dar nu dă niciodată soluții. Ca toți filosofii, de altfel.

— La urma urmei, dragă Lucio, sensul vieții stă în a mușca dintr-o gogoasă caldă.

Surâd și îmi înfig dinții în gogoșa fierbinte. Ca întotdeauna, are dreptate.

⁸ *Befana*, cuvânt popular derivat de la cuvântul grecesc *epiphaneia*, sărbătoare legată de apariția sau manifestarea divinității, este în calendarul catolic ziua de 6 ianuarie, în care se prăznuiește închinarea regilor magi, cei ce aduc daruri Pruncului Iisus. În tradiția populară italiană, în această zi, toți copiii primesc, după merit, daruri de la *Befana*, o bătrânică urâtă, dar generoasă. (N.t.)

Ceva ce nu are legătură cu nimic

Ați înțeles deja că am o idee fixă legată de inventatori și de aceea nu putem continua cu descrierea personajelor dacă nu elucidăm unul dintre cele mai importante mistere ale umanității, și anume: cine a inventat gogoșile cu gaură?

Un italian? Poate chiar omniprezentul Leonardo da Vinci? Nicidecum, doamnelor și domnilor.

La drept vorbind, Leonardo a inventat un inel ca un colac, dar acela era pentru învățatul înotului. Din păcate, nu a inventat și plasticul, așa că modelul de colac cu mâner a rămas doar în mintea lui.

Gogoșile prăjite cu gaură la mijloc au însă o geneză destul de controversată. Au poposit la New York (care pe atunci se numea New Amsterdam) din Olanda, sub denumirea de *olykoek*, adică „gogoși în ulei”. Un nume nu tocmai atrăgător. Erau dintr-un aluat făcut din făină, mere, prune și stafide. Legenda spune că, într-o bună zi, o văcuță s-ar fi împiedicat din greșeală de o oală cu ulei încălzit, care s-ar fi răsturnat peste aluatul pregătit pentru desertul olandez, născocind astfel această bombă dulce

și prăjită. O bovină creativă ce ar merita un monument. Bine, OK... dar gaura?

În 1847, o anume Elizabeth Gregory, mama lui Hanson Gregory, tânărul căpitan al unei nave din New England, a modificat rețeta gogoșilor în ulei, adăugând nucșoară, scorțișoară și coajă de lămâie, înfigând chiar și câteva nuci și alune în miezul prăjiturii, cel care se coace cel mai greu. Prăjitura a devenit astfel nespus de apetisantă, iar când fiul a plecat într-o lungă călătorie, doamna a trebuit să pregătească mai multe pentru întregul echipaj, iar adăugarea nucilor a dus și la o schimbare a denumirii acesteia. De atunci, prăjitura se numește „aluat cu nuci”, în engleză *doughnuts*. Adică îndrăgitele noastre *donuts*.

Dar să ajungem la tema principală: gaura.

Invenția găurii centrale și deci a formei sub care este cunoscută se pare că îi revine chiar fiului lui Elizabeth. Se spune că acestuia nu-i plăceau nucile și alunele pe care mama lui le înfigea în miezul gogoșii și că prefera să le scoată înainte de a o mânca, lăsând astfel o gaură centrală în prăjitură. La ordinul căpitanului, bucătarul vasului a preparat toate prăjiturile ce au urmat în formă de gogoasă, îndepărtându-le mijlocul cu o conservă rotundă în care ținea piper.

O invenție care nu a trecut neobservată. La Clam Cove, în Maine, există de altfel chiar și o placă în onoarea căpitanului Hanson Gregory, „cel care a inventat gaura gogoșii”, iar în 1934, la Târgul Mondial de la Chicago, inelușul de aluat a fost declarat „marea lovitură alimentară a secolului progresului”. Fapt este că, oricare ar fi adevărul, acea scobitură centrală a marcat începutul marelui succes internațional al gogoșilor găurite.

Firește că noi, italienii, și în mod special socrul meu Oscar, considerăm cu totul inacceptabilă această poveste sau legendă, ce-o fi ea. Cum adică, gogoșile cu gaură, zise și *graffe* la Napoli, nu sunt invenția noastră? Nu e cu puțință.

Dragilor, îmi pare rău, dar și în cazul acelor *graffe* se pare că genialul stimul creativ nu e de sorginte italiană, ci că meritul ar fi al unei rubiconde cofetărese și brutărese austriece, o anume Veronica Krapf, de la numele căreia ar deriva denumirea lor mai răspândită de *krapfen*, în versiunea lor originală. Care apoi s-a îmbogățit în multiple alte versiuni delicioase cu cremă, cu ciocolată, cu dulceață, dar, mai ales, cu gaură. Această variantă despre cum au luat naștere gogoșile-ineluș este evident diferită de cea a căpitanului american; cam cum s-a întâmplat și cu bățalia dintre Meucci și Bell pentru paternitatea invenției telefonului.

Oricare ar fi adevărul însă, știu că vi s-a făcut foame, așadar, înainte de a lăsa lectura pentru a băga ceva în gură, să reluăm de unde ne întrerupseserăm. De la personaje.

Prietenii mei

Pasiunea mea pentru gogoșile cu gaură o împart cu cei mai buni prieteni ai mei: Umberto și Corrado. Ne-am cunoscut în școala generală și am rămas prieteni toată viața, chiar dacă Umberto a pierdut un an după o preasfântă repetenție din anul întâi de liceu. Făceam totul împreună, și vacanțele, și taberele de cercetași. Cei trei muschetari din partea de nord a Romei. Eu eram sâcâitorul Porthos, Umberto — practicul Athos, iar Corrado — seducătorul Aramis. Unul pentru toți și toți pentru unul. Despre ei cunosc într-adevăr toate amănuntele și secretele. Ne-am încăierat, am râs împreună, ne-am bătut pe aceleași fete, ne-am împrumutat bani și ne-am ținut gura. Pe scurt, am făcut tot ceea ce fac marii prieteni. Și douăzeci de ani mai târziu, exact precum cei trei legendari muschetari ai reginei, iată-ne încă aici.

Umberto, în afara momentelor când înghite inele de logodnă, așa cum v-am povestit, e veterinar. E singur, niciuna dintre relațiile pe care le-a avut nu a durat mai mult de un an. Ceea ce e chiar un mister, întrucât Umberto este prototipul soțului ideal. Nu e niciodată

prost dispus, are autoironie, nu e un tip frumos, dar emană sănătate, e poate doar puțin cam prea natural în purtări și cam impulsiv. Defectul său cel mai evident, în afara accentului tipic al romanilor, este punctualitatea. Un defect de neiertat în capitală. Aveți în minte tipul acelor nebuni care, dacă le-ai stabilit o întâlnire la restaurant la ora treisprezece, ajung acolo la treisprezece fără cinci? Sau care te așteaptă deja la cinema și au și cumpărat bilete pentru toți? Sau care, dacă îi inviți la cină, sosesc numai bine ca să te surprindă preumblându-te încă prin casă în halat și papuci?

Uneori, Umberto e o prezență cam incomodă, ținând cont de faptul că la Roma media populației trăiește cam cu o jumătate de ceas în urmă. Eu sunt un nepunctual cronic și Umberto mi-a reproșat-o întotdeauna. Susține că și-a petrecut în total cam un an din viață așteptându-mă. Existența lui e făcută din așteptări continue, așa încât a luat măsuri și a început să se străduiască să umple aceste găuri negre. Opțiunea lui a fost un colac de salvare vechi, dar fără moarte: cititul. Are mereu cu el o revistă de buzunar cu benzi desenate, a cărei lectură, a calculat el, durează cam cât o întârziere medie de-a mea.

Umberto își petrece adesea serile la noi. Soția și fiica mea au un raport special cu el. Paola îl consideră un soi de frate de care ea n-a avut parte niciodată, îi face confidențe și îl răsfăță cu tăvi de parmezan la cuptor și tiramisu de-a dreptul ucigașe. Iar micuța Eva îi spune „unchiule” și stă la palavre cu el despre pasiunea lor comună legată de natură. Inutil să vă mai spun că e veterinarul de încredere al fermei noastre din apartament. Câteodată noi, în postura unor ucenici ai lui Cupidon, îi mai aranjăm niște întâlniri, despre care să nu bănuiască nimic, cu colegele

profesoare ale Paolei, dar fără rezultate spectaculoase. Femeia vieții lui nu a apărut încă la orizont.

Corrado, cum am menționat și mai devreme, e pilot la Alitalia. Ba mai mult, e chiar pilotul prin excelență, e arhetipul perfect: înalt, frumos, bărbuță bine îngrijită, gentilom, cu dinți strălucitori și aliniați, musculos, dar nu exagerat, pe scurt, visul tuturor stewardeselor. Are două divorțuri la activ, nu are moștenitori și manifestă o marcată predispoziție de a pune pe jar inimile tuturor femeilor care îi ies în cale, pentru a le lăsa apoi îndrăgostite și deprimare. Urăște în fond regnul feminin, după cum singur spune, din pricina celor două furtunoase divorțuri prin care a trecut, ale căror unice amintiri sunt cecurile cu suma lunară de întreținere către fostele lui consoarte, pe care le numește „parazite”.

Hobby-ul său principal este acela de a se distra, de parcă ar fi unul dintre prietenii lui Germi și Monicelli⁹, puși permanent pe farse în înfrigurata Florență a anilor '70. Marea lui pasiune e statistica, încă de când eram amândoi în liceu. Colegi de bancă, eu cu o medie de șase cu doi de minus, el de opt spre nouă. O chestiune de statistică, zicea el. El nu învăța niciodată, dar reușea să prevadă, cu o precizie demnă de Nostradamus, data la care va fi ascultat, ba chiar și probabilitatea de a i se pune sau nu o anumită întrebare. Ținea minte tot, procesa tot și trăgea concluziile; astfel, invariabil nimerea. Aplica această metodă pretutindeni, în mod special cu femeile care, ați înțeles deja, au fost

⁹ Referire la filmul italian *Amici miei* („Prietenii mei”), 1975, în regia lui Mario Monicelli (1915–2010), după un scenariu de Pietro Germi (Genova, 1914 – Roma, 1974), pe care îi lega o strânsă prietenie, amândoi regizori, scenariști și actori foarte cunoscuți, reprezentanți de marcă ai genului cinematografic *commedia all'italiana*. (N.t.)

și sunt slăbiciunea lui. Corrado a făcut la viața lui mai multe cuceriri decât Fonzie¹⁰. Tot grație statisticii. Iată schema lui personală pentru agățarea tipelor: cum ajungea la câte o petrecere, începea, în ordinea descrescătoare a frumuseții, să pună ochii pe toate fetele prezente. Se ducea mai întâi la cea mai frumoasă dintre toate și o întreba cu un tupeu fără egal: „Ai chef să faci dragoste cu mine în seara asta?”

Zero barat la capitolul vrăjeală, așadar, căci el mergea mereu la esență.

Răspunsul era aproape fără excepție: „Nu ți-e bine?”

Dar pe măsură ce cobora în clasament, când ajungea pe la a zecea sau a cincisprezecea din concursul ad-hoc „Cea mai frumoasă tipă de la chef”, reușea să mai smulgă și vreun: „De ce nu, în fond?”

Cei doi o tureau pe dată spre primul alcov disponibil, sub privirile mele mâhnite. Era într-un totu meritul statisticii. Calculase că dintr-o sută de tipe, cel puțin treizeci or să meargă cu el. Pentru a le face să iasă din bârlog, pornea în chip optimist de la cea mai arătoasă și se mulțumea în cele din urmă cu cea care cădea în mreje, drăguță și ea, niciodată însă cea mai urâtă. Și toate acestea în timp ce eu mă încăpățânam să o tot curtez pe cea mai frumoasă de acolo, pentru ca, în cele din urmă, să iau o țepă cât mine de mare, după ore și ore de trăncăneală inutilă, vrând eu să mă dau interesant și sexy.

Una peste alta, Corrado este bărbatul cel mai irezistibil din lume pe care îl poți avea drept amic. Dar le pun în gardă pe cititoarele mele: dacă îl întâlnești, fugiți de el ca dracul de tămâie. O să-l recunoașteți: seamănă cu Aramis.

¹⁰ Fonzie este prescurtarea afectuoasă de la Arthur Herbert Fonzarelli, personajul șarmant de tip *latino lover* interpretat de Henry Winkler în serialul de televiziune american *Happy Days*, produs între 1974 și 1984. (N.t.)

Suntem aproape gata

Acum sunteți în posesia tuturor ingredientelor pentru a începe să simțiți gustul acestei povești fără final fericit și să asistați la sosirea iminentă a amicului Fritz. Încă niște informații necesare și suntem gata.

Până acum câteva luni, toate zilele vieții mele păreau trase la xerox, ca niște fotocopii șterse. Ieșeam din apartamentul nostru din San Lorenzo întotdeauna în jur de ora opt fără un sfert, o duceam la școală cu mașina mai întâi pe Paola, apoi pe copii, după care parcam mașina undeva pe malul Tibrului, cam la zece minute de sala de sport, din cauza acelei oribile zone de trafic limitat. O mică plimbare care îmi pica de minune pentru o cafea suplimentară. Aproape în fiecare zi, traversând cartierul Trastevere, poposeam la cofetăria lui Oscar, ce se afla în drumul meu. O scurtă șuetă despre climă și politică, după care socrul preferat mă îmbia cu o gogoasă găurită, caldă și înmiresmată, fără să i-o fi cerut măcar. Nici nu era nevoie.

Cu acea formă rotundă și pudrată cu zahăr mă așezam la masa de pe trotuar, în fața intrării în magazin. Era o

masă de lemn, vopsită cu stângăcie, ce părea uitată acolo de după război. Sunt cele mai bune cinci minute ale zilei. Zahărul împrăștiindu-se și mânjindu-ți buzele, așteptând să fie lins, crusta aurie care rezistă doar o fracțiune de secundă înainte de a ceda și a lăsa ca dinții să se înfigă à la Dracula în miezul pufos, trecătorii grăbiți și anonimi pe care să-i privești ca pe niște actori pe scenă. Nu sunt niciodată singur. După câteva clipe, apare mereu o vrăbiuță lipsită de inhibiții care zboară deasupra mesei mele și ciugulește firimiturile. E mereu aceeași, deja o recunosc. Nu suntem chiar prieteni, dar pe aproape. Să zicem doar bune cunoștințe. Eu îi rup niște bucățele din gogoasă și, de câteva ori, a venit neînfrică să mănânce chiar din mâna mea. Nu ciripește niciodată. Îmi respectă tăcerea concentrată asupra emoției gastronomice care are loc în cavitatea mea bucală. Poposește doar pentru acea rapidă ciuguleală, apoi se uită la mine, ca și când mi-ar spune: „Îmi pare rău, amice, că nu zbori, da' eu mă duc să dau o tură” și decolează cu două piruete elegante. Când pleacă, pentru mine e precum ceasul deșteptător care sună: începe ziua.

Acel „răgaz de gogoasă” este un secret care rămâne între mine, socrul meu și vrăbiuță. Nu i-am spus niciodată nimic Paolei, care zilnic mă îndeamnă spre o dietă mai echilibrată și mai sănătoasă. Și nu mi-ar ierta-o.

Împreună cu Paola, de-a lungul acestor zece ani, am avut sușuri și coborâșuri, iar cu puține luni în urmă am atins o minimă istorică din cauza unui eveniment banal pe care l-am pomenit deja, ce poate fi concentrat în cuvinte cenușii: am înșelat-o. Am avut, într-adevăr, o mică aventură cu o nouă clientă de la sala de fitness, doamna Moroni. O mică aventură. Foarte mică. Ne-am

văzut de două-trei ori. Oricum, nu mai mult de cinci ori. Maximum de zece ori. OK, au fost cam douăsprezece. Dar era vorba despre sex, doar despre sex. Pentru noi, bărbații, aceasta este o diferență fundamentală. În plus, și o circumstanță atenuantă generică, sper.

Dacă cititoarele mele nu au închis și nu au aruncat deja cartea în foc, mă străduiesc să explic mai bine situația.

Doamna Moroni.

Treizeci și șase de ani, cu patru ani mai tânără decât mine. Măsurile ca de pin-up girl din anii '50: 92-60-88 (le-am citit pe fișa clienților de la sală și le-am ținut minte imediat).

Un chip ca de Madonna pictată de Raffaello, cu buze mai conturate.

Carnație albă, pistrii.

Haioasă.

Și ea căsătorită de ani de zile cu un tip care, prin natura meseriei, călătorește foarte mult.

Când m-a ales ca antrenor personal, un singur lucru mi-a venit în minte: „Aoleu!”

Femeile seducătoare și măritate cu bărbați care, prin natura meseriei, călătoresc foarte mult nu ar trebui să colinde libere pe la săli de fitness, unde lucrează niște sărmani instructori, ce fac dragoste cu iubita lor nevastă cu care sunt căsătoriți de mai bine de zece ani nu mai des de două ori pe lună. Ar trebui să se interzică prin lege! Să-și cumpere o bicicletă de antrenament și să și-o pună în sufragerie, please!

La început, am avut un raport foarte profesional cu doamna Moroni. Mă rog, destul de profesional. În primele lecții m-am limitat la întâmplătoare, dar calde, atingeri ale coapselor sau ușoare palpări, pentru a simți

musculatura, de tipul „porc bătrân”, știu că la asta vă gândiți. Apoi, într-o seară, am rămas singuri în sala de fitness peste program. I-am spus secretarei că o să închid eu, după ce termin niște exerciții cu doamna Moroni. Și într-adevăr, conform dicționarului italian, exercițiul este „o încercare sau o serie de încercări cărora ne supunem pentru a ne menține eficienți din punct de vedere fizic și mental sau pentru a deveni mai experimentați într-o anumită disciplină”.

Iată, și în seara aceea am exersat mult în disciplina cea mai veche a lumii.

Și am continuat să exersăm mai multe luni la rând. Mai multe luni la rând de minciuni, de stres, de frică să nu las urme care să mă trădeze. De regulă exersam la ea acasă, când soțul muzician era în turneu cu vreun cântăreț consacrat. Iar de câteva ori, am reluat cu avânt experiența de la sală. Niciodată la mine acasă. N-aș fi putut. Dar acest lucru, știu prea bine, nu mă absolvă.

Lucrul grav e că Paola a descoperit totul. Ancheta ei a început într-o seară de februarie. Îmi las iPhone-ul pe masă în timpul cinei. Știu, e un comportament foarte ingenuu, de începător în arta înșelării. Dar pe de altă parte, chiar eram un începător. În timp ce ne desfățam cu un excelent pui cu orez și curry, sună telefonul. Pe ecran apare vizibil DOCTOR MORONI. Începător, dar nu chiar prostuț.

— Nu răspunzi? îmi zice Paola.

— Nu, e... e Moroni, medicul de la sală, inventez eu, încurcat. E un tip foarte plictisitor, sigur ar fi o pierdere de timp.

— Dacă vrei răspund eu și îi spun că ai ieșit...

— N-are importanță, mulțumesc, iubito. Îl sun eu mâine dimineață. E chiar bun curry-ul ăsta.

M-o fi crezut?

Oi fi fost destul de credibil?

Bănuia ceva?

Cine știe?

După nu mai mult de 48 ore urma să descopăr că răspunsurile corecte erau: nu — nu — da. Și că soția mea se transformată în acel moment într-un locotenent Colombo care, de fiecare dată când ceva îi este cât de cât suspect, nu-i dă drumul prăzii până nu o scoate din vizuină și nu o obligă să-și asume responsabilitatea.

Seara însă continuă în liniște, ceea ce mă calmează. Mă uit cu copiii la televizor, la *Frumoasa și bestia*, dar mai ales setez telefonul pe profilul *în avion*. Ca să nu mai primesc telefoane agasante. Dar în noaptea aceea n-am prea dormit, iar în baie am șters toate mesajele compromițătoare ale fantomaticului „Doctor Moroni”.

A doua zi dimineață o sun pe doamna Moroni și descopăr motivul telefonului inoportun: spera să pot ajunge la ea după cină, întrucât soțul ei plecase pentru o treabă neprevăzută. Îi spun încă o dată apăsător că am o căsnicie, probabil mai fericită decât a ei, și că vreau să tai această legătură sinucigașă. În seara aceea, cu puțin înainte de încheierea programului, frumoasa adulteră aterizează la sală într-un costum mult prea mulat și sfârșim prin a o face din nou, și încă repetat, în dușurile vestiarului instructorilor. Că sunt un om dintr-o bucată. Dar mai înainte de orice, cum ați și înțeles, sunt un cretin complet.

A doua zi, Moroni îmi scrie un curios sms, în care pare să nu-și amintească nimic despre seara precedentă.

„Când ne vedem? Mi-e dor de tine. Nu pot să stau așa mult fără tine.“

Îi răspund distrat, fără să cumpănesc bine anomalia, și cad fără să știu într-o capcană uriașă. Continuăm să ne scriem și să flirtăm toată ziua. Sms-uri provocatoare, amuzante, dar mai ales lipsite de orice ambiguitate. Când mă întorc seara acasă, o găsesc pe Paola așteptându-mă în picioare în mijlocul sufrageriei, ca un cerber gata să sfâșie pe oricine ar vrea să intre. Cum o văd, înțeleg totul. Ca și cum ar fi fost cu subtitrare dedesubt: EȘTI UN IMBECIL.

Recunosc, am subapreciat inteligența nevastă-mii. După suspectul telefon de seară al misteriosului Doctor Moroni, Paola a sunat la sală și a descoperit, grație zeloasei noastre secretare, că nu exista niciun doctor Moroni, ci doar o anume Isabella Moroni, al cărei instructor personal, n-o să credeți, eram chiar eu. O rapidă cercetare pe Facebook și reiese că numita Isabella mai e și frumușică rău, ca să nu zicem de-a dreptul senzuală. Știu, puteam să-i salvez numărul sub un alt nume, dar acum e prea târziu, că și așa credeam despre mine că sunt extrem de șmecher. Ce-a făcut atunci profesoara machiavelică pe care am luat-o de soție? A înlocuit în agenda mea telefonică numărul doctorului Moroni cu al ei și l-a șters pe cel adevărat al netrebnicei Isabella. Când primeam un sms de la nevastă-mea apărea scris DOCTOR MORONI și îi răspundeam în consecință, afundându-mă tot mai mult în oceanul furtunos al minciunilor în care mă aruncasem. În timp ce ea îmi explică etapele anchetei — și locotenentul Colombo face acest lucru, pentru a se amuza mai mult — eu îmi tot storc creierii cum să justific toate acele sms-uri pe care le trimisesem în acea zi. Improvizez, încercând să susțin următoarea teză defensivă:

— Moroni e o clientă de la sală care s-a îndrăgostit de mine, iar eu îi tot dau cu flit, încercând să nu o rănesc. Nu voiam să te alarmez pentru o nimica toată, iubita mea.

Discursul falimentar nu stă în picioare nici zece secunde și atunci, într-un avânt de eroism obtuz, încolțit deja de prea multe indicii ale unei relații extraconjugale, hotărâsc să mărturisesc totul, punându-mi nădejdea în clemența curții.

O greșeală monumentală.

Curtea este foc și pară.

Ce mai încoace și încolo, suntem în plină tragedie. Rude și prieteni implicați în naufragiul nostru matrimonial, mai ales Umberto și Corrado, bănuți că mi-au ținut spatele tot timpul în aceste luni. Corrado era cu adevărat în perfectă cunoștință de cauză, știa inclusiv niște amănunte sexuale, în timp ce cu Umberto, dat fiind raportul lui mai strâns cu Paola, fusesem puțin mai reticent. Îi spuseseam doar că a fost un sărut între mine și o clientă de la sală, dar că am retezat din fașă ceea ce ar fi putut deveni o situație primejdioasă. Cel mai violent este socrul meu care, în prezența Paolei, îmi ține o predică în tonuri ca de secolul al XIX-lea despre valorile violate ale familiei și despre onoarea trădată a fiicei lui. Nu mă lasă nici măcar să deschid gura și asistă, cu o atitudine de șef al clanului, când fiica lui mă poartă să plec din casă.

În noaptea aceea mă găzduiește Corrado la el acasă, pe un fotoliu-pat. O experiență pe care vreau s-o dau uitării. Haotica sa garsonieră este cotropită de obiecte, resturi de mâncare și haine murdare. Parcă ar fi pajiștea de la Woodstock la sfârșitul concertului.

A doua zi dimineată trec prin fața cofetăriei. Ezit, aș vrea să intru și să am posibilitatea de a mă explica, dar n-am curaj și fac cale-ntoarsă. Dar mă blochează glasul autoritar al lui Oscar.

Primele sale trei cuvinte sunt explicite:

— Ești un bou!

Mă întorc. Se află în fața mea cu tot aerul său greoi de roman get-beget.

— A fost o greșeală... știu că..., încerc eu să mă apăr, dar sunt imediat întrerupt.

— I-am spus eu fiică-mii că ești un bou!

Noțiunea era de acum destul de clară.

— Da, de fapt...

— Pentru că doar un bou poate recunoaște! precizează el, lăsându-mă cu gura căscată. Nu trebuie niciodată să recunoști. Asta e regula numărul unu a unei casnicii, tot restul nu contează. Poți avea trei amante, poți uita când e ziua ei de naștere sau aniversarea căsătoriei, totul se poate recupera. Dar nu trebuie niciodată să mărturisești. Preotul ar trebui s-o spună răspicat în timpul ceremoniei și să îi pună să semneze de față cu martorii: „Jurați-vă în veci credință unul altuia și în orice caz nu deșteptați bănuiele, iar la înghesuială, nu mărturisiți niciodată!”

Mă așteptam la a nu știu câta prelegere din partea lui și, când colo, mă pomenesc în fața unei neașteptate demonstrații de solidaritate masculină.

— Lucio dragă, adevărul e că toți bărbații, mai devreme sau mai târziu, dorm pe un pat pliant la birou sau într-un subsol.

— Și tu? îl întreb.

— Și eu. Dar nu mă întreba amănunte. E un lucru al meu, intim.

Dar nu rezistă:

— Era o ucraineancă, ucenică într-ale patiseriei. Douăzeci și patru de ani, eu patruzeci și cinci. Nici nu știa italiană, dar avea niște balcoane, măicuță... Un zero absolut la capitolul creme sau aluaturi fragede, dar foarte bună la toate celelalte.

Zâmbesc, imaginându-mi-l pe Oscar făcând eforturi să o curteze pe o ucraineancă într-o engleză de baltă, între un profiterol și o tavă de chou à la crème. Între timp, disertația lui despre cum e cu trădarea în amor continuă.

— Infidelitatea conjugală nu e un defect, e o imperfecțiune genetică, ce se găsește în ADN-ul bărbaților încă din negura vremurilor. E ca și faptul că avem două urechi și un nas. N-ai ce-i face. Ești un computer din carne, programat să înșeli. Diferența constă doar în faptul că unii masculi au mai puține prilejuri, mai puțină charismă, mai puțin timp sau mai puțini bani. Și astfel, acum, din cauza ADN-ului tău, îți vine și ție rândul să dormi într-un pat pliant! Poate chiar pentru tot restul vieții.

Apreciez foarte mult destăinuirea lui camaraderească, dar îi precizez că Paola, cu tot haosul emoțional și cu tot alungatul meu din casă, nu a vorbit niciodată de despărțire. Cel puțin până în acel moment. Dar îmi spune peste cam două ore, rugându-mă să-mi fac valiza și să dispar din viața ei pentru totdeauna. O reacție poate cam exagerată, dar de înțeles. Nu am arme să ripostez. Așa e drept, mi-am căutat-o cu lumânarea.

— Și copiii? Întreb doar.

— Cu copiii vedem noi, deocamdată le spun că lucrezi până târziu și că dormi la sală.

Mi se pare acceptabil. Convins că e vorba doar de un acces trecător de mânie și pentru că nu înot în bani, mă gândesc să-mi găsesc un culcuș în garsoniera lui Umberto,

cea a lui Corrado fiind de nelocuit. Descopăr însă că prietenul meu veterinar își ia de lucru acasă, în speță cam zece bucăți câini și pisici, ce din când în când năpădesc cei patruzeci de metri pătrați de care dispune. Nu îmi rămâne altceva de făcut decât să deschid computerul și să-mi caut vreo mică pensiune cu o singură stea, prin jurul sălii de fitness.

Ajutorul îmi vine în mod neașteptat de la o persoană care ar trebui să se găsească de cealaltă parte a baricadei: și anume, de la socrul meu.

Oscar îmi propune să locuiesc în încăperea din spate a cofetăriei lui până când fiică-sa mă va ierta, ceea ce, dacă e de relatat mai pe larg, nu pare deloc să aibă intenția de a face. Evident, mă găzduiește fără ca Paola să știe, care mă crede într-o fantomatică pensiune ieftină de prin cartierul Trastevere.

Și iată-mă lângă geanta îngrămădită într-un colț, încercând să ațipesc, în timp ce ajutorul de cofetar, originar din Ceylon, bagă la cuptor cornurile cu ciocolată, umple gogoșelele de chou à la crème și ornează torturi. A doua zi mă trezesc șifonat tot și îmbâcsit de grăsime. În fiecare zi îmi propun să-mi găsesc un alt loc, mai demn, în care să locuiesc, dar în cele din urmă, și pentru că e aproape de locul de muncă de la sală, dar și pentru căldura lui Oscar, ce mă tratează cu adevărat ca pe un fiu, rămân totuși aici, printre tăvile cu foietaj și sacii de făină de patiserie. Reușesc să-i văd pe Lorenzo și pe Eva doar în vreo două-trei seri pe săptămână și sâmbăta după-amiază, dar sper ca situația să se normalizeze iute.

Era chiar momentul ideal pentru a descoperi că aveam un nou amic, pe nume Fritz.

Amicul Fritz

De fapt, primele manifestări avuseseră loc cu aproape un an înainte de povestea mea cu doamna Moroni, dar au fost mult prea trecute cu vederea. Îmi amintesc foarte bine primul clopoțel al amicului Fritz. În acea după-amiază, eram în piscină cu copiii, pentru a exersa schemele tactice. Poloul pe apă este o disciplină solicitantă și masculină, iar sarcina mea de antrenor — și e de ajuns să privești o poză cu plăpânda mea echipă — e ingrată. Plutim, cum vă spuneam, cam pe la jumătatea clasamentului, câștigăm la limită și într-un mod de-a dreptul rocambolesc în fața echipelor mai slabe și încasăm niște goluri memorabile de la cele de pe primele locuri în clasament. Portarul meu titular Alessio, poreclit Săpunel, nu reușește niciodată să pareze vreo lovitură, nici măcar din greșeală, iar centralul Martino, atacantul nostru de bază, știe bine să țâșnească, dar are strabism. Antrenorul meu secund, Giacomo, un tip autist cam la treizeci de ani, care știe pe de rost toate partidele din istoria poloului, nu e nici el de prea mare ajutor în a îmbunătăți randamentul echipei noastre cam prăpădite. Dar reușește să se facă îndrăgit de toți, iar în această

Armata Brancaleone¹¹ se potrivește de minune. Nu e o metaforă, Armata Brancaleone este chiar numele echipei noastre. Un nume, o garanție.

Când am simțit cea dintâi durere în stomac mă afluam în apă și mă străduiam să-l învăț cât de cât pe Săpunel semnificația pozițiilor în acțiunile de inferioritate numerică. Tocmai executasem o aruncare la poartă, când mă simt străpuns de o durere intensă preț de câteva clipe. Consider că e o durere trecătoare, un cârcel sau o mică hernie, și timp de câteva luni nu-i mai dau importanță. Eu nu m-am îmbolnăvit niciodată cu adevărat și ultimul lucru la care m-am gândit era că ar fi fost vorba de ceva grav.

De câte ori ați auzit fraza asta în viața voastră?

Fapt e că încep să mă simt rău tot mai des, durerile sporadice se transformă într-o durere surdă aproape constantă, nu mai sunt în stare să înot bine, mă îndop cu analgezice și antiinflamatoare, crezând că e vorba de o sâcâitoare întindere de mușchi abdominali (sau de ceea ce a mai rămas din ei). Îi spun și Paolei care insistă să mă programez pentru o ecografie abdominală, dar o conving că dureri așa am mai avut, și încă numeroase, în gloriosul meu trecut sportiv și că, de regulă, ele trec de la sine cu timpul și prin inactivitate. Ca să fiu sincer, relația mea cu doamna Moroni nu aș defini-o ca inactivitate, dar durerea e încă suportabilă în timpul raporturilor intime. Mă

¹¹ Locuțiunea italiană *Armata Brancaleone* se folosește pentru a defini o adunătură de oameni ca vai de lume, amărâți, stângaci, neinstruiți, fără armele necesare câștigării unei mari bătălii, ca în filmul omonim al lui Mario Monicelli din 1966. (N.t.)

gândesc adesea la acea ecografie la stomac pe care n-am făcut-o ca la o scenă din filmul *Sliding Doors*¹².

Ce s-ar fi întâmplat dacă aş fi urmat sfatul Paolei?

Aş fi trăit încă zece, douzeci, treizeci de ani?

Sau poate aş fi fost izbit de o maşină la ieşirea din spital şi aş fi murit pe loc?

Uşa mea glisantă personală s-a închis în faţa mea în acea zi.

Numai că eu nu ştiam.

Mă autoconving, încetul cu încetul, că nu e vorba de o problemă musculară, ci de o minusculă şi insidioasă hernie. O foarte simplă operaţie ar aranja totul, dar decid să mai aştept puţin, sperând să mă trezesc ca prin minune sănătos tun. Între timp, simptomele se înmulţesc: încep să mă simt mai obosit decât de obicei, într-o după-amiază vomit, apoi trag după mine o stare subfebrilă de care nu scap vreo două săptămâni. Şi găsesc mereu o explicaţie logică: „E o perioadă de stres“, „Mi-a picat ceva rău din ce am mâncat aseară“, „Am răcit la piscină“, „În fond 37,2 nu e chiar o febră aşa de mare“. Încă nu asociez aceste manifestări cu un unic duşman ucigaş.

Lunile se duc iute una după alta şi între timp, cum ştiţi, viaţa mea de familie se prăbuşeşte şi ajung să dorm în cămaruţa din spatele cofetăriei. Într-o seară ploioasă de la începutul lui martie, încercând să mă fac util, îl ajut pe Oscar să bage la cuptor o tavă cu briose cu ciocolată, dar,

¹² *Dincolo de uşi* (*Sliding Doors* în engleză) este o dramă romantică din 1998, care prezintă două universuri paralele, bazate pe cele două căi pe care le ia viaţa personajului principal, determinate de o mică întârziere la metrou. (N.red.)

pe neașteptate, o durere mai puternică decât de obicei mă dăramă din picioare. Îmi scapă din mână tava și urlu. Oscar și srilankezul îmi sar în ajutor uluiți și mă ajută să mă așez. Le povestesc că sunt deja vreo opt luni de când durerile acestea se tot repetă și că plin de bună-credință conviețuiesc cu nenorocita asta de hernie. Dar e cam prea mult.

— Du-te să te vadă un specialist, propune Oscar.

— Mulțumesc, Oscar, dar o să vezi că în câteva săptămâni o să mă simt mai bine.

— Nu era o invitație — precizează socru-meu — era un ordin: „Du-te să te vadă un specialist“. Poate fi și un ulcer. Un client de-al meu a murit de ulcer, nu-i chiar de glumă. Într-o zi era aici și mânca o prăjitură cu stafide, comentând victoria la fotbal a Romei, iar a doua zi era la cimitir, sub un metru de pământ.

Lovit și scufundat. Oscar a reușit să fie limpede și incisiv ca întotdeauna. Cuvintele *a murit* sunt ca un duș rece și mă îmboldesc să consult un medic, fiind deja convins că e vorba de un ulcer. Mă duc, așadar, la prietenul meu Umberto. Veterinar, dar tot medic.

Sala de așteptare a cabinetului lui Umberto e plină.

În jurul meu așteaptă pe scaune mai multă lume: o bătrânică iubitoare de mâțe, ținând pe genunchi o cușcă în care e o pisică persană; un băiat de treisprezece ani, însoțit de mama sa și de un cameleon; un tip auster cam la cincizeci de ani, cu ochelari și aer demodat, cu un collie antipatic care-i seamănă perfect; o frumoasă femeie tatuată, de vreo treizeci de ani, cu un misterios coș lângă ea.

Bătrânica iubitoare de mâțe mă fixează cu insistență, dar nu rezistă și mă întreabă curioasă:

— Dumneavoastră cu ce animal ați venit?

— Cu ploșnițe, îi răspund eu cu un zâmbet larg.

Ea nu înțelege dacă glumesc sau vorbesc serios. În orice caz, se mută cu un scaun mai încolo, bombănind către felina sa domestică ceva despre decadența societății noastre și despre lipsa de educație.

Intru ultimul în camera de consultații. Îl întreb iute ce era în coșul tipei tatuate.

— Un piton, e foarte la modă, îmi răspunde cu naturalețe. Apoi mă întreabă motivul vizitei mele surpriză. E pentru prima oară când trec pe la cabinetul lui din motive profesionale.

Îi vorbesc despre durerea abdominală pe care o simt de aproape opt luni. Eu de o viață nu mă duc la doctor și am evitat-o pe doctorița de la circa sanitară locală, care e și medicul Paolei, tocmai ca să nu o alarmez prea tare. Pentru că e și prietena ei și, în ciuda secretului profesional, precis i-ar fi spus. Sunt aproape sigur, îi zic eu lui Umberto, că e vorba de un ulcer.

Prietenul meu mă pune să mă întind cu fața în sus și îmi palpează stomacul cu pricepere. Simt o durere foarte neplăcută. Îl văd că e puțin îngrijorat.

— Te doare aici? mă întreabă.

Răspunsul se vede din strâmbătura mea. Da, mă doare foarte rău.

Mă îmbrac la loc, în timp ce el îmi spune că, după părerea lui, nu e vorba de o hernie, nici de o durere intercostală, și cu atât mai puțin de un ulcer.

— E o mică umflătură, îmi explică el, între ficat și stomac, e greu de identificat printr-o consultație atât de sumară. Poate este vorba de un lipom, cu alte cuvinte de o acumulare anormală de grăsime de natură benignă. Eu aș face imediat o radiografie abdominală. Aparatura din zilele noastre permite o investigație rapidă și minuțioasă.

— Adevărul e că Paola mi-a dat acest sfat acum câteva luni.

— Și avea dreptate.

Ca mai totdeauna, trebuie să spun.

E o scatoalcă din aceea pe care numai medicii și profesoarele știu să o plaseze. Are dreptate, ar fi trebuit să țin cont de ce zice nevastă-mea și să împiedic ca acea ușă glisantă să se închidă.

— Aș adăuga și o analiză a sângelui. O să vezi că nu e nimic, încheie Umberto. Nu bei aproape niciodată, nu fumezi, ba mai ești și un fost sportiv.

Înțeleg imediat că nu vrea să mă alarmeze.

Zâmbetul acela nu-mi place deloc.

Trecând peste părțile plictisitoare, iată sinteza scrisă a ecografiei abdominale pe care am făcut-o două zile mai târziu, într-un centru medical specializat. Citesc rezultatul în timp ce îl aștept pe medic să mi-l interpreteze și consult imediat Wikipedia de pe telefonul mobil. Caut cele două cuvinte scrise îngroșat după „se constată la pacient existența unui”. Cuvintele sunt „carcinom hepatocelular”.

Wikipedia e eficientă ca de obicei.

Carcinomul este o tumoare malignă.

Tumoare. Malignă.

Două cuvinte antipatice și când sunt luate separat.

Hepatocelular indică faptul că organul afectat e ficatul.

Ficatul.

Cât se poate de bine.

Și nou-născuții știu că tumoarea la ficat este cea mai periculoasă.

Cu două rânduri mai jos este menționată mărimea formațiunii intruse.

[illegible]

cm... Am o tumoare la ficat de 6 cm... Am o tumoare la ficat de 6 cm... Am o tumoare la ficat de 6 cm...

Mă întrerup o clipă să fac precum Jack Nicholson în *Shining* și am, în sfârșit, o sclipire de inteligență. Mă întreb: înseamnă mult 6 cm pentru o tumoare la ficat?

Poate 6 cm reprezintă un stadiu inițial și nerelevant. Sigur, e vorba de o minusculă tumoare abia născută și inofensivă. Dar iluzia asta durează 0,14 secunde, timpul unei căutări pe Google. Răspunsul este da, 6 cm înseamnă mult. Nu foarte mult, dar mult. Și după spusele oncologului, care examinează cu severitate ecografia mea, e vorba cu adevărat de niște dimensiuni frumoșele. O tumoare măricică și viguroasă. Îmi prescrie, de fapt îmi impune, să fac degrabă o tomografie axială computerizată a toracelui.

Mă programez și între timp îmi petrec noaptea navigând pe internet. Reîncep să fac ceva ce am urât întotdeauna: să studiez. Nu am chef de nimic altceva, nici să mănânc, nici să beau, nici să dorm, ci doar să caut fără încetare pe Google cuvinte ca „tumoare”, „ficat”, „vindecare” etc.

În răstimp de câteva ore, devin cel mai mare expert mondial în carcinoame. Descopăr până și faptul că primele operații de rezecție a formațiunilor tumorale au fost executate de plurivalentul om de știință al Egiptului Antic Imhotep, un fel de Leonardo da Vinci al Nilului, capabil să proiecteze piramide nemuritoare și să pună bazele științei medicale occidentale, devenind de-a dreptul venerat ca un „zeu al medicinei”. Pe vremea aceea, aproape toți pacienții lui, operați fără anestezie, își pierdeau viața în timpul intervenției sau imediat după aceea, din pricina hemoragiei. Sar peste cele patru mii de ani de istorie a medicinei și mă concentrez pe cercetări mai recente legate de amicul Fritz.

Citesc pe o pagină de internet privitoare la acest subiect: „Carcinomul hepatocelular este tipul cel mai frecvent de tumoare primară a ficatului“.

Nici măcar nu sufăr de o boală remarcabil de originală.

„Se dezvoltă în celulele ficatului și afectează celulele sănătoase.“

Bine.

„Creșterea neîntreruptă a celulelor tumorale poate evolua într-o formă malignă de tumoare.“

Foarte bine.

„La început, acest tip de tumoare nu produce tulburări speciale și e greu de descoperit.“

Sunt un bou.

„Când tumoarea crește, pot apărea unele simptome ca durerile abdominale, umflăturile, pierderea în greutate, starea de greață, voma, oboseala și colorarea în galben a pielii și a ochilor.“

Pe toate le am.

„Bărbații sunt mai expuși să dezvolte tumoarea. În funcție de tipul și de stadiul tumorii, se pot utiliza diferite tratamente. Chirurgia și transplantul de ficat sunt alternative operative, doar dacă tumoarea e mică și cuprinsă în interiorul ficatului. Dacă însă ea s-a dezvoltat deja, chimioterapia și radioterapia pot prelungi supraviețuirea, dar nu permit vindecarea acestei patologii.“

Nu permit vindecarea acestei patologii.

Fraza răsună ca un notă venită din pieptul lui Pavarotti în cămăruța din spatele cofetăriei. Rămân în fața laptopului meu, înghețat ca într-o fotografie.

Nu permit vindecarea acestei patologii.

Nu ... permit ... vindecarea ... acestei ... patologii.

Rezultatul căutării mele e fără echivoc.

Nu s-a schimbat nimic de pe timpul lui Imhotep încoace.

O să mor.

Până aici e un verb la viitor pe care ar trebui să-l cunoaștem din copilărie. Cu toții o să murim. Dar eu o să mor mai devreme decât prevăzusem.

Mai devreme decât aş fi vrut.

Mai devreme decât ar fi cazul.

O să mor mai devreme. Punct.

Încă nu i-am spus nimic Paolei. Și dintr-o anumită jenă, și pentru că nu îmi răspunde niciodată la telefon, dar, mai ales, pentru că nu cred cu adevărat. Nu vreau și nu pot să cred.

La micul dejun, mă destăinui celorlalți doi muschitari, Umberto și Corrado. Îmi dau întâlnire cu ei într-un bar în care ne vedeam încă din timpul liceului și unde mobilierul și prăjiturelele au rămas neschimbate de atunci. În vitrina din spatele barului este expusă o brișă râncedă care zace acolo plină de încredere din îndepărtatul 1979, o urmașă a Luisonei, prăjitura despre care scrie Stefano Benni.

E o întrevvedere tare complicată. Deosebit de complicată. Ar trebui să se publice de urgență un manual cu titlul următor: *Cum să te porți la masă când un prieten foarte apropiat îți spune că are cancer la ficat?* Este conversația cea mai grea dintre miliardele de conversații posibile. Problema principală e să nimerești tonul potrivit al dialogului.

DIALOG CU GAFĂ

— Prieteni, am cancer la ficat...

— Serios? Și unchiul meu a avut anul trecut...

- Și cum se simte?
- A murit!

DIALOG ABSURD

- Prieteni, am cancer la ficat...
- Ah, slavă Cerului, credeam că este mai rău!
- Mai rău? Cam ce ar fi mai rău?
- Păi, de pildă... stai să mă gândesc... uite, să devii paraplegic e mai rău, cred.
- Mulțumesc, acum mă simt mai bine.

DIALOG STÂNJENITOR

- Prieteni, am cancer la ficat...
- Doamne, Dumnezeu! Erai muschetarul meu preferat!
- De ce vorbești la trecut?

DIALOG ÎNCURAJATOR

- Prieteni, am cancer la ficat...
- Nu-ți face griji, ești puternic, o să rezisti!
- Și dacă nu o să rezist?
- O asemenea ipoteză nici nu trebuie luată în considerare.

Iar la acest moment al dialogului încurajator, cineva nu-și poate reține o lacrimă, apoi cu toții împreună plâng cu foc vreo jumătate de oră.

Decid să ușurez eu tensiunea și să vorbesc cu ironie despre boală. E momentul în care m-am hotărât să-i dau un nume simpaticului cartofior prăjit pe care-l port în ficat. Îl botez „amicul Fritz“, așa cum se spune despre

prietenii destul de ascunși cărora nu vrei să le zici deschis pe nume. Din acel moment, pentru mine cuvântul „cancer“ nu mai există în vocabular.

Le povestesc lui Athos și lui Aramis că în cursul după-amiezii mă voi duce să fac o tomografie axială computerizată și că rezultatul îmi va fi interpretat pe loc. Există persoane cu aceeași boală care au mai trăit și patru, și cinci ani. Știu deja tot despre carcinomul hepatocelular. Sunt o autoritate în materie.

Cei doi sunt foarte afectați, nu reușesc să rostească niște fraze cu sens. Dar nici eu, printre ei. Până la urmă începem o partidă de fotbal cu manete, eu în echipă cu fiul barmanului, un puști de vreo paisprezece ani cu fața plină de coșuri, și nu mai deschidem subiectul. Dar subiectul e acolo cu noi și se uită cum ne jucăm și nu-și ia ochii de la mine. Câștigăm noi cu 6 la 4, băiatul e un fenomen în apărarea porții.

În acea după-amiază mă duc să-mi fac nefericita tomografie axială computerizată. Trei cuvinte complicate pentru a spune că niște raze îmi scanează bustul în straturi, ca feliile de brânză topită.

Rezultatul e cel mai oribil cuvânt de pe lume, după „război“.

E aproape sinonim cu „moarte“.

Metastază.

Am plămânii cuprinși de metastază.

Citisem că primele metastaze ale unui cancer la ficat se dezvoltă de regulă în plămâni.

Sunt un caz tipic, de manual.

Cât?

Întrebarea principală e: cât?

Cât timp îmi mai rămâne?

Apoi vin și celelalte întrebări.

Printre ele, cea care mă interesează mai mult e: cum?

Cum o să mor?

O să fiu lucid?

O să sufăr?

O să agonizez?

Înțeleg abia în acea clipă că termenul „agonie” e mai neplăcut decât cel de „moarte”, extrem de criticat.

În legătură cu motivul pentru care eu am parte de tot acest coșmar nu cred că voi găsi răspuns, așadar, deocamdată, nici măcar nu-mi pun întrebarea.

Mai întâi trebuie să știu cât.

Mă programez din nou la oncolog, față de care încerc deja o ciudă copilărească, de parcă mi-ar fi găurit mingea cu care mă jucam pe plajă, și între timp mă decid să-i vorbesc Paolei. Ne dăm întâlnire lângă școala copiilor. Dialogul are loc în fața unui semafor stricat, lângă Renault-ul ei Twingo.

— Am cancer la ficat cu metastaze la plămâni.

Paola mă privește: știu că se gândește că glumesc. Dar nu am ochii unuia care glumește, iar pe teren propriu ea este actrița bună.

— Când ai descoperit?

— Acum zece zile. Am făcut toate analizele posibile. Nu e nicio marjă de eroare, din păcate.

Războinica pe care am luat-o de soție îngroapă secura războiului și vrea să mă însoțească la oncolog. Nu mi se pare că ar fi iubirea regăsită, și nici iertare, am mai degrabă impresia că e vorba de teamă amestecată cu milă. Dar poate că e doar o senzație. Îmi cere și să mă întorc să dorm acasă. Ezit. Nu astfel voiam eu să fiu admis din nou în familie. Paola îmi intuiește gândurile și îmi spune răspicat că nu a uitat cele întâmplate. Îmi dă doar permisiunea de a mă întoarce acasă, întrucât sunt bolnav. Iertarea nu a venit încă. Acum e momentul de a acționa și, mai întâi de asta, de a ști.

Paola mă ține de mână, în timp ce antipaticul oncolog nu prea dă motive de optimism. Privește atent tomografia și analizele mele de sânge și se pronunță:

— Domnule Battistini, neoplazia de care suferiți este una dintre cele mai agresive și din nefericire a fost descoperită într-un stadiu deja avansat. Markerii tumorali din sânge sunt foarte ridicați. Iată-le valoarea aici, la gonadotropina cronică.

Acum simt privirea de „ți-am spus eu” a Paolei străpungându-mă ca mii de pumnale.

— Tomografia dumneavoastră arată numeroase și răspândite metastaze la plămâni.

Mă enervez:

— Da, asta știu. Ajungeți la esență.

— În alte circumstanțe aș fi sugerat o încercare de îndepărtare pe cale chirurgicală a formațiunii neoplazice primare la ficat, dar în condiția în care vă aflați ar fi un paliativ cu adevărat primejdios. Ca și transplantul, de altfel. Procentul de reușită a transplantului este mic, lista de așteptare este foarte lungă și, în cazul dumneavoastră, metastazele au compromis deja situația. Iertați-mi franchetea, dar e mai bine să fim deschiși: nicio terapie nu vă poate ajuta cu adevărat.

Tăcere.

O privesc pe Paola, care nu are puterea de a ridica ochii.

Am întrebarea pe țevă de zece minute și o lansez:

— Cât?

— Răspunsul e complicat, domnule Battistini...

Ezită, nenorocitul. Asumă-ți responsabilitatea, boue! Mi-ai găurit mingea, acum trebuie să-mi spui peste câtă vreme or să mi se stingă luminile de pe teren.

— Cât?

— Trebuie să vedem cum...

— Cât????

— Patru sau cinci luni, precizează el. Depinde de rezistența organismului. Și de tratamentul pe care îl veți urma.

Tăcere.

— Antecedentele medicale sunt foarte ample, explică el, unii reușesc să trăiască chiar și încă cinci ani.

— Unii... câți?

— Păi... foarte puțini.

Foarte puțini, un procent extrem de liniștitor.

Lansez a doua întrebare.

— Până când mă voi simți bine?

— Ce înțelegeți prin „bine”? Dumneavoastră sunteți deja bolnav.

— Am înțeles asta. Până când voi putea duce o viață normală?

— Și în cazul ăsta depinde de...

— Cu aproximație? îl înghesui eu cu agresivitate.

— Puțin peste trei luni. Apoi doza de analgezice ce va trebui să o luați o să vă buimăcească și va începe faza finală.

Mai puțin de trei luni de viață. De viață adevărată, vreau să spun. Cam atât.

— O sută de zile, spun eu în șoaptă.

— Ce ați spus? zice medicul.

— Îmi rămân o sută de zile.

— V-am spus că pot fi și mai multe dacă...

Nu-l mai aud. O sută de zile. Acest număr îmi bubuie mereu în minte.

Intervine Paola.

— Există ceva ce am putea face pentru a prelungi durată? Orice.

— Chimioterapia, doamnă, poate fi un ajutor bun în blocarea proliferării celulelor patogene, explică el. Dar are nenumărate efecte secundare ce îngreunează viața de zi cu zi.

Am redevenit atent la consultația medicală în curs.

— Despre ce efecte secundare e vorba?

Știi foarte bine că în urma chimioterapiei îți pierzi părul, ai stări de greață, de vomă, de oboseală. O știm cu toții, am văzut lucrurile astea în atâtea filme și documentare. Și aproape cu toții am trăit-o în mod indirect, asistând la stingerea lentă a unui bunic sau a unui unchi. Dar adevărul este altul, mult mai agresiv.

— Chimioterapia, domnule Battistini, nu e inteligentă, ucide și celulele sănătoase. Este, de fapt, o otravă pe care

o introducem în corpul nostru pentru a încerca să ucidem dușmanul principal, dar care pe drum produce mari dezastre. Efectele secundare sunt mult mai multe decât cele pe care le știți dumneavoastră. Sunt cazuri de anemie, de tulburări digestive, de pierdere a poftei de mâncare, de alterare a gustului, de febră, de tuse, de durere în gât, de migrene, de dureri musculare, de nervozitate, de pierdere a auzului, de interes scăzut pentru viața sexuală și de probleme de fertilitate.

Asta-i tot?

Dacă nu fac nimic, mor în câteva luni, ajutat să nu sufăr în ultimele zile de niște medicamente blânde. Dacă mă supun la cel mai cunoscut dintre tratamentele anticancerigene, tot mor, probabil că mai repede, dar între timp mă transform, nu mai sunt Lucio Battistini, ci doar o plăpândă arătare din persoana de o sută de kilograme care am fost, buimăcită, abandonată într-un fotoliu în fața televizorului, prizonieră a unui zapping fără de sfârșit.

Oncologul mă întreabă dacă vreau să încep un prim ciclu de chimioterapie. Nu răspund. Pur și simplu, nu știu.

La ieșire mă despart de Paola printr-o lungă îmbrățișare și mă îndrept spre cofetărie să-mi iau puținele mele lucruri. Ne vom vedea în curând acasă, pentru a lua cina cu copiii.

Lorenzo și Eva.

E de ajuns să le aud numele și-mi și vine să plâng.

Încerc să nu mă gândesc la asta. Nu acum.

Socrul meu ascultă în liniște rezumatul consultației medicale. Închei cu sinteza cea mai dură. Am o sută de zile de viață. Cu o zi în plus, sau în minus. După care va

începe ceea ce oncologul numește „faza finală”, pe care nu vreau nici măcar să mi-o închipui.

Întrebarea pe care mi-o adresează Oscar este apăsătoare, dar legitimă:

— Și cum vrei să-ți petreci aceste o sută de zile?

Nici la această întrebare nu am răspuns.

O sută de zile.

Sunt multe, dacă ești în vacanță.

Doar puțini privilegiați au făcut o vacanță de o sută de zile.

Păcat că pentru mine nu e o vacanță.

O sută de zile.

Nu m-am gândit.

Nimeni nu s-a gândit.

Voi ce ați face dacă ați mai avea o sută de zile până la moarte?

Pauză.

Repet întrebarea.

Voi ce ați face dacă ați mai avea o sută de zile până la moarte?

Iată niște sugestii:

V-ați duce la birou sau la școală mâine-dimineață?

Ați face dragoste în fiecare oră cu persoana pe care o iubiți?

Ați vinde totul și v-ați muta la tropice?

V-ați ruga la Dumnezeu în care credeți?

V-ați ruga la un Dumnezeu în care nu ați crezut nicodată?

Ați urla până când ați rămâne fără răsuflare?

Ați privi la nesfârșit în tavan, sperând să se prăbușească peste voi și să vă ucidă?

Vă las câteva pagini albe pentru a vă putea scrie propriile voastre însemnări, înainte de a-mi începe numărătoarea inversă. Să nu vă temeți că stricați cartea dacă scrieți pe ea. E doar un obiect. Puteți să îl umpleți de mâzgălituri, nu mă supăr.

Ceasornicul biologic mă trezește la 4 dimineața.

Paola doarme. M-a admis din nou în patul nostru, dar niciun contact fizic.

O sută de zile.

E primul meu gând.

O sută de zile.

Poate mai mult, poate mai puțin. O chestiune de statistică.

Nu sunt puține. 2 400 de ore, dintre care circa 800 se vor pierde cu somnul.

8 640 000 de secunde. Opt milioane. Exprimat în secunde pare foarte mult.

O sută de zile însă e mai vesel. Are un aer jucăuș, ca de liceu.

„O sută de zile până la examenul de bacalaureat.”

Ce frumoase vremuri! Ieșeam pe străzi mascat ca de carnaval (inutil să vă spun că eram întotdeauna îmbrăcat în muschetar), cu o cutie de pantofi cu capacul găurit, cerșind niște bănuți. Apoi puteam să-i dăm drumul la tradiționala pizza, la care ieșeam cu toată clasa, pe

cheltuiala trecătorilor pe care îi înduioșasem, în amintirea vechilor timpuri când și ei jucaseră rolul meu.

Pe atunci mai aveam o sută de zile până la viitor.

O sută de zile.

Mă duc la masa mea de scris, găsesc în fundul unui sertar un vechi caiet liniat. Pe copertă e Dino Zoff, care ridică spre cer cupa mondială. E un desen în culori prost făcut, nici măcar nu e o fotografie. L-am obținut în 1982, în schimbul unui album aproape complet cu poze de fotbaliști. Am pierdut la acest troc, cred. Aveam nouă ani. N-am avut niciodată curajul să-l folosesc. Mi s-a părut întotdeauna a fi un caiet de colecție, pe care trecerea anilor l-ar fi făcut rar și prețios. Cred că m-am înșelat. Și în orice caz, acum nu-mi mai pasă.

Îl deschid și numerotez paginile de mână.

De la o sută la zero.

Nu mai scriu de mână din timpuri străvechi. Îmi dau seama că știu să-mi scriu doar numele, în iscălitură. Nici numerele nu le mai scrie nimeni de mână, ci pe ecranul telefonului mobil. Sunt un analfabet care se reîntoarce la școală. Fac niște exerciții de scriere, cu fraze alese la întâmplare dintr-un ziar ce era prin preajmă. Grafia mea este jenantă, aproape cuneiformă, precum cea a medicilor.

Poate încep un jurnal.

Poate nu.

La ce folosește să ții un jurnal?

A citit cineva jurnalul unei alte persoane? În afara celui al Annei Frank și al lui Bridget Jones, eu nu știu niciun jurnal memorabil. Cine știe câte capodopere ale literaturii sunt pitite prin caietele și agendele cu ilustrații de Holly Hobbie, scrise în cerneală de adolescentele de cincisprezece ani, care din punct de vedere statistic

formează categoria cea mai „jurnalofilă“. Femeile iubesc jurnalele mai mult decât bărbații. Cine știe de ce.

Eu n-am ținut niciodată un jurnal.

Pun pixul pe hârtie.

Mă gândesc.

Așadar, lucrurile pe care aș vrea să le fac în astea o sută de zile ce mi-au mai rămas.

Mă blochez imediat.

Criza clasică a scriitorului, sindromul paginii albe.

Mă uit la pixul pe care îl am în mână. Un Bic albastru. Din acelea model nou, cu un design care-l face să poată fi ținut bine.

Nu rezist.

Google.

„Cine a inventat pixul?“

Pixul, stiloul cu bilă, numit și *penna biro*, își ia numele de la inventatorul ei, jurnalistul ungar László Bíró, care l-a creat în 1938. Legenda spune că ideea i-a venit privind la niște copii cum jucau bile pe o stradă plină de băltoace. Prin alunecare, sferele lăsau o dâră udă pe pavajul uscat. O idee simplă, dar genială. În câțiva ani, dată fiind garanția funcționării, cheltuielile reduse de întreținere și costurile mici de producție, pixul a înlocuit stilourile. Azi se poate spune cu certitudine că, după roată, e cea mai răspândită invenție din toate timpurile. În orice casă din lume există cel puțin unul. Păcat că sărmanul Bíró, din pricina condițiilor sale economice precare, a cedat brevetul societății americane Parker, care, cum se știe, și-a investit bine banii.

Dar cine a inventat cu adevărat stiloul cu bilă?

Cine a fost cel dintâi care l-a proiectat, cu aproape cinci sute de ani înainte de Bíró?

Răspuns evident. Banal. Scontat.

Leonardo.

Credeți cumva că Arhimedele pitagoreic al Toscanei ar fi lăsat să-i scape una dintre cele mai mari invenții a tuturor timpurilor? Să fim serioși.

Chiar el, tociarul din Vinci, a fost cel care a creat primele proiecte ale unui pix. Desenul, prezent în unul dintre manuscrisele sale, consta într-un simplu tub, care se subția spre capăt, prevăzut cu niște caneluri; acestea permiteau trecerea cernelii către mica sferă ce închidea tubul și astfel era posibilă scrierea.

Îmi pare rău, dragă Bíró, ai ajuns pe locul doi.

Am înțeles primul lucru pe care vreau să-l fac în aceste o sută de zile.

Să-l ignor pe amicul Fritz.

Mă îmbrac și merg la sală de parcă ar fi o zi oarecare. Nici măcar nu aștept ca Paola să se scoale. N-aș ști ce să-i spun, urăsc privirea ei dezorientată și înspăimântată. Trec pe la cofetăria socrului meu. Am ajuns cu câteva ceasuri înainte de ora mea obișnuită. Gogoașa mea de dimineață mai e caldă încă. Mă așez la masă și privesc cum se deschid prăvăliile. N-am ajuns niciodată la ora aceasta. Filmul de la șase dimineața e diferit de cel de la opt. Cu excepția prietenei mele vrăbiuța, care se așază lângă farfuria mea. Se uită la mine. Dacă ar vorbi italiana, m-ar întreba: „Ce faci aici la ora asta? E totul în ordine?”

Iar eu i-aș răspunde, mințind: „Totul în ordine. Dar tu?”

„Am o problemă acasă, nevastă-mea și-a pierdut locul de muncă și mai avem și patru copii de hrănit în cuib. Te superi dacă iau o fărâmbă de gogoasă?”

„Dar, te rog.”

Desprinde cu ciocul o bucată mai rumenă și o înghite.

„Ce lucra soția ta?” o întreb curios.

„Îi ținea de urât unui dentist văduv și pensionar din Prati. Se întâlneau pe malul Tibrului, pe unde bătrânul se plimba în fiecare dimineață. Își împărțeau micul dejun, așa cum facem noi doi.”

„Și ce s-a întâmplat?”

„Bătrânelul s-a logodit cu o ucraineană de nouăsprezece ani și acum își iau micul dejun acasă. Așa că nevastă-mea s-a trezit peste noapte șomeră.”

„Îmi pare rău...”

„Așa e viața. Mai pot lua o bucată? O duc micuților mei.”

„Te rog...”

Rupe o bucată mai mare decât de obicei, mă privește recunoscătoare și-și ia zborul, dispărând cu eleganță după colț.

Termin gogoșa. Îmi ling zahărul de pe buze. Îi strig un salut ocupatului Oscar și mă îndrept spre sala de fitness.

În buzunar am caietul cu Zoff.

Încă gol.

Am și irosit o zi.

Nu știu de ce, dar faptul că am o numărătoare inversă precisă mă ajută să nu cad într-o totală apatie. În fond, este doar o condamnare la o cifră statistică și azi nu pot să mă gândesc ce se va întâmpla cu exactitate după ziua zero. Nimeni nu-și imaginează vreodată propria moarte. Ba mai mult, îi negăm existența. Cu toții suntem siguri că, în ceea ce ne privește, se va face o excepție.

Ies și urc în mașina mea break. Nu-mi place mașina mea.

Automobilele îți urmează perioadele vieții într-un mod simbolic: mai întâi o folosești pe cea a tatălui tău, ca să înveți să conduci (în cazul meu, un Renault 4 al bunicului, mașina cea mai frumoasă a tuturor timpurilor), apoi cumperi un model puțin mai vechi și mai sport, eventual cu tracțiune pe patru roți, apoi te logodești și-ți iei una mică și comodă, cu un portbagaj mai mare pentru a petrece niște weekenduri romantice, iar când vin pe lume copiii, te convertești la modelul break, tristețea absolută a automobilismului. Eu la faza aceasta am ajuns și mi-e teamă că nu voi completa șirul cu ultimele două etape: când la cincizeci

de ani îți cumperi o Porsche second-hand, ca să te amăgești că ai fi un playboy de bani gata de vreo douăzeci de ani, și când, spre șaptezeci de ani, te reîntorci la mașina cu care ai învățat să conduci, de data asta vintage și foarte scumpă, te urci în ea emoționat și descoperi că nu are schimbător de viteze automat, că accelerează ca o vacă aflată în concursul marelui premiu al munților, că nu are radio, nici GPS, nici aer condiționat, nici ferestre cu activare electrică, dar în schimb consumă cât un TIR, lasă fum în urma sa ca un tren din Vestul îndepărtat, iar arcurile spătarelor parcă vor să-ți frângă șira spinării la fiecare gaură în asfalt. Dai o tură cu ea, apoi o bagi în garaj pentru totdeauna. Din fericire, voi evita acest infern automobilistic. Îmi dau seama că nu sunt în stare să mă gândesc decât la trecut și la viitor. E ca și cum pentru mine prezentul și-ar fi pierdut importanța. Și când colo, trecutul și viitorul nu există, iar prezentul e cu adevărat singurul lucru care-mi mai rămâne. Dar e mai puternic decât mine, iar neuronii mei merg înainte și înapoi în timp, între amintiri și închipuiri, ca biluțele unui flipper care a luat-o razna. Eu îi las în pace, fără să mă forțez prea mult, dacă se defectează creierul sunt un om terminat. Îmi las gândurile să plutească în piscina vieții mele, fără vreun control. Nu sunt lucid zilele acestea. Nu am cancer la creier, dar creierul meu se poticnește ca un computer bătrân. Dacă vă uitați bine, se vede și vechiul simbol al bombei cum s-a aprins și clipocește. *System error.*

În fiecare zi îmi fac iluzii că o să mă trezesc și că toate acestea nu au fost decât un lung și bine articulat coșmar, precum acela produs de ardei (cei mai periculoși), dar nici azi nu s-a întâmplat acest lucru.

Parchez cu atenție mașina mea break. Mi-au dat deja trei amenzi aici, în cartierul Trastevere, cred că agentul de

circulație are ceva cu mine. Îmi fac obișnuita oprire pe la cofetărie, două vorbe cu socrul meu, fără să-l pomenesc vreodată pe amicul Fritz, îndrăgita mea gogoasă găurită, prietena mea vrăbiuța, azi deosebit de jovială, drumul pe jos, pe care-l știu pas cu pas, până la sală.

Cunosc fiecare gaură în trotuar și fiecare rond de flori. Știu deja unde mă va lătra un câine și din care vilișoară voi auzi urlete. Încerc să mă gândesc la lucrurile pe care vreau să le fac în aceste nouăzeci și nouă de zile. Îmi vine în cap unul singur, dar foarte important: să mă împac cu Paola.

Mă opresc să-l notez în caietul cu Zoff.

Să mă împac cu Paola.

Apoi șterg și scriu:

Să fiu iertat de Paola.

Așa e mai corect.

Ajung la sală și le găsesc pe cele din „clasa” mea de dimineață, șase femei de vreo patruzeci de ani, agresive. Nu e o eroare de scriere, sunt chiar agresive, cred că se înțelege ce vreau să spun. O jumătate de duzină de funcționare cu forme abundente, îmbrăcate în roșu-ciclamen, care înainte de a merge la birou vin aici pentru renumitul meu curs concentrat pe picioare–abdominali–fese. S-au resemnat de multă vreme că nu au la dispoziție un personal trainer asemenea celor de la televizor, ci doar un fost sportiv grăsun și simpatic. Cred că mă consideră chiar și sexy. Eu găsesc că sunt de admirat pentru voința cu care își duc propriul război cu timpul care trece. Transpiră și nu se lasă. Rezultatele sunt cele care sunt, dar implicarea lor este de toată lauda. Câteva mi-au dat chiar de înțeles că dacă aș vrea... dar la sală am făcut deja destule pocinoage. Mă concentrez cu un devotament demn de Michelangelo asupra feselor lor ce trebuie resculptate. Îmi dau seama în

dimineața asta, aproape brusc, de faptul că munca mea e poate chiar mai urâtă decât mașina mea break. Unica gratificare de care am parte ține de cei 1 600 de euro pe lună pe care îi câștig; în rest, trag de spinări transpirate, încercând să înving articulațiile ruginite și forța gravitației, completez fișe cu exerciții ce nu vor fi niciodată efectuate, sporovăiesc despre dietele fără carbohidrați și nu ratez bârfele din interiorul sălii de fitness. O clasică muncă, socialmente utilă.

Mă duc la directorul sălii, un oarecare Ernesto Berruti, un fost culturist, bronzat la solar și umflat de anabolizante, care face umbră pământului de pomană, și îi comunic că la sfârșitul lunii îmi voi întrerupe colaborarea cu glorioasa sală de fitness Arcobaleno. Încearcă să mă convingă să mă răzgândesc, promițându-mi o mărire de salariu de treizeci și opt de euro net pe lună. Un fin psiholog. Mă uit cu atenție la tatuajele lui pseudo-maure de pe bicepși, la părul lui lung și încărunțit (propun o lege care să interzică părul lung când ai trecut de 40 ani și ai și o chelie devastatoare), la maioul lui strâns pe corp cu Iron Maiden, care era deja demodat în urmă cu 20 ani. L-am detestat întotdeauna. Acum mi-e foarte limpede. Un cocalar de o sută de kilograme, modelul clasic. Se ocupă cu traficul de droguri ușoare prin cartier, e micul boss al unei zone care pornește de la Porta Portese și se întinde până la Tibru. Până azi m-am prefăcut că nu aud, că nu văd, că nu știu. Dar azi nu mai rezist.

— Dar ție îți place să lucrezi în subsolul ăsta?

Nu înțelege.

— Vreau să spun: când erai mic, scriai prin compuneri „când o să mă fac mare, vreau să devin tristul administrator al unei săli de fitness din Monteverde“?

Începe să se prindă că îl iau peste picior. Dar nu mă las.

— Nu îți dai seama că nu ești decât o mască din *commedia dell'arte* a Romei?

Aici chiar că nu mai pricepe nimic, cred că am exagerat cu aluziile culte. Cobor nivelul.

— Te îmbraci mereu cu aceleași maiouțe cu un număr mai mic, îți faci codiță, ceea ce e interzis de Uniunea Europeană drept ofensă adusă simțului estetic, vorbești o italiană cât se poate de inventivă cu greșeli gramaticale pe care nici nu poate omul să și le imagineze, te burdușești cu medicamente ce în câțiva ani or să te facă impotent, iar când ești întrebat ceva, răspunzi cu o întârziere care-l face pe interlocutor să repete întrebarea!

— Da' cum mă faci, bă, tu pe mine impotent? izbucnește patronul meu. Da' cum îți permiți?

A înțeles doar cuvântul *impotent*. L-am supraevaluat, ofensându-l.

— Nu, îi răspund, voiam doar să-ți spun că m-am răzgândit și că nici nu duc luna asta până la sfârșit. Salută-i pe toți, la revedere și mersi.

Mă îndrept către vestiar cu aerul unuia care l-a făcut knockout pe adversar în ultima rundă, chiar pe când era să piardă la puncte.

El strigă în urma mea:

— Băi, ratatule! Strânge-ți boarfele și du-te-n moaș-ta pe gheață!

Un mod elegant și rafinat de a-mi spune că m-a dat afară. Ține de punctul de vedere: dar eu sunt acela care pleacă. Nu mai suport acest miros de nădușeală, de clor și de substanțe dezinfectante.

Nu știu de ce am făcut-o. Ba da, știu. Pentru că voiam s-o fac de o veșnicie. Încă din ziua în care am acceptat

acest post. Uneori, necazurile îți dau o forță pe care n-ai avut-o niciodată. Când ies pe ușă cu geanta, secretara mă privește pentru prima oară cu stimă. Azi sunt eroul ei. Căci eu plec, iar ea rămâne în acea temniță. Sper ca și ea, mai devreme sau mai târziu, să izbutească să evadeze.

Mă întorc la mașina mea. E surprinsă să mă vadă întorcându-mă așa devreme. Îi zâmbesc și o duc la spălătorie. Azi trebuie să aibă și ea parte de o bucurie. În timp ce aștept ca periile rotative să-și facă treaba, citesc din nou fraza de pe caiet.

Să fiu iertat de Paola.

Nu va fi ușor.

Nu cred în Dumnezeu.

În niciun Dumnezeu, din nicio religie.

Urăsc religiile. Sunt nu numai inutile, ci și contra-productive.

O societate evoluată nu poate fi sclava unor vechi superstiții.

Am fost botezat, am urmat ritualul primei comuniuni și al confirmării, mai mult dintr-o convenție, decât dintr-o convingere. Acum câțiva ani m-am și informat în legătură cu anularea botezului. Am descoperit că nu e greu, e suficient să-ți fie înregistrată hotărârea în registrul parohiei unde a fost oficiat cel dintâi sacrament. Dacă anulezi botezul, anulezi automat și toate sacramentele succesive. Dar nu am făcut acest lucru, de lene.

Religia e poate subiectul despre care am avut cele mai multe rezerve. Nu suport riturile, credințele, fanatismul. Dar, mai cu seamă, nu suport marketingul din jurul religiilor oficiale și incoerența de care suferă. Bunicul meu Michele era un dușman neîndurător al credincioșilor, îi numea „cretini“, și bănuiesc că mi-a transmis și mie acest sentiment ostil. Bunica Alfonsina, în schimb, credea în

Dumnezeu și era o fană dezlănțuită a Sfântului Pavel și a lui Padre Pio. Era înzestrată cu un incredibil optimism religios. E vina sau meritul ei că mi-am continuat cariera strălucită de credincios până la confirmare. Soții portari se certau de-a dreptul caraghios pe acest subiect și-mi cereau să iau o poziție în favoarea unuia sau altuia dintre ei. Eu zâmbeam și schimbam subiectul.

Religia nu a avut nicio greutate în viața mea. Până astăzi. Astăzi o credință, orice credință, chiar și aparținând unei religii minore, periferice și puțin ghinioniste, mi-ar prinde bine. Credința îți ține de urât. Mai mult decât un labrador. Dar destinul nu mi-a făcut acest dar. Eu nu cred. Nu sunt ateu, sunt însă agnostic, ceea ce, conform dicționarului, înseamnă că nu-mi pun întrebări pentru că nu posed elemente suficiente pentru a da un răspuns logic. E ca și cum aș încerca să rezolv o ecuație cu prea multe necunoscute. Și prietenul meu Leonardo da Vinci era agnostic, dar la vremea aceea era numit necredincios sau eretic. Își ținea convingerile puțin mai la adăpost, ca să nu aibă de-a face cu niște neplăcute ruguri publice și să nu piardă comenzile pentru lucrările cu teme sacre din care trăia. În toate scrierile sale se găsesc cuvinte usturătoare la adresa Bisericii catolice, a sacerdoților și a religiilor în general. Am deci o companie ilustră.

Lorenzo și Eva merg la școală cu regularitate, mai e o lună și jumătate până la sfârșitul cursurilor. Și Paola e foarte ocupată cu orele ei, ca întotdeauna la sfârșit de aprilie, când începe efortul final de care depind promovările sau corijențele.

Încă nu i-am spus că mi-am dat demisia. Nu vorbim prea mult. E o perioadă dificilă, n-are sens să mă ascund

după deget. Cu noi în pat doarme și un amestec de regrete, ciudă, afecțiune, sâcâială și stânjeneală. Nu suntem niciodată singuri. Nu știu cu adevărat ce să fac pentru a atinge acest prim, și deocamdată unic, obiectiv al meu.

E un lucru banal să pierzi meciurile în fața celor care se situează primii în clasament. Banal și cât se poate de previzibil. Dar uneori poți sărbători și când pierzi. Armata mea Brancalione astăzi a fost bătută cu 8 la 6 de primii clasati, temuții Real Tufello, o echipă de asasini subacvatici. Cu două minute înainte de fluierul final era 6 la 6 și jucam care pe care cu dominatorii indiscutabili ai campionatului. Cu șapte zile înainte de încheierea acestuia, sunt neînfrânți și se îndreaptă fără probleme către promovarea automată în divizia superioară. Noi, în schimb, ne luptăm să ajungem în *play-off*, miniturneul la care participă echipele clasate între locurile trei și zece, pentru a avea șansa de a intra în rândul meciurilor cu eliminare directă. Noi suntem pe locul doisprezece, așadar, mai există încă o oarecare speranță. Trebuie să jucăm mereu cum am jucat azi și să luptăm până în ultimul minut.

Să luptăm până în ultimul minut. Așa spunea mereu cel dintâi antrenor al meu, un fost centru înaintaș, un fel de Bud Spencer fără barbă și cu un caraghios accent meridional de Lucania.

„Băieți, partida nu s-a terminat până nu s-a terminat.”

Simplu, dar adevărat. Oh, când te despart cinci goluri de adversari și mai ai doar un minut de joc, doar un miracol mai poate răsturna situația. Dar miracolele în sport se întâmplă. În viață, niciodată. În ciuda eforturilor promoționale ale Bisericii catolice și în ciuda proliferării sfinților și fericiților, nu există nici măcar un miracol recunoscut de știință. Eu voi fi excepția care întărește regula. Și vor trebui să mă amintească în manualele de medicină, de religie și de magie: „Nu există miracole, cu excepția cazului lui Lucio Battistini, care s-a vindecat de un carcinom hepatocelular cu metastaze la plămâni într-o fază foarte avansată”.

Pe caietelel lui Zoff șterg propoziția *să fiu iertat de Paola*. O să fiu. Dar asta după. Mai întâi, e ceva mai important.

Lucrul principal ce trebuie făcut în situația mea.

Scriu:

Să nu mă predau.

Unicul medic cu care reușesc să vorbesc liber e Umberto. Locul e barul nostru de suflet. Starea de spirit e foarte proastă. Tema e chimioterapia. Am citit de toate despre acest subiect controversat și nu reușesc să-mi fac o opinie care să mă ajute să decid.

— Deja e o convingere generală, începe Umberto, că beneficiile chimioterapiei n-ar fi suficiente ca să balanseze contraindicațiile acesteia. Slăbirea fizică și imunitară la care supune organismul este, după părerea mea, devastatoare. E ca și cum, pentru îndepărtarea unei bățături de la picior, ai recurge la o pușcă. E drept că ai scăpa și de bățatură. Și chiar și de tot piciorul. Eu nu-i sfătuiesc niciodată pe pacienții mei, vreau să zic pe stăpânii lor, să înceapă vreun ciclu de chimioterapie. Singura certitudine e că animalul pe care îl știu și îl iubesc, câine, pisică, iepure, nu va mai fi niciodată la fel, va zăcea vlăguit pe vreun fotoliu, fără chef să mănânce sau să zburde. Viu, dar deja mort.

— Dar eu mă simt bine, pot rezista. Restul corpului meu e sănătos, ripostez cu o fermitate care nu mă caracterizează.

— Crezi că te simți bine, prietene, adevărul e că toate analizele tale de sânge arată anomalii. Boala își urmează cursul ei.

— Pentru mâine după-masă m-am programat la o nouă tomografie.

— Dar ai făcut una acum două săptămâni!

— Poate era greșită.

— Nu poți face tomografii încontinuu, sunt raze X. Și bine nu îți fac.

Nu aud niciun argument. Creierul meu obtuz și plin de speranță nădăjduiește ca totul să se demonstreze a fi o greșeală, o gafă de proporții.

„Domnule Battistini, vă rog să acceptați scuzele mele și ale întregului laborator. De două luni greșim încontinuu analizele dumneavoastră. Vă simțiți foarte bine. Iată aici o valijoară cu un milion de euro bani-gheață ca să ne iertați.“

Umberto mă strânge cu ușa:

— Vrei să începi chimioterapia, să încerci alte tratamente, ce vrei să faci?

— Nu știu... răspund ca un boxer buimăcit de o directă de dreapta neașteptată.

Primul efect secundar al cancerului cred că e o încetare a funcțiilor cerebrale. Vreau să reacționez, dar nu sunt în stare să elaborez o apărare rațională.

— Tu ce ai face? îl întreb încrezător pe Umberto.

— Eu sunt prietenul tău și un medic n-ar trebui să fie prietenul pacientului.

— Am înțeles, așa e, dar tu ce ai face? insist eu. Simt nevoia ca altcineva să decidă pentru mine.

— Așteptăm rezultatele noii tomografii, apoi tragem concluziile cu un oncolog.

— Urăsc oncologii.

— Îmi închipui, dar eu pot doar să-ți dau niște sfaturi, nu pot fi punctul tău de referință. Nu uita că sunt un veterinar specializat în animale exotice. Iar tu nu ești o iguană.

— Ce faci diseară? îl întreb, neascultându-i argumentația.

— Mă văd cu o dentistă din Prati. E a doua întâlnire a noastră.

— Ai făcut deja dragoste cu ea?

— Nu. Trăgeam nădejde că diseară.

— Anulează. Dentistele sunt plicticoase la pat. Să mergem la o pizza cu Corrado.

Când am astfel de ieșiri dictatoriale, Umberto se predă întotdeauna.

— N-aș vrea să te decepționez, dar Corrado în seara asta e la Tokyo, se întoarce peste două zile. Dacă vrei, mergem noi doi.

M-am și răzgândit. Noi, bolnavii terminali, suntem impredictibili.

— Bine, bine, nu-i nimic, distrează-te cu dentistă, eu merg la cinema să văd noul film al lui Woody Allen.

— Nu a ieșit încă pe piață.

Nimic nu-mi iese.

— Atunci mă duc acasă...

— Apropo, cum merge cu Paola?

— Prost. Îmi vorbește monosilabic.

— Păi, cam meriți.

— Nu, te rog, nu pune nuiua pe mine în seara asta. Hai, mulțumesc de consultație. Cât vă datorez, domnule doctor?

— Pentru animalele de talie mare costă în general o sută de euro.

— Boule!

— Cam pe acolo ai fi.

Când ne ciondănim, ne întoarcem la clasele primare cât ai zice pește.

Îmi iau rămas-bun cu o bătaie prietenească pe umăr și mă îndrept spre ieșirea din bar. Mă oprește să-mi pună o întrebare, știu că îi stă pe limbă de câteva minute:

— De ce ai zis că dentistele sunt plicticoase la pat? Ai fost cu vreo dentistă? Poate o fi fost plicticoasă doar aia.

— N-am fost niciodată cu vreo dentistă. E o expresie, nu? „Plicticoasă la pat ca o dentistă.” O spun toți.

— Care toți? Eu nu am auzit-o niciodată.

— Toți cei care au fost vreodată cu vreo dentistă. Toți!

Ies din bar, lăsându-l cu o îndoială și cu o notă de plată. Era evident o glumă. Am fost, cum nu, cu o dentistă, una Carolina, o amazoană focoasă din Piemont, pe care o recomand tuturor ca amantă, dar nu ca stomatolog. Când mă gândesc la acea perioadă îndepărtată, mi se pare viața altcuiva, un trecut înmormântat sub un metru cub de nisip.

Mă întorc acasă și mă joc două ore cu copiii, sub privirea atentă a lui Lupo. E singura terapie care îmi face cu adevărat bine.

— Am renunțat la serviciu.

Nu văd fața Paolei, care tocmai face duș, dar mi-o pot imagina foarte bine.

Rămân pe pat în liniște trei minute. După care apare soția mea în halat în pragul ușii de la baie. E contre-jour, nu-i pot vedea expresia feții. Dar și pe aceasta mi-o pot imagina foarte bine.

— Care serviciu?

— Unica remunerație, dacă ăsta e subtextul, răspund.

— Cu alte cuvinte, continui să antrenezi gratis și ai renunțat la salariul de la sală?

— Exact.

— Și pot să știu de ce, când vezi prea bine că abia ne descurcăm să ajungem la următorul 20 ale lunii?

Aș putea ține o conferință despre „psihologia bolnavului”, dar m-aș plictisi singur.

— Am hotărât ca, în această perioadă, să fac numai ce am chef. Mi se pare singura alegere înțeleaptă.

— Înțeleaptă pentru tine.

— Vrei să ne certăm? Atenție că sunt deja enervat, deci te-aș sfătui să nu mă provoc.

- Cine te provoacă? Mi-ai dat o veste. Punct.
- Nu a fost o decizie premeditată. Mi-a venit așa.
- Bine, nu te supăra. Azi cum te simți?
- Mulțumesc de întrebare. Cu excepția faptului că am o durere constantă în stomac, că respir greu și că sunt prost dispus, bine, așa zice.
- Vrei să mergem să vorbim cu un alt oncolog?

Știam că o să spună asta mai devreme sau mai târziu. Se cheamă „spirală medicală”: când începi să mergi pe la mai mulți medici care îți dau diagnostice și tratamente absolut opuse. Nu mai ai ieșire, ca într-o scară dintr-un tablou de Escher.

Aproape toate familiile din lume au experimentat inutilitatea și umilința unei spirale medicale. O horă întreagă de tratamente care îmbogățesc clinicile și duc frumusețea pacientului de mână în lumea de dincolo, dar numai după ce l-au adus în sapă de lemn. N-o să mă las dus de nas. Promit.

— În după-amiaza asta mai fac o tomografie. Apoi decidem, îi spun eu folosind pluralul, pentru a-i da de înțeles că valoarea cuplului nostru e încă fundamentală pentru mine. Paola nu reacționează. Evident că am rănit-o dincolo de orice așteptare.

Iau caietul lui Zoff și scriu din nou cu roșu:

Să fiu iertat de Paola.

Două ar fi obiectivele mele principale. Dacă mă fac bine și Paola nu mă iartă, sunt mort oricum.

Am primit rezultatele noii tomografii.

Nu am curajul să le deschid.

Ies în oraș.

Vreau să îl caut pe Roberto, un prieten de-al meu librar. Nu, poate că prieten e prea mult spus, o cunoștință. O cunoștință apropiată. De niște luni bune n-am mai trecut pe la el, fiind prea prins în numeroasele mele încurcături, pe care le cunoașteți.

Roberto, de cincizeci și cinci de ani pe care nu-i arată, are o prăvălioară de cărți și benzi desenate pe o străduță din spatele Pieței Campo de' Fiori. O hrubă, o vitrină prăfuită prin care se întrezăresc ultimele bestselleruri, de la cărțile lui Giorgio Faletti la cele ale lui Dan Brown, amestecate printre marii clasici în versiuni datate și îngălbenite de vreme. De-a lungul anilor, mi-am completat, mulțumită lui, colecția de Diabolik, benzile mele desenate preferate. El vinde tot la prețul de pe copertă. Chiar și dacă volumele au fost tipărite cu cincizeci de ani în urmă și prețul era de o sută cincizeci de lire, Roberto face conversia în euro și îți dă restul cu precizie, la centimă. Într-un colț e o măsuță cu niște cărți cu totul deosebite. E vorba de

romanele pe care le-a scris Roberto în ultimii treizeci de ani, între un client și altul. Zeci. Legate frumos cu spirală și bătute la mașină. Fiecare dintre ele este exemplar unic. Douăzeci de euro preț fix. Dacă vinde vreunul, conținutul este pierdut pentru totdeauna. Prima oară când mi-a spus asta, eram convins că glumea.

— Tu cu adevărat ai scris niște romane și le dai care încotro, fără ca măcar să-ți faci vreo fotocopie?

— Și de ce ar trebui să le fotocopiez?

— Păi... nu știu, ca să nu se piardă, ca să câștigi mai mult...

— Ce importanță are! Eu în timp ce le scriam eram fericit. Eram altundeva. Și asta îmi ajunge. Cei douăzeci de euro reprezintă doar decontarea cheltuielilor, cerneala și hârtia.

Mi s-a părut o nebunie de o incredibilă poezie. Scrisul pentru plăcerea scrisului, fără visuri de glorie, clasamente sau premii.

Azi am răsfoit una cu coperti albastre, povestea unei călătorii aventuroase în stilul lui Jules Verne. Apoi alta, o peltea amoroasă pe fundalul Primului Război Mondial, gen Liala. De-a lungul carierei sale, Roberto s-a perfecționat în mai toate genurile, în funcție de chef și de dispoziția interioară. Cărți pe care nimeni nu le cunoaște și care nu vor deveni niciodată opere clasice. Și care au fost savurate doar de un număr restrâns de aleși, care au avut șansa de a le cumpăra. Eu de-a lungul anilor mi-am cumpărat vreo zece și le-am devorat cu bucurie. Nu sunt mare lucru, să recunoaștem, dar știu să alunece de la o temă la alta cu ușurință. Iar apoi, magia de a citi (și de a fi în posesia) unui roman scris într-un exemplar unic e neprețuită.

Azi, Roberto era absorbit să scrie un nou roman, povestea unui naufragiu pe o insulă neindicată pe nicio hartă

și locuită de canibali. Unica diferență față de Robinson Crusoe constă în faptul că naufragiații sunt doi tineri în viaj de nuntă, foarte certăreți. Nu chiar maximum de originalitate, dar nu contează.

Am mai rămas câteva minute să ascult sunetul tastelor mașinii sale de scris Olivetti, vrăjit de parcă aș fi fost spectatorul unui concert live al lui Chopin. Apoi mi-am rezervat următorul său bestseller: întregul tiraj epuizat într-o clipită, un succes uriaș.

După plimbare m-am întors acasă și am deschis în fine plicul cu analizele, fără să mă vadă Paola.

Urâte vești.

Tare urâte.

Metastazele proliferază neîngrădite. Ca o amibă asasină care mă invadează și mă roade încetul cu încetul. Mă uit la punctele negre dinăuntrul meu și îmi scapă un zâmbet cam deplasat. Mi se pare că plămânii mei seamănă cu jocul „Unește punctele” din revista „Săptămâna enigmistică”. Poate că boala îmi atacă și sensul umorului și îl deteriorează.

— Tot mă gândesc dacă să nu fac totuși chimioterapie. Un ciclu de probă. Ce zici? o întreb pe Paola pe neașteptate, în timp ce scurge spaghetti.

— Ce te-a făcut să te răzgândești?

— Nu știu. Nu sunt în stare să fac nimic.

— Îți amintești de tatăl lui Gigi?

Gigi, adică Gianluigi, e un bun prieten de-al Paolei, un faimos enolog, al cărui tată a murit de cancer la colon cu câțiva ani în urmă. Era un prezentator de televiziune foarte cunoscut, care în ultimii ani ai carierei sale a fost pus să se ocupe de teleshopping. Un bărbat energic, amuzant, un ciclon de entuziasm. L-am văzut stingându-se treptat, ca și cum chimioterapia i-ar fi consumat bateriile. Când a murit, nu mai semăna deloc cu vedeta surâzătoare de care se îndrăgostiseră toate gospodinele italiene ale anilor '70.

— Nu e bun exemplul, încep eu să mă apăr printr-o pledoarie hotărâtă, tatăl lui Gigi trecuse de șaptezeci de ani, obișnuia să bea și să fumeze, iar fizicul lui fusese deja slăbit după mulți ani de viață necumpătată. Eu sunt un sportiv. Mă rog, aproape. O fi totuși altceva, ce dracu!

- Nu rosti cuvinte vulgare când sunt copiii acasă.
- Lasă, că știu ei mai multe decât mine, Lorenzo poate ține un master de înjurături.
- Firește, că i le-ai predat tu, mă acuză ea.
- Iubito, le aude în jur, la televizor, a evita cuvintele vulgare e ca și cum ai dribla picăturile de ploaie pe furtună. Hai gata, te rog!
- Ai mereu o scuză bună în orice situație.

Cum ați avut deja ocazia să constatați, certurile noastre încep mereu așa. Din motive imaginare. Fără un obiectiv anume. Pe neașteptate, centrul discuției se deplasează pe un detaliu marginal, iar vâlvătaia se întinde nestingherită.

Din fericire, Paola a inventat și antidotul pentru a întrerupe șirul de replici în contradictoriu. Își sprijină deodată mâinile de cap de parcă ar fi niște urechi și zice: „Eu sunt o pisică, nu înțeleg limba ta”. Mie îmi vine mereu să râd. O metodă genială de a anula orice tensiune. Păcat că, după istoria cu doamna Moroni, nu o mai folosește. Micile frecuşuri dintre noi devin certuri în toată regula, garnisite cu urlete, ba chiar, de vreo două ori, și cu banala spargere de farfurii. Un frumos exemplu pentru copiii noștri. Fiecare dintre noi doi, în perioada asta, are motivele lui să fie încordat, iar rezultatul este inevitabil.

De data asta, eu sunt cel care întrerupe discuția. Ies pe ușă și îi telefonez oncologului.

- M-am hotărât. Încep chimioterapia.

Eu îi sunt antipatic câinelui meu. Foarte antipatic.

Nu știu cum e posibil, dar Lupo nu m-a suportat niciodată. Când se întorc acasă Paola, Lorenzo și Eva dă din coadă și sare de bucurie, iar când vin eu, nu-și ridică nici măcar capul de pe fotoliu. Și totuși, eu sunt cel care l-a salvat de la azilul de câini, tot eu sunt cel care îl scoate la plimbare la orele cele mai ingrate, cea de dimineață devreme și cea de seară târziu. Chiar și când îi umplu strachina cu mâncare (foarte aleasă, de altfel, pui crescut la sol cu zarzavat cumpărat de la țărani), mă ignoră și nu mă răsplătește niciodată prin vreun gest cu lăbuța, prin vreun pupic sau vreun lătrat. Nimic. Pentru Lupo sunt un străin absolut care trăiește în casă cu el și îi face unele servicii. Un majordom, ba nu, un slujitor. Îmi închipui că mai crede și că el e proprietarul legitim al imobilului la cadastru. Stăpânul casei, soțul oficial al Paolei și tatăl biologic al copiilor. Eu sunt doar un biet sclav pe care-l tolerează, pentru că-i este util, dar nu fără o oarecare detașare.

De când nu mă simt bine însă, Lupo și-a schimbat atitudinea față de mine. Uneori vine să se ghemuiască lângă mine pe fotoliu, se freacă de mine ca o pisică, mă trezește

lingându-mă pe față. E ca și când un al șaselea simț câinesc i-ar șopti că „sclavia” mea e pe terminate. Și că doar acum și-ar da seama cât de fundamental sunt eu pentru viața lui de zi cu zi. Azi și-a ridicat ochii la mine, fără să-i plece. Mă fixa drept în pupile, de parcă ar fi vrut să comunice telepatic.

„Am înțeles că te pregătești să pleci și, în fond, îmi pare rău de acest lucru. Nu ești chiar servitorul cel mai grozav din lume, tragi puțin cam prea tare de lesă când vreau și eu să seduc vreo cățelușă prin parc, pui exagerat de mult ulei în orez, speli cam rar păturica mea și nu-mi cumperi niciodată mingiuțele alea care-mi plac fiindcă mai și sună, dar una peste alta, nu ești de lepădat. Mă amuzi grozav, mai ales când te pretinzi masculul alfa al casei — ăla fiind de fapt eu —, când te joci cu copiii mei sau când încerci o mai mare apropiere de Paola, femela mea. În acești cinci ani de viață împreună, m-am gândit adesea să te abandonez pe autostradă, apoi mi-am dat seama că Lorenzo și Eva s-au atașat de tine și am renunțat. Acum ești bolnav, te văd. Vrei să te lași sacrificat, cum a procedat într-o zi un tip pe care-l cunoșteam cu calul său?”

Fraza telepatică mă izbește ca un pumn.

„Vrei să te lași sacrificat?”

Caii foarte bolnavi și sortiți unei morți sigure sunt sacrificați ca să nu mai sufere, știm asta de când suntem mici. Oamenii nu. Sunt îngrijiți cu ferve, pentru a le ține aprinsă flăcăruia vieții și pentru a-i face astfel să se chinuie până la capăt. Ca și cum ar merita o pedeapsă. Această propoziție va rămâne multe zile în capul meu.

„Vrei să te lași sacrificat?”

A sacrifica e mai puțin dur ca verb. Ne sfiim să spunem: „Mario și-a ucis calul bolnav”, e mult mai bine „a trebuit să-l sacrifice”.

Mă uit la Lupo, care nu-și desprinde ochii de la mine, și îi surâd. Apoi nu-mi mai dă atenție și pleacă, de parcă ar spune: „Vezi să nu exagerezi cu aceste confidențe, slujitorule!”

Afecțiunea lui atât de sfioasă și gândurile lui mi-au făcut bine.

Dacă aş fi cal, m-ar fi sacrificat deja.

Asta înseamnă să vezi jumătatea plină a paharului.

M-am dus să-l iau pe Corrado de la aeroport. A sosit îmbrățișând o remarcabilă stewardesă, care trebuie să-i fi încălzit nopțile japoneze. Din fiecare călătorie se întoarce cu o nouă victimă. Dar nu e fericit. I-o citesc în ochi.

Ne oprim la Fiumicino să mâncăm pește *all'incannuciata*. E o mică tradiție a noastră, mâncăm acolo cel puțin o dată pe an. Numai noi doi, fără Umberto. Numai așa putem să ne destăinuim cu adevărat, fără să ne temem de judecata morală și moralizatoare a veterinarului nostru preferat. Eu îi povestesc despre începutul iminent al ciclului de chimioterapie, iar el despre seducătoarea stewardesă de mai sus, care i-a dezvăluit că e însărcinată.

— Însărcinată cu cine?

— Cum cu cine? Cu mine. Eram la cină la hotelul din *Lost in Translation*. Ți-l amintești?

— Da, un film plicticos, dar cu un final genial. Spune mai departe.

— Cel mai bun sushi pe care l-am mâncat vreodată. Dar să fi văzut și ce tempura, ți se topea în gură.

— Gata cu descrierile inutile, mergi la esență.

— Aproape că terminaserăm să mâncăm, când, brusc, îmi zice, fără să dea vreo greutate frazei: „Sunt însărcinată“.

— Și tu?

— Eu atunci mă înec cu tempura și simt că pierd zece ani din viață. Apoi îi pun aceeași întrebare pe care mi-ai pus-o și tu. „Cu cine?“ Iar ea: „Cum cu cine? Cu tine“. Moment în care inima mea intră în fibrilație și cer nota de plată, de altfel exorbitantă.

— Așadar, te pregătești să devii tătic?

— Stai că n-am terminat. Timp de două ore vorbim despre unde se va naște copilul, despre unde vom locui, despre faptul că va cere să lucreze în serviciile de la sol. Eu aproape nu mai scot niciun cuvânt, sunt total bulversat de așa o veste.

— Dar îți place sau nu stewardesa asta?

— Ai văzut-o. E Miss Mondo Alitalia, visul nostru, al tuturor piloților, și mai e și inteligentă. Numai că e complet sonată.

— Sunteți două suflete gemene.

— Nu răspund la provocări. A doua zi dimineață, la micul dejun, îmi mărturisește că totul a fost doar o farsă și că voia să vadă cum aș reacționa eu la ideea de a deveni tătic.

— Are umor.

— Mă rog. Din fericire, nu am sunat-o pe mama să-i spun că va fi bunică, că dacă aveam să dezmint, s-ar fi aruncat de pe terasă.

Comandăm un mix de pește fript, porții duble. Azi nu avem limite.

— Și știi ce-i curios? continuă el. Că eram complet buimăcit de așa o veste, dar nu-mi displăcea. Cu doar un an în urmă, aș fi fugit la aeroport și aș fi luat prima cursă spre Australia.

— Asta mi se pare o veste nemaipomenită. Înseamnă că Aramis a crescut.

Surâde.

— Să nu bați toba, îmi șoptește, că-mi strici piața. Să-ți spun ceva ce nu ți-am spus niciodată. Eu nu te invidiez pentru nimic, în afară de Lorenzo și Eva. Când te văd cu ei, mă gândesc că ai fost mai bun decât mine.

Și eu îi surâd.

— Vei găsi și tu o Paola cât de repede.

Una dintre dorințele mele cele mai arzătoare este să-i văd pe prietenii mei aranjați. Ba nu, *aranjați* e un cuvânt de modă veche și inexact, cuvântul potrivit e *senini*. Asta e, senini nu i-am văzut niciodată. Umberto e mereu victima caracterului său introvertit și mult prea educat, iar Corrado e încontinuu în căutarea unei noi provocări amoroase. Atât de diferiți și atât de asemănători în neliniștea lor. Realizez în acest moment că prietenia noastră a făcut de-acum un upgrade. Nu mai suntem prieteni. Suntem frați.

Urăsc acele. Nu pe toate, nu am nimic împotriva celor de pin, de pildă, dar nu suport acele care sunt înfipite în mine. Înțepăturile, cum le spunea bunica. Am trecut întotdeauna cu greu peste analizele de sânge, peste vaccinuri și chiar și peste banalele injecții intramusculare cu antibiotic.

Chimioterapia aleasă pentru mine de odiosul oncolog se administrează intravenos. Zece minute, nu mai mult, într-o cămăruță, legat de un soi de perfuzie. Un cocktail de substanțe care dau buzna în venele mele și încep să combată orice formă de viață, dorită sau nu. Îmi imaginez scena ca în acel vechi film al lui Joe Dante, *Salt în întuneric*, în care lui Martin Short i se injectează din greșeală o corăbioară în miniatură. Corăbioara care navighează prin venele mele nu face zgomot și nu are vreo comunicare cu exteriorul. Îmi sprijin capul pe micul fotoliu din odaia în care mă aflu și închid ochii. Ar putea în fond să pună acolo un televizor, niște reviste de cabinet medical, sau mai bine de frizerie, niște muzică pop în fundal. Încep să mă gândesc că, atunci când ai cancer, toți te consideră un fel de campion la final de carieră, unul pe care îl bați prietenește

pe umăr și-i amintești de vremurile bune, dar care nu mai are dreptul la niciun privilegiu sau la nicio intrare de vip.

Zece minute cu un ac în venă sunt nesfârșite. Gânduri care derapează. Mă deconectez de lume. Și mă trezesc într-o lume pe care o cunosc bine.

— Cine a fost?

Glasul pătrunzător al păpușarului Mănâncă-foc răsună în întreaga baracă pe roți. O duzină de marionete agățate una lângă alta, de o parte și de cealaltă, încremeniră și amuțiră.

Mănâncă-foc își croi drum printre ele, îmbrâncindu-le încolo și încioace și făcându-l pe Arlecchino să se izbească de perete. Namila de om se propti bine în mijlocul împărăției sale de marionete.

— Hai, spuneți, cine a fost? zise el, rotindu-și ochii aprinși ca două bucăți de jărat.

Arlecchino încetă să se mai legene și-și ținu respirația. Toate celelalte păpuși se priveau întrebătoare una pe cealaltă, încercând să nu atragă prea mult atenția asupra lor.

Mănâncă-foc dădea mânios din mână în care ținea strâns o uriașă pulpă de berbec la proțap.

— Dacă vinovatul recunoaște de bunăvoie... nu-i fac nimic...

„I-auzi! gândi Pulcinella, de parcă noi nu l-am cunoaște...”

— Ce vrei să spui? întrebă Mănâncă-foc, întorcându-se brusc și făcând astfel să se legene primejdios de tare întreaga căruță.

„Dar ce face acum, îmi citește și gândurile?” Pulcinella tremura de groază până în măduva oaselor.

— Încă nu ați priceput că gândurile voastre sunt gândurile mele, că eu v-am făcut... sunteți doar niște bucăți

de lemn îmbinate între ele... voi nu aveți gânduri... m-ai înțeles bine, Pulcinella?

Bărbosul se apropie de marioneta îmbrăcată în alb, care continua să rămână nemișcată și tăcută.

— Dar după cum pare, nu e chiar așa cum cred eu... iar unul dintre voi știe prea bine acest lucru.

Pulcinella tremura ca varga.

— Nu-ți fie frică, păpușico, nu cu tine am eu ce am...

Tăcere.

— Am spus-o și o întăresc. Dacă vinovatul recunoaște de bunăvoie... nu-i fac nimic...

Din precauție, Pulcinella nu se mai gândi la nimic.

Mănâncă-foc începu să facă pași îndărăt, prin puținul spațiu ce mai rămânea printre cufere, țesături și decoruri prăfuite. Le privea pe marionete drept în ochi, una câte una: Pulcinella, Brighella...

— Acum două minute m-am întors că fusesem să-mi fac nevoile...

... Pantalone ... Gianduia....

— ... și m-am așezat acolo, la masă, și știți voi ce am văzut eu pe ea?

... dottor Balanzzone.... Colombina...

— ... nici nu vă trece prin cap... dar vă puteți închi-pui... Era pulpa mea de berbec la proțap... cu o ditamai mușcătură în mijloc!

Și spunând acestea, se apropie de fața lui Arlecchino într-atât, încât aproape că-l atingea cu barba lui stufoasă, iar cu mâna stângă îi șterse o urmă de grăsime din colțul gurii desenate a acestuia.

— Eu nici nu mă atinsesem încă de pulpa aia de berbec, zise el, uitându-se drept în ochii desenați cu maroniu ai păpușii.

— M-erea fome..., spuse păpușa cea colorată, cu un firicel de glăscior și un evident accent venețian.

Celelalte marionete îl priviră înmărmuriți: Arlecchino vorbea!

— Știam eu... zise Mănâncă-foc, desprinzând păpușa-mască din cuiul din tavan de care era agățată și sprijinind-o pe un cufăr, știam că tu ai fost acela, sau credeai că nu mi-am dat seama că, de câte ori lipseam, tu îți tot făceai de lucru pe afară?

Arlecchino rămase nemișcat, aplecat în față printre toate firele sale.

— Și acum ce? Ai amuțit?... — și se așează în față lui, ridicând un nor de praf — nu te teme, nu sunt deloc supărat... nu-i motiv să fim supărați... trebuia să-mi imaginez că așa va fi... de când i-am dat drumul lui Pinocchio luna trecută, parcă nu mai sunteți voi... Dragii mei... poate nu mai e vremea marionetelor, ba poate chiar... nu mai e nici vremea păpușarilor. Tu, Arlecchino, ești doar cel dintâi... am înțeles asta... că unul după altul mă veți părăsi cu toții... *hapticu*... fir-ar să fie de răceală... dar de când am început să strănut ca Pinocchio, nu am mai încetat... Oare e semn că îmbătrânesc? Tu ce zici, Arlecchino?

Arlecchino dădu din cap că nu.

— Când am văzut mușcătura aia din friptură, am înțeles deja că s-a sfârșit... poate din pricina Zânei Albastre de care mi-a vorbit Pinocchio... Fapt e că voi cu toții sunteți pe cale să deveniți copii în carne și oase... dragii mei, iubitele mele păpuși. Parcă ar fi o molimă.

Pulcinellei i se păru că vede o lăcrimuță în colțul ochilor lui Mănâncă-foc, dar cum încă nu putea avea încredere deplină în el, se gândi că poate se înșelase.

— Ai dreptate, Pulcinella... spuse în șoaptă uriașul, ștergându-și obrazul, nu credeți voi că și eu pot plânge... dar eu n-o fac dinadins... îmi curg singure lacrimile astea... *hahciu...*

Arlecchino îi întinse o bucată de pânză colorată ca să se șteargă. Mănâncă-foc când o luă îi atinse ușor mâna: era caldă.

Își ridică privirea și văzu în fața lui, printre toate acele fire și pânze, un copilaș zdravăn cu o expresie foarte strengărească.

— Nu mă îndoiam... spuse el ștergându-și lacrimile, parcă ar fi epidemie de umanitate... în câteva zile *Marele teatru de păpuși* nu va mai exista. Și nici eu. Unde s-a mai văzut un păpușar fără păpuși? E ca o căruță fără roate... nu merge.

Mănâncă-foc se ridică și începu să strângă cu blândețe marionetele.

— Lumea a plătit bilet și pentru astă-seară și nu putem s-o dezamăgim... atâta timp cât reușim să ținem spectacolul și oamenii nu-și dau seama...

Mănâncă-foc, ținându-și în brațe toate marionetele, se îndreptă către ieșire. Se pregătea să coboare treptele barăcii sale, când se întoarse spre Arlecchino care rămăsese așezat pe un cufăr.

— Ți-am lăsat niște friptură de berbec acolo... ia-ți cât vrei, că eu îmi frig alta... și nu te îndepărta de baracă... mă întorc într-un ceas... dacă ți se face somn, întinde-te acolo pe jos... dar nu uita să te acoperi cu ceva, că nu mai ești de lemn și ești sensibil...

Zicând acestea, zdrahonul nu mai așteptă răspuns și coborî din căruță, cu un scârțâit de trepte, pierzându-se în ceața care învăluia căsuțele din jur.

Arlecchino mai rămase așezat acolo încă o vreme.

Nu știa dacă să mănânce niște berbec sau să se ducă să doarmă.

Nu era o decizie grea.

Dar el nu era obișnuit cu așa ceva.

— Domnule Battistini?

O clipă m-am temut că era Mănâncă-foc.

— Domnule Battistini! Treziți-vă!

Nu e Mănâncă-foc. Dar îi seamănă mult. E infirmiera vorbăreață care m-a primit la intrare. Mi-a și scos acul din venă. Am visat. Un vis de copil.

De o viață nu mai aveam vise de copil.

— Mai rămâneți așezat câteva minute... îmi spune. E posibil să simțiți că vi se învâрте capul.

Aprob și fac ce mi se spune.

Îmi continui fantezia cu ochii deschiși.

Pinocchio este povestea mea preferată. E poate prima carte pe care am citit-o, depășită în sufletul meu doar de *Comoara din insulă* și de pirații ei. Cine știe de ce mi-a revenit în minte tocmai acum. Și cine știe dacă autorul, Collodi, ar fi de acord cu reinterpretarea operei sale în acest vis al meu.

L-am iubit întotdeauna pe Collodi, regele monoscriitorilor, al autorilor celebri pentru o unică operă. Poate că au scris peste zece, dar una dintre ele este într-atât de deasupra celorlalte prin faimă și realizare, încât aruncă în deșertăciune restul producției literare.

Dante? *Divina comedie*.

Swift? *Călătoriile lui Gulliver*.

Defoe? *Robinson Crusoe*.

Manzoni? *Logodnicii*.

Antoine de Saint-Exupéry? *Micul prinț*.

Collodi? Evident, *Pinocchio*.

Acesta din urmă are cel mai memorabil început de carte din toate timpurile.

O capodoperă a sintezei, amuzamentului și metaliteraturii.

A fost odată...

— Un împărat! vor spune imediat micuții mei cititori.

Nu, copii, nu ați ghicit. A fost odată o bucată de lemn.

„Spre-amiaza vieții noastre muritoare / ajuns într-o pădure-ntunecată / mă rătăcii pierzând dreapta cărare...” sau „Acel braț al lacului Como ce cotește spre miază-noapte” sunt, în comparație cu acesta, fraze de început scrise parcă de amatori, de poeți de duminică.

Collodi îi bate pe Dante și pe Manzoni cu unu la zero. Repunerea condeiului de la centru.

O consecință neprevăzută a chimioterapiei: mintea îmi sare ca într-un zapping.

Mă gândesc la lucruri inutile, visez capitole apocrife din *Pinocchio*, compar niște genii ale literaturii italiene, de parcă ar fi echipe ale unui fotbal fantezist. Ca început de tratament nu e rău.

Ies din clinică și o iau pe jos. Nu mă simt nici mai bine, nici mai rău. Aș vrea să mă mai trezesc o dată și să descopăr că și acesta e doar un vis. Un vis foarte urât, de om mare.

Aștept efectele secundare ale chimioterapiei ca pe un oaspete întârziat. Un oaspete nu foarte agreabil. Masa e pusă, risotto-ul e deja pe foc, lumânările aprinse, dar invitatul pe care îl aștepți nu sosește, nu răspunde nici măcar la telefon. Începi să crezi că nu va veni niciodată. Și când colo, când risotto-ul s-a lipit, lumânările au ars de tot, când te-ai pătat cu vin pe cămașa albă și când ai descoperit că laptele pe care l-ai folosit la gătit expirase de o săptămână, iată că sosește clopoțelul asasin.

„Scuză-mă că am întârziat, prietene, sunt de neiertat, dar n-am găsit loc de parcare!”

Aveți răbdare, divaghez mai mult decât de obicei, așadar, vorbeam despre efecte secundare. Le cunosc pe dinafară, ca pe o poezie învățată în clasele primare.

„Oboseală, tulburări digestive, vomă, pierderea poftei de mâncare, alterarea gustului, febră, tuse, durere în gât, migrene, dureri musculare, nervozitate, subțierea firelor de păr și scăderea interesului pentru viața sexuală.”

Încetul cu încetul, mai cu țârâita, sosesc toate.

Pierderea poftei de mâncare.

Abia acum realizez că de ieri de la prânz n-am mai pus nimic în gură. Și eu n-am ratat vreo întâlnire cu mâncarea până acum.

Pe asta o am.

Alterarea gustului.

Mă chinui să mănânc un măr. Pare cam amar. Dar gura mea e cea care îl decodifică greșit.

Și pe asta o am.

Tuse.

Asta nu se pune. O aveam dinainte. Oricum, și pe asta o am.

Tulburări digestive.

Mărul deja îmi vine înapoi.

Și pe astea le am.

Durere în gât.

Cunoașteți acea usturime care îți semnalizează că mâine vei fi răgușit?

O am.

Migrene.

600 mg de ibuprofen le-au alungat. Dar vor reveni.

Și pe astea le am.

Scăderea interesului pentru viața sexuală.

Adevărul e că nu mă mai gândesc la sex într-un mod obsesiv. Înainte mă gândeam de o mie de ori pe zi, ca toți masculii.

Și asta am.

Dureri musculare.

Abia acum, când fac inventarul, îmi dau seama că mi-a revenit sciatica. Sciatica e tare nesuferită, e ca o sonerie de interfon care face contact la ora trei noaptea.

Și pe astea le am.

Nervozitate.

Sunt un vulcan în pragul erupției.

Și asta am.

Greață.

Și asta am.

Vomă. Vomit mărul.

Și asta am.

Oboseală.

Nu mă simt așa diferit față de ieri.

Aș zice că asta îmi lipsește din listă.

Subțierea firelor de păr.

Am o chică puternică, fără un fir de păr alb.

Și asta îmi lipsește.

Colecția de efecte secundare e încă incompletă. Îmi petrec ziua stând pe terasă. Nu reușesc nici măcar să merg la antrenamentele echipei. Ba chiar îl mint pe Oscar.

— Cum merge, Lucione?

— Bine, până acum totul bine. Chimioterapia am înghițit-o la micul dejun.

— Perfect. Hai că poți.

„Hai că poți.” O propoziție care de departe miroase a milă și compasiune. Pare o încurajare, când de fapt e un epitaf. Mai e și în rimă¹³.

Sfârșim conversația la telefon vorbind de una și de alta. Apoi încerc să fac puțină gimnastică. Sunt sigur: mâine mă voi simți mai bine.

¹³ *Dài che la fai.* (în italiană, în original) (N.red.)

Mâine e azi.

Inventar efecte secundare.

Nu reuşesc nici măcar să mă ridic din pat. Sunt un om terminat care se târăşte prin pat, fără a putea găsi coordonatele potrivite pentru a se ridica. Nu e greu, piciorul stâng pe podea, hopa sus cu trunchiul, piciorul drept pe podea, te propteşti în braţe şi te-ai ridicat. Semăn cu un robot ce are bateriile descărcate.

Oboseală.

Şi asta am.

Mă târăsc până la baie, mă spăl pe faţă.

Văd în chiuvetă nişte fire răzleţe de păr. Îmi trec mâna prin păr şi un smoc se desprinde ca prin farmec.

Subţierea firelor de păr.

Şi asta am.

Colecţia e completă.

De fapt, nu ştiu să vă spun câte dintre aceste simptome sunt reale şi câte sunt provocate de autosugestie. Zilele astea stau numai la computer să-mi studiez boala, în mod obsesiv, şi sunt săcâitor, nu vorbesc de nimic altceva,

ca mămicile de bebeluși, care își chinuie prietenii cu cronicile detaliate ale păpicii și ale schimbării pampersilor.

Chestia este că nu mă simt bine.

Paola își dă seama și, pentru prima oară de când am fost din nou admis în casă, are un gest afectuos față de mine. Mă ajută să mă instalez în fotoliu, ca să mă uit la reluarea unei legendare finale de la Wimbledon din 1980, pregătește un cușcuș cu zarzavat și mi-l servește pe o tavă. Apoi se așază lângă mine, ca să vadă cel de-al cincilea set în care perseverentul Borg îl înfrânge pe genialul McEnroe. Tennisul o plictisește și-mi dau seama că prezența ei reprezintă modul de a-mi spune că mă iubește. Exact când termin de mâncat, arbitrul exclamă: „Game, set and match Borg!” Constat că Paola a adormit lângă mine. Mă ridic și merg să explorez ce se petrece în camera lui Lorenzo și a Evei: este prea multă liniște pentru gustul meu.

Lorenzo a demontat un ventilator și încearcă să-l facă la loc cu complicitatea surioarei mai mici. Stau așa încât să nu mă vadă și rămân să mă uit la ei. Mă emoționez când Eva zice: „Iute, până nu se prinde tata!”

Cine știe cum mă văd ei pe mine. Am crezut mereu, în echilibrul cuplului nostru, că eu sunt polițistul cel bun, dar poate că nu e așa și în ochii lor. Fac puțin zgomot pentru a-mi anunța prezența, iar cei doi conspiratori se întorc spre mine, surprinși în flagrant. Prima frază a lui Lorenzo e genială:

- Tată, jur că îți iau altul.
- Cu ce bani? îl întreb curios și deja îmbunat.
- Din banii mei de buzunar! îmi răspunde serios.
- Cinci euro pe săptămână, ăsta o costa vreo cincizeci de euro, deci o să ai nevoie de cam toată vara.

— Îl ajut eu, intervine Eva.

Ador când se solidarizează. Lucrul cel mai emoționant pentru un tată e să-și vadă copiii făcând mereu echipă.

— Cu cei trei euro, într-adevăr, veți ajunge la total mult mai iute.

S-au liniștit. Au înțeles că, de data asta, au driblat în mod strălucit pedeapsa.

Doar o clipă mai târziu descopăr că, în afară de ventilator, Lorenzo mai demontase și platanul bătrânului meu pick-up. Număr până la trei, trag aer în piept și mă întorc în salon. Nu vreau să rămână cu amintirea unui tată stăpân absolut care le sancționează creativitatea. Dar eram tare legat de pick-upul acela. Era un cadou de la bunicul de când am împlinit șaptesprezece ani, era un miracol că încă mai funcționa, chiar dacă sunetele discurilor de vinil erau deja mai miorlăite. Nu știu de ce îmi vine în minte o amintire de demult, o nuvelă de-a lui Giovanni Verga, pe care nimeni n-o mai citește dacă a trecut de treisprezece ani: *Bunurile*. Lăsați lectura acestei cărți și mergeți să recitiți acea nuvelă chiar acum, ca adulți. O găsiți pe internet cu ușurință. Scriitorul sicilian povestește istoria unui țăran, pe nume Mazzarò, putred de bogat și legat de bunurile lui într-atât, încât, ajuns în pragul morții, suferă mai mult pentru că obiectele sale nu îl pot urma, decât pentru evenimentele dramatice care îl au pe el protagonist. O lecție de viață simplă și surprinzătoare, concentrată în puține pagini care, numai ele, valorează cât tot romanul *Familia Malavoglia*.

Eu am fost Mazzarò atâția ani ai vieții mele, am cumpărat obiecte inutile de toate soiurile, am colecționat benzi desenate și discuri, tricouri și costume de baie. Poate că încă mai sunt puțin Mazzarò, îmi pare rău să-mi părăsesc

bunurile personale. Dar am presimțirea că are loc deja în mine o progresivă detașare, o lentă rupere de obiecte. Îmi dau seama de asta ori de câte ori citesc o revistă de benzi desenate și îi îndoi fără milă cotorul, nemaiaivând nimic din sacrul respect pe care i-l purtam până nu cu multe luni în urmă. Realizez pe loc că oamenii nu se împart în buni și răi, meridionali și septentrionali, inteligenți și proști, sau miile de alte distincții pe care le inventăm pentru a ne mai anima existența. Ci ei se împart în „cei care îndoaie foile unei cărți” și în „cei care nu îndoaie foile unei cărți”. Primii sunt fericiți. Ceilalți pot să devină.

Mi-am visat părinții. De când iau doze industriale de ibuprofen ca să-mi mai calmeze durerile, dorm mai profund. Visez adesea și, mai ales, îmi amintesc mereu ce s-a întâmplat în mintea mea în timp ce corpul meu este în standby. Toate sunt vise de copil.

De această dată, ne găseam la bordul unei bărci roșii cu vâsle, în larg față de țărmul localității Ladispoli. Eu aveam doi ani, tata șaiszeci, iar mama șaisprezece. Un adevărat haos cronologic și oniric, căci nu i-am cunoscut niciodată la astfel de vârste.

La un moment dat ne atinge ușor un rechin alb uriaș, ce trece ca o barcă cu motor la vreo trei metri de noi, iar valurile pe care le produce aproape că ne răstoarnă în apă. Chiar dacă e doar un vis, un rechin alb monstruos la cincizeci de metri de țărmul stațiunii Ladispoli e oricum prea puțin probabil. Dar nu e singur, e o haită întreagă. Sunt cam douăzeci care ne înconjoară, apoi ne atacă, vrând să ne mănânce. Ne arată niște colți ce par mașini de tocat carne și o uriașă gură ascuțită, pregătită să ne întâmpine, să ne mixeze, să ne digere. Tata se luptă eroic, lovindu-i cu vâsla, dar e primul înghițit, cu vâslă cu tot. Mama mă lasă

singur, fără să stea prea mult pe gânduri, se aruncă în apă și încearcă să scape înotând. Un rechin o înghite ca pe o aspirină umană, după nici zece mișcări de brațe. Rămân singur, pare ar fi remake-ul italian al filmului *Viața lui Pi*, în care eu sunt Pi, iar în locul tigrului, ca să facem uz din plin de efecte speciale, sunt cam douăzeci de rechini albi, mari cât Godzilla. Urlu înspăimântat. Sunetul urletului meu se aude șuierător și cristalin, apropiat ultrasunetelor, și devine o armă letală. Văd cum dinții rechinilor se sparg precum niște cristale pe care preaputernicul Hulk le izbește cu o bătă. O iau cu toții la sănătoasa, puși pe fugă de vocea mea bubuitoare precum tunurile unui galion al piraților. Am învins! Două clipe mai târziu, în timp ce mă bucur peste poate, mă dezechilibrez, cad în apă și sunt devorat pe dată de peștii piranha care numai în visele mele se aventurează și în apă sărată, în largul țarmului de la Ladispoli. Mă trezesc când îmi mâncaseră deja toată pulpa piciorului drept.

Trecuseră niște ani buni de când nu-mi mai visasem părinții. Mi-e dor de ei. Și îi urăsc profund. V-am anunțat că o să vă vorbesc despre ei doar când o să am chef. Azi am chef. Și așa o să-i urăți și voi.

După sarcina nedorită, mama și tata au trăit câțiva ani în casa bunicilor mei pe care îi cunoașteți. Apoi, tata a găsit de lucru ca disc-jockey (chiar dacă pe atunci nu se numea așa) la un ring de dans din Ostia Lido și a reușit deci să capete o leafă suficient de mare ca să-și permită să plătească o chirie și să locuiască doar cu mama. Astfel s-a întâmplat că, la frageda vârstă de doi ani și trei luni, am plecat să locuiesc cu cei doi tineri nefericiți, de douăzeci de ani, într-o garsonieră din Ostia, ceea ce vara are o noimă, dar iarna n-are niciuna. Mama mai rotunjea venitul familiei făcând curat cu ora prin casele de pe litoral,

în timpul sezonului estival. Seara era atât de obosită, că adormea aproape întotdeauna cu mine, chiar atunci când tata mergea la lucru la acel local.

Aveam cam trei anișori când am descoperit pe neașteptate lucrul cel mai groaznic pe care un copil îl poate descoperi: că tata și mama nu se iubeau. Stăteau împreună pentru că venisem eu pe lume, dar nu aveau nicio afinitate sau stimă reciprocă. Scânteia iubirii dintre ei nu se aprinsese niciodată. Legea avortului datează din 1978 și deci nu avuseseră altceva de ales decât să-mi accepte prezența nedorită. Să înțelegi la trei ani că ești „nedorit” nu e chiar frumos, credeți-mă. Eu eram obiectul pe care se răfuiau la fiecare ceartă, eu eram țăpul ispășitor al oricărei ciondăneli. Dacă aș fi avut cincisprezece ani, aș fi fugit de acasă, dar aveam cu doisprezece mai puțin și, în plus, nici nu aveam o inimă de leu.

Într-o zi, tata ne-a înștiințat că găsisese de lucru pe o navă de croazieră. Angajat pe șase luni în Caraibe ca animator. Nici măcar nu l-am însoțit la aeroport. Salutul nostru grăbit de rămas-bun a avut loc în bucătărie. L-am văzut de la fereastră urcându-se în taxi. Nu s-a mai întors. Mama a plâns șase luni. Am revenit în casa părinților ei și acest lucru mă făcea fericit. Bunicii erau singurul element stabil din viața mea. În vara următoare, mama, care între timp devenea tot mai extravagantă și mai deprimată, a plecat cu o prietenă în India în căutarea propriei sale ființe. Nu știu dacă s-a găsit pe sine, dar știu cu siguranță că nu am mai văzut-o de atunci. Iubirea pentru fiul său nu era cu siguranță punctul ei forte. Din acea zi, sub toate aspectele, bunicii au însemnat familia pentru mine. Au însemnat totul pentru mine. Acum înțelegeți de ce nu vorbesc cu plăcere despre iubitorii mei părinți?

Cofetăria lui Oscar e închisă duminică, se deschide abia pe la două noaptea, pentru a pregăti bunătățile pentru a doua zi dimineață. Socrul meu se plictisește duminică. De când e văduv, sau de când e din nou singur, cum spune el, acasă se duce doar ca să doarmă. Înainte, pe când trăia soția lui, veneau adesea la noi la masă sau mergeam noi la ei. Acum se pripășește și el pe unde poate prin Trastevere, se așază prin vreun bar ca să vadă meciul cu Roma, intră în vorbă cu oricine ar fi dispus să-l facă să petreacă senin un sfert de oră.

— Și știi ce am făcut duminică trecută? mă întreabă cu o neobișnuită siguranță de sine.

— Nu, ce ai făcut? îi răspund eu, ca într-un scenariu radiofonic.

— În timp ce mă plimbam, am văzut valuri-valuri de turiști ieșind de la metrou, la stația Ottaviano; câteva grupuri de elevi nordici veniți cu școala, un pâlț de fotografi japonezi de toate vârstele și un escadron de pensionari nemți, în pantalonași scurți. Și știi ce m-a dus mintea?

— Nu, ce te-a dus mintea?

Nu-l pot suferi când pune întrebări numai ca să obțină atenția publicului, care în acest caz e format doar din mine.

— M-am alipit și eu la grupul de nemți. Vizita cuprindea Colosseumul, Cupola de la San Pietro și Muzeele de la Vatican. Ghidul, una Martina, era italiancă, dar cu ei vorbea nemțește și eu nu pricepeam o iotă. Și atunci ce am născocit?

— Ce-ai născocit? întreb eu resemnat.

— Mă prefac că sunt mut. Și așa, devin chiar simpatic tuturor.

Surâd, imaginându-mi-l cum molfăie sandviciuri cu varză acră, pe care i le oferă niște temerare octogenare din München, cum se hlizește la replici pe care nu le înțelege, cum se opintește să urce scările până în vârful Cupolei Vaticanului și cum face poze cu toți.

— Și ghidul nu s-a prins?

— Deloc. Era o tipă interesantă. Am auzit-o vorbind la telefon în italiană, cu fiică-sa, cred. E văduvă și e hobby-ul ei să lucreze ca ghid.

— Îți place de ea?

— N-am vorbit cu ea, că eram un neamț mut.

— Ah, da.

— Oricum, cred că da. Că altfel, nu rămâneam eu cu ei toată ziua.

— Ai rămas toată ziua?

— Ba am și luat cina împreună cu ei într-un loc în spatele pieței Campo de' Fiori. Apoi, când autocarul ne-a dus înapoi la hotel, m-am prefăcut că urc în cameră, după care am tăiat-o iute. Am urmărit-o pe doamna Martina până în parcare. Voiam să o abordez și să mă demasc. Ba chiar să o invit să bem ceva.

— Dar?

— Da' cum de știi că mai e și un „dar“?

— E mereu câte un „dar“. Spune mai departe.

— Dar a venit un tânăr să o ia. Vreun nepot, cred. A urcat cu el în mașină și am pierdut-o în noapte.

— Și vrei să dai din nou de ea?

— Am sunat la tour operatorul care organiza excursia, dar nu reieșea că ar exista vreo Martina. Și oricum, au făcut un tărăboi întreg legat de confidențialitatea datelor.

— Poate că Martina e un pseudonim.

— Ca să fie ghid turistic?

— Ce alte indicii mai ai?

— ăsta.

Îmi arată o poză cu Colosseum-ul în care e el împreună cu o tipă vioaie de vreo șaptezeci de ani, care seamănă cu Miss Marple din *Verdict: crimă*.

— Ce zici, frumușică, nu?

Dau din cap aprobator la această întrebare retorică. De când a murit nevastă-sa, nu l-am văzut niciodată atât de interesat de vreo femeie, cu excepția acelei dăți când în cofetăria lui a intrat Catherine Deneuve ca să ceară o informație. Acea zi se înscrie deja printre poveștile lui preferate care încep cu „eu și Catherine“. Așadar, e important să dăm de urma acestei Martina sau cum s-o fi chemând.

Îl pun să-mi trimită pe mail o copie a pozei cu ea, mă întorc acasă, iau caietul cu Zoff și adaug:

Să o găsesc pe Miss Marple.

Cum să dai de urma unei persoane pornind doar de la o fotografie?

Prima propunere vine de la Umberto.

— Postez pe Facebook, zicând că e bunica mea Martina și că a dispărut. Cu câinii funcționează întotdeauna.

Postăm poza pe profilul Facebook atât de aglomerat al prietenului meu și după o oră primim deja zeci de semnalări. Unii au văzut-o în cartierul Gianicolo, alții, în Piața Trilussa, alții, într-un supermarket din Prati, alții, în insulele Fiji, alții într-un local de karaoke din Tokyo. Pentru a le verifica pe toate, am avea nevoie de o viață întreagă și de Interpol ca suport logistic.

„Alo, Interpolul, bună ziua! Sun de la Roma. Întrucât socrul meu a rămas văduv și mi-ar plăcea să-i găsesc o nouă prietenă, ați putea să-mi dați o mână de ajutor să o găsesc pe tipa asta, al cărei nume nu-l știu?”

Înfrângerea este evidentă. Singurul lucru ce ne-ar putea ajuta ar fi un noroc neașteptat. Fac niște copii ale pozei și le agăț prin barurile din zonă, printre care și barul nostru de suflet. Dedesubt un mesaj vag: „Contactați-ne la acest număr pentru un mesaj urgent”. Vom vedea.

Această investigație a obținut între timp un prim rezultat: m-a distras de la problemele mele. Mâine după-masă voi avea a doua mea întâlnire cu chimioterapia. Efectele secundare s-au diminuat, dar, acum, că am devenit o autoritate în materie, știu că, de fiecare dată, se vor manifesta cu o mai mare agresivitate și persistență. Mă decid să o întâmpin pe Paola la ieșirea de la ore, uitând că azi e ziua ei liberă. O aștept acolo ca un prost, până când iese din clădire și ultima profesoară care mă recunoaște.

— Domnule Battistini!

Nu-mi amintesc cum se numește, dar mă prefac că o știu foarte bine.

— Doamna profesoară!

— Azi e ziua liberă a soției dumneavoastră, ce faceți prin părțile astea?

— Ce fac? Aici în spate e o cofetărie foarte bună, mă duceam să cumpăr niște prăjituri.

— Dar socrul dumneavoastră nu e cofetar?

Urăsc profesoarele stăruitoare.

— Ba da, așa-i, dar bunătățile de rulouri siciliene nu le face, pentru că soția i-a pus coarne cu un pescar din Caltanissetta și fiindcă aveam chef de niște rulouri, iata-mă aici!

— Cu un pescar din Caltanissetta? Dar la Caltanissetta nu e mare!

Simt că o strangulez cu mâinile goale în mijlocul străzii.

— Da, adevărul e că rămăsese șomer și l-a lăsat imediat.

Nu pare prea convinsă. Încerc să ies din strânsoare, dar ea relansează conversația:

— Am aflat de boala dumneavoastră...

Urăsc profesoarele care au aflat de boala mea.

— Da, dar e ceva care a trecut deja, aproape că m-am vindecat... minimalizez eu lucrurile, cu o degajare care nu mă caracterizează.

— Ah, ce bine, pentru că fratele meu și unchiul meu au murit de cancer, și apoi și un profesor de matematică de la noi din liceu.

Urăsc și această conversație.

— Doamnă profesoară, aș sta să vorbesc cu dumneavoastră cu orele, dar mi-e teamă că nu mai găsesc rulouri, se vând ca pâinea caldă. Cu permisiunea dumneavoastră...

Închei aici și-mi iau tălpășița.

Am înțeles deja că tumoarea are ceva în comun cu funeraliile. Cu toții vin să-și prezinte condoleanțele. Numai că persoana în cauză, nefiind încă decedată, în loc să le prezinte văduvei sau rudelor, le prezintă direct viitorului drag răposat. Dacă mi se întâmplă să mai fac un cancer, jur că o să spun tuturor că am amigdalită.

Pe drum, la întoarcere, o sun pe Paola.

— Iubito, unde ești?

— Sunt la coafor.

— Vrei să te trec să te iau?

— Am venit cu mașina.

— Ah, bine. Atunci trec eu să-i iau pe copii de la școală?

Sunt la semiinternat, o invenție grozavă care salvează cuplurile.

— Bine, mulțumesc.

— Auzi... mâine merg să fac a doua ședință de chimioterapie.

— Merg cu tine. Ne auzim.

Sfârșitul conversației. Spuneți-mi vă rog că ați depistat în acest arid schimb de replici un singur indiciu măcar al iubirii sale pierdute.

Eu, din păcate, nu.

A doua ședință de chimioterapie. În sala de așteptare întâlnesc un bărbat de vârsta mea, vorbăreț, care îmi povestește, cu o oarecare mândrie, că el se află deja la cel de-al treilea ciclu. După douăzeci de secunde îmi spune același lucru. Nu-i face bine tratamentul. Din camera interioară iese un alt pacient, sprijinit de cea care pare a fi nevastă-sa. Nu are nici cincizeci de ani, dar umblă cu greutate, e foarte slab și privirea îi e stinsă.

E rândul meu. Apare în ușă ca să mă cheme înăuntru aceeași infirmieră, care seamănă cu Mănâncă-foc. Paola rămâne în sala de așteptare, iar eu intru în cămăruța pe care deja o cunosc bine. După două minute, iata-mă din nou cu un ac în venă și cu mii de gânduri în cap.

Când eram mic, trei erau meseriile care mă fascinau.

Cea dintâi, așa cum dovedește compunerea mea pe tema istorică „Ce vei face când vei fi mare”, pe care bunica o păstrase cu sfințenie în primul sertar al scrinului, era aceea de tehnician la un parc de distracții. Șmecher cum eram de mic, mă gândisem să unesc utilul cu plăcutul. Că în fond, o exista cineva pe lume care să spună: „Caruselul

acesta funcționează bine, e amuzant și sigur, puteți să-l deschideți pentru public". Mi-am imaginat întotdeauna că acea persoană ar avea și o legitimație de intrare gratuită în parcul de distracții ori de câte ori ar avea chef.

Cea de-a doua meserie, și aici intrăm în zona penalului, era cea de bandit. Poate din pricina atracției pe care o simțeam pentru Diabolik, am cochetat adesea cu ideea de a intra noaptea într-un magazin de bijuterii și de a fura tot. Nu am urmat însă această vocație, chiar dacă trebuie să recunosc că mi-am însușit în mod fraudulos niște halate de baie de pe la hoteluri.

Cea de-a treia meserie, și aici am anticipat cumva o modă actuală, era cea de *life coach*, adică, după cum o numeam pe atunci, cu un cuvânt mai ingenuu și mai precis, cea de sfătuitor. Îmi imaginam o persoană care, așa cum procedau cardinalul Mazarin sau Richelieu cu regele Franței, își sprijină mereu clientul în opțiunile cele mai complicate ale vieții.

„E bună pentru mine fata asta căreia îi fac curte?” *Țac*, vine sfătuitorul și răspunde cu siguranță de sine.

„Ce să fac, să accept locul ăsta de muncă?” *Țac*, iată-l pe sfătuitor pregătit cu sugestia cea mai potrivită.

Până la urmă, nu am urmat niciuna dintre meseriile acestea, nu sunt tehnician la un parc de distracții, nu fur și nu știu să dau sfaturi nimănui, în primul rând mie însumi.

Pe neașteptate mă simt un ratat.

Acul între timp și-a încheiat treaba lui mârșavă și mi-a injectat obișnuita doză de otravă. Nu mai sunt sigur că am ales cum trebuia.

— Cum vă simțiți, domnule Battistini? mă întreabă infirmiera.

Deja dau mereu același răspuns.

— Rău, mulțumesc.

Ies din cămăruța aceea care induce claustrofobie și îl văd din nou în sala de așteptare pe pacientul vorbăreț care ține să-mi sublinieze că se află la al treilea ciclu de chimioterapie. Eu, în locul lui, nu l-aș face și pe al patrulea. Apuc brațul pe care Paola mi-l întinde și ieșim la aer. Îmi vine să plâng.

Faptul că nu mai merg la lucru la sala de fitness îmi dă o senzație stranie. Mă plimb prin parcul de la Villa Borghese la o oră neobișnuită, la 11:30 dimineața. Mă simt aproape un privilegiat. Îmi vine în minte un cuvânt latinesc pe care cu toții îl asociem cu Colosseum-ul și cu sângeroasele sale jocuri felino-sportive: *moriturus*¹⁴. Nu e rău. E un cuvânt mai precis, mai evocativ și are savoarea nostalgică a manualului de școală elementară. *Moriturus*. Sunt un *moriturus*. Îmi place. Aproape că mă simt un gladiator eroic gata de ultima bătălie în fața publicului ce-l aclamă. Tigru meu se numește Fritz. Și un tigru cu așa un nume nu poate fi periculos. E doar un pisoi mai mare, dar inofensiv.

Deja mă simt mai bine.

Moriturus.

Sunt un *moriturus*.

Pe cartea mea de vizită produce un efect aparte: Lucio Battistini, *moriturus*.

Cobor spre Piazzale Flaminio, traversez insula pietonală din Piazza del Popolo, unde poposesc turiștii în

¹⁴ Care va muri sau care este sortit să moară. (N.red.)

pantalonii lor scurți. Mă opresc să mă uit la o tipă îmbrăcată ca Statuia Libertății, machiată cu alb și purtând pe cap o pălărie cu raze. Stă neclintită în fața obeliscului, cu fardul de pe obraji puțin șters. Mă așez lângă ea, pe trepte. Tai frunză la câini în chip magistral.

Apoi mă îndrept spre Piazza Venezia, luând-o în zigzag printre străduțe. Observ o prăvălioară pe care n-o mai văzusem. Inscripția e recentă. Intru, atras de nume: *Taclale*. Mă întâmpină Massimiliano, un fost polițist ieșit la pensie. Înăuntrul prăvăliei, un șemineu stins, două canapele și un fotoliu disperate în fața unui televizor cu ecran lat, un frigider, un colț de bucătărie unde se fierbe ceaiul și o măsuță. Pare sufrageria demodată a unei case, cu mobilă luată cum s-a nimerit de prin târgurile de vechituri. De fapt, chiar este o casă.

Massimiliano are șaptezeci de ani și se ține foarte bine, nu a fost niciodată căsătorit, nu are nicio rudă în viață. E cultivat și inteligent. Îmi spune că, după ce a ieșit la pensie, a început să se plictisească; își petrecea zilele la parterul casei, ocupându-se cu filmele de epocă și cu bucătăria, vechea lui pasiune. Dar nu era îndeajuns. Se simțea teribil de singur, iar pensioara lui nu-i permitea să pornească în călătorii prin lume. Așa că a pictat firma cu *TACLALÉ* și a pus-o deasupra intrării din stradă în propria-i casă, înlocuind ușa normală cu una cu vitrină, ca a unui magazin. Apoi a așteptat ca să intre cineva în acest joc.

— Ideea e simplă, îmi explică el. Primesc în casa mea oameni total necunoscuți, le fac un ceai bun cu biscuiți, stăm la taclale, ne uităm puțin împreună la televizor, cam asta. Pe scurt, ne ținem de urât.

O prăvălie de taclale. Simplu, dar genial. Nici lui Leonardo da Vinci nu i-a trecut prin cap. O prăvălie de prietenie.

Adaugă și că, la plecare, clienții pot lăsa câțiva bănuți, câți vor, pentru cheltuielile gazdei (de obicei, cinci euro).

— Și cum merg afacerile?

— Foarte bine. În ziua de azi, oamenii nu au nevoie de nimic în afară de cineva care să stea să îi asculte. Aproape că nu am nicio oră liberă.

— Și ce fel de clientelă vine pe aici? îl întreb.

— Amestecată. Îndrăgostiți refuzați în amor, pensionari ca și mine, ba chiar și câte un manager în pauza de prânz, în căutarea unei ore de relaxare cu un „fals bunic”, surâde el.

Massimiliano îi întreține pe toți cu conversația lui veselă și cu prăjiturilele lui, iar în cartier și-a câștigat deja o numeroasă clientelă fidelă. E o activitate terapeutică să-ți petreci două ore cu el, vi-l recomand tuturor, nici nu se compară cu masajele shiatsu sau cu pastilele antidepresive. Cred că, mai devreme sau mai târziu, vreo multinațională îi va copia ideea și va deschide un lanț de *fast friends* cu sloganul „Cumpără și tu un prieten!”

Rămân cu el câteva ore. Ne uităm chiar și la un episod din *Happy Days* transmis prin satelit și îi povestesc despre boala mea și despre tratamentul pe care l-am început. Mă dumiresc abia acum că am luat în sinea mea hotărârea să nu mai merg să mi se bage un ac în venă care să mă năucească progresiv. La revedere, chimioterapie! Doar mă gândesc, și simt că sunt mai bine.

Massimiliano îmi spune că el de ani de zile a devenit vegetarian și că stilul lui alimentar ajută în lupta cu cancerul. Nu e un expert, dar îmi sugerează să caut o soluție alternativă, evitând însă șarlatanii și adresându-mă celor ce folosesc metode naturale.

— Eu te sfătuiesc să vorbești cu un naturopat.

— Cu ce se ocupă un naturopat?

— Îți arată o cale către o viață mai sănătoasă. Este, să zicem, undeva între un nutriționist și un psiholog.

Sugestia mi se pare bună, apoi mai stăm la taifas încă vreo oră.

La plecare, îi las pe masă zece euro.

Mă simt mai bine. O să mai vin.

— Există două tipuri diverse de tratament împotriva tumorilor, domnule Battistini: tratamentul oncologic convențional și cel numit „alternativ”, cuvânt care nu-mi prea place... Alternativ la ce? Eu prefer să-i spun natural, pentru că urmează cursul naturii.

O ascult fără să o întrerup pe doctorița naturopată Zanella, o femeie cam de cincizeci de ani, care seamănă izbitor cu Madonna.

— Cel dintâi țintește mai ales către boală, explică pop starul, cel de-al doilea demonstrează o viziune holistică, altfel spus, se adresează persoanei în întregul ei.

N-am priceput încă dacă mă aflu în fața unei escroace, a Madonnei celei adevărate sau a unui guru iluminat prin cunoaștere.

— Abordarea convențională, continuă ea, încearcă să restabilească sănătatea prin medicamente, pilule, droguri, chimioterapie sau radioterapie, dând prea puțină atenție stilului de viață și alimentației pacientului. Îmbuibând cu produse farmaceutice corpul deja șubrezit al bolnavului, cum cred ei că l-ar putea salva? Continuând să-l otrăvească? În cuvântul *produs farmaceutic* nu întâmplător

recunoaștem termenul grecesc *pharmakon*, care înseamnă tocmai „otravă“.

Dacă aș fi studiat cu mai mult sârg greaca la școală, n-aș mai fi pus niciodată piciorul în vreo farmacie.

— Tumoarea constă aproape întotdeauna într-o proliferație a celulelor cauzată de acumularea otrăvurilor înăuntrul nostru, provenind din aerul poluat, alcool, fumat, hrană contaminată, hrană cu pesticide, alimente dăunătoare ființei umane, precum produsele lactate procesate, carnea, zahărul alb etc.

— Iertați-mă, n-am înțeles... produsele lactate, carnea, zahărul... sunt dăunătoare?

— Foarte dăunătoare, dintr-o sumă de motive. Dumneavoastră ce mâncați în general?

— Mănânc lucruri normale. Dieta mediteraneeană... paste, roșii, carne la grătar, brânzeturi.

— Foarte rău. Și la micul dejun?

Ezit.

— La micul dejun, de regulă, mănânc... o gogoasă.

— Prăjită?

— Da, prăjită, clasică gogoasă găurită pudrată cu zahăr. Socrul meu e cofetar.

Cântăreața mă privește ca și când aș fi declarat că mănânc un copil fript în fiecare dimineață.

— Iată cum stau lucrurile, domnule Battistini. Gogoșa e făcută din: făină tip 00 care e deja lipsită de vitamine, întrucât a fost albită și prelucrată industrial. Făina tip 00, ca toate produsele rafinate, provoacă o creștere a glicemiei și, în consecință, și o mărire a valorilor insulinei, deci o slăbire a organismului, care devine tot mai expus oricărui tip de boală, inclusiv tumorilor.

Nu înțeleg dacă glumește sau vorbește serios. Continuă să-mi doboare toate jaloanele alimentației mele.

— Apoi e oul prăjit. Ouăle prăjite la temperaturi înalte, ca acelea din îndrăgita gogoasă a dumneavoastră, pot deveni de-a dreptul toxice. Ca să nu punem la socoteală faptul că ouăle utilizate în cofetării sunt de la biete găini crescute în cuști suprapuse, îndopate cu antibiotice și alte medicamente.

Sunt deja dezgustat, dar cântăreața nu se lasă.

— Apoi laptele. Laptele de vacă, cel folosit de regulă, nu e potrivit pentru organismul omului, ci al vițelului. Are prea multă cazeină, o proteină inflamatoare; avem cu toții o intoleranță de bază la lactoză, pentru că, pe măsură ce creștem, suntem tot mai lipsiți de enzima numită lactază, care ne ajută să-l digerăm.

— Dar laptele face bine la alte lucruri, obiectez, ca să bâiguim și eu ceva. De pildă, pentru aportul de calciu.

Mai bine nu deschideam gura. Madonna mă atacă de-a dreptul.

— Domnule Battistini, spre deosebire de ceea ce se crede în general, laptele e cel care micșorează cantitatea noastră de calciu, pentru că, fiind o proteină animală, produce în organism o aciditate crescută și, pentru a compensa acest lucru, scoate mineralele din oase. Apoi, mai e și bogat în grăsimi saturate, adică nocive, crește colesterolul rău din sânge și slăbește sistemul imunitar. E de ajuns?

Laptele e deci lovit și prăbușit.

— Mai e apoi zahărul alb, care e foarte toxic, pentru că e înălbit prin prelucrare chimică, apoi curățat cu lapte de var, după care e tratat cu bioxid de carbon și alți compuși chimici. Introdus în corp, distruge vitamina B. Pentru a agrava situația, gogoasa e prăjită în ulei de semințe. Toate uleiurile încălzite la temperaturi foarte înalte, pentru a fi folosite la prăjit, generează cantități mari de compuși

dehidrogenați toxici, care sunt substanțe chimice cancerigene. Can-ce-ri-ge-ne.

Repetă cuvântul cu o satisfacție perversă.

— Gogoșa aceea de dimineață este cel mai mare dușman al dumneavoastră!

Mă aflu în stare de șoc. Poate cel mai mare șoc al vieții mele, după abandonarea de către părinți și după înfrângerea Italiei în finala Campionatului Mondial din '94. Gogoșa găurită face rău la sănătate. Cer voie să mă duc la baie. De fapt, vreau pe furiș să fac o scurtă investigație prin internetul de pe telefon. Trebuie să știu. Am mare sete de cunoaștere.

Amicul meu Google mă ajută ca de obicei. Naturopata are dreptate. Tot ceea ce a afirmat are o solidă bază științifică. Dar aproape nimeni nu știe aceste lucruri.

Mă întorc la doctorița Zanella și îi cer să aprofundăm discuția. Întrebarea principală e una singură, ca de obicei:

— Mai am vreme?

— Poate. Un corp se îmbolnăvește pentru că a fost otrăvit de-a lungul timpului. Cu hrană toxică, medicamente, droguri, alcool și emoții reprimite.

— Eu nu beau, nu fumez și nu mă droghez, poate un joint de două ori pe an.

— Da, dar mâncați gogoși prăjite. Și cine știe ce alte scârboșenii.

Mă simt ca un școlar scos la tablă.

— Știți, tratarea cancerului cere o schimbare a stilului de viață și alimentar, care să includă produse crude, sucuri de zarzavat, expunere la soare, respirație yoga și abandonarea totală a alimentelor, medicamentelor și produselor cancerigene. Dacă tumoarea e mică, e posibil să o limităm sau să o facem să regreseze.

— Ce pot face?

— Începem cu două zile de post negru. Cancerul e un parazit care trăiește înăuntrul dumneavoastră. Dacă dumneavoastră nu vă hrăniți, nu se hrănește nici el. Numai că dumneavoastră aveți rezerve să supraviețuiți mai mult timp.

Îmi vine în mod firesc să întreb ceva.

— De ce nu fac toți acest lucru?

— Industria farmaceutică. Vă ajunge ca răspuns? Dacă ar fi de domeniu public informația că un decoct de urzică este cel mai detoxifiant lucru de pe pământ, ce ar mai vinde farmaciștii? Gândiți-vă că au inventat până și homeopatia ca să ne bage pe nas un foarte scump produs care nu are niciun efect terapeutic.

— Așadar, două zile de dietă? spun eu înfricoșat.

— Nu de dietă, de nemâncare, de post negru. După aceste două zile de repaos digestiv, aș începe cura propriu-zisă. O alimentație ce încearcă să producă o regresie a tumorii nu e altceva decât un fel de dietă de înfometare pe bază de zarzavat bio, proaspăt și crud.

Ea continuă să-mi facă o listă de lucruri pe care trebuie sau nu trebuie să le mănânc. În fond, e vorba despre o dietă vegană.

— Seara, înainte de culcare, e indicată o cataplasma din frunze de varză sau din nămol termal, aplicată pe ficat sau pe torace, la nivelul plămânilor.

O întrerup. Cu toată această austeritate gastronomică pe care mi-o propune, nu mi-e limpede un lucru.

— Câte șanse am să mă fac bine?

— Vreau să fiu sinceră. Dacă ați fi venit la mine în urmă cu un an, cu o tumoare în stadiu embrionar și fără să fi făcut deloc chimioterapie, v-aș fi răspuns nouăzeci și nouă la sută. În stadiul de dezvoltare a bolii în cazul

dumneavoastră, posibilitățile sunt scăzute, dar aveți măcar prilejul de a îmbunătăți calitatea timpului ce vă rămâne, de a avea mai multă energie... Și apoi nu se știe niciodată. Organismul nostru e o mașină imprevizibilă și complicată, programată pentru a se vindeca. Ne poate surprinde întotdeauna.

Aceste ultime fraze par adăugate în mod intenționat ca să nu mă deprim prea tare.

— Veți încerca? mă întreabă sosia Madonnei, schițând în fine un surâs.

— Am de ales? îi răspund eu.

Tăcerea ce urmează e un nu.

Prima zi de post negru.

La amiază, mi se învârt capul, iar stomacul îmi chiorăie. Din fericire, criza e trecătoare. Organismul meu, de îndată ce înțelege că hrana nu va veni, se liniștește și încetează să tot trimită semnale de alarmă.

Mă întorc la prăvălia de Taclale. Trebuie să-i povestesc lui Massimiliano că i-am urmat sfatul.

— Bine, mă bucur, îmi răspunde, în timp ce-mi face un ceai de plante.

— Chiar dacă e târziu, vreau să încerc până la capăt.

— Mi se pare cea mai bună alegere.

Mă uit cu o atenție de om flămând la biscuiții pe care data trecută îi înmuiam în ceai. Simt cum îmi crește salivația ca Lupului cel rău când îi pândește pe Cei Trei Purceluși. Îl rog să ascundă biscuiții în dulap. Ochii care nu văd... Mereu cea mai bună opțiune.

— Vei vedea, îmi spune Massimiliano în timp ce încarcerează prețioasele bunătăți, că mâncatul mai puțin și mai sănătos îți va spori energia de la zi la zi.

— Sper și eu, că mă scol dimineața gata obosit.

În acel moment, sună la ușă un nou client, un domn slab și deșirat, cam la cincizeci de ani, cu un aer abătut. Uitasem că mă aflu într-un local public, și nu în casa unui prieten.

— Poți reveni peste vreo jumătate de oră? îl întreabă Massimiliano pe noul venit. Sau dacă ai chef, te uiți puțin cu noi la televizor.

Deșiratul acceptă. Și astfel ne trezim uitându-ne toți trei la o reluare a serialului *Happy Days*. La memorabilul episod în care Fonzie, în urma unui pariu, sare cu schiu-rile pe apă peste un rechin alb.

— Toată povestea e așa absurdă, explică Massimiliano, că în Statele Unite se zice *jumping the shark* ori de câte ori un serial își epuizează întreaga sevă creatoare.

— Mie îmi plăcea episodul ăsta, precizează deșiratul, pe care între timp am descoperit că-l cheamă Giannandrea.

Poate că e așa mâhnit din cauza numelui său de botez.

— Și mie îmi plăcea, confirm la rândul meu.

— Tuturor ne plăcea. De fapt, ochii noștri erau diferiți atunci față de acum.

Când se termină episodul, trebuie să recunosc că expresia idiomatică americană e foarte nimerită: povestea toată, în ciuda imaginii mitice a lui Fonzie, care face schi nautic în jachetă de piele, e cu adevărat urâtă și prea puțin verosimilă. Dar a reușit, timp de jumătate de oră, să mă facă să nu mă mai gândesc la foamea care mă chinuie. Îmi iau rămas-bun de la Massimiliano și de la Giannandrea și mă îndrept spre casă.

Telefonul lui Umberto mă ia prin surprindere.

— Mi-a scris pe Facebook!

— Cine?

— Cum cine? Martina, ghidul turistic. Miss Marple!

Alerg la el acasă. Abia aștept să-i comunic socrului meu vestea. Între timp, trebuie să răspundem însă ceva la mesajul nu tocmai cordial al doamnei.

„Bună ziua. Eu sunt doamna din fotografie. Dar nu sunt bunică lui și nu știu ce joc stupid e ăsta. Dacă nu elimină imediat imaginea mea de pe profilul lui, anunț carabinierii.”

Este ceea ce se numește începutul în picaj al unei povești de dragoste.

Mă decid să-i povestesc adevărul. Îi scriu că socrul meu este neamțul cel mut și rotofei din turul de oraș de acum două săptămâni și că și-ar dori să o revadă. Că am încercat să-i dăm de urmă prin organizatorii excursiei, dar nu reieșea că ar fi existat nicio Martina la ei. Doamna este online și răspunde imediat.

„Nu apărea numele meu, pentru că uneori o înlocuiesc pe nepoată-mea. Iar tour operatorul nu știe asta. Îi puteți spune socrului dumneavoastră că înțelegeam foarte bine că nu e mut și că voi fi fericită să accept invitația lui la cină. Îmi poate scrie la acest mail. Mulțumesc”.

După două ore, întâlnirea e deja fixată pentru poimâine, într-un mic restaurant din Trastevere. Oscar nu mai încetează să-mi mulțumească și să-mi ceară sugestii despre cum să se îmbrace.

Pe post de Cupidon chiar că sunt de zece cu felicitări.

Săpunel, portarul nostru în care nu-ți poți pune nicio bază, vine la mine în vestiarul de la piscină și mă întreabă, pe nepusă masă:

— Cum vă simțiți, Mister?

— În ce sens?

Nimeni din echipă nu m-a întrebat vreodată cum mă simt, de regulă, eu sunt cel care îi întreb asta după antrenamente sau înaintea unui meci.

— În sensul că... am văzut că tușiți.

Mă temeam că a descoperit ceva legat de boala mea. Echipa nu știe nimic. I-am spus doar lui Giacomo, adjunc-tul meu, cerându-i însă discreție maximă. Parțialul său autism contribuie la păstrarea unui secret.

— Bine, mulțumesc, puțină bronșită.

— V-o fi prins frigul. Indicații pentru meciul de azi?

— Una singură: apără toate mingile care vin spre tine. Simplu, nu?

Azi e confruntarea noastră cu echipa de pe ultimul loc în clasament, căreia noi îi spunem Atletico Pasădeloc, în loc de Atletico Casalpalocco, așa cum e denumirea ei oficială. Sunt în medie, la fiecare meci, cam cu cincisprezece

goluri în urma adversarului. Nu au reușit vreodată nici măcar un scor egal.

Intrăm în apă relaxați, știm că le suntem superiori. Și iată că la sfârșitul reprizei a treia avem un gol mai puțin, 8 la 7 pentru Pasădeloc. Sunt furia personificată pe banca antrenorilor. Urlu și-i îndemn pe băieți să scoată mingea, să tragă. Dacă pierdem, ne luăm adio de la speranța de a ne califica în play-off. Chiar și Giacomo, de regulă ponderat ca un englez, se dezlănțuie cu o mânie neașteptată, ba chiar trage și câte o înjurătură.

Începem ultimul sfert de meci cu o brutalitate ce nu ne caracterizează. Îi batem la un gol diferență în ultima secundă, dar nimeni nu se mai bucură. Sunt ca scos din minți. Ne-am subapreciat adversarii și am riscat să compromitem întregul nostru sezon. La vestiar, le trag tuturor o săpuneală de zile mari. Apoi mi se întunecă vederea și leșin.

Îmi revin în micul punct sanitar al piscinei. Sunt cu mine Giacomo și o tânără antrenoare de înot.

— Stai liniștit, îmi zice ea. Am și chemat ambulanța. Ți-ai pierdut cunoștința doar pentru câteva minute.

Nu vreau nicio ambulanță.

— Mi-a scăzut tensiunea, spun ridicându-mă de pe pat. Dar, de fapt, mi-e teamă că e din cauza nemâncării sau a ultimei ședințe de chimioterapie. Sau a amândurora.

Ies din punctul sanitar și îi văd pe băieții mei cum încă mai zăbovesc pe acolo. Mă privesc cu un aer straniu. Pentru un antrenor, ba mai mult, pentru un condotier, lucrul cel mai rău e să vădești slăbiciune în fața propriilor soldați. Azi, cariera mea de antrenor neînfricat și fără pată s-a încheiat. Sau poate că e doar un nou început.

În timp ce peste Roma se lasă umbrele serii, socrul meu Oscar se pregătește pentru întâlnirea lui galantă, iar eu mă îndrept, ca un condamnat la spânzurătoare, spre o ședință a locatarilor din bloc.

Întrebarea e: de ce un om care mai are șaptezeci și nouă de zile de viață trebuie să-și piardă timpul cu ședințele de bloc?

De fapt, adevărata întrebare e alta: cine a inventat statul la bloc?

Pornind de la ideea că Leonardo da Vinci nu poate fi bănuțit de data asta, eu aș pune să se elibereze un mandat internațional de arestare pentru a-l identifica pe cel care se face responsabil de aceasta, apoi să fie închis și, în cele din urmă, să fie trimis la ghilotină în piața centrală, în aplauzele bucuroase ale locatarilor de bloc. Îi salut pe vecinii mei și deslușesc deja pe chipurile lor crâmpoșe din încăierările ce se vor dezlanțui peste puțin. O clipă mai târziu, mă hotărâsc să-mi petrec seara cu totul altfel. Îi sun pe Umberto și pe Corrado. Și imediat după, ieșim la un restaurant. Același restaurant spre care, peste jumătate de oră, se vor îndrepta Oscar și Miss Marple.

Când intră în salon și, cu o galanterie ieșită din comun, deschide drumul Martinei celei trecute de prima tinerețe, dă cu ochii de noi așezați la masa de alături. Ne privește cu ură.

„Voi ce faceți aici, ticăloșilor?” pare a fi subtitlarea gândurilor lui.

Îi zâmbesc discret. N-aș fi vrut să pierd un asemenea spectacol.

Comand zarzavaturi, sub privirea disprețuitoare a prietenilor mei care se lansează cu o poftă de lup într-un mix grill și ne petrecem seara trăgând cu urechea la tâmpeniile pe care Oscar le inventează ca să o impresioneze pe doamna, care de altfel e simpatică. Niște clipe de neuitat când se grozăvește că ar fi făcut doi ani de voluntariat în Africa și când afirmă că e gras doar ca o chestiune de imagine: „Un cofetar nu poate fi slab, ar crede clienții că nu știi să gătești”.

Deja de pe la al doilea fel de mâncare sunt sigur că pensionara a intrat în joc și că socrul meu și-a găsit, într-un mod atât de rocambolesc, o nouă tovarășă de viață. Când plătește nota și se îndreaptă spre ieșire cu Martina, decidem să-i lăsăm în pace. Oscar îmi face cu ochiul înainte de a ieși, iar eu rămân cu prietenii mei, ca să râdem și să ne ținem de glume.

Mă întorc acasă și o trezesc cu un sărut pe Paola, care a adormit în fața televizorului. Oscar mi-a cerut să nu-i vorbesc încă nimic despre toate aceste mișcări. Scot din sertar caietul și tai cu o linie propoziția „Să o găsesc pe Miss Marple”.

Fac un duș. Azi am mâncat doar zarzavat și adevărul e că mă simt mult mai bine. Simt mai multă energie și

mai mult optimism. Dar mai ales, am chef să fac dragoste. Sunt mai mult de trei luni de când nu fac dragoste cu Paola. E un record. Nici măcar în timpul sarcinilor nu am fost din punct de vedere sexual atât de departe unul de celălalt. Soția mea vine în pat la zece minute după mine, cu un ceai în mână. Mă fac că dorm deja. Apoi încerc să-i mângâi brațul. Mă evită.

— *Lucio, per favore*¹⁵.

Lucio, per favore.

Analiza logică.

Lucio este apelativul. Faptul că nu mi s-a adresat cu *iubibile* indică distanță și răceală. Nu mi-a spus niciodată *Lucio*.

Per este o prepoziție cu funcții foarte amestecate. O folosim când vrem să indicăm o înmulțire (*sette per otto* — „șapte ori opt”), sau o mișcare printr-un loc (*camminavo per Parigi* — „mă plimbam prin Paris”) și în mii de alte feluri. Legată de substantivul *favore* capătă un înțeles precis, ce indică intoleranță și sâcâială (*smettila, per favore!* — „termină, te rog!”), sau rugămintă (*te lo chiedo per favore* — „îți cer asta, te rog”). Cazul meu se înscrie în prima categorie. Soția mea e sâcâită de mine. Dacă n-ar fi fost amicul Fritz, mi-e teamă că, în zilele astea, în loc de spitale, am fi umblat pe la tribunale.

Mă întorc pe partea cealaltă și visez la ziua în care vom face din nou dragoste.

Voi adăuga asta imediat la lista celor mai importante zile ale vieții mele.

¹⁵ *Lucio, te rog.* (În italiană, în orig.) (*N.red.*)

— Lucio, m-am îndrăgostit.

Cel ce spune asta e Oscar, firește. Ca public, în afară de mine, mai e și srilankezul care trage cu urechea în timp ce pregătește cu dibăcie niște minitiramisu.

— Asta da o veste bună!

— Da, dar mai e și una rea.

— Cum adică?

— E logodită.

Cuvântul „logodită” aplicat la Martina / Miss Marple mă face să zâmbesc.

— Păi cum, logodită? Nu era văduvă?

— Și văduvă, și logodită. Cu un inginer ieșit la pensie din Milano. Se văd o dată pe lună.

— Și atunci?

— Și atunci ieri-seară ne-am pupat, după care a fugit. Azi-dimineață mi-a scris un mesaj. A zis că îi place mult de mine, dar nu știe ce să facă.

Se complică toată tărășenia. Pare un love story al unor puști de cincisprezece ani.

— Situația clasică. Și tu ce i-ai răspuns?

— Am fost cam direct. I-am scris: TE IUBESC. LASĂ-L BALTĂ PE MILANEZ.

— Bravo, așa trebuie procedat, un mascul hotărât. Și ea a răspuns?

— Nu, că nu mai avea credit pe cartelă, dar m-a sunat mai târziu de pe mobilul nepoatei.

Capacitatea lui Oscar de a crea suspans în povestire este bine cunoscută. Mă prind că vrea să cam întindă pelteaua.

— Oscar, treci la esență.

— Așadar, acum sunt în perioada de probă. La balotaj cu inginerul.

— La balotaj?

— Da, zice că e nehotărâtă, că nu mă cunoaște, că nu se simte în stare să părăsească un bărbat cu care e de doi ani pentru o relație ocazională. Și că nu știe nici măcar dacă între noi e o potrivire sexuală.

— Chiar așa a spus doamna? întreabă srilankezul, interesat doar de elementele picante ale poveștii.

— Tu vezi-ți de treaba ta și lucrează, îl pune Oscar la punct. A spus că ar vrea foarte mult să facă dragoste cu mine, dar nu se simte în stare să-l înșele pe milanez.

— Tot aud scuza asta de la vârsta pubertății. După care, dacă le faci puțină curte, cad ca muștele.

— Păi și eu nu știu asta? Sâmbătă seară mergem împreună la cinema. Și vedem ce-o fi. Nu i-ai spus nimic Paolei, nu?

— Nimic.

— Să vedem cum merg lucrurile înainte de a o pune pe jărat. Nu știu cum o să-i pice dacă încep să mă văd cu o altă femeie.

— După cum o cunosc, va fi foarte fericită pentru tine.

— Sper și eu, Lucio dragă. Și tu?

— Eu supraviețuiesc, îi răspund cu un surâs forțat.

— E ceva ce pot face pentru tine?

— Din păcate, nu.

Rămânem câteva clipe privindu-ne în ochi.

— Nu e drept, Lucio. Mie trebuia să mi se întâmple asta, am făcut ceea ce trebuia să fac, am șaptezeci de ani și ceva, ar fi rându-mi. Îți jur că, dacă aș putea, aș face schimb cu tine.

Simt că e adevărat. Și ne îmbrățișăm. Nu l-am îmbrățișat niciodată pe socrul meu. Mă cufund în el. Și mă simt acasă.

De curând, inima mea a împlinit un miliard și jumătate de bătaii. E o sărbătoare importantă, dat fiind faptul că, după statistici, organul nostru principal atinge cam trei miliarde de bătaii cardiace înainte de a pierde ritmul și de a se stinge. Are o durată precisă, ca bateriile alcaline; acesta e motivul pentru care sportivii trăiesc mai puțin: măresc numărul de bătaii pe minut, consumând astfel mai multă energie vitală. Inima mea a călătorit deja timp de aproape 40 de ani, adică 14 540 de zile (inclusiv anii bisecți), un kilometraj frumושel.

În acești ani, am dormit 116 320 de ore, m-am uitat la televizor timp de 31 410 ore, am mâncat 2 234 kg de pâine, 9 452 de banane și, din nefericire, 11 234 de gogoși prăjite.

Am avut 4 mașini, 6 biciclete și 7 motociclete.

Am 342 de cărți, o mie de benzi desenate, 56 de discuri de vinil și 153 de CD-uri.

Am dat cam 25 000 de telefoane.

M-am tuns de 327 de ori (din care, o dată tuns zero).

Am văzut 2 316 filme și 288 de spectacole de teatru.

M-am îmbătat de 4 ori (o dată la Paris).

Am râvnit după femeia altuia în fiecare zi a vieții mele.

Am făcut dragoste cu 43 de femei diferite. Cu Paola de circa 600 ori, deținătoarea recordului absolut și de nedepășit.

Am fost de față la 9 înmormântări ale unor rude apropiate și prieteni și la 31 de căsătorii.

Toate aceste calcule mi-au mâncat o după-amiază întreagă.

Cine m-o fi pus să le fac, nu știu. Pornisem de la gândul că „acum trag linia și adun lucrurile vieții mele“, apoi m-am lăsat antrenat de acest joc pueril. Și am descoperit că viața mea, rezumată în niște calcule reci, îmi imprimă o oarecare tristețe.

Mai sunt 77 de zile până la final, iar azi n-am făcut decât să pierd timpul. În acest moment, 77 este singurul număr care contează. Dieta mă face să slăbesc văzând cu ochii și simt că sunt un leu. Rănit, dar leu.

— Lucio! Am câștigat la balotaj! îmi urlă Oscar în telefon. Martina s-a hotărât să-l părăsească pe ăla din Milano și să-mi accepte avansurile.

— Păi nu trebuia să verifice mai întâi dacă există potrivire sexuală între voi? îl întreb cu o înțepătoare curiozitate.

— Am verificat-o aseară. Există! răspunde socrul meu surescitat.

Surâd. Sunt fericit pentru el. Cu adevărat.

— Auzi, ce-ai zice ca diseară să vin la voi la cină cu Martina? La miezul nopții ciocnim un pahar în cinstea Paolei că e ziua ei și așa o cunoașteți și voi.

Măine e ziua soției mele. Întotdeauna am organizat câte ceva. De data asta însă nu știu ce să fac.

— Cu mare plăcere. Ce să-i spun Paolei?

— Că vin cu o prietenă. Fii cât mai vag posibil.

— Are preferințe alimentare de care ar trebui să țin cont?

— E omnivoră, slavă Cerului!

— Perfect. Ne vedem la ora nouă.

Închid telefonul și deschid subiectul cu Paola. Sunt cât mai vag posibil, dar ea înțelege imediat și mă mitraliază cu întrebările.

— Și cine e această Martina? Cu ce se ocupă? E simpatică? O cunoști?

Pare o mamă care își face griji pentru fiul ei, și nu pentru tatăl său, care are deja o vârstă. Partea pozitivă e că pare să fi primit bine vestea că Oscar se vede cu un personaj feminin. Nu era deloc un lucru previzibil, în ciuda celor zece ani ce au trecut de la moartea mamei sale.

La nouă seara, îi așteptăm cu emoție pe porumbei. Am pus masa cu tacâmurile pentru marile ocazii și cu șervetele de pânză. Am gătit un pui cu curry demn de *MasterChef* și o garnitură de zarzavaturi în tigaia wok. O cină ușoară, ca să nu mă îmbuib nici pe mine, nici pe socrul meu, care la desert e în stare să alunece într-o oarecare letargie. Copiii, care, din nefericire pentru ei, nu și-au cunoscut adevărata bunică, sunt fremătători. Nou-venita doamnă le-a fost prezentată ca „logodnica bunicului” și, fără să o fi văzut, deja au și adoptat-o. Eva se informează dacă îi plac animăluțele, iar Lorenzo dacă o bunică achiziționată face totuși cadouri de Crăciun.

Când sună la ușă, parcă am fi o echipă însuflețită, gata să intrăm pe teren și hotărâtă să facem o impresie cât mai bună. Trebuie să mă controlez să nu pufnesc în râs când îi văd în prag pe Oscar îmbrăcat la cravată și pe Martina foarte fardată și cu o doză excesivă de parfum, care a invadat tot etajul.

Cina e veselă. Descoperim că Martina este o fostă profesoară de istoria artei și că, așa cum îmi spusese deja, din când în când o înlocuiește pe nepoata ei, Claudia, care part-time e ghid turistic. Are doi fii și patru nepoți și e văduva unui general de la Garda Financiară.

— Printre altele, am descoperit că bărbatul ei mi-a emis în '91 o înștiințare că nu scot bonuri de casă. În sensul că

erau prea puține. Am găsit procesul-verbal și el e cel care îl iscălise.

O coincidență grozav de amuzantă pentru Oscar, dar ușor stânjenitoare pentru Martina, care suferă în mod evident când își amintește de soțul dispărut. Schimb subiectul și seara continuă veselă. Lorenzo și Eva îi arată doamnei camera lor, iar micuța o năucește cu pălăvrăgeala, până când Paola merge să o salveze.

— Ce părere ai? îmi zice Oscar când rămânem singuri.

— Pare simpatică.

— Nu pare, e simpatică. Și nu știi cum e la pat. O panteră.

O văd pe Miss Marple în capătul culoarului și nu prea mi-o pot închipui cu ciorapi plasă și biciușcă în mână.

— Mi-a și spus, continuă el, că nu ne putem căsători, că pierde pensia de urmaș de la bărbatu-su. Mai bine așa.

Ador cum amestecă el subiectele și le sintetizează.

Seara continuă cu un joc de mimă pe echipe, conduse de cei doi copii, băieții contra fetelor. Echipa mea pierde pentru că Lorenzo și Oscar nu sunt în stare să ghicească *Salvați soldatul Ryan*, în ciuda strălucitei mele performanțe într-ale mimei.

La miezul nopții, Paola suflă în lumânărilele de pe tortul cu fructe exotice adus de Oscar. Copiii aplaudă, eu filmez totul cu iPhone-ul. În puține cuvinte, suntem fericiți. Umbra întunecată ce plutește deasupra familiei noastre ne-a lăsat în pace în seara asta.

După plecarea celor doi porumbei tomnatici, în timp ce Paola are grijă ca nădușitele noastre odrasle să se bage în pat, eu fac ordine în bucătărie. Mai ciugulesc niște resturi de tort, încalcând astfel regimul meu alimentar atât de strict. Apoi mă așez puțin. Respir. Plămânii îmi iau foc.

Nu-mi pot opri o lacrimă. A fost o seară frumoasă. Și asta mă face să sufăr și mai mult.

Puțin mai târziu, intru și eu în pat lângă Paola. Mă bag sub pătură și o adulesc. Sunt îndrăgostit de mirosul ei. Nu o ating. Știu că nu e încă momentul. Mâine va fi momentul. De ziua ei, am pus la cale o seară specială. Nu voi da greș.

Însă proiectele mele romantice naufragiază încă de la micul dejun, când Paola mă anunță că a aranjat să iasă la un restaurant cu cele mai bune prietene ale ei. Cu ele își va sărbători ziua de naștere. Îmi pică prost și caut o modalitate de a răsturna scorul acestei înfrângeri. Mi-a venit o idee, un cadou care o va lăsa cu gura căscată când se va întoarce la noapte.

Ies și mă duc glonț la librăria lui Roberto, scriitorul care scrie de plăcere.

— Ai vreun exemplar din *Micul prinț*?

— Bineînțeles!

— Dar nu un exemplar normal, unul vechi, special. Vreau să spun de colecție.

— Am chiar ceea ce îți trebuie ție.

Nici nu mă îndoiam. Se vâra într-o debara plină ochi de cărți, de unde iese acel miros aparte de hârtie și clei, ce-mi place la nebunie. Reapare după câteva minute, având în mână un exemplar îngălbenit și puțin curbat de trecerea timpului.

— Este prima ediție franceză din '43. A apărut la câteva zile după traducerea englezească. Dar întrucât autorul

este francez, după mine asta e versiunea originală. Ți-o dăruiesc.

Insist să i-o plătesc, dar nici nu vrea să audă. A înțeles că e un moment special. Și cu adevărat așa și e.

Accept cadoul, cu condiția de a-l putea invita măcar la un mic dejun. Îi las cinci euro, pe lângă cei douăzeci pentru achiziționarea noului roman pe care l-a terminat de curând. Se intitulează *Dragoste dezlănțuită* și este despre trista poveste de amor dintre un sclav de culoare și tânăra fiică a stăpânilor săi. Și asta este o istorie cu un puternic iz de *déjà-vu*, dar merge și așa.

Aștept treaz întoarcerea Paolei. Am împachetat frumos cadoul cu fundiță roșie și l-am pus pe perna ei.

Când sosește în cameră, e frântă de oboseală, timp de zece minute nici nu bagă de seamă cadoul. Îl observă doar când vrea să se bage în pat.

— Și ăsta ce e?

— E pentru tine. La mulți ani, iubita mea.

Nu reacționează. Desface pachetul. Se uită cu atenție. Sunt sigur că inima ei se umple de emoție.

Mă aștept să-mi zică: „Iubitule, ce dar minunat, unde l-ai găsit?”

Și când colo zice: „O mai am. Exemplarul meu e mult mai bine păstrat. Du-l înapoi, mai ai bonul?”

Apoi se culcă, după un foarte scurt „noapte bună”.

E ceea ce s-ar numi o femeie de caracter.

În fond, am luat-o de soție și din acest motiv.

Nu izbutesc să fiu destul de trist. Mă forțez să fiu în mai mare măsură.

Sunt apatic, dar nu trist. Ca și cum această urâtă poveste nu m-ar privi la persoana întâi.

Azi am urcat pe terasa blocului și am instalat acolo un șezlong de plajă. Am închis telefonul mobil. M-am întins, având pe mine un șort și un tricou. Cu ochii ficși spre norii care se îmbrățișează pe cer, desenează niște pete albe precum cele ale lui Rorschach, care apoi se destramă.

Am rămas așa vreo patru sau cinci ore.

Inert ca un naufragiat.

Aș fi rămas așa pentru totdeauna.

Sunt în mod oficial o persoană deprimată.

În seara asta, Lorenzo și Eva merg să mănânce la bu-nicul, unde și dorm, Paola merge la cinema cu două vechi prietene, ca să vadă un film de autor, iar eu rămân singur acasă. Nu se întâmplă prea des.

Îi sun pe Umberto și pe Corrado și punem la cale o mega-seară de spaghetti, ca în vremurile bune. Un kilo-gram de carbonara la trei oameni. Da, știu că astea conțin făină albă, ou fiert și cine știe câte alte otrăvuri. Dar nu suntem în stare să renunțăm la ele. Spaghetetele carbonara sunt ca o veche amantă pe care îți face plăcere s-o regăsești din când în când. Îți face plăcere înainte, în timpul și după, întrucât digerarea complexă a acestui amestec de gusturi îți întunecă mintea și te căpiază precum mari-juana. Stăm de povești lungiți pe canapele, cum făceam și la liceu; în fundal, niște jazz și accesele mele de tuse.

— De ce nu te lasă să folosești mobilul în timpul zbo-rului? Interferează cu adevărat? îl întreabă Umberto pe pilotul nostru de referință.

— Dacă ar fi cu adevărat periculos, evident că nu am lăsa stingerea mobilelor pe seama bunului-simț al pasagerilor, ci am sechestra aparatele la intrare, răspunde Corrado.

Adevărul este că viteza avionului ar face ca telefoanele să treacă încontinuu de la o celulă la alta a rețelei telefonice, făcând ca rețeaua să cadă sistematic și producând astfel o mare înghesuială pe linii. Poate în viitor, cine știe. Există deja companii care oferă wi-fi la bord, așadar, se poate folosi Skype pentru a vorbi cu cineva.

Eu nu intervin, nefiind absolut deloc interesat de viitorul telefoniei. Tușesc încă.

— Cum e cu durerea? mă întreabă Umberto.

— E acolo. Am mai făcut niște analize. Situația plămânilor mei se înrăutățește în fiecare săptămână. Am luat hotărârea să întrerup regimul. Sau măcar să nu îl continui într-un stil atât de drastic.

— Bine faci, spune Corrado. Din ce am înțeles, era de-acum doar un paliativ.

Am făcut între noi pactul tacit de a vorbi în mod deschis și fără metafore despre boala mea.

— Oricum sunt condamnat. E doar o chestiune de timp. De aceea, mai bine mănânc ceea ce doresc. Ah, mai e ceva ce nu știți.

— Ce anume? mă întreabă veterinarul meu de încredere.

— Am depresie. Nu am fost niciodată deprimat, dar cred că recunosc simptomele.

— Când mama era în depresie, după moartea tatălui meu — povestește Corrado — încercam să-i umplu ziua cu lucruri de făcut. Este singurul tratament în aceste cazuri.

— Am lucruri de făcut până peste cap, numai că n-am chef să le fac.

— Pot să-ți dau o sugestie? intervine Umberto.

— Evident.

— Du-te la psihologul meu. Doctorul Santoro, un geniu.

— Ca să ce? Să mă stoarcă de două sute de euro pe ședință?

— Lăsând la o parte că îți ia doar o sută treizeci și că îți dă și factură și o poți, deci, scădea de la cheltuieli, e o persoană care te ajută cu adevărat. Cu mine chiar funcționează.

— Iartă-mă, dar de câți ani mergi la el? îl întreb sceptic.

— De aproape zece, răspunde el mândru.

— Gândește-te cum ai fi fost dacă nu te-ai fi dus la el niciodată! zice ironic Corrado, luându-mi-o înainte cu o fracțiune de secundă.

Îi aduc aminte lui Umberto că eu i-am considerat întotdeauna pe psihologi niște persoane lipsite de o meserie adevărată, precum politicienii.

— Fă cum consideri, răspunde el, eu cred că te-ar ajuta mult să stai de vorbă cu el.

În clipa aceea, se întoarce Paola de la seara petrecută cu prietenele. E foarte binedispusă.

— Să stai de vorbă cu cine?

— Umberto m-a sfătuit să merg la psihologul lui.

— Mi se pare o idee excelentă, îi surâde lui Umberto, și eu zic la fel.

Povestește tuturor, ca și când n-aș fi de față, cât sunt de apatic de când am aflat de boala mea și de când am încetat să mai lucrez.

Eu rămân puțin îngândurat. Un psiholog. Mă rog...

Știați că în anii '70 s-a făcut propunerea ca numele semnului zodiacal „cancer” să se schimbe, pentru a evita neplăcuta sa asociere cu boala omonimă? Numele alternativ propus a fost „fiii Lunii”.

Când îți petreci timpul liber pe internet și cauți mereu aceleași cuvinte, ajungi să găsești crâmpaie din „Săptămâna Enigmistică”.

Știați că există un studiu întreprins de câțiva cercetători din departamentul de Climatologie aplicată a Universității din Duisburg-Essen, conform căruia locurile cele mai cancerigene din lume sunt bisericile? Bisericile conțin o cantitate mare de microparticule poluante, generate de lumânări și tămâie. Concentrația acestor substanțe în biserică este de opt ori mai mare decât în exterior și rămâne la valori înalte încă o zi de la sfârșitul slujbei.

Știați că există un sutien inteligent care poate diagnostica tumoarea? *Breast Tissue Screening Bra* atinge în testele clinice o acuratețe de nouăzeci și doi la sută grație

monitorizării variațiilor de temperatură în diferite puncte ale sânului. Lucru ce permite o depistare a tumorilor cu șase ani mai devreme.

Știați că sexul oral poate produce cancer? E vorba de tumoarea orofaringiană, în creștere exponențială în ultimii ani. Prezervativul diminuează, dar nu anulează pericolul contagiunii.

Știați că marijuana combate cancerul? În acest caz, avem de-a face cu un paradox: canabinolul conținut în marijuana reduce durerea și greața și încetinește creșterea celulelor tumorale, dar vaporii ce se produc prin fumat conțin oxid de azot, monoxid de carbon, cianuri și nitrozamine, toate substanțe potențial cancerigene. Eternul șarpe care își înghite coada.

Nu găsesc însă nicăieri știrea pe care o caut deja de o lună: „În Japonia s-a descoperit tratamentul nou și infailibil al cancerului.”

Dar nu mă las, o exista pe undeva un Leonardo da Vinci al vremurilor noastre, care într-o bună dimineață se trezește și spune: „Oameni buni, am înțeles totul, ca să tratezi cancerul e de ajuns să iei, înainte de mesele principale, două pastile pe bază de ghimbir, cimbrisor și usturoi!” Poate că tratamentul a existat întotdeauna sub ochii noștri, dar nu îl vedem, întocmai ca în *Scrisoarea furată* a lui Edgar Allan Poe.

De când mă simt rău, dacă nu sunt la computer, am mereu chef să mă plimb pe jos. Cu cât se apropie vara, cu atât Roma redevine cea de odinioară. Cutreier vechiul

ghetou, apoi cobor scările ce duc până la malurile terasate ale Tibrului. Mă așez și privesc acest fluviu-cloacă ce străbate orașul sufletului meu.

Și sunt fericit să-mi răsucesc un joint.

Întotdeauna i-am luat peste picior pe prietenii care se duc la psiholog. Și iată-mă acum și pe mine aici, pe un fotoliu în fața doctorului Santoro, un omuleț care seamănă cu un raton din desenele lui Disney. Se uită la mine fără să scoată un cuvânt și-și ia notițe. Mă simt ca într-un episod pe care îl văzusem în serialul *In Treatment*. Și cum terapia constă în faptul că eu vorbesc și el ascultă, sunt constrâns să pălăvrălesc, chiar dacă nu am niciun chef.

Nu știu de ce nu pomenesc imediat de cancerul meu.

Prima oară când mi-a fost frică de moarte era în 1993 și aveam douăzeci de ani. În acea vreme, nu era obligatorie casca în timpul mersului cu motoreta, iar eu mă năpusteam pe străzile Romei, pe șaua bidiviului meu Ciao. Mă simțeam invincibil, până când un idiot a deschis ușa unei mașini parcate, izbindu-mă în plin. Motoreta a rămas înțepenită, iar eu am zburat prin aer. Salt grupat prin aer și aterizare pe asfalt. Nu-mi amintesc impactul, pe care l-a reconstituit poliția rutieră, ci ceea ce s-a întâmplat zece secunde mai târziu. Eram pe pământ, cu zece persoane deasupra mea care vorbeau ca prin ceață.

„A murit!”

„Nu, își mișcă ochii.”

„Chemați ambulanța!”

„Degeaba, încă vreo două minute și-și dă duhul.”

De ce erau așa de siguri în a pune diagnosticul? Nu simțeam dureri ieșite din comun. După care, plin de îndoieli, mi-am pipăit capul. Părul era năclăit de sânge. Craniul meu zăcea pe pământ într-o baltă plină cu globule roșii. Sunt pierdut, mi-am zis.

E o senzație pe care toți ar trebui să o trăiască cel puțin o dată în viață: să crezi că totul s-a sfârșit.

Eu eram acolo, îmbibat în propriul meu sânge, și mă simțeam mai ușor. Totul recăpătase propria greutate naturală. Nu-mi amintesc nici măcar unde mă îndreptam cu motoreta. Poate către antrenament, poate către o berărie, nu știu.

Peste zece minute, în ambulanță, am descoperit că aveam o rană urâtă în țeastă, în partea acoperită de păr, că îmi va rămâne o cicatrice frumușică, dar că voi supraviețui bine mersi. Numeroasele terminații sangvine pe care le avem în cap creaseră iluzia unei vătămări mult mai grave decât cea reală. Doar zece zile bandajat și am fost ca nou.

Doctorul Santoro a ascultat totul cu o atenție aparentă, mângăind câte ceva pe carnet din când în când. Îmi dau seama că mai am douăzeci de minute bune din ora mea de consultație și continui cu povestitul. De data asta însă totul e invenție pură.

Prima oară când am ucis un om eram în clasa a opta...

Ratonul rămâne neclintit. Ori a adormit cu ochii deschiși, ori nu l-am uluit deloc. Continui.

Victima era omul de serviciu de la școală. Dar nu unul din ăia care sunt prieteni cu copiii, ci unul acru, înrăit, un ratat care ura tineretul și manifestările lui...

Nu mă prind dacă psihologul are ochii desenați ca în desenele animate sau dacă mă fixează cu un dispreț glacial. A încetat să ia notițe. Pare o figură din ceară de la Madame Tussauds.

L-am așteptat după sfârșitul orelor și l-am lovit în cap cu un scaun. Nu a murit pe loc și a trebuit să-l mai pălesc în timp ce urla. La zbieretele lui a apărut și o femeie de serviciu mai în vârstă și m-am văzut nevoit să o ucid și pe ea...

Dă din pleoape. Trăiește.

Atunci îmi urmez povestea, oricum mai am câteva minute.

A doua zi, școala a fost închisă din cauza cercetărilor legate de cele două omucideri. Am fi reluat orele după o săptămână, dar nimeni niciodată nu m-a bănuț pe mine. Cu excepția unui coleg de școală, Umberto, veterinar, căruia îi mărturisisem intențiile mele și care mă mai șantajează și astăzi, după atâția ani...

Are o tresărire când aude numele pacientului său.

— Deci Umberto... știa?

Îmi dau seama că rămăsese înghețat de spaimă. A crezut tot ce i-am îndrugat și, timp de cinci minute, m-a considerat un psihopat asasin. Un psiholog prea puțin psiholog. Și foarte nărod.

— Aveți ceva împotriva să plec cu cinci minute mai devreme? îl întreb, punându-i pe birou cei o sută treizeci de euro.

— Nu, răspunde el năuc.

E în ghearele mele, nu mai înțelege pe cine are înaintea lui: unul care suferă de depresie sau un asasin feroce.

Ies pe stradă și-mi cumpăr un cornet cu trei feluri de înghețată.

Fistic, ciocolată crocantă și frișcă făcută ca pe vremuri.

După părerea mea, mult mai utilă și mai puțin costisitoare decât un psiholog.

Caietul lui Zoff e în sfârșit plin de notițe, desene, comentarii și proiecte. A devenit inseparabilul meu însoțitor în toată această încercare. Mă uit la zilele care se succed de-a-ndăratelea în dureroasa mea numărătoare inversă pusă pe hârtie. O numărătoare ce are doar un sens statistic. Până azi.

Cel dintâi care află e Massimiliano, noul meu prieten de la prăvălia de Taclale, devenit deja confidentul meu preferat. Știe puțin sau aproape nimic despre mine și deci, adesea, reușește să-mi dea niște sfaturi mai bune decât Umberto sau Corrado, care sunt prea implicați emoțional.

Prima frază pe care i-o zic este destul de explicită:

— M-am hotărât să-mi pun capăt zilelor.

— Ce tot spui?

— Liniștește-te, nu mă arunc de la fereastră și nu mă spânzur de tavanul prăvăliei tale. E vorba de o sinucidere asistată, în Elveția. Am făcut deja toate cercetările preliminare. Clinica pe care am ales-o se află la Lugano.

— De ce? mă întreabă mâhnit.

— Din mii de rațiuni. Cele mai importante sunt legate de faptul că nu vreau să asist la degradarea mea fizică,

dar mai ales nu vreau ca soția și copiii mei să asiste la așa ceva. Doresc să mă țină minte în mare formă sau aproape. Cred că e un drept al meu.

— Și regimul?

— Funcționează. Slăbesc și asta îmi mai atenuază durerile. Dar, din păcate, markerii tumorali sunt tot mai ridicați. Am făcut noi analize alaltăieri. L-am descoperit prea târziu pe amicul Fritz.

— Amicul Fritz?

— Eu așa îi spun cancerului. E mai simpatic, nu?

— Da, e. Dar vreau să știi că sper să te răzgândești.

— Nu se va întâmpla. De o lună mă tot învârt în jurul acestei decizii. Singura posibilă. Nu vreau să putrezesc într-un pat.

— I-ai spus asta soției tale?

— Nu. Știi, traversăm o perioadă urâtă.

Îmi toarnă niște ceai rece de piersică. Făcut de el în casă. Piersici bio și apă minerală. Și Madonna ar aprecia așa ceva.

Peste un minut, ni se alătură și Giannandrea cel aflat în depresie, care deja a devenit un client obișnuit. Descopăr că e croitor și că nevastă-sa l-a părăsit pentru un benzinar din Udine.

Începem un joc de cărți, toci. Nu am mai jucat toci de nu mai știu când. Îmi amintesc regulile ca prin ceață. Mi se întâmplă cu insistență în noua și scurta mea viață să fac lucruri pe care nu le-am mai făcut de ani și ani, sau pe care nu le-am mai făcut deloc. Iată, în sfârșit, și un aspect pozitiv.

Corrado și cu mine mergem să-l luăm pe Umberto de la cabinet. Ca pe niște pierde-vară autentici, ne așteaptă o băutură aperitiv undeva în centru.

Încă nu le-am comunicat prietenilor hotărârea mea. O s-o fac după primul sprit.

— Peste șaizeci și nouă de zile plec în Elveția.

— Bravo, faci o călătorie? Corrado nu a înțeles nimic. Am fost prea ermetic.

— Mi-am făcut programare la o clinică pentru sinucidere asistată.

Cuvântul „sinucidere” face să se aștearnă o tăcere ireală. Timp de câteva minute, se aude doar un hit al celor de la Oasis în depărtare. Chiar și tusea mea s-a retras parcă, timidă.

— De ce șaizeci și nouă? Întreabă Umberto numai ca să zică ceva.

— Sunt într-o numărătoare inversă. De la o sută la zero. Simbolică, dar cu o semnificație statistică. În zilele din jurul cifrei zero, situația mea va fi deja critică. Iar săptămânile de după ar fi tare umilitoare pentru mine. Deci ziua zero va fi ultima. Așa m-am hotărât.

— Te predai?

Corrado nu se lasă convins.

— Nu. Pur și simplu, nu vreau să asist la degradarea mea fizică. Și nu vreau să rămân în amintirea copiilor mei ca un tată ofilit, prizonier al unui fotoliu rabatabil.

— Paola știe? mă întreabă Umberto.

— Nu încă.

— Spune-mi că glumești! insistă Corrado, care nu se poate dumiri.

— Ce n-aș da! Gândiți-vă cum ar fi: Prieteni, n-am cancer, totul a fost o farsă ca să mă mai alinte și pe mine lumea. Dar, din păcate, e adevărat. Și m-am gândit să trăiesc la maximum aceste două luni și ceva ce-mi mai rămân.

— Ce ne mai rămân, precizează Corrado melancolic. Cei trei muschetari sunt trei.

— La drept vorbind, erau patru. Iar D'Artagnan era cel mai important, precizează Umberto.

Ne lansăm într-o aprinsă discuție despre alegerea nepotrivită a titlului cărții de către Dumas și vorbim cu căldură despre Andrea, un vechi prieten din timpul liceului, stabilit în străinătate, care era D'Artagnan al nostru. Cu el formam un cvartet irezistibil. Apoi mai luăm un șpriț și începem să facem diverse considerații despre fundul unei tipe care se sprijină de bar, într-o poziție din care i se vede o prea subțire tanga. O conversație împărțită în două, ca și cum, în mod deliberat, acum ne-am ținut departe de amicul Fritz. Care rimează cu șpriț, dar e mult mai antipatic.

— Peste șaiszeci și opt de zile mă omor.

Paola rămâne paralizată.

— Ce-ai spus?

— Amicul Fritz aproape a învins. Cu fiecare zi, mă simt mai slab. După cum spune medicul, peste câteva luni va trebui să trăiesc la pat, îndopat cu analgezice, după care va urma faza finală. Nu ar fi un spectacol prea frumos. Voi dispărea mai înainte. Așa fac elefanții. Așa voi face și eu.

— Nu înțeleg...

E distrusă. N-am găsit un mod mai bun de a i-o spune.

— Am făcut o rezervare la o clinică din Lugano.

— Eutanasiе?

— Suicid asistat, mai precis.

— Când te-ai decis?

— Acum o săptămână.

— De ce nu mi-ai zis nimic?

— Nu avem noi prea mult dialog în ultima vreme.

— Ești nebun!

Rămânem în tăcere o bucată neverosimilă de timp. Apoi, Paola își ia poșeta și iese din casă.

Iar eu rămân acolo.

Ca să regret complicitatea noastră pierdută.

Am pierdut atâtea persoane din cauza poveștii mele
cu doamna Moroni și pe toate acestea Paola le cuprinde
în interiorul ei: soția mea, cea mai bună prietenă a mea,
amanta mea, complicea mea, admiratoarea mea, totul.

Tot ce este mai valoros pentru mine.

Paola este totul. Aceasta e definiția corectă.

Dar ce sunt eu pentru ea astăzi?

O povară, un colocatar, tatăl copiilor ei, un trădător.

Știu că mă iubește încă, simt asta.

Este forța principală care mă împinge să merg mai
departe.

Fraza din caietul lui Zoff.

Să fiu iertat de Paola.

În timp ce mă îndrept către piscină, mașina mea scoate niște sunete ca niște bolboroseli. Se căznește din răsputeri să urce colina Gianicolo, asemenea unui ciclist rupt de oboseală pe Dolomiți. Apoi scoate un fum negru și se oprește brusc, fără zgomot. Bine.

Trag pe dreapta în marșarier, profitând de pantă și cobor pe jos treptele ce duc în cartierul Trastevere. Intru într-un service auto și un mecanic apatic de vreo optsprezece ani îmi spune că „vor merge să recupereze mașina, da' când vine șefu". Îi las încrezător cheile și mă așez la barul de alături. E un colțișor din Trastevere prin care n-am mai trecut. Barmanul, Nino, îmi e simpatic din capul locului. Lângă intrarea principală, un zid fără ferestre, ce se întinde de-a lungul trotuarului, găzduiește niște neobișnuite picturi murale născocite chiar de Nino. Peretele, lung de aproape zece metri, este împărțit în două: într-o parte a scris mare, cu vopsea roșie IUBESC, în cealaltă, cu vopsea albastru-închis, URĂSC. Intenția lui era aceea de a iniția un jurnal colectiv a ceea ce ne place și nu ne place, deschis tuturor celor care ar vrea să scrie ceva. Alături, Nino a notat trei sau patru scurte reguli pentru scrierea

pe perete. Nu pot fi scrise insulte sau jigniri, e interzis să se pomenească echipele de fotbal sau partidele politice, restul e voie orice. Comand un suc de ananas și încep să citesc ce e scris pe zidul care e acoperit de fraze colorate, de toate dimensiunile, și anonime, și semnate.

Cele mai bune?

La secțiunea IUBESC, le-aș alege pe acestea:

„Mărul ras de la bunica mea, Renato“

„Când Fonzie trage un pumn în tonomat și începe o melodie, Lorenzo“

„Ziua în care a murit soacră-mea, Daniela“

„Tunetele“ (anonim)

„Țățele surâzătoare ale lui Mariasole, Guido“

„Soția mea, Luisa, Antonello“

„Gaber și Jannacci, Loris“

„Trosnetul focului, K“

„Marea iarna, Enrico“

La secțiunea URĂSC, sunt învingătoare următoarele:

„Umbertone, Mario“

„Pe cei care umblă prin Roma cu mașini de teren sau de curse, Martina“

„Pe toți, Gianluigi“

„Pe tâmpiții care merg la o emisiune ca *Big Brother*“ (anonim)

„Șoldurile mele, Loredana“

„Notele, pe V B“

„Pe cel care mi-a șutit motoreta, Fabio“.

O întreagă paletă de opinii, de puncte de vedere asupra lumii, unele superficiale, altele lapidare, dar foarte profunde. Ar trebui fotografiate și dăruite amintirilor viitoare. Peste o mie de ani, peretele lui Nino va vorbi urmașilor despre Italia de azi mai bine decât toate cărțile de istorie.

Îmi beau sucul de ananas și scriu și eu ceva.

Iubesc: viața.

Urăsc: moartea.

Banal, dar adevărat.

Vă las două pagini-perete pentru secțiunile voastre personale de IUBESC și URĂSC. Când veți regăsi cartea asta în pod, peste douăzeci de ani, le veți reciti cu un strop de melancolie, descoperind probabil că iubiți și urăți tot aceleași lucruri.

Azi sunt optimist. Și încerc să nu mă gândesc la final. Evident, nu îmi iese.

Îmi mai rămân mai bine de două luni. Timp berechet. Ar fi putut fi mai rău. Gândiți-vă că ar exista un serviciu fără plată din partea casei care te-ar anunța doar cu zece minute înainte să mori. Printr-un comod sms care se șterge automat sau printr-un serviciu de curierat, cu motocicliști care merg din casă în casă și anunță.

— Bună ziua, trebuie să vă anunț că dumneavoastră veți muri peste zece minute!

— Ah, mulțumesc, fir-ar să fie, tocmai am pus paste la fiert. Fierb în treisprezece minute.

— Mi-e teamă că nu reușiți să vă încadrați. Sau, dacă vreți, le mâncați mai *al dente*.

— Din păcate, mie-mi plac paste foarte bine fierte. Credeți că apuc să mă mai duc la baie?

— Nu știu... e ceva de durată?

— Mă rog, voiam să fac iute un duș, nu se știe niciodată în lumea de dincolo ce ți se poate întâmpla...

— Vedeți dumneavoastră, mă iertați că vă confisc orice iluzie, nu există nicio lume de dincolo, e doar o invenție a

religiilor organizate. Mai bine bucurați-vă de aceste ultime nouă minute de febere a pastelor.

— Păi, cum adică? Nu am furat, n-am luat numele lui Dumnezeu în deșert, nu am râvnit la femeia altuia... și acum? Nu e niciun premiu?

— Nu, îmi pare rău pentru dumneavoastră că nu v-ați bucurat de viață!

— Cum adică, îmi pare rău? Îmi pare rău e cu totul insuficient! Eu doresc o despăgubire pentru daune! Știți dumneavoastră câte femei ale altora puteam eu avea? Și cât puteam să nu-i cinstesc pe tatăl și pe mama mea? Există un birou special care se ocupă cu reclamațiile?

— Da, trebuie să trimiteți o recomandată cu confirmare de primire la Planeta Terra srl, dar vă pun în gardă că am rămas în urmă cu reclamațiile de câteva secole, deci cererea dumneavoastră va fi luată în considerare cam prin 2200...

În timp ce dialogul continuă, ațipesc.

V-am spus, azi sunt optimist.

Caietelel cu Zoff începe să fie foarte jerpelit. Pe pagina 65 e o pată de suc de roșii. Sau poate de gem de cireșe.

Și astfel timpul se scurge. Nu reușesc să înțeleg ce e potrivit să fac și ce să nu fac. Continui să-mi duc viața târât de curent. Antrenez echipa care-și continuă bătăliile de sfârșit de campionat, îi ajut pe Lorenzo și pe Eva să-și facă temele, mă joc cu Lupo, care deja m-a acceptat în nucleul familiei, pentru că mă consideră un rival inofensiv. Paola e mai liniștită zilele astea, foarte prinsă și cu școala, și cu datoriile ei de mamă.

Cu câteva zile în urmă, i-am comandat lui Roberto un roman cu pirăți, ca să fiu mai exact cu corsari. Nu știu de ce, dar îmi plac mai mult romanele în care acțiunea se desfășoară printre galioane caraibiene, decât printre *prahos* malaysiene. Pe scurt, îl prefer pe Corsarul Negru lui Sandokan. Mă duc să-l ridic cu entuziasm. Mă simt Lorenzo Magnificul, un Mecena al artei, care finanțează operele nemuritoare ale artiștilor săi preferați. Cum bine știți, Roberto nu e tocmai reîncarnarea lui Proust, dar mediocritatea lui e compensată de faptul că opera sa de artă nu poate fi reprodusă. Este singurul scriitor al tuturor

timpurilor care poate fi comparat cu un pictor sau un sculptor, în calitatea lor de creatori de lucrări unice.

Plătesc cei douăzeci de euro, înșfac exemplarul nou-nouț din *Galionul viselor* și o iau la picior. Mă întind la soare pe o pajiște din Villa Borghese. Și deschid la prima pagină.

„Galionul piraților brăzda talazurile, ajutat de un slab alizeu, care nu i-ar fi îngăduit să scape la nesfârșit de mai sprintenele corăbii spaniole. Un bubuit de tun izbucni în depărtare și un șuierat se auzi pe punte.”

E ceea ce se cheamă a intra imediat în miezul acțiunii. Cele două ore care au urmat se petrec printre abordaje, căutări de comori, canibali, trădători, schimburi de focuri și tot arsenalul tipic romanelor de aventuri. Măcar intriga nu e copiată de la Salgari. Protagonistul este un galion blestemat, care încătușează în cală visele pasagerilor săi. Când coboară pe uscat, aceștia se trezesc lipsiți de orice chef de a trăi. O variantă piraterească a cutiei Pandorei și a multor altor mituri.

Când termin ultimul rând, îmi dau seama că, fără să intenționeze acest lucru, Roberto a scris o minunată alegorie a condiției mele actuale. Boala-galion a încătușat energia mea, a anihilat visurile mele, a încetinit ritmul meu vital. În loc să mă stimuleze, m-a făcut în mod hotărât mult mai leneș. Adevărul e că, în ciuda bunelor mele intenții, nu izbutesc să gust din plin timpul care-mi rămâne până la sfârșit.

De azi întorc foaia.

Scriu un sms extrem de scurt: „Golănie”. Și îl trimit lui Corrado și lui Umberto. Este codul nostru prin care ne chemăm la arme și ieșim în oraș ca să punem la cale noi farse, precum contele Mascetti și prietenii lui din filmul *Amici miei*. De multă vreme n-o mai făcusem.

Farsa preferată a lui Corrado, șeful nostru incontestabil într-ale flecărelii inventive, atunci când nu are complici, este următoarea: aterizează pe aeroportul Fiumicino, își dă jos costumul de comandant, și, cu valiza în mână, se amestecă printre pasagerii de la „Zborurile internaționale”; apoi se uită cu atenție la anunțurile de pe foile șoferilor ce își așteaptă clienții: „Mr Kleber”, „Helvetia Hotel”, „James Helsener”, „Meeting Farles” etc. Își fixează un obiectiv, de pildă Mr Kleber, și se prezintă înarmat cu tupeu, cu o italiană precară și cu un marcat accent anglo-saxon. În nouă din zece cazuri îi merge; bietul șofer nu-l cunoaște pe „Mr Kleber” și îl poartă în mașină în mod ceremonial. Dar abia acum începe adevărata aventură pentru Corrado: oare unde ar trebui să ajungă misteriosul domn Kleber? Îl așteaptă ca să vorbească la un congres? Sau o fi cazat într-un apartament fabulos, pentru ca mai apoi să

meargă să vorbească la o premieră cinematografică? Sau o fi având o masă rezervată la un restaurant cu specific? Sau vreo invitație la un cocktail vip cu nobilimea din Roma? În general, înainte ca încurcătura să iasă la iveală (și în acest caz Corrado este mereu pregătit să o tulească rapid), eroul nostru a și mâncat, băut și benchetuit în numele domnului Kleber. Evident, uneori păcăleala e descoperită încă din parcare aeroportului, dar adesea funcționează de minune. În câteva situații, prefăcându-se că și-a rătăcit documentele, a reușit chiar să petreacă o noapte la hotel în locul adevăratului oaspete, iar cu alt prilej a avut parte de-a dreptul de o partidă de sex preplătit, cu două doamne de companie gemene de origine bielorusă.

Umberto și Corrado vin la întâlnire în barul nostru. Corrado tocmai a aterizat de la Londra, iar Umbero și-a închis cabinetul, trimițând-o acasă pe o veche clientă de-a sa mai în vârstă, care e convinsă că iepurele său pitic e cleptoman. Golănelile, știe toată lumea, așa ies, fără moșmoleală.

Cu trei sucuri de fructe proaspăt stoarse în față, decidem planul de bătaie. Umberto e întotdeauna cel mai precaut dintre noi atunci când propune o farsă, își face mii de probleme de ordin juridic și moral, dar în cele din urmă nu se trage înapoi.

Eu sunt cel ce propun festa de azi, aprobat prin majoritate absolută.

Spun un singur cuvânt.

— Vaticanul.

O oră mai târziu, descindem din Mercedesul lui Corrado în faimosul și foarte scumpul restaurant aflat aproape de zidurile Cetății Vaticanului, *Al Vicoletto*. Ne

primește patronul, emoționat, cu un puternic accent ca din Ciociaria.

— Eminență, bun venit.

I se adresează lui Corrado, care e îmbrăcat în veșminte de cardinal, împrumutate de la un magazin de costume de scenă al unui prieten de-al său. Umberto și cu mine interpretăm de minune rolul de șofer și, respectiv, de asistent al său. Haina face pe om, în cazul ăsta pe cardinal, în ciuda vârstei tinere a înaltei fețe bisericești. Corrado, cu înfățișarea sa de muschetar, are aerul unui Richelieu trufaș și rece. Suntem primiți în restaurant cu toate onorurile posibile. Cerem să gustăm din toate bunătățile casei, știind noi că peștele crud reprezintă specialitatea lor numărul unu. Un antreu pe bază de stridii, de moluște litofage, al căror pescuit e interzis, și un adevărat triumf de scoici și midii foarte mari. Corrado comandă și vinul cel mai scump de pe listă și îl respinge de două ori, spunând că are gust de dop. Nimeni nu îndrăznește să o contrazică pe Eminența Sa. Nu ne refuzăm nimic la felul unu și doi, făcând parcă în ciudă oricărui regim alimentar. Încheiem cu celebrul *sorbet* rece din fructe de cactus, specialitatea casei. O bunătate. Când proprietarul localului ne aduce nota de plată de șase sute douăzeci de euro rămânem impasibili. Iau o bucată de hârtie și scriu numărul de telefon de la cofetăria socrului meu. Apoi i-o întind patronului cu un zâmbet abia mijit.

— Este numărul direct al Administrației Sfântului Scaun. Trebuie doar să comunicați codul Iban și suma totală, îmi vor cere doar o confirmare telefonică înainte de a opera viramentul, de regulă sunt foarte expeditivi.

Corrado adaugă în mod inteligent un bacșiș de cinci-zeci de euro, bani lichizi.

— Pentru băieți.

— Vă mulțumim, Eminentă, sunteți foarte amabil.

— Biroul se redeschide peste o oră, puteți suna și astăzi, adaug eu ca să accentuez credibilitatea situației, oricum nepusă sub semnul întrebării.

— La revedere, zice Corrado întinzând mâna pe care purta un ditamai ghiulul de prost gust, cine știe de pe unde îl pescuise, așteptând să-i fie sărutat de toți cei de față.

Peste două minute suntem deja în mașină și râdem ținându-ne de burtă.

— Șaptesprezece euro de căciulă, băieți. Ca la pizzerie.

Corrado a fost demențial în rolul lui, un gigant al scenei. Suntem cu toții ca electrizați. Mai ales eu, care timp de două ore am evadat din realitatea mea bolnavă. Alergăm să asistăm la a doua parte a păcălelii, adică momentul în care neavenitul proprietar de local va suna la socrul meu, crezând că e administrația Vaticanului. De-a lungul anilor, am dat tuturor telefonul lui, iar el e deja convins că numărul lui face contact undeva din pricina unei defecțiuni. Suntem cu toții în cofetărie, când iată și mult așteptatul telefon. Oscar încearcă să-i explice că a greșit numărul și de la celălalt capăt al firului auzim urletele în dialect ciociaresc al proprietarului restaurantului. În care, firește, nu vom mai pune piciorul. E ca ieșit din minți și îl înjură pe Oscar, până îl face pe acesta să închidă, uluit.

— Roma colcăie de nebuni.

Din fericire, nu observă coincidența că, ori de câte ori suntem toți trei campați în cofetărie, primește un telefon de la un psihopat care-i cere bani.

Golănie încheiată. Nesatisfăcuți de masa panta-gruelică și foarte calorică, mai ciugulim și niște prăjiturile

proaspete. Suntem respingători, știu. Iar eu metabolizez totul și acumulez grăsime, în timp ce prietenii mei reușesc să devoreze calorii după calorii, fără ca oglinda să le-o amintească în fiecare zi. Dacă m-ar vedea nutriționista... dar nu mă vede, oricum peste două luni mor, și deci se mai poate încă o prăjiturică.

Mă întunec o clipă, când văd atârnată de perete o fotografie a lui Oscar cu Paola. Până acum câțiva ani, ne însoțea și ea în golăniile noastre, fiind evident cea mai bună dintre toți în a spune gogoși și a se preface. Apoi s-a lăsat de astea, și pentru că era mult prea prinsă cu copiii, și pentru că a mai crescut și ea. Realizez abia acum că noi, muschetarii, ne-am propus să încetinim timpul nostru și să rămânem niște copilandri.

Copilandri. N-am mai rostit cuvântul ăsta de o viață. „Copilandri” e duios și mai eficace decât „copii”, sau oribilul „puștani”. S-ar putea găsi cineva care să ne critice că suntem trei persoane infantile deficiente de patruzeci de ani. Eu i-aș replica, spunându-i că noi suntem cei care am învins, și ei, cei care au pierdut. A rămâne copilandru e singura băătălie pe care merită să o duci de-a lungul vieții. Asta spunea și Giovanni Pascoli. Hopa! Îmi dau seama că încep să privesc cu alți ochi toți scriitorii și poeții pe care i-am urât, pe care i-am disprețuit, în demoralizanta mea carieră școlară.

Ce-o însemna asta?

Clasez procesul ca pe un teribil efect secundar al bolii mele și mi-l scot din cap.

Mai sunt trei meciuri până la sfârșitul campionatului. Avem nevoie de toate punctele disponibile și trebuie să marcăm multe goluri pentru a spera în calificarea în *play-off*.

În vestiare mă uit drept în ochii fiecăruia, unul după altul, ca să-i motivez. Printre ultimii, sunt portarul nostru Săpunel și Martino, unicul atacant decent, mai mult pentru curajul său decât pentru capacitatea sa de a ținti corect. Putem să reușim. Asta nu e Olimpiada, dar trebuie să punem suflet. Astăzi are loc confruntarea directă cu o echipă care are același număr de puncte ca și noi. În tur, la ei acasă, am pierdut. E o înfrângere care cere răzbunare. Lorenzo și Eva sunt în tribune cu Umberto. Îi văd de departe jucându-se cu ceva ce nu înțeleg. Prietenul meu se pricepe de minune la copii, ca și la animale.

Partida merge ca unsă de data asta. Luăm repede conducerea cu două goluri și reușim să menținem această diferență până la fluierul final. O prestație solidă, fără cusur. Dacă am fi jucat mereu așa, am fi câștigat campionatul. Îi felicit pe băieți la vestiare și îi găsesc în parcare pe Umberto și pe copii.

— Bravo, tata! îmi aleargă Eva în întâmpinare

— Ați fost foarte mișto. Părea un adevărat maestru chiar și bulangiuil ăla de Martino, precizează Lorenzo.

Nu îl dojenesc pentru vorbele-i nu foarte alese și îi urc pe toți în mașină.

Nu vreau să vă plictisesc, dar viața mea de zi cu zi deja mă apasă mai mult. Tumoarea principală apasă tot mai mult asupra celorlalte organe, mă simt ca un atlet în timpul unei curse îndelungate, când durerea de splină și apoi de ficat semnalează epuizarea energiei. Respir cu tot mai mare greutate, dar tusea s-a rărit, înlocuită însă de un fel de astm care îmi irită plămânii, deveniți ca niște bureți de mare uscați la soare.

Mergem cu toții să luăm câte un *cremolato*, un sorbet rece la cupă. Există un *Café du parc*, în apropierea unicei piramide din Roma, unde se găsesc sorbeturi foarte bune. Odată l-am întâlnit acolo și pe regizorul Nanni Moretti, răcorindu-se cu un *cremolato*. O fi vreo pasiune comună a poloștilor.

Copiii sunt entuziasmați mai ales de sorbetul cu gust de smochină, care e mai rar. Ei nu știu nimic despre boala mea. Nu le voi spune nimic. Nu m-am decis încă ce voi face când se apropie ziua zero. Dar știu că vreau să petrec cât mai mult timp posibil cu Lorenzo și Eva, cu prietenii mei și, firește, cu soția mea. Mi se pare singurul lucru important.

Când ajung acasă, scriu în caietelel lui Zoff un singur cuvânt: *cremolato*. Îmi propun să o duc acolo și pe Paola.

O privesc pe soția mea pe terasă. Își udă florile. Am văzut-o făcând acest lucru de mii de ori, dar nu reușesc să-mi iau ochii de la ea. E îmbrăcată cu pantalonii unui trening gri care mi-a aparținut și cu un tricou spălăcit. Are părul prins și poartă mănuși de grădinărit. Din când în când, lasă jos stropitoarea și rupe câte o frunză uscată, leagă de balustradă câte o rămurică de bouganvillea, înlătură frunzele ce se tot strâng în ghivece, împiedicând pământul să respire. Gesturi înțelepte, aproape zen. A avea grijă de terasă pentru Paola e cât o oră de yoga.

Iau caietelul lui Zoff, care a ajuns deja cam mototolit. Mă așez într-un fotoliu de unde, prin perdeaua ferestrei, o întrezăresc pe soția mea care face treburi pe terasă.

Intitulez pagina de azi: *Lucrurile de care îmi va fi dor, legate de Paola.*

Duminica dimineață, tortul ei de pere cu stafide și scorțișoară.

Când mănâncă cireșe și apoi bate din sâmburi ca din castanietele unor pitici.

Să o urmăresc pe ascuns, în timp ce își schimbă hainele înainte de a pleca, pentru că nu este niciodată mulțumită.

Să-i văd ochii obosiți cum se închid pe jumătate, în timp ce citește o carte sprijinită de o pernă.

Când vara își strânge părul și își face codițe ca o fetiță.

Glasul ei liniștit cu care, în camera de alături, citește copiilor povestea de noapte bună, izbutind uneori să se adoarmă și pe ea însăși.

Ciorovăiala de la supermarket despre ce trebuie să cumpărăm. Eu mereu umplu căruciorul cu toate tâmpeniile, iar ea îl golește.

Împodobirea bradului de Crăciun. Ea se ocupă de globuri, copiii, de ghirlandele colorate, iar eu sunt responsabil cu sistemul de iluminat.

Păturile de lână de pe pat, care iarna nu-i sunt niciodată suficiente.

Să o văd alergând pe plajă cu costumul ei din mătase, dintr-o bucată, fără bretele, care îi lasă umerii descoperiți.

Când seara, pe canapea, în fața televizorului, își pune picioarele mereu înghețate între palmele mele, ca să i le încălzesc.

Parfumul pielii sale încălzite și pistruiate după o zi de stat la soare. Miroase a ceva foarte bun, greu de pus în cuvinte, cam ca un biscuit cu ciocolată abia scos din cuptor.

Când, în timpul unei discuții aprinse — asta o știți deja — oprește totul, spunând că e o pisică și ca atare nu pricepe nimic din limba în care îi vorbesc; astfel, altercația se termină brusc în hohote de râs.

Fundul ei foarte italian.

Cum strâmbă din nas atunci când trebuie să ia o decizie.

Când găsesc masa din bucătărie plină de extemporalele elevilor ei, pe care le citește și le corectează cu o atenție aproape sacră.

Lacrimile sale autentice când la telejurnal sunt anunțate abuzuri, nedreptăți, violențe, pensii cumplit de mici și profesori netitulari sperați.

Pasiunea adolescentină pentru cântecele lui Renato Zero.

Râsul ei ca un clopoțel de argint, care îi pune în evidență gropițele din obraji.

Când, după ce am stins lumina, puțin înainte de a adormi, se agață ca un koala de brațul meu drept.

Picioarele ei subțiri și musculoase, pe care prea adesea le acoperă cu fuste prea lungi.

Când dimineața, înainte de a pleca la școală, își lua la revedere printr-un „Ciao, iubitul“, amintindu-mi că „iubitul“ eram încă eu, eu și nimeni altcineva. E ceva timp de când nu mai face asta. Iar vina e numai a mea. Cine știe dacă o va mai face vreodată.

Aș putea să continui la nesfârșit. Nu credeam că-mi plac atât de multe lucruri la Paola. O cunosc pe de rost deja, dar asta nu mă face să o iubesc mai puțin. Precum admiratorii lui Dante care învață pe de rost toată *Divina comedie* și apoi îi apreciază poezia într-un chip și mai profund.

Paola este *Divina comedie* a mea.

Și trag nădejde ca, mai devreme sau mai târziu, să-mi îngăduie să ies din Purgatoriul meu personal.

Deja dorm doar patru sau cinci ore pe noapte.

Anxietate sau insomnie, ce-o fi, e un avantaj pentru mine, având în vedere numărătoarea inversă aflată în desfășurare. Trei ore în plus pe zi înseamnă mult timp câștigat. Firește, întrucât, în general, aceste ore sunt de la patru la șapte dimineața, le petrec în singurătate.

Cărți. Mi-am făcut o listă de romane pe care le-am cumpărat și nu le-am citit. Ajung însă mereu să le abandonez după primele zece rânduri. O apatie literară deja cronică și definitivă. Atenția mea durează cel mult cât parcurg benzile desenate din *Diabolik*.

Film. Revăd toată filmografia lui Hitchcock, Kubrik și Spielberg. Restul e cinema inutil, făcut doar ca hobby sau din datorie. Ieri i-a venit rândul filmului *Duel*. Am intrat imediat în pielea personajului. Eu eram cel ce fugea, iar amicul Fritz mă urmărea la volanul unui Tir ucigaș.

Când se crapă de ziuă, mă trezesc că iar încep să scotocesc pe internet.

Și caut pe Google mereu aceleași cuvinte aducătoare de moarte.

Azi-diminețã am descoperit cã zilnic în lume se nasc circa 365 000 de copii și mor circa 155 000 de persoane de toate vârstele. Cu alte cuvinte, în fiecare zi numărul nostru crește cu 210 000 de indivizi, aproape dublul populației din provincia Latina. Suntem ca într-o eternă stație de metrou, unii urcã, alții coboară. Un metrou care se aglomerează tot mai mult, până când, într-o zi, inevitabil, va exploda. Metaforă banală, dar eficace.

Am găsit și un site fantastic, care zice cã poate calcula, cu o precizie infailibilă, ziua exactă a morții tale, în baza unor statistici încrucișate. Trebuie doar să completezi un chestionar cu data nașterii, orașul în care trăiești, munca pe care o faci, ce operații ai suferit, ce boli și chiar ce alergii ai. Apoi trebuie să adaugi datele de naștere și de deces pe care le cunoști ale tuturor rudelor apropiate și respectivele cauze ale morții.

Introduc toate datele și apăs pe TRIMITE.

Aștept.

Iese o dată prevăzută a morții.

2 iulie 2038.

Site-ul nu funcționează.

Rămân nemișcat și mă holbez la ecranul computerului.

Google.

2 iulie 2038.

Vor fi în plină desfășurare mondialele de fotbal. Se vor fi terminat de curând sferturile de finală. Aș pierde semifinalele și finala. Nu e bine.

Bine cã mor mai devreme.

Corrado vrea să mă convingă pe mine și pe Umberto să sărim împreună cu el cu parașuta. A executat deja mai mult de o sută de sărituri, are brevet de instructor, chiar dacă nu practică. Mă las convins. Umberto nu. Ne va aștepta la sol și va filma aterizarea noastră. Corrado îmi spune că în timpul coborârii voi sta agățat de el. Înțeleg că mă tratează ca pe un copil bolnav. Nu-mi place. I-o zic și se simte puțin ofensat.

— Voiam doar să te fac să petreci o zi cu totul altfel!

Schimb subiectul și îi repet intenția mea de a mă arunca în gol. O întreb pe Paola dacă vrea să vină cu noi, dar are de corectat extemporalele. Nu ar fi venit oricum. De când s-a întâmplat tărășenia cu doamna Moroni, Corrado o cam calcă pe nervi.

Înainte de a merge la zona de lansare, mă roade o întrebare: cine a inventat parașuta?

Trebuia să-mi închipui: Leonardo.

În *Codice Atlantico*, inventatorul meu preferat a notat că, ajutat de un cort din pânză de in, în formă de piramidă, cu baza ținută deschisă în mod rigid și care are douăsprezece brațe (aproximativ șapte metri) în lărgime

și tot atâta în adâncime, „oricine se va putea arunca de la orice înălțime, fără niciun risc“.

Săritura pe care Corrado a programat-o pentru un începător ca mine se numește „tandem“, pentru că, așa cum mi-a și explicat deja, voi sări în gol legat de el. Vom zbura până la 4 200 m la bordul unui Turbo Finist, apoi ne vom arunca în jos. Un minut de cădere liberă, până când Corrado deschide parașuta, cam la 1 500 m de sol.

Mi-e frică. Numai descrierea mă umple de groază.

Corrado mă liniștește în timp ce ne urcăm în micul aparat de zbor.

— A te arunca cu parașuta e ca a face dragoste cu lumea întreagă.

— Mulțumesc, prietene, apreciez nespus efortul metaforic, dar mie tot mi-e frică.

— Termină, am și ajuns.

Micului aeroplan îi trebuie doar un sfert de oră ca să atingă cota prevăzută. În timp ce ne fixăm corzile, cineva deschide larg poarta de acces. Fără niciun preaviz, Corrado mă împinge în gol. Jur că, dacă supraviețuiesc, îl ucid cu mâinile goale.

Dar după doar o clipă, descopăr ceva ce nu se poate exprima în cuvinte. „A te prăbuși în gol“ nu seamănă cu „a cădea“, așa cum se crede. Seamănă mult mai mult cu „a înota“. Reușesc să mă mișc în aer și să mă rotesc exact ca sub apă. Înot la patru mii de metri altitudine și sunt beat de atâtea senzații. Corrado îmi urlă ceva, dar nu aud nimic. Timp de șaiszeci de secunde sunt în transă, sunt un înotător în aer, mă amuz să fac salturi grupate, obligându-l și pe instructorul meu siamez să mă urmeze în mișcări. Apoi Corrado deschide parașuta, se sfârșește o

magie, dar începe alta. Privite de sus, pământul și peisajul cu care suntem obișnuiți din avion sunt priveliști mai emoționante fără filtrul hubloului. Alunecăm în jos încet-încet și coborâm, ghidați de prietenul meu cel expert, chiar lângă aeroportul de pe care am plecat.

— Ei? îmi zice. Ți-a plăcut?

— De ce nu m-ai dus aici și până acum? îl întreb exaltat.

— Pentru că ești un fricos și jumătate.

Are dreptate. Îmi dau seama brusc că toată viața am fost un fricos. Îmi arată înregistrarea video făcută cu aparatura pe care o aveam asupra mea, cu fața mea în prim-plan. Este cel mai frumos filmuleț în care eu sunt protagonist, după cel de la nunta mea. În filmuleț, râd un minut încontinuu. Nu-mi dădusem seama de asta. Înot în aer și râd ca un nou-născut pe care îl gâdili.

Știți acele zile inutile de mai, cu cerul pregătit să deșerte asupra lumii cascade de lacrimi tropicale? Azi, adică.

Nu mișc un deget și rămân așezat în fotoliu, gândindu-mă la moarte.

Giuseppe Garibaldi are timbrul lui comemorativ personal. Până aici n-am ce critica. Mai au unul asemănător și Sfânta Caterina din Siena, Carlo Goldoni, Pietro Mennea, Federico Fellini, Emilio Salgari, Primo Levi, Ennio Flaiano, Alessandro Manzoni, Michelangelo, Massimo Troisi, Ștrumpfii, Enrico Caruso, Alberto Sordi și, firește, Leonardo da Vinci. Alături de ei o întreagă pleiadă de sfinți, poeți și navigatori cu totul remarcabili.

Eu nu voi avea parte de așa ceva. Filatelia mă va ignora total după moarte. Asta e. De mic, colecționez timbre folosite, dezlipindu-le cu ajutorul aburilor de pe scrisorile pe care puneam eu mâna în cămăruța de portar a bunicului. Sperând să dau lovitura, găsind o piesă rară de inestimabilă valoare. Dar Bolaffi, societatea filatelică, mă dezamăgea de fiecare dată: niciun timbru din colecția mea nu valora mai mult de o sută de lire. Mă consolam visând că într-o bună zi îmi voi vedea chipul imortalizat printre marginile cu zimțișori sub care să scrie „Lire 60“. Asta e, n-am reușit. Și nu voi avea măcar parte de satisfacția de a deține o stradă, fie ea și periferică, închinată memoriei mele. Să fie sculptat în lespedea de marmură: „Lucio

Battistini — 1973–2013 — Jucător de polo“. Nu sună rău. Măcar rondul unui sens giratoriu ar putea să mi-l închine, vreo piațetă periferică din spatele vreunui bloc, măcar una din acelea neasfaltate, unde-ți provoci prietenii la întreceri cu mașina.

Dar nimic din toate astea.

N-am scris niciun cântec faimos, știi.

N-am descoperit niciun vaccin.

Nu am făcut niciun miracol.

Nu am câștigat Olimpiada.

Nu am filmat nicio capodoperă a artei cinematografice.

Nu am proiectat nicio cupolă a vreunei bazilici.

Nu am scris *Logodnicii*.

Nu am niciun dușman pe care să-l cheme Gargamel, ca pe vrăjitorul cel rău din Ștrumpfii.

Nu am niciun merit pentru a fi pomenit oficial. Pentru a se justifica placa de marmură de pe vreo clădire. O placă prin fața căreia să treacă cineva și să zică: „Ia să văd eu pe Wikipedia cine o fi Battistini ăsta!“

Și totuși am o soție și doi copii pe care îi iubesc, niște prieteni minunați, o echipă de juniori care și-ar da și viața pentru mine. Am făcut niște greșeli, și voi mai face, dar am participat și eu la sărbătoare. Eram și eu acolo. Poate că într-un colț, nu eu eram cel sărbătorit, dar eram acolo. Singurul regret e că a trebuit să descopăr că voi muri, pentru a începe să trăiesc.

Era o veche melodie a lui Petrolini pe care o știam în irezistibilă versiune a lui Gigi Proietti, al cărei refren era așa: „Sunt bucuros că mor, dar îmi pare rău. Îmi pare rău că mor, dar sunt bucuros“. Amuzant și adevărat.

Sunt bucuros că mor, dar îmi pare rău.

Îmi pare rău că mor, dar sunt bucuros.

De mâine acesta va fi mottoul meu.

Emoția cea mai mare a vieții mele am simțit-o când l-am luat în brațe pe Lorenzo pentru prima oară. Avea cinci minute, doar cât i s-a tăiat cordonul ombilical, cât a fost spălat și cât a fost îmbrățișat de Paola. Apoi, soția mea mi l-a dat mie în brațe și adrenalina a inundat întregul meu sistem limfatic.

Paola și cu mine l-am învățat să citească, grație lui Mickey Mouse, când avea trei ani și jumătate, să scrie la patru ani, să proiecteze case din Lego la patru ani și jumătate, să meargă cu bicicleta fără roți ajutătoare la cinci ani, să gătească paste cu roșii și busuioc la opt ani. Singurul meu regret, cum știți, e că nu am reușit să-l învăț să înoate, și cu atât mai puțin să-l fac să-i placă poloul. Încerc față de el un sentiment amestecat de gingășie, invidie și totală ocrotire.

Azi-dimineață îl urmăream cum încerca să repare mașina de spălat vase din care curgea apa. O consultă cu atenție cam cinci minute, apoi se întoarce către mine:

— Tată, e doar o problemă de garnitură. Modelul B60, ar trebui s-o găsești și la magazinul de metalcasnice de aici din spate, că au toate piesele de schimb. Dacă o cumperi acum, ți-o repar în zece minute.

Execut ordinul fără să crâcnesc și plec să fac rost de inelul de cauciuc atât de fundamental. Pe drum, mi se îngrămădesc în minte toate lucrurile de care îmi va fi dor legate de inventatorul meu preferat.

Când zice „nu eu am fost“, dar are o mustață de ciocolată pe obraz.

Felul său de a te privi cu șiretenie, cu aerul unuia care știe mult mai multe decât tine.

Somnul lui profund din care, ca să-l scoli, trebuie să-l scuturi de-a binelea.

Cărțile de proză pe care le subliniază în roșu și albastru, ca și cum ar fi niște texte universitare.

Pasiunea lui fără limite pentru fistic.

Colecția lui de poze cu persoane urâte, pe care le face pe șest la școală sau pe stradă.

Când încearcă să aprindă șemineul cu o revistă din colecția mea cu Diabolik.

Scrisorelele către Moș Crăciun, întotdeauna foarte detaliate.

Bucuria lui când mergem noi doi singuri la cinema să vedem filme cu supereroi.

Ura sa declarată față de școală.

Când încearcă să-l dreseze pe hamsterul nostru.

Pijamaua lui de Spiderman, cu două numere mai mică.

Engleza lui mai bună decât a mea.

Când mă obligă să revăd *Harry Potter* a suta oară.

Dezordinea creativă din camera lui.

Când se bagă în dulap și citește la lanternă, pentru a nu fi deranjat.

Când inundă toată casa făcând experimente hidraulice prea puțin identificabile.

Când o mângâia pe sora lui în leagăn.

Compunerile lui în care scrie că „tata e un sportiv ratat“ sau că vrea „să inventeze o mașină care face temele automat“.

Când încearcă pe furiș hainele mele.

Modul lui pisălog de a se văita când nu obține ceea ce vrea.

Când tace timp de trei zile la rând, ca să ne arate că este îmbufnat după ce l-am pedepsit.

Când joc tenis cu Umberto și el e băiatul de mingi.

Îți poate lipsi ceva ce încă există? Sunt cotropit de un sentiment illogic de gol preventiv. Mă întorc acasă cu garnitura de cauciuc și mă uit cum micul instalator pe care l-am adus pe lume repară mașina de spălat vase. Nu mai vreau să pierd nici măcar o secundă din viața lui. Am pierdut deja destule.

Azi am făcut egal. Acum nu mai e de jucat decât ultima partidă din campionatul ordinar. Este încă deschisă posibilitatea de a disputa meciurile de baraj pentru promovare. Ca antrenor, nu sunt rău deloc. Ca bolnav însă, sunt cu adevărat îngrozitor. Chiar nu-mi iese deloc rolul ăsta de bolnav. Paola îmi face reproșuri, iar eu mă las muștruluit. E un semnal al atenției ei. Nu uit niciun minut că obiectivul meu principal e să fiu iertat de ea. Dar nu vreau ca asta să se întâmple din pricina bolii mele.

Realizez acum că e ca și când ne-am fi întors înapoi în timp cu zece ani. Trebuie din nou s-o cuceresc. E un angajament.

Prăvălia de Taclale a devenit refugiul meu, precum căsuța din copac a nepoțelilor lui Donald Rățoiul. Trec pe acolo ori de câte ori pot. Azi i-am dus cu mine și pe Corrado și Umberto. Astfel, l-au cunoscut pe Massimiliano și pe Giannandrea, cel cu depresia. Prietenul meu pilot are foarte mult timp liber când nu e în cursă, dar veterinarul știu că se rupe mai des de la cabinet, special pentru a sta cu mine. Apreciez teribil acest lucru.

După-amiaza ia o turnură neașteptată când Massimiliano scoate dintr-o debara un Subbuteo, un joc de fotbal de masă cu pioni. Simpla sa denumire sunt sigur că provoacă în cititorii de sex masculin trecuți de patruzeci de ani un freamăt de încântare. Iar în femeile de orice vârstă, o atitudine compătimitoare față de vădita inferioritate a ceea ce ar trebui să însemne sexul puternic.

Niciun bărbat italian obișnuit, în jur de patruzeci de ani, nu poate rezista jocului de fotbal cu pioni ce trebuie deplasați prin bobârnace.

Întindem pe jos pâsla cea verde, facem lista meciurilor, că fiind în cinci nu e așa simplu, trebuie să parcurgem un adevărat tur în stil italian cu multe clasamente

și golaveraje. Trei ore de neuitat, încununată de o victorie a mea prin penalty în partida decisivă împotriva lui Giannandrea, care s-a arătat a fi un magician al careului cu pioni.

Cu cât trece timpul, cu atât realizez că puținii bani pe care îi am puși deoparte nu-mi mai folosesc la nimic, vor fi utili doar ca să le asigure un viitor mai fără griji Paolei și copiilor. Eu oricum sunt fericit când mă joc. Și jocul, din fericire, e gratis.

Eva.

Toți prietenii mei consideră că i-am dat acest nume celui de-al doilea copil al meu pentru a omagia prima figură feminină a tuturor timpurilor, femeia lui Adam și, printre altele, și mama afectuoșilor frățiori Cain și Abel.

Fals.

I-am zis Eva de la Eva Kant, frumoasa femeie a lui Diabolik.

Sunt îndrăgostit de ea de când mă știu. Cred că am trăit primele pulsuni adolescente pentru ea, seducătoarea hoață blondă din Clerville.

O privesc pe micuța mea Eva cum se joacă în sufragerie. Construiește un apartament cu piesele de Lego ale lui Lorenzo, cu multe detalii de arhitectură internă, ca o adevărată profesionistă. După care pictează cu oja niște tăblii argintii de pe acoperiș.

— Sunt panouri solare, îmi spune ea, e o casă ecologică. Zâmbesc.

Rămân să o privesc, în timp ce-și termină căsuța din piese îmbinate.

Sunt foarte multe lucrurile legate de ea de care îmi va fi dor.

Întrebările ei, mereu precise și foarte grele.

Când mă salută, așa cum știți deja, cu „Miao” în loc de „Ciao”.

Mirosul ei care seamănă nemaipomenit de mult cu cel al mamei sale.

Năsucul ei în vânt, care nu seamănă, din fericire, cu al meu.

Sporovăiala ei de neoprit, ca de comentator radiofonic.

Salata biologică specială, pe care o cultivă pe terasă și pe care ne pune din când în când să o mâncăm.

Când își ceartă frățiorul că nu e atent la sortarea gunoiului menajer.

Când mă obligă să cumpăr niște păture, pentru a le dona unui azil de câini.

Simțul său înnăscut al dreptății.

Agenda de la banca mea pe care își notează ce are ea de făcut zilnic.

Modul ei ciudat de a roti spaghetetele pe furculiță în sens invers acelor de ceasornic.

Când mă strigă „tată” cu vocea ei puțin nazală.

Vocabularul ei ales.

Păpușa ei preferată, una Milla, de-acum cam depri-mată și melancolică.

Interesul ei neobișnuit pentru telejurnal.

Când se joacă pe jos cu pisicile noastre aristocrate.

Pasiunea ei pentru ceară, pe care constatăm că o topește prin locurile cele mai neașteptate.

Zâmbetul ei și gropițele din obraji, cu care mă primește de câte ori mă vede.

Eva.

Micuța mea femeie.

Într-o zi, mi-a pus această întrebare care m-a lăsat paf: „Tată, dar de ce nu se fac conserve pentru pisici cu gust de șoricel?”

Chiar așa, de ce nu se fac? Adevărul e că e de neînțeles.

N-am știut să dau un răspuns logic.

Eva.

Aș vrea să-i răspund altor mii de întrebări de-ale ei, impertinente sau ciudate. Și o voi face. Atâta vreme cât voi fi conectat.

Vara lui 1978. Cine știe din ce motiv, astăzi, neuronii mei s-au întors în timp către un iulie îndepărtat, pe când bunicii mei deveniseră deja părinții mei, eu eram un copil obez și fericit, John Lennon trăia, iar stratul de ozon nu era încă găurit.

Petreceam vacanțele la Ladispoli. Pentru cine nu știe, Ladispoli nu e tocmai Saint-Tropez. Localitatea e renumită pentru Sărbătoarea anghinarei de Roma și e înfrățită cu orașul spaniol Benicarló datorită pasiunii comune pentru cultivarea acestei simpatice plante (am numi-o afinitate electivă gastronomică). Tipic pentru plaja acestei localități e nisipul de un nefiresc negru ca smoala, din cauza unei mari concentrații de fier.

Una dintre primele amintiri erotice pe care le am este Stella.

Cinci ani, ca și mine.

Pistrui.

Păr roșcat.

Un zâmbet ce te farmecă, fără un dințișor.

O zeiță.

Prima mea dragoste.

Poate o mai iubesc și azi.

Îmi amintesc ca ieri acea dimineață tragică.

Stella se juca pe țârm cu alți câțiva copii, printre care și subsemnatul. Castelul de nisip se clădea puțin cam strâmb, dar trebuia să reziste doar încă vreo câteva ore, până la flux. Mama Franca și tata Ugo, părinții Stellei, amândoi funcționari în minister, erau sub umbrela de soare la câțiva pași. El citea „La Gazzetta dello Sport”, ea, un roman de Ellery Queen. Sub umbrela de alături se instalează bunicii mei. Bunicul moțăia în șezlong, bunica făcea cuvinte încrucișate.

Era aproape ora 11 când s-a dat drumul la momentul băii, căci doamna Franca ținea morțiș la cele trei ore canonice de digestie de după masa de dimineață, până la aruncatul în apă. Luă covrigul pregătit pentru Stella și se întoarse către fiica ei.

„Stella!”

Dar nu o văzu. O căută din priviri. Nimic. Îl chemă pe soțul ei și cei doi o căutară prin jur îngrijorați, strigând-o tare. Eu și prietenii ei am văzut-o ridicându-se de lângă castel, dar altceva nu mai știam. Nimeni nu o mai văzuse de câteva minute.

Panica puse stăpânire pe cei doi părinți.

O căutarăm pe toată plaja. Am chemat-o și prin megafonul clădirii de pe plajă.

„Fetița Stella Martani e așteptată de părinți la barul de pe plajă!”

Nimic.

Stella dispăruse.

Cineva a zis că o văzuse intrând în apă.

Alții o văzuseră ieșind din clădire.

Alții vorbeau de un străin misterios care intrase în vorbă cu ea.

Mitomani, victime ale unei insolații.

Singurul lucru adevărat era că unica, marea dragoste a vieții mele se evaporase în neant.

După o oră, părinții ei se duseră să reclame dispariția la poliție. Dar toate căutările au fost zadarnice. Stella dispăruse de pe plajă între 10:58 și 11:00. Un caz demn de *Dosarele X*.

Astăzi Stella ar avea patruzeci de ani. Ca și mine. De fapt, nu „ar avea”, poate că „are”. Ugo și Franca, acum niște modești pensionari, nu au mai aflat nimic de ea de atunci. Îmi povestește același bătrân salvamar de odinioară din Ladispoli că aceștia doi, în mod disperat, obsesiv (el adaugă și „prostesc”, pentru că e un insensibil), se întorc în fiecare zi pe acea plajă, astăzi aproape în întregime erodată de înaintarea de neoprit a mării. Se așază acolo pe două șezlonguri aduse de acasă. Privesc marea și așteaptă. De câte ori își întorc privirea către țărm visează să-și vadă fetița mergând pe malul apei, alergând spre ei și zâmbindu-le cu gurița ei știrbă după care se topeau.

„Mami, tati, m-am întors! Facem o băiță? Au trecut trei ore?”

Visează să se arunce în mare cu toții împreună. Ar da orice ca Dumnezeu să întoarcă timpul înapoi la acea vară a anului '78. Dar Dumnezeu, știe toată lumea, nu-și distrage atenția niciodată.

Când apune soarele, Ugo și Franca pliază șezlongurile și se întorc acasă, ținându-se de mână.

Azi m-am dus pe plajă și m-am uitat la ei, pe furiș. Au trecut pe lângă mine, îndepărtându-se. Nu au cum să-și aducă aminte de mine. Aveam cinci ani. Ugo m-a privit ca

și când aș fi fost străveziu. Franca însă s-a oprit o clipă mai mult, când ne-am încrucișat privirile. M-a recunoscut, știu asta. Femeile au un al șaselea simț. Sau sunt doar mai inteligente. Dar n-am avut curajul să-i opresc. În fond, n-aș fi știut ce să le spun.

Mi-am suflecat pantalonii și am mers pe malul udat de valuri. Soarele coborâse deja dincolo de orizont. Aveam la dispoziție doar un sfert de oră să fac acest castel de nisip, pe care nu reușisem să-l termin cu mult timp în urmă. Îndemânarea mea de arhitect și de constructor de castele din nisip nu mă părăsise. Aproape că terminasem, când un val nefiresc mi-l mătură și mi-l turtește cu o răutate nepăsătoare.

E soarta mea să las lucrurile la jumătate. Și castelele.

Seară cu Umberto și Corrado în cartierul San Lorenzo. În ultimul moment ni s-a alăturat și Oscar. De când e logodit, pare unul de-al nostru, chiar dacă are treizeci de ani și treizeci de kile în plus. În seara asta a profitat de permisie, pentru că Martina o înlocuiește pe nepoata ei într-o vizită nocturnă prin Roma.

Am rezervat o masă într-un restaurant unde cică se mănâncă bio. Seara caldă ne permite să stăm afară, înconjurați de studenți. Printre zarzavaturi crude și lasagne verzi, Oscar ne-a expus ultima lui idee cu privire la îmbunătățirea calității vieții în Italia. Teoria lui pleacă de la criteriul aplicat în legătură cu carnetele de conducere, adică sistemul de reînnoire o dată la zece ani. Cofetarul cel ager propune o reînnoire pentru absolut orice, ca o garanție de calitate ce poate fi dată clientului sau consumatorului. Exemplele pe care le oferă sunt foarte logice.

— Voi v-ați da pe mâna unui medic care a terminat facultatea în 1962? Sau v-ați da mașina la reparat pe mâna unui mecanic care a învățat meserie pe Fiaturile 1100? Sau v-ați lăsa apărați în instanță de un avocat care și-a dat examenele la jumătatea secolului trecut?

Răspunsul, firește, este nu, și totuși toți trei trebuie să admitem că facem acest lucru încontinuu.

Oscar mărește miza:

— Experiența, băieți, nu e de ajuns. Medicina, știința, arta și societatea însăși au înaintat foarte mult. Așadar, reînnoire și cursuri de perfecționare obligatorii pentru toți, la fiecare zece ani, altfel să se pedepsească prin închiderea activității.

— Adevărul e că noi facem acest lucru, precizează Corrado.

— Și aș vrea să văd și eu! sare Oscar, apoi se adresează lui Umberto:

— Și voi, veterinarii?

— Noi... avem, de fapt, un curs de perfecționare, dar un examen adevărat nu avem.

— Vezi? Eu aș aplica regula asta tuturor, inclusiv la examenul de bacalaureat, zis și „de maturitate“. O dată la zece ani să se dea din nou examenul, ca să vedem dacă am uitat totul sau dacă încă suntem „maturi“.

Să mă gândesc. Adevărul e că, de câte ori văd probele de bacalaureat care urmează să se desfășoare în următoarele săptămâni, îmi dau seama că nu aș fi niciodată în stare să iau din nou examenul și să fac față unei traduceri din latină sau unei probleme de matematică. Astăzi, pentru mine, un algoritm nu e altceva decât un cuvânt evocativ caraghios, iar tabelul lui Mendeleev este amintirea foarte îndepărtată a unui uriaș panou cam ca acela de la tombole.

Oscar se lansează într-o probă empirică a teoriei sale. Se ridică în picioare și se adresează cu voce tare tuturor clienților din restaurant.

— Să ridice mâna cine își amintește de ce a izbucnit al Doilea Război Mondial?

Ridică mâna doar un puștan de vreo 13 ani care a studiat lucrurile astea de curând.

— Din cauza asasinării arhiducelui Franz Ferdinand și a soției sale, Sofia. Sau cel puțin acesta e pretextul oficial.

— Și ce e o derivată? Dar viitorul anterior?

Seara devine un fel de *Vrei să fii milionar?* colectiv, fiind cu toții animați de o sănătoasă întrecere în a defini noțiunile. Devenim atracția întregului local.

Ne întoarcem acasă pe la două noaptea, ca niște adolescenți pierde-vară, continuând să ne întrebăm cine or fi fost băieții din Strada Panisperna¹⁶ și cum s-o chema capitala Uzbekistanului.

¹⁶ Referire la *I ragazzi di Via Panisperna*, filmul lui Gianni Amelio din 1989, în care se vorbește despre grupul omonim de tineri fizicieni italieni ai anilor '30 reușiți în jurul lui Enrico Fermi, cunoscut specialist în fizică nucleară. Printre ei, ca viitori oameni de știință și personaje ale filmului, Emilio Segrè, Bruno Pontecorvo, Edoardo Amaldi și Ettore Majorana. (N.t.)

Madonna, nutriționista mea naturopată, mă fixează cu o privire scormonitoare.

Parcă aș fi la confesional.

— A trecut ceva vreme de când nu ne-am văzut...

— Așa e, răspund eu deja cu coada între picioare.

— Cum merge cu regimul?

— Mă rog... l-am cam încălcat, dar am pierdut deja cinci kilograme.

— Încălcările acestea ne ajută să nu cedăm. Eu îi sfătuiesc mereu pe pacienții mei să facă și excepții, o zi pe lună.

Îi mărturisesc că în cazul meu a fost vorba de mai multe zile, de mult mai multe zile, și că de câteva ori am revenit chiar la gogoșile prăjite cu gaură ale socrului meu.

Doctorița Zanella mă întreabă de ce am venit eu la ea. Încerc să-i explic că mersul galopant al bolii nu m-a ajutat din punct de vedere psihologic să mă țin tare, dar că sfaturile ei despre alimentație mi-au făcut bine, că mă simt mai tonic și că dorm puțin mai mult. Chiar dacă markerii, din nefericire, continuă să crească.

— Nu e simplu să devii vegan la patruzeci de ani, conchid eu.

— Asta așa e, admite și ea.

Apoi mă invită să fac efortul de a urma un regim bazat mai ales pe fructe.

— *Fructarienii* sunt foarte longevivi. Și nu e vorba de o coincidență.

Cuvântul *fructarieni* mă face să surâd.

Îi spun că, în fond, am venit pentru un alt motiv, care nu mă privește în mod direct.

— Am doi copii, de șase și de nouă ani. Aș vrea să-mi indicați dieta cea mai potrivită pentru ca ei să crească sănătos. Un regim alimentar care să-i ajute să nu comită greșelile mele și mai ales să trăiască mai mult decât mine. Poartă din păcate și ADN-ul meu deficitar.

Doctorița îmi surâde. Sub scortșosenia aceea de gheață demnă de Domnișoara Rottenmaier bate totuși o inimă.

Petrecem următoarele două ore vorbind despre regimuri. Eu îmi iau notițe. Lorenzo și Eva sunt viața mea. Vreau ca niciodată să nu li se întâmple ceea ce mi se întâmplă mie. Niciodată.

Mă aflu la jumătatea drumului.

E cazul să sărbătoresc.

După cină, o conving pe Paola și pe copii să ieșim în oraș. Îi invit și pe Oscar și Martina, care deja formează un minunat cuplu stabil. Trebuie să o fac și pe soția mea să cunoască una dintre plăcerile vieții.

Un cuvânt simplu, de vară și bun la gust.

Cremolato.

Duminică dimineața.

Stau pe burtă cu toată fața ascunsă în pernă.

Sunet de clopot.

Biserica San Lorenzo, de dincolo de ziduri, care se găsește la 100 m de casa mea își cheamă credincioșii. De zece ani nu merg la slujbă. Din ziua cununiei mele. M-am cununat în biserică de dragul Paolei. După confirmare, n-am mai pus piciorul în parohia mea și nici nu m-am mai rugat. Sunt un agnostic. Așa cum am spus. Și somnoros, pe deasupra.

Deschid un ochi, fără să mă mișc. Paola, lângă mine, aude zgomotul pleoapei mele.

— Ai tușit toată noaptea, îmi dezvăluie ea, fără să se întoarcă spre mine.

— Iartă-mă, dacă vrei, diseară îmi fac culcuș pe canapea.

— Nu, dar te rog pune în aplicare ceea ce ți-au spus medicii, reîncepe să faci puțin sport... oxigenează-ți plămânii, obligă-i să respire.

— Nu mai pot înota bine, știi asta. Dacă îmi mișc brațele mă doare.

— Nu există doar înotul pe lume. Ia-ți bicicleta din garaj și dă o tură.

Dacă este ceva ce urăsc pe lume, acel lucru se numește a merge cu bicicleta.

Bicicleta la Roma, care e toată numai urcușuri și coborâșuri, e un mijloc de transport inutil. Și foarte periculos. Iar ca sport, chiar că nu are nicio logică: nu sunt goluri sau coșuri de marcat, ce plictiseală! Gândiți-vă la cursele de bicicletă, de vreo patru sau cinci ore, când toți pălăvrăvesc în grup, ca iubitorii de cicloturism.

„Cum se simte soția ta?”

„A născut sora ta?”

„Ai reparat stricăciunea din baie?”

„Până la urmă, îți vinzi mașina de teren?”

După care, la câțiva kilometri de sosire, îl trezesc pe sprinterul echipei, care a ațipit în mijlocul plutonului, și-i spun că acum e momentul lui. Dacă etapa e în urcuș, îl trezesc pe cățărător — care e versiunea montană a sprinterului, de regulă pirpiriu, antipatic și încăpățânat — și îl lansează în atac. Ceilalți între timp continuă să flecărească sau să facă integrale.

Ce sport e ăsta?

Pentru mine, sportul nu e sport dacă nu presupune și o minge de orice dimensiune. Acestea fiind zise, deschid ușa garajului. Înăuntru se găsește bătrâna mea bicicletă Bianchi. Să tot aibă douăzeci de ani. E sprijinită de zidul din fund, sunt cam patru-cinci ani de când n-am mai folosit-o.

O întrebare fundamentală îmi vine spontan în cap: cine a inventat bicicleta?

Are o origine controversată, multe prototipuri de vehicule pe două roți au fost realizate în Europa între sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. Cea dintâi bicicletă, conform cercetărilor mai serioase, trebuie

atribuită baronului Karl von Drais, un funcționar al statului în Marele Ducat al Baden-ului, care în 1817 a inventat o *Laufmaschine* („o mașină de curse”), care sub toate aspectele era un velociped. Cea mai importantă îmbunătățire a acestui proiect față de modelele precedente era adăugirea ghidonului. Se zice că interesul baronului de a găsi o alternativă la folosirea cailor s-ar fi datorat morții frecvente a cabalinelor pricinuite de recoltele foarte slabe din 1816 (numit și „anul fără vară”, în urma erupției vulcanului Tambora din insula Sumbawa din actuala Indonezie, petrecută între 5 și 15 aprilie 1815, când cerul lumii întregi a fost acoperit de o ceață neagră). Totul este foarte fascinant. Dar cine a inventat cu adevărat bicicleta?

Simplu.

Dar de astă dată vreau să fiu cât se poate de exact.

La pagina 133 din *Codex Atlanticus* al lui Leonardo da Vinci, se poate vedea desenul unui vehicul cu două roți, în care e greu să nu recunoști bicicleta timpurilor noastre.

Tot el? Ei bine da, toscanul multitasking prin excelență a inventat și Graziella, bicicleta noastră.

Mă întorc la sarcina ingrată de a-mi recupera propriul velociped, de care mă despart ani și ani de catrafuse depozitate unele peste altele. Văd două cutere pline cu hainele bunicilor mei, colecția mucegăită a revistei „Quattroruote”, câteva cutii cu manualele mele de școală, abandonate și uitate, o roată dezumflată (poate a vechiului meu Fiat 500), un fotoliu năpădit de acarieni, o cutie plină de telecomenzi de pe la cine știe ce aparate, vechile platan pentru discurile de 33 de rotații, pe care le foloseam când voiam să fiu disc-jockey, un cuier urât (nu există un adjectiv mai bun), două lampadare prăfuite cu ciucuri de cristal. Bicicleta e blocată de toate resturile vieții mele, un

fel de cimitir numit garaj al tuturor obiectelor inutile, pe care n-am avut niciodată curajul să le arunc. Iau o decizie neașteptată. Le dau la o parte ca să ajung mai simplu la bicicletă. Le pun pe fiecare în pubela corespunzătoare: revistele „Quattroruote” și cărțile în cea pentru hârtie, lampadarele la sticlă, telecomenzile și roata la gunoiul mixt. Pentru restul, chem serviciul ad hoc de salubritate. Voi da afară tot. Vreau să golesc garajul. Garajele ticsite sunt inutile. Ca și ciclismul.

Ajung în fine la bicicleta mea model Bianchi. E încă într-o stare foarte bună. Mai trebuie doar să-i ung puțin lanțul și să-i umflu roțile și e gata să mă plimbe prin jur. Aleg un traseu plan, fără piatră cubică. Cartierul Eur e perfect. Voi merge spre mare, pe drumul ce-i poartă numele lui Cristofor Columb. Îmi pun în urechi căștile iPod-ului. Selectez cu atenție piesele. Dance, anii '70. Trec peste notele nostalgice ale Donnei Summer.

Mă las în voia ritmului cu care pedalez, monoton ca și gândurile mele. Trec prin fața unei bisericuțe, unde patru tineri ciocli tocmai vârstă într-un Mercedes un sicriu de mahon. În jurul lui, vreo douăzeci de persoane în vârstă și ici-colo câteva lacrimi. Nu există ceva mai trist pe lume decât o înmormântare cu puțini participanți. Seamănă cu un concert al unui fost mare star al muzicii, la care se duc doar fanii cei nostalgici. Pentru a evita această melancolică eventualitate, nu există decât o soluție: funeraliile premature. Mai sunt doar locuri în picioare pentru funeraliile anticipate. E cam slabă consolarea...

Nu m-am gândit niciodată la propria mea înmormântare. Nimeni nu se gândește la propria-i înmormântare. Și totuși, este rolul final și nerepetabil al fiecăruia dintre noi, pe care îl interpretăm în mod magistral din poziția

de protagoniști. Deci merită să-i dedicăm cinci minute, măcar ca să nu ne facem de râs.

Mai întâi, trebuie ales tipul de ceremonie.

Varianta I în stil italian: funeralii clasice în biserică, preot plictisit, lacrimi și cuvinte emoționante ale prietenilor celor mai apropiați, apoi cu toții în cimitir pentru înhumare (dacă în cimitirul dorit locul nu este rezervat) și apoi cu toții acasă la rudele cele mai apropiate ale răposatului, plângând până noaptea târziu și mâncând feluri reci de la rotiserie.

Varianta II în stil american: înhumare laică într-un frumos cimitir cu pajiște ca de teren de golf, cu muzică și poezie, apoi cu toții la *funeral party* în casa celui dispărut, cu un bufet bogat și o trupă care interpretează cântecele lui preferate. De obicei, văduva se dezlănțuie într-un rock'n'roll acrobatic cu un unchi iubitor de dans.

O să vi se pară o blasfemie, dar eu prefer de departe varianta II.

Înmormântarea mea va fi o mare sărbătoare. Păcat că eu voi participa din poziția culcat.

Ziua lui Lorenzo. Sunt chemați toți prietenii lui, într-un spațiu de joacă pentru copii aflat nu departe de casă, amenajat astfel ca să înveselească sărbătorirea copiilor sub zece ani. Singurii adulți admiși suntem eu și Paola, în compania unei alte mame mult prea grijulie. E un infern de urlete și strigăte, cu greu ținut în frâu de administratorii localului îmbrăcați în clovni, deveniți ținta glumelor de tot felul. Cei doi băieți se străduiesc din răspuț să câștige încrederea și simpatia copiilor, dar fără niciun rezultat.

Eu stau oarecum într-un colț, ciugulind popcorn și sărățele. Am propus niște jocuri, dar mi-au fost refuzate cu dispreț. Îmi dau seama că pentru niște puști de nouă ani nu pot fi decât un biet bătrânel patetic.

Mă uit la zvăpăiatul de Lorenzo cum zburdă prin sala de joacă în fruntea grupului de prieteni. I-am făcut cadou o trusă uriașă de culori pentru a picta cu degetele, iar zâmbetul pe care mi l-a oferit în schimb m-a făcut să mă simt vindecat, pentru o clipă. Realizez abia acum că există ceva important pe care nu-l voi putea face în viitor, dar pe care trebuie neapărat să îl gestionez cumva.

— Ce? mă întreabă Umberto.

— Cadourile. Trebuie să cumpăr cadourile pentru Lorenzo și Eva pentru anii viitori. Nu-i pot lăsa fără daruri de ziua lor din partea tăticului lor.

— Dar cum...?

Nu-i dau timp suficient să reacționeze.

— Simplu. Eu le aleg, tu le cumperi și le dai copiilor.

— Ah!

— Să nu-mi spui nu.

— Am spus „Ah!”

— Îți fac o listă precisă, pentru fiecare an. Și dacă vezi că nu merge ceva sau s-a demodat între timp, poți și să schimbi. Să ajungem măcar până la optsprezece ani.

— Pot să spun ce cred?

Dau din cap că da și aștept părerea prietenului meu. În jurul nostru, rumoarea din bar pare să se fi atenuat, ca și cum toți ar fi în așteptarea răspunsului.

— Mi se pare o idee minunată, zice Umberto.

Îi surâd, destinzându-mă. Îmi dau seama că am fost cam invaziv, dar nu mai am prea mult timp și din când în când o anumită încordare mă cotopește.

— Mulțumesc, îi răspund, punându-i o mână pe umăr. Azi stomacul mă doare mai mult ca de obicei. M-am dus din nou la oncolog și am comentat împreună ultimele analize. Markerii au continuat să crească. Organismul meu, cu toate că am îmbunătățit regimul alimentar și stilul de viață, nu mai face față, ca un motor prea turat în ultimii ani. De azi, durerile vor fi o prezență constantă în viața mea și va trebui să le combat prin analgezice și mult curaj. Sunt pregătit.

Am încheiat lista cadourilor pentru viitoarele zile de naștere ale celor doi puiuți ai mei. Mi-a trebuit o noapte întreagă să o scriu. La micul dejun, în barul nostru, verific ca Umberto să înțeleagă totul. Am scris-o de mână și scrisul meu e încărcat de emoție.

— Am împărțit cadourile pe ani, îi explic eu.

El ia foaia și citește cu voce tare:

LORENZO

10. O trusă completă de scule profesionale.

11. Chitara mea acustică. Pune-i corzi noi.

12. De montat un banc de lucru în garaj.

13. O bicicletă Mountain Bike.

14. Trei jolly joker cu NICIUN REPROȘ pentru o notă proastă. De utilizat până la sfârșitul anului școlar.

15. Trei jolly joker cu ABSENȚĂ MOTIVATĂ pentru zilele în care nu vrea să meargă la școală. Ca să nu trebuiască să se prefacă răcit, cu febră, așa cum făceam eu. Valabili până la sfârșitul liceului.

16. Un weekend acasă, fără Paola și Eva, cu permisiunea de a-și invita prietenii. Va aprecia. Dă-i și un pachet de prezervative.

17. Colecția mea de benzi desenate cu Diabolik. Dă-i permisiunea să o vândă prin eBay. Dar mai întâi, pune-l să citească măcar un număr. Poate or să-i placă.

18. O mașină mai mică, second-hand, dar sigură. Eventual cu caroseria deja puțin șifonată. Așa nu va suferi cum am suferit eu când am turtit mașina bunicului de gardul garajului.

Notă: n-o lăsa pe Paola să-i cumpere motoretă la paisprezece ani. Și convinge-o să accepte cadourile „neconvenționale”.

Umberto e uluit.

— Mi-aș fi dorit și eu astfel de cadouri de la tatăl meu, îmi mărturisește el.

— Dar de regulă ce îți făcea cadou?

— 50 000 de lire.

Tatăl lui, care a murit acum câțiva ani, după o boală îndelungată, era un om lipsit de afectivitate, cam ca Adolf Hitler. De zece ani, mergeam la ei în casă și încă nu știa cum mă cheamă. Pentru el eram „ăla, fiul portarului”.

Prietenul meu alungă amintirea dureroasă a tatălui și citește cea de a doua listă a cadourilor:

EVA

7. Un ghiveci mare cu o plantă care nu-și pierde frunzele, de semănat și de îngrijit în mica grădină a bunicului.

8. Un întreg magazin de înghețată. Și toate fructele biologice pe care și le dorește.

9. Un weekend la Zoomarine, ca să înoate cu delfinii.

10. O mică grădină pe verticală de aranjat pe balcon.

11. Un câine, la alegere, adoptat dintr-un azil de câini. Dacă Lupo a murit deja, du-te și ia-l imediat după ce s-a prăpădit. Și aici inventează altceva.

12. Niște articole de îmbrăcăminte de damă. Fă-o să renunțe treptat la salopetele de muncitoare.

13. Du-o la Prăvălia de Taclele dacă o mai exista. Zece taclele preplătite cu Massimiliano. Va avea nevoie. Treisprezece e o cifră complicată. Să-i explici Paolei.

14. Un roman comandat lui Roberto, în care protagonista se numește Eva și e o ecologistă militantă din Greenpeace. Nimeni nu are o carte scrisă personal pentru el sau ea.

15. Trei jolly joker cu ABSENȚĂ MOTIVATĂ pentru zilele în care va organiza manifestații politice. Știu că va face asta. Valabili până la sfârșitul liceului.

16. Și pentru ea un weekend acasă cu prietenele, fără mama și fratele care s-o încurce. Să nu uiți de prezervative pentru toate.

17. Un jolly joker pentru un weekend all inclusive în camping cu logodnicul ei de la acea dată.

18. O mașină Smart second-hand. Femeile, care sunt mai istețe în toate cele, în chip misterios nu știu să parcheze.

Termină de citit și ridică ochii spre mine.

— N-am mai văzut niciodată o listă de cadouri așa... așa bizară.

Nu-i las timp să reacționeze.

— Și încă ceva... — adaug eu — când vor avea treisprezece, paisprezece ani... vorbește-le tu amândurora despre sex, chestiile alea.

— Eu?

— Păi mai bine tu decât Corrado, nu?

— Asta-i sigur. Dar nu știu dacă...

— După care, convinge-o pe Paola să îi trimită în Statele Unite pentru o vacanță de studiu, ca să-și perfecționeze engleza.

— Bine. Încerc. Dar știi că ea nu prea se lasă condusă de alții.

— Pe tine te ascultă. Îți voi vărsa o sumă în cont pentru cheltuielile pe care va trebui să le faci. Câteva cadouri

le-am și cumpărat, pentru că sunt eterne, de pildă trusa de scule, am însemnat cu un asterisc pe listă. Pe celelalte trebuie să le alegi tu când le vine vremea, cum ar fi planta sau bicicleta. Dacă vei cheltui însă mai mult...

— Dacă voi cheltui însă mai mult nu-ți face griji... — mă întrerupe.

Nu mai am cuvinte în vocabular ca să-i mulțumesc. Dau să-l îmbrățișez, când, amuzat, mai are de adăugat ceva:

— Și pentru Crăciun nu le pregătești nimic?

Îmi smulge un surâs.

— Pentru Crăciun se ocupă Moș Crăciun, nu? Ce, chiar totul să fac eu?

Acum pot să-l îmbrățișez.

Astăzi, Armata Brancaleone își joacă șansa de a intra în *play-off*. Dacă reușim să câștigăm cu cel puțin cinci goluri diferență în fața celor de la Flaminia's Warriors, care sunt relaxați și admiși în faza finală, ne calificăm de pe locul zece. Adică pe ultimul loc ce ne-ar aduce un avantaj.

Cum v-am spus deja, doar Giacomo, tăcutul meu antrenor secund, cunoaște situația sănătății mele. Când i-am comunicat acest lucru, acum aproape două luni, nu a scos un cuvânt. S-a aruncat însă într-o îmbrățișare de cinci minute, încărcată de afecțiune. Am apreciat mult acel gest.

Am hotărât însă ca echipei să nu-i spun nimic. Nu vreau să-și piardă concentrarea. E pentru prima oară în scurta noastră istorie când avem posibilitatea să ne jucăm accesul într-o ligă superioară.

Echipa se află în deplasare, într-o piscină absolut mizerabilă din Via Flaminia, cu pereții scorojiți prin vestiare și faianța neîngrijită de un sfert de secol. În tribune, circa cincizeci de părinți amenințători ai adversarilor. Galeria noastră e formată din șase persoane, dintre care una e Corrado, căruia nu-i place poloul și care a venit pentru

că după aceea mergem la o bere împreună. E și tatăl lui Săpunel, portarul nostru de neîncredere, care nu vine niciodată, pentru că s-a despărțit de soție și locuiește pe malul lacului Como. Sper ca fiul să-l cruțe de data asta de obișnuitul și penibilul spectacol al erorilor grosolane pe linia porții.

În vestiar încerc să-mi îmbărbătez echipa cum se cuvine. Mă dedic mai ales recuperării psihologice a lui Martino, atacantul nostru cel sașiu, vinovat de a fi ratat două penaltiuri în ultimul nostru meci. Penaltiurile la polo sunt greu de ratat, e nevoie de mult efort și puțină neșansă să reușești totuși. Trebuie doar să strivești violent mingea la suprafața apei și golul e ca și asigurat. Portarul nu are timpul de reacție suficient pentru a se opune unui tir de la cinci metri. Și totuși, marțea trecută, Martino a expediat mingea o dată în bară și o dată de-a dreptul în tribună. Am reușit un egal 8 la 8, că, dacă am fi câștigat, astăzi nu am fi fost obligați să marcăm atâtea goluri absolut necesare și prea puțin probabile.

Fluierul de început.

Părinții adversarilor sunt asurzitori, urlă și suflă din fluier și trompete. Parcă ar fi finala mondialelor pe stadionul Maracana.

Ajungem iute la trei goluri mai puțin în prima repriză. Opt minute în care nu izbutim nici măcar un tras pe poartă demn de luat în seamă. Nu o să reușim niciodată.

În a doua repriză, câștigăm cu 2 la 1 printr-o bună mobilizare. Suntem la 4 la 2 pentru ei în calculul total.

Îmi încurajez echipa recurgând la înjurături. Un vechi truc ce funcționează aproape întotdeauna.

În a treia repriză, cei de la Warriors sunt puțin obosiți și s-au culcat pe-o ureche. Noi profităm. Martino bagă trei

goluri la rând, iar eu citesc fericirea în ochii strabici ai atacantului meu preferat. Marcăm patru goluri și încasăm unul. Suntem la 6-5 pentru noi. Nu e de ajuns. Trebuie să băgăm alte patru goluri și să nu primim niciunul. Foarte greu, pentru că Săpunel, care pare mai degrabă portar la hotel, întâmpină cu un „bun venit” fiecare balon ce se apropie de poartă și îl lasă să treacă.

Le cer băieților să facă un ultim efort. În aceste opt minute stă toată munca noastră din acest sezon. Avem nevoie să marcăm un gol la fiecare două minute. În polo acest lucru e cu putință.

Eu, cum bine știți, nu cred în Dumnezeu, nu cred în miracole și nu cred în izbânda noastră.

Dar sunt contrazis de fapte. După șapte minute e 4 la 0 pentru noi. În total 10 la 5. Rezultat perfect pentru a ne califica. Dar la treizeci de secunde de final apare situația dramatică. Un atacant al celor de la Warriors pornește în contraatac. Unul dintre băieții mei, nu mai spun nume, ca să nu-l culpabilizez prea mult, îl agață pe la spate pentru a-l bloca atunci când se află la câteva pase de poartă. Fault grav. Jucătorul nostru eliminat și penalty clar.

Pe locul cercului de unde se trage la poartă, care în apă nu există, dar e ca și cum ar exista, se instalează unul, Ivan Gualazzi, un trăgător de elită care marchează din orice poziție. În campionat, este cel de-al treilea marcator. O adevărată furie acvatică.

În fața lui, ochii răătăciți ai lui Săpunel. Partida și calificarea stau în mâinile lui alunecoase.

Tatăl său din tribună îl îmbărbătează, strigându-l pe adevăratul său nume:

— Hai, Alessio!!!

Săpunel se așază pe linia porții și așteaptă tirul necruțător.

Eu mă întorc cu spatele. Nu vreau să mă uit. Secundul meu filmează tot, ca de obicei. Înregistrările lui video ne folosesc pentru a ne analiza greșelile și a ne pregăti meciurile viitoare. Dar dacă Săpunel nu parează, nu va mai fi niciun meci viitor. În fond, și abia acum realizez, acesta ar putea fi sfârșitul nestrălucitei mele cariere de antrenor.

Mă întorc din nou cu fața. Vreau să sfidez destinul și să privesc penalty-ul cel mai important al vieții mele. Am fost portar și știu ce simți când mingea intră în poartă. Un sentiment nesfârșit de umilință.

Gualazzi are mingea în mână. Este stângaci și înverșunat.

Săpunel bate apa, încercând să se mențină la suprafață în fața porții sale.

Tatăl lui Săpunel e în picioare, tăcut.

Fiul său îi aruncă o privire.

Supporterii adversarilor noștri au amuțit, ca și cum această lovitură de pedeapsă ar răsturna rezultatul, care oricum e în favoarea noastră. Știu că pentru noi a încasa acest gol echivalează cu înfrângerea.

Arbitrul e pe punctul de a fluiera.

V-am spus: în polo este aproape imposibil să ratezi un penalty.

Gualazzi trage ca la carte: minge teșită cu putere în apă, lovitură încrucișată și țintită cu o precizie demnă de Wilhelm Tell nimerind fix la îmbinarea a doi pari încrucișați. Ireproșabil, un penalty executat fără cusur.

Dar infailibilul atacant nu știe că viteazul Alessio, poreclit Săpunel, a ales tocmai acest penalty pentru a executa cea mai frumoasă apărare din cariera sa. Precum un șoim

de pradă zboară spre stânga sa și interceptează balonul ce se pregătește să intre în poartă. O săritură în afara apei aproape supraomenească, ca și când un arc misterios l-ar fi făcut să țâșnească afară exact când trebuia. Mingea este deviată înspre afară și arbitrul fluieră sfârșitul ostilităților. Am câștigat cu 10 la 5. Săpunel are o criză isterică de bucurie, la fel ca Marco Tardelli în timpul finalei cu Spania din '82. Înoată în sus și-n jos prin piscină, urlând fraze de neînțeles. Toți îl îmbrățișează și îl aclamă. Taică-su în tribună face gesturi obscene către suporterii adversarilor, riscând linșajul. Până și Corrado, care nu cunoaște nici măcar regulile acestui sport, urlă scandând: Să-pu-nel! Să-pu-nel!

Suntem calificați.

Mie încă nu-mi vine să cred.

Îmi pierd capul și mă arunc în piscină îmbrăcat. Deci îmi înec telefonul mobil și portofelul. Dar ce mai contează!

Suntem calificați.

Adjunctul meu filmează cu videocamera lui de pe marginea piscinei tot acest spectacol scandalos. Sărbătorim cu toții în apă, până când un îngrijitor al piscinei ne anunță că peste cinci minute încep cursurile de înot și mai au și de demontat porțile.

Corurile noastre indecente continuă și în vestiare.

Sunt fericit.

Fericit ca atunci când am descoperit că nu am rămas repetent în anul doi de liceu. Exact aceea e senzația. Mi-o amintesc foarte bine. O fericire pură, aproape solidă, necontaminată de niciun gând.

Fericire extravirgină.

Mă întorc acasă și le comunic vestea Paolei și copiilor, care nu au venit pentru că au fost ocupați în aceste ultime

săptămâni obositoare de școală cu multe note de pus și, în cazul lui Lorenzo, cu repetițiile pentru serbarea de sfârșit de an. Nu realizează importanța istorică a calificării noastre. Soția mea se uită la mine ca și cum aș fi un cretin care se bucură pentru un gol marcat în curtea casei. Murmură totuși un sleit „bravo!“.

Adrenalina mă ține treaz până la două noaptea.

Mai am patruzeci și șase de zile până la moarte, dar astăzi fericirea mea este de necuprins.

Am mers cu toată echipa la un restaurant specializat în mâncăruri din pește, din Fregene, lângă Roma, pentru a sărbători calificarea noastră. Nu eu am ales locul, ci tatăl lui Martino, golgheterul nostru, care este proprietarul localului și care de luni de zile insistă să ne invite pe toți. Iubesc peștele, crud sau gătit, naturopata mea pop star mă va urî pentru asta, dar cu adevărat nu suport obiceiul barbar care există în unele restaurante de a-ți alege personal langusta pe care, vie, să o dai să ți-o fiarbă. Refuz, așadar, să particip la răpunerea acestor ființe și comand niște spaghetti cu roșii și busuioc. Jucătorii mei însă se înghesuie în jurul bazinului cel mare al crustaceelor, condamându-le la moarte, unul după altul, uitând de pasiunea comună cu acestea pentru apă.

Când nu mai rămân decât două languste și Săpunel mai trebuie încă să aleagă, îmi imaginez gândurile languste din stânga, cea mai micuță, pe care până acum nimeni nu și-a dorit-o în farfurie.

„Am rămas noi două. *Mors tua vita mea*. Un tânăr exemplar al regnului uman se uită la noi și încă n-a ales.

Când te naști langustă, știi deja că viața ta va fi dificilă. Că nu vei avea niciodată o mansardă, un telefon mobil, un iPad, un decodor, o mașină de lux și toate celelalte obiecte despre care se spune că aduc fericirea. Când te naști cu o carapace lipită de corp, nu poți face altceva decât să rămâi pe fundul mării, mergând înainte și înapoi și fiind cu luare-aminte să nu calci peste vreo solă ascunsă în nisip. Așa treceau zilele mele, salutam bancurile de vesele sardele ce treceau prin fața mea, stăteam la taclale cu câte o caracatiță simpatică sau rămâneam să ascult glumele haioase ale peștilor-clovn. O viață normală, puțin monotona, dar petrecută în marea cea largă. Nu puteam, firește, să mă plâng. Dar a venit umbra amenințătoare a unui vas de pescuit. Am fost trasă în sus într-o plasă mare, alături de zeci de prieteni și cunoscuți. Și în câteva ore m-am trezit în bazinul acestui restaurant mediocru din Fregene, care nici măcar nu e menționat în ghidurile gastronomice. Știam deja că voi avea parte de un sfârșit clocotitor. Mama îmi spusese niște povești despre obiceiurile asazine ale rasei umane. Dar credeam că sunt doar legende. Și uite că am rămas noi două. Am încă șanse multe să izbutesc. Inutil însă. Băiețelul ridică brațul și mă indică pe mine. Îmi iau rămas-bun de la cea care m-a însoțit prin atâtea aventuri, care îmi va supraviețui (dar mi-e teamă că nu pentru mult) și rostesc blesteme la adresa ucigașului meu, care râde ca un nătâng cu colegii lui, în timp ce mâna înmănușată a proprietarului mă scoate din apă. Mă îndrept cu demnitate spre ultima mea călătorie. Din bazin până în bucătărie, vreo cincisprezece pași. Îmi amintesc toate chipurile, toate glasurile din restaurant. Pe cei doi japonezi care sunt convinși că se află pe Coasta de Azur, pe cei patru francezi care caută un camping, pe cei doi nemți mai în vârstă,

soț și soție, pe echipa de băiețandri gălăgioși, însoțită de un antrenor obez.

Apoi plonjeul. N-am fost niciodată prea talentată la asta. Apa e caldă. Foarte caldă. Mult prea caldă. Un scurt-circuit și lumina se stinge pentru totdeauna.”

În perioada asta mă simt destul de langustă. Având însă mult mai puțină demnitate. Pentru câteva minute, mă îndepărtez de masă și de corurile localului și ies pe plajă. E întuneric. Nu e nimeni. Pot plânge în pace.

Lucrul cel mai important pe care chiar nu ar trebui să-l facă un *moriturus* este acela de a ieși în oraș cu un suferind de depresie cronică. Și totuși, iată-mă aici, într-o mizeră pizzerie cu Giannandrea. De-acum, îmi devenise simpatic și n-am putut refuza invitația lui la cină. Are chef să-mi povestească detaliile nefericitei lui povești de dragoste. V-am spus în treacăt că nevastă-sa a fugit cu un benzinar din Udine, dar descopăr că aceasta e doar versiunea oficială. Cea adevărată ar fi aruncat în depresie pe oricine.

— Marta și cu mine lucram împreună la croitorie, în atelierul de reparații moștenit de la tatăl meu. Doi copii sub optsprezece ani, programe fixe, o viață normală, ca să nu zic tristă. Aveam patru angajați, nu eram firește prea bogați, dar nu o duceam rău. Într-o zi, citesc întâmplător câteva mailuri ale Martei și descopăr o veche conversație pe chat cu verișoara, în care comenta faptul că amândoi fiii noștri nu sunt copiii mei, ci ai altor doi bărbați diferiți.

Nu știu ce să spun. Nu îl întrerup.

— Atunci îi cer o explicație și ea mărturisește aproape imediat, ca într-o eliberare. Tatăl fetei mele mai mari

este acel Iuda de frate-miu, pe scurt am crescut-o pe nepoată-mea, cel de-al doilea copil, în schimb, este al unui lucrător austriac, ce a fost la noi pentru un stagiu.

— Ai făcut testul ADN?

— Sigur, pe loc. Nu sunt copiii mei.

— Și ce ai făcut?

— Am încercat s-o ucid, răspunde el cu o liniște serafică.

— Dar sper că nu ai bătut-o?

— Ah, nu, dar o lovitură de cuțit tot a încasat. O biată zgârietură pe burtă însă, am ratat-o, ce mai. Nu mi-a făcut plângere.

Urmează o liniște stingheritoare.

— A trecut multă vreme. Am închis croitoria și acum trei luni am obținut divorțul.

— Și ți-e mai bine?

— Nu.

— De fapt, așa mi se pare și mie.

— În fiecare noapte visez că îmi ucid fratele și că declar război Austriei.

— Încearcă să nu te mai gândești.

Îmi ascult cuvintele de o răsunătoare banalitate. Aș vrea să vă văd pe voi încercând să nu vă pufnească râsul când cineva îți povestește că a descoperit că nu e tatăl copiilor săi și că unul dintre ei e de fapt al fratelui său! Chiar și cea mai oribilă telenovelă ar fi respins un scenariu de un asemenea comic involuntar.

Giannandrea nu răspunde. S-a stins cu totul. Se uită fix în tavan. Pentru prima oară îi simt profunda tristețe, dar și periculozitatea.

Cina noastră se încheie cu comentarii pe marginea proastei calități a pizzei margherita pe care o mâncăm și a inutilității țânțarilor în ecosistem.

Mă ofer să-l însoțesc pe Giannandrea acasă.

— Unde locuiești?

— Într-o pensiune, aici, în spate.

Ceea ce el numește în mod eufemistic o pensiune este o magherniță în spatele gării, cu baia pe coridor. Îmi dau seama că locuiește acolo nu din pricina lipsei de bani, fiindcă aici la Roma a găsit imediat de lucru ca și croitor la o casă de modă, ci pentru că îi place să fiarbă încet în propria-i depresie, ba chiar să o și alimenteze. E un mecanism psihologic pervers pe care îl cunosc foarte bine. Îmi propun să-l caut mai des. Poate sună absurd, dar e mult mai deprimat decât mine.

Ori de câte ori Oscar ne invită la cină e o adevărată sărbătoare pentru noi patru. Felurile lui întâi sunt o bucurie pentru cerul gurii, preparatele lui din pește sunt demne de competiții gastronomice, iar dulciurile lui, evident, sunt ale unui adevărat profesionist. De când e văduv, din păcate, nu se întâmplă prea des, iar aceasta este prima oară când ne invită din postura de „logodit”. Ne deschide ușa Miss Marple, care se îmbracă mereu în niște rochii cu flori mari, ce nu ar merge nici ca fețe de masă, vara.

— Oscar e la bucătărie. Tocmai pune la cuptor lavracul cu sare.

Ne poștește în sufragerie și ne așezăm deja în jurul mesei. Când socrul meu este în procesul creației, nu vrea să fie deranjat, e ca un actor în cabina sa care vrea să-și facă apariția doar la ridicarea cortinei. Auzim doar glasul lui puternic din bucătărie:

— Doriți cu toții puțin ardei iute peste paste?

Se dezlănțuie un cor al aprobării generale. Și copiii au fost obișnuiți de bunicul cu gusturile puternice.

— Mâncați între timp antreurile!

Ne aruncăm, înfometați, într-o bunătaie de mozzarella garnisite cu o specialitate de zacuscă de vinete, a cărei rețetă secretă o deține doar Oscar. În timp ce Paola stă de vorbă cu Martina despre cât de mult s-a degradat în ultimii ani școala în Italia, eu privesc în jur. Sufrageria e schimbată. Mobila a fost mutată din loc într-un chip mai rațional. E și mai multă ordine. Ba chiar și două ghivece de flori și-au găsit locul pe pervaz. Nu e nevoie de adevărata Miss Marple ca să se ajungă la deducția că Martina locuiește aici. Dar investigațiile mele sunt întrerupte de sosirea felului întâi de mâncare: paste la cuptor în stil pugliez, cu sos de carne și șuncă. Ați intuit deja că am abandonat definitiv orice dietă sănătoasă; mi-a rămas puțină vreme și am chef să mă ghiftuiesc.

— Doamnelor și domnilor, iată specialitatea casei!

Oscar este îmbrăcat cu un șorț de bucătar, care îi pune în evidență rotunjimile. De când s-a logodit, e mult mai educat și mai atent cum vorbește. Ceea ce mă distrează la nebunie pe mine, care îi cunosc romanitatea-i grosieră, bine camuflată. În timp ce servește pastele face un anunț care confirmă ceea ce deja bănuiam.

— Dragă familie, voiam să vă anunț că de câteva zile Martina s-a mutat aici la mine și a renunțat la casa ei cu chirie din Prati.

Urlete de bucurie, în parte pentru pastele la cuptor, în parte pentru această veste. Martina e emoționată de această investiție oficială, dar reușește să glumească pe seama ei.

— I-am spus că e în probe. Pe bărbați trebuie să-i ții mereu cu atenția încordată, ca pe funie.

— Bine faci, bunico, zice Eva.

Spontaneitatea cu care a folosit termenul „bunico” e stânjenitoare pentru toți, dar doar pentru o clipă. Miss Marple găsește însă o soluție strălucită.

— Aș prefera să-mi spui Martina. Ca între prietene.

Evei i se pare o propunere acceptabilă.

— Cum vrei tu, Martina. Tu știi să gătești?

— Da, dar Oscar e mai bun decât mine.

— Pot să confirm, fără falsă modestie, declară Oscar. Dar are atâtea alte talente.

— Gen?

O astfel de curiozitate indiscretă îi aparține lui Lorenzo.

Eu trag nădejde că Oscar lasă deoparte prestațiile sexuale ale energicei băbuțe și că povestește despre alte înzestrări ale proaspetei sale prietene.

— De exemplu, este cea mai bună jucătoare de de-a v-ați ascunselea din lume.

— Adevărat?

Eva e deja entuziasată.

— Am câștigat jocurile olimpice la de-a v-ați ascunselea, precizează Martina.

— Nu există jocuri olimpice la de-a v-ați ascunselea, replică Lorenzo.

— Cum să nu existe, îl contrazice Oscar. Au fost introduse pentru prima oară în 1904, iar cel dintâi câștigător a fost un englez, pe nume James Ascott.

Îl ascult fără să-l întrerup cum inventează baliverne numai ca să-mi distreze copiii, ajutat de Miss Marple, care se arată a fi o demnă complice. Îl iubesc pe socrul meu. Sunt așa multe lucrurile legate de el care îmi vor lipsi.

Aerul de fanfaron roman care știe el mai bine decât toți.

Umbra sa uriașă de pe peretele cofetăriei.

Ori de câte ori îmi trage câte o scatoalcă prietenoasă
peste umăr, făcându-mă să-mi pierd puțin echilibrul.

Vocea lui puternică.

Când se lansează în a filsofa cu clienții.

Pasiunea lui secretă pentru Britney Spears.

Când mângâie fiecare câine de pe stradă.

Pantofii lui numărul 46.

Când se uită la mine în tăcere și a și înțeles tot.

Ori de câte ori mă folosește pe post de cobai pentru
câte o nouă prăjitură de-a lui.

Când reciclează câte un cadou de Crăciun, neamin-
tindu-și că de la tine l-a primit cu câțiva ani în urmă.

Capacitatea lui de a adormi oriunde.

Și, firește, gogoșile lui prăjite și cu gaură.

O să-mi lipsească Oscar cu adevărat.

Acum îmi dau seama că tot folosesc în mod impropriu
expresia „o să-mi lipsească”. Eu sunt cel care mă duc, eu
sunt cel care „o să le lipsesc” celorlalți, eventual. Retrimit
înapoi expeditorului o lacrimă. Nu în seara asta. Printre
efectele secundare ale acestei mari nefericiri, cel mai ca-
raghios este acela că dau apă la șoareci foarte ușor.

Corrado are simpaticul obicei, pe care până astăzi l-am considerat foarte amuzant, de a face cadou prietenilor, de ziua lor, o frumoasă ramă cu un text care imită paginarea din ziarul „Messaggero”, ce conține necrologul sărbătoritului și un articol menit să-l comemoreze. Evident că în grupul lui de prieteni nu există niciun vip care să aibă cu adevărat dreptul la un articol funebru. Necrologurile lui afectoase și haioase sunt dedicate unor funcționari, poștași, vânzători de ziare sau de pizza, farmacist, femei de serviciu și vatmani. Pe scurt, întregul lui grup istoric de prieteni și cunoscuți a fost omagiat, de regulă de mai multe ori, printr-o astfel de idee. Și eu.

Regăsesc vechiul meu necrolog într-un sertar și îl recitesc.

Acum câțiva ani, când mi l-a făcut cadou de ziua mea, am râs toată seara. Azi, așa cum e evident, nu mă mai amuză deloc. Dar nu mă pot abține și citesc falsul meu ferpar, al cărui titlu era *Lucio Battistini, o viață în slujba sportului*.

(De la trimisul nostru Corrado Di Pasquale)

De puține ore, echipa de polo a Raiului are un nou antrenor: Lucio Battistini. După demiterea lui Iisus în a doua jumătate de sezon sportiv, acuzat că a trișat, întrucât își învățase echipa să meargă pe apă, noul mister Battistini va reuși poate să pună pe roate echipa cam prăpădită a Paradisului. Din luminoasa lui carieră de jucător, ne amintim cu toții cele nouăzeci și opt de zile consecutive petrecute pe banca de rezervă (record național), precum și cele patru goluri încasate în decurs de trei minute în ultima sa apariție în liga cea mai bună. În anii ce au urmat, Battistini a abandonat competițiile profesionale și a dus mai departe cu succes activitatea de personal trainer, reușind să-i facă să piardă nu mai puțin de șapte kilograme pe doamna Dora Loriani și patru kilograme și jumătate pe cetățeanul cu merite deosebite Casalotti, amândoi clienți ai sălii de fitness unde lucra part-time. Rezultate uluitoare care l-au purtat pe bună dreptate la conducerea nou-născutei echipe de polo a Liceului Machiavelli. În primul sezon, rezultatele i-au fost favorabile, iar în ultima zi, echipa a putut sărbători penultimul loc în clasament printr-o minunată serată muzicală la Circo Massimo.

Ne vor lipsi veselia lui, friptura sa în permanență arsă, neînfricată sa incapacitate de a conduce o motocicletă, punctul său de vedere expansiv, simțul umorului atât de ermetic. În dimineața aceasta, la înmormântarea sa nu mai puțin de douăzeci și trei de persoane s-au unit în jurul celor doi copii și al frumoasei sale soții Paola, care deja e foarte curtată. Preotul, în timpul funeraliilor, i-a greșit numele de trei ori, numindu-l o dată Luca, a doua oară Luciano și reușind, în fine, și un surprinzător Ferdinando. După slujba de înmormântare au urmat aplauzele spontane ale echipei de polo, bucuroasă că va putea în fine să intre pe mâna

unui antrenor adevărat. Din acest motiv și din o mie de alte rațiuni, astăzi, pe lume, suntem cu toții mai ușurați. Adio, Ferdinando. Pardon, Lucio.

În ciuda demenței care răzbate din acest fictiv articol (bazat, din păcate, pe date obiective), trebuie să recunosc că citirea propriei vieți rezumate și comentate post-mortem într-un cotidian este un eveniment cu efect terapeutic. Te obligă să-ți reglezi conturile cu tine însuși și să tragi concluziile legate de succesele publice și private sau de multele înfrângeri.

Corrado e de neînduplecat, știe să comprime viața celorlalți într-un mod atât de lucid și de cinic, încât să o facă irezistibil comică pentru cititori, dar dramatică pentru cel în cauză. Am citit și recitit acest fictiv ferpar. Din păcate, prietenul meu a nimerit la țanc, bate câmpii, dar nu minte.

Poate trebuie să fac ceva ca să-mi îmbunătățesc necrologul, acela iminent și mult mai real. Ba ar trebui chiar să scoatem acel „poate“.

Elevul a fost surprins pe când scotocea în laboratorul de chimie, de unde și-a însușit un litru de glicerină, un flacon de acid azotic concentrat și două de acid sulfuric, care erau ținute într-un dulăpior special închis cu cheia, ce a fost forțat de respectivul elev.

Dedesubt și sentința indiscutabilă: două zile de suspendare disciplinară de la ore.

Citesc aceste rânduri în catalogul clasei și nu mă minunez. Mai devreme sau mai târziu trebuia să se întâmple ca Lorenzo să fie suspendat. În clasele primare e un lucru rar, dar știam că el e totuși în stare. Doamna învățătoare m-a sunat de îndată la telefon, iar eu am fugit imediat la școală. Iată avantajul de a fi un *moriturus* pierde-vară. Întrevederea cu ea are loc în clasă, în timp ce vinovatul ne așteaptă pe hol.

— Fiul dumneavoastră a făcut un lucru foarte grav, domnule Battistini. A furat niște obiecte ce aparțin școlii.

— „Foarte grav” mi se pare exagerat. Dumneavoastră nu ați furat niciodată vreo carte de la bibliotecă sau îmbrăcăminte de pe la tarabe?

— Nu, mi-o întoarce ea, cu severitate.

— Din lista de obiecte ce lipsesc, mi se pare că ar fi avut intenția să facă un experiment.

— Exact de experimentele lui mi-e foarte teamă. Anul trecut a invadat sălile de clasă cu insecte.

— Făcea experimentul cu reproducerea în mediu umed, în speță în bazinul cu apă din grădina școlii.

— Și vi se pare normal? De data asta ce voia să facă? Să dea foc la școală?

— Iertați-mă un moment. Trebuie să răspund unui mesaj, e de la serviciu.

Scot iPhone-ul. Am mințit. Google: glicerina, acid azotic și acid sulfuric. Rezultatul: nitroglicerină. Sunt componentele pericolosului compus chimic. Micul chimist pe care l-am adus pe lume încerca să obțină nitroglicerină și nu mă îndoiesc că ar fi reușit. Iar școala nu ar fi fost incendiată, ci ar fi explodat.

Încerc să minimalizez lucrurile față de învățătoarea care, evident, nu a făcut vreo cercetare specială în acest sens și îi promit că îl voi pedepsi pe micul meu moștenitor cu multă asprime.

Când ies pe coridor, îl văd cum stă pe o bancă cu ochii și urechile plecate, ca unul care a cam făcut-o lată. Mă urmează în tăcere la mașină. Pe drum atac problema.

— Ce anume voiai să faci să explodeze?

E stupefiat că i-am adulmecat intențiile. E clar că mă subapreciază.

— Nu voiam să distrug nimic, voiam doar să creez niște focuri de artificii pentru serbarea de sfârșit de an.

— Și nu ți se pare că ar fi fost cam... cum să zic... exagerate?

— N-aș fi pus prea multă nitroglicerină.

Îl pun să-mi promită că în viața lui nu va mai încerca experimente cu substanțe explozibile, incendiere sau periculoase de vreun fel.

— Dedică-te unor invenții mai inofensive, te rog. Așa cum făcea Leonardo da Vinci.

— Nu e adevărat. Și Leonardo inventa lucruri periculoase.

Are dreptate. Speram că nu știe. De data asta eu sunt cel care l-a subapreciat.

— A inventat tancul! exclamă el cu aerul unuia care te-a pus la zid. Ce poate fi mai periculos?

Are dreptate, nu m-am orientat către un exemplu bun. Oricum îl poftesc să nu mai încerce așa ceva vreodată. Apoi atac subiectul celor două zile de suspendare. Unicul lucru ce îl înspăimântă e reacția mamei. Și are de ce. Îmi trece rapid prin minte să nu-i zic nimic despre asta și să-mi trimit ștregarul ce se ține doar de năzbâtii la Oscar și Martina pentru două zile, dar minciuna ar fi fost dată în vileag la următoarea ședință cu părinții. Așa că iau hotărârea să abordez chestiunea frontal.

— O să-i spun eu, mă angajez eu cu aerul unui avocat al apărării.

Urletele Paolei s-au auzit până la intrarea pe autostradă.

— Nitroglicerină? Fiul tău tocmai fabrica niște nitroglicerină ca să se destindă puțin?

Când zice „fiul tău” înseamnă că e supărată rău de tot.

Îi explic faptul că acest compus este greu de obținut fără o aparatură anume, minimalizez totul, prezentând-o ca pe o pozna copilărească, ce din fericire nu a avut consecințe. Rezultatul? Cel care încasează mustrarea sunt eu. Sunt făcut, în ordine: un exemplu prost, un tată

iresponsabil, un destabilizator educațional și un instigator al copiilor împotriva ei. Când ne enervăm spunem și lucruri pe care nu le gândim. Sper. De data asta fac eu pe pisica și obțin rezultatul sperat: Paola își mai stinge din ardoare. După două minute clasăm ca într-un dosar toată acea zi cu un surâs. Titlul ei este: ziua în care fiul nostru a încercat să fabrice nitroglicerină.

Un lucru pe care nu-l știți. De obicei nu prea vorbesc despre asta. Fiul meu Lorenzo și cu mine suntem la fel. Și eu am fost un băiat tare zvăpăiat. Încă din clasele primare, învățătoarea mea (una Miranda De Pascalis, o amețită și jumătate, în stare să-ți predea tabla înmulțirii și împărțirii trei zile la rând, neamintindu-și că a făcut-o deja) îi chema la școală pe bunicii mei ca să se plângă de purtarea mea. Dar nu era numai vina mea. Eram într-o proastă tovărășie, ca o torță care îmi lumina un drum greșit. Se numea Attilio Brancato, pentru toți era Branca, nu a fost niciodată în clasă cu mine, ci în clasa paralelă, de la clasele primare, până la liceu. O adevărată pacoste. Ajusesse de poveste prin toate școlile Romei, un huligan cum puțini se văd, capabil să forțeze distribuitoarele automate de gustări, să falsifice cataloagele și să saboteze mașinile profesorilor.

S-a spart un geam cu o minge?

Brancato a fost.

Au încuiat-o în wc pe profesoara de matematică?

Brancato a fost.

S-a furat o bicicletă din curte?

Brancato a fost.

Brancato, tot mereu era vina lui Brancato.

De fiecare dată când se constata o ispravă, era mereu implicat Brancato. Iar eu, care îi eram prin preajmă pentru că îl admiram, sfârșeam prin a fi și eu amestecat.

Am fost adesea acuzat de complicitate în toate relele pe care le puneam la cale, dar de fiecare dată îi explicam bunicului că Brancato era cel care mă luase în vizor, încercând să arunce vina pe mine.

Bunicul nu-l putea suferi. O dată a vrut chiar să mă mute de la acea școală, ca să mă despartă de el.

Din fericire, Brancato, după terminarea liceului, a dispărut. Nimeni nu a mai auzit nimic de el. Eram liber.

Mulți ani mai târziu, în ziua în care bunicul s-a stins, n-am mai fost în stare să păstrez în mine secretul cel mai ascuns.

Bunicul era întins pe pat, în pijama, părea absent, dar știam că mă aude. Mă apropii de pat și îi șoptesc, deodată, fără nicio altă introducere: „Bunicule, Brancato n-a existat niciodată“.

Tăcere.

„Eu l-am inventat. Era Țapul meu ispășitor. Un alibi perfect pentru toate împrejurările. Un personaj al fanteziei mele.“

Tăcere.

„Iartă-mă că nu ți-am spus asta niciodată. Eu eram Brancato.“

Și mă gândesc din nou câte pedepse și poate câte scatoalce am reușit eu să driblez datorită lui Brancato. Apoi mă uit la bunicul care are ochii deschiși și se uită fix în tavan.

Și surâde brusc. Ba chiar râde. Îl pufnește râsul. Ceea ce e un lucru destul de insolit pentru un muribund.

Se întoarce spre mine cu lacrimi în ochi și îmi dezvăluie: „Lucio, dragule, am știut asta mereu“.

Zâmbesc și eu.

„Copiii, mai spune el, și tu pentru mine ești copilul meu, e mai bine uneori să te subaprecieze. Că trăiesc mai fericiți.“

Îmi strânge mâna cu putere. Apoi simt cum energia lui se scurge, ca un furtun de grădină care se golește.

Au fost ultimele cuvinte pe care mi le-a spus.

Îmi propusesem să nu mă mai gândesc la moarte.
Nu sunt în stare.

Cel mai rău lucru ce ți se poate întâmpla în viață e să leșini pe stradă când ieși doar să cumperi ziarul, cu zece euro în buzunar și niciun document la tine. Trecuseră niște luni de când nu mai suferisem nicio pierdere a cunoștinței, de la acea după-amiază în piscină. Ceea ce s-a întâmplat mi-au povestit-o alții după aceea. Un trecător m-a văzut căzând ca un sac gol pe trotuar. M-am lovit la cap și la un braț, alegându-mă cu o rană deasupra sprâncenei și cu o julitură zdravănă la cot. M-au dus cu ambulanța la policlinică, unde m-am trezit abia după niște ore bune, când deja familia era alarmată. Paola, după niște ore de absență, sunase la toate spitalele și dăduse de mine acolo. Medicul îi spune soției mele — mi-a povestit ea când au lăsat-o să intre — că mi-au făcut o tomografie computerizată și că lovitura la cap nu provocase nicio traumă cerebrală. Apoi, doctorul, vorbind în șoaptă, i-a zis că are să-i dea o veste proastă. Asistentul, conștiincios, făcuse tomografia până la torace.

— Bănuiesc că soțul dumneavoastră are o tumoare extinsă la plămâni. Repet, bănuiesc, nu sunt oncolog. Mi s-a părut firesc să vă anunț.

Reacția nepăsătoare a Paolei îl uimește pe doctor.

— Mulțumesc, ați procedat bine. Cotul este fracturat?

— Nu.

Când Paola joacă acest dialog, imitând și vocea ascuțită a medicului, mă tăvălesc de râs și imediat simt o puternică durere în zona ficatului. Parcursul meu clinic începe să fie greu. Nu mai pot râde.

Nicolas de Chamfort, un scriitor francez, spunea că „ziua cea mai pierdută este cea în care nu ai râs”.

E dramatic de adevărat.

Medicii mă opresc la spital o noapte ca să rămân sub observație. Este prima oară când dorm la spital. Paola rămâne cu mine, până când o dă afară, destul de brutal, o infirmieră mustăcioasă. Rămân în salon cu un bătrân care are un picior în tracțiune și se tânguie de durere la fiecare zece secunde, un copil care s-a lovit la cap vrând să sară un zid și cu un tânăr de vreo douăzeci de ani, care s-a ales cu fracturi multiple în urma unui accident rutier. Sunt într-o companie minunată. Și mă simt aproape sănătos în comparație cu ei. Mâine voi ieși de aici pe propriile mele picioare și voi merge să fac jogging. Adorm foarte târziu, legănat de văicărelile bătrânelului. Și visez că mă întorc înapoi în timp, în clipa în care am sărutat-o pe doamna Moroni. Astăzi sunt sigur că aș fi în stare să-i rezist.

Câte sunt zilele pe care vi le amintiți bine din toată viața voastră? Acelea deosebite, pe care le-ați putea povesti și la distanță de mulți ani. Și câte sunt în schimb cele normale în care nu se întâmplă nimic demn de a fi luat în seamă și care se scurg anonime?

Clipele însă sunt mult mai multe. Realizez că-mi amintesc doar vreo sută de zile memorabile, față de cele peste 14 000 de zile invizibile. Mă externez cu o idee fixă. Vreau ca azi să fie o zi ce merită pusă în rând cu cele trei despre care v-am povestit la începutul acestei povești. Dacă ieri aș fi murit, spărgându-mi capul de trotuar, cu patruzeci de zile mai repede, nu mi-aș fi iertat-o niciodată. A fost un clopoțel de alarmă supranatural: „Ei, Lucio, tu crezi că ești stăpânul destinului tău și că mai ai patruzeci de zile de trăit, dar nu se știe dacă așa va fi”.

Întrebarea e: ce anume face o zi să fie deosebită? Este oare posibil să organizezi în mod teoretic douăzeci și patru de ore atât de originale, încât să-și revendice pe bună dreptate un loc în acel clasament al momentelor magice ale vieții tale?

Răspunsul este nu.

Analizându-mi zilele ieșite din comun ale vieții mele, îmi dau seama că au fost deosebite, aproape întotdeauna, datorită unui eveniment neașteptat sau, în orice caz, neprogramabil: căderea dințișorului lui Lorenzo, primul sărut cu Paola, îmbrățișarea bunicii când am plecat în prima mea tabără cu cercetașii, ziua în care am luat o notă bună, fiindcă am copiat la un extemporal la matematică, noaptea în care am dormit în mașină, la Florența, cu Corrado și Umberto, iar a doua zi de dimineață ne-am trezit în mijlocul unui târg, petrecerea surpriză pe care mi-a pregătit-o Paola la împlinirea a treizeci și cinci de ani. Mici lucruri care sunt însă sucul concentrat al vieții mele. Așa că vreau să nu organizez nimic special pentru astăzi și să mă las surprins. Îl sun pe Massimiliano și îi vorbesc despre seara petrecută cu Giannandrea. Îmi spune că știa deja totul. Și el crede că suferindul nostru de depresie are nevoie de ajutor. În legătură cu aceasta, a avut o idee: vrea să-i propună să îl ajute la prăvălie, în timpul liber al muncii lui de croitor.

— Dacă găsești doi amici cu care să stai de vorbă e mai bine, nu?

Mi se pare o idee foarte bună pentru a-i oferi mai multă posibilitate de socializare lui Giannandrea.

Închid telefonul și ziua continuă anonimă până la ora șapte seara. Apoi mă întorc acasă de la piscină, deschid ușa și o văd pe Eva făcându-și lecțiile la masa din sufragerie, cu piciorușele care nu-i ating podeaua. Se întoarce și deschide larg spre mine, cu încetinitorul, ochii ei albaștri. Îmi surâde.

— Miao, tati!

O bucurie instantanee îmi alungă toate neajunsurile. Astăzi e o zi deosebită.

Când ușa de sticlă a Prăvăliei de Taclale se deschide larg și mă întâmpină Giannandrea, nu-mi pot reține un surâs.

— Massimiliano se întoarce imediat, îmi zice, fă-te comod.

Îmi povestește că lucrează acolo din dimineața aceea. Massimiliano i-a oferit jumătate din încasări, în afara sumelor pe care le scoate din buzunar pentru servicii. O ofertă foarte generoasă pe care foarte înșelatul croitor nu a putut s-o refuze. În fond, el deja venea la prăvălie în fiecare zi, iar Massimiliano, dat fiind succesul activității sale, avea și el nevoie de un ajutor ca să-și poată permite un minut liber din când în când.

— Sunt bucuros că lucrezi aici, îi spun.

— Nu e tocmai o muncă, îi dau o mână de ajutor unui prieten când am timp. Cred că am înclinația de a da sfaturi bune oamenilor.

Nu obiectez.

— Bem un ceai? propun eu.

După zece minute, iată-ne în fotoliu, ca două doamne în vârstă, dar vioaie din New England, sorbind un ceai

Pu'er cu un vag iz de pământ umed. De data asta, e rândul meu să-mi deschid sufletul. Îi spun că mă aflu deja la două treimi din călătoria mea finală și că sunt destul de satisfăcut de cum merg lucrurile. Am avut momente de fericire de nezdruncinat, alternate cu altele de profundă melancolie. Un fel de *montagne russe* de sentimente.

— Nu mai este nicio speranță?

— Nu, din păcate, îi răspund cu seninătate, toate analizele indică în aceeași măsură că degradarea mea este într-o coborâre vertiginoasă.

Mă uluiește că pot vorbi cu detașare despre boala mea. Cu două luni înainte nu aș fi fost în stare, fără să mă cuprindă emoția, dar acum a devenit aproape o rutină. Nu m-am resemnat, dar m-am obișnuit. E o caracteristică a bărbaților: ne obișnuim cu totul.

— Jucăm un fotbal cu pionii? propun eu. Îți datorez șansa revanșei.

Acceptă cu bucurie provocarea. Eu aleg Italia, iar el așază pe pâsla verde pionii verzi-aurii ai Braziliei. Un duel clasic al fotbalului modern.

După doar câteva bobârnace de atac, sunt deja în avantaj cu 2 la 0. Și de data asta Giannandrea se dovedește a fi un jucător atent și foarte tehnic, dar eu, iertați-mi trufia, sunt un supercampion de nivel mondial. În cariera mea de „bobârnăcist” am pierdut doar două partide. Una împotriva lui Ernesto Morelli, un derbedeu ce era într-a cincea la o clasă paralelă cu a mea la liceu și cealaltă împotriva lui Corrado, dar a fost o partidă nefirească, având prea multe momente de noroc chior pentru prietenul meu, ducând în fond la invalidarea rezultatului. Azi înving fără să-mi umilesc adversarul, doar cu 5 la 2. În clipa în care ne strângem mâna la final se întoarce Massimiliano.

— Doar n-oi vrea să-mi furi munca? îi zice cu un surâs lui Giannandrea, apoi adaugă: Cine a câștigat?

— El, răspunde deprimatul. Nu înțeleg de ce nu a făcut din acest lucru profesia lui.

Nu terminăm bine să comentăm partida, că iată apare o nouă clientă, o frumoasă manager, cam de patruzeci de ani, pe a cărei frunte scrie mare „stres”. Vede trei bărbați în jurul unui joc de Subbuteo și se sperie.

— Iertați-mă, am intrat pentru că numele prăvăliei m-a făcut curioasă. Ce vindeți?

— Taciale, doamnă. Așa cum e scris afară. Vreți un ceai negru? Un ceai de plante?

E perplexă, dar nu are forța să plece.

— Da, mulțumesc.

Ne punem pe treabă. Eu clătesc ceștile, Giannandrea mai umple o dată cana-fierbător, iar Massimiliano o poștește pe doamnă să ia loc și o întreține cu o conversație amabilă, cum numai el e în stare să o facă.

Am spus și o repet. Dacă aş avea o speranță de viață mai lungă, aş încerca să deschid un lanț de Prăvălii de Taciale. Și poate aş salva lumea.

În timp ce nou-venita îi dezvăluie lui Massimiliano că tocmai a pierdut o antrepriză importantă, îi surâd și o întreb cu aerul unui majordom englez fără cusur:

— Lapte sau lămâie, doamnă?

— Lapte, îmi răspunde deja mai ușurată. Și fără zahăr, mulțumesc.

Le arunc o privire lui Massimiliano și lui Giannandrea: formăm o echipă de recuperare foarte eficientă.

Pe telefonul mobil, am ales un sunet de apel diferit asociat fiecăruia, ca să-mi dau seama după melodie cu cine urmează să vorbesc. Umberto, de pildă, mă caută cu sunetul ascuțit al trompetelor din *Indiana Jones*, filmul lui preferat.

— Vii la Fregene în seara asta? Mergem toți.

— Cine toți?

— Cei trei muschetari.

Deja mă gândesc cu groază la o posibilă capcană: discotecă pe plaja plină de țăntări, consumație obligatorie, ba mai rău, spectacol al vreunui comic roman pe bază de colaj de vechi poante reciclate.

— Unde mergem? Dar vreau toate detaliile, să nu uiți niciunul. Nu prea am încredere.

— La Fregene, ți-am zis.

— Da, dar ca să facem ce?

— Mergem să vedem apusul soarelui în mare.

Îmi spune că e o modă nouă, de gen new age: salutul către soare. Sâmbăta trecută l-a introdus în această modă o vânzătoare de ziare vegană la prima și ultima lor întâlnire. Îmi povestește că erau pe plajă mai mult de o

mie de persoane, pentru a trimite un salut astrului zilei. Nebunie curată.

Mă las convins și la ora opt parchez aproape de faleză și mă văd cu Corrado și Umberto în zona împrejmuită a plajei libere. Suntem într-adevăr mai mult de o mie pe plajă, dar în loc de o briză ușoară, bate un crivăț neașteptat pentru acest sezon care ne degeră oasele.

— La ce oră începe?

Deja publicul își cam pierde răbdarea. Se declanșează niște aplauze extravagante. Unii se instalează pe jos cu pături. Alții au măsute de picnic, corturi și chitare. Un mic Woodstock pe litoralul roman. În aer răsună cântecele nemuritoare ale lui Bob Dylan ca în taberele de cercetași. Un temerar se hazardează să cânte și ceva din Joan Baez din aceeași epocă.

Noi, muschetarii, ne-am așezat puțin lateral, stând toți trei pe un prosop. Ne-am scos pantofii, iar Umberto poartă și o bandană pe frunte; iar eu nu știu încă dacă trebuie să mă înduioșez, sau să mă simt un nărod între nărozi.

La un moment dat se așterne o tăcere aproape mistică. Protagonistul își începe show-ul.

Unii se sărută cu pasiune, alții mănâncă sandviciuri cu omletă, alții își jură dragoste eternă, alții privesc tâmpi orizontul incendiat, alții intră în apă îmbrăcați și țipă, alții sunt în chat pe Skype cu logodnica de departe, alții profită de faptul că lumea nu e atentă ca să fure o geantă, alții fac poze ca să le rămână în amintire acea clipă irepetabilă. Știu, or să apară colecționarii de amurguri: pe ăla de la Santa Marinella de pe 20 august îl ai? Nu, îmi lipsește! Dar îl am pe cel din Maldive de Anul Nou, care face cât trei. Ca în jocul cu figuri la schimb.

Dacă moda asta prinde, nu va mai fi nevoie de Tour Eiffel, de Colosseum sau de Piramide pentru a atrage turiștii. Va fi suficient cel mai mare eveniment natural al fiecărei zile. În fond, dacă un film oarecare face șapte euro sau mai mult, cam cât face un apus de soare, unicat, care nu poate fi reprodus sau descărcat de pe internet? De altfel, e un eveniment costisitor, cu marea, cu plaja, cu soarele și toate celelalte, ce efecte speciale s-ar putea crea? Hollywoodul e mic copil.

La sfârșitul spectacolului, când soarele iese din scenă (un final scontat, dar eficient), plâng. Până și Corrado se înduioșează de-a dreptul, după care, profitând de întuneric, se pitește pe undeva cu o ajutoare de coafeză din Maccarese, suferindă de depresie.

În timp ce toți se împrăstie, ca la cinema în timp ce se proiectează inutilul generic de final, Umbero și cu mine rămânem să privim marea. Noi doi ne simțim bine și în tăcere. În unele seri mă duc să-l iau, mergem la cinema sau la teatru și ne întoarcem acasă, fără să scoatem aproape niciun cuvânt. Numai marii prieteni și marile amoruri suportă bine tăcerea.

Cel care o rupe, totuși, e Umberto.

— Plecăm.

— N-am înțeles.

— Plecăm.

— Cine?

— Eu, tu și Corrado. Închid cabinetul o săptămână, Corrado scapă de o tură. Și plecăm. Ca pe vremuri.

— Dar nu pot...

— De ce? Copiii au încă zece zile de școală, Paola la fel. Tu ce treabă ai aici, să mergi teleleu singur prin Roma în fiecare dimineață? Așa vrei tu să-ți petreci ultimele zile?

Întrebarea e directă, iar răspunsul este evident: nu.

— O săptămână numai noi trei, în plimbare prin Europa, continuă el. Ne distrăm și-ți ajută moralul.

— Și unde mergem?

Siguranța lui mă uluiește:

— Refacem traseele feroviare interrail pentru tineri.
Versiunea redusă.

Continui să-l privesc fix, ca un tont.

Interrail.

Un cuvânt compus care-mi evocă pe dată mirosul pătrunzător de șine de tren încinse la soare, aventurile de o noapte cu fetele scandinave pline de pistrui și sunatul acasă de la telefoanele publice. E aproape sinonim cu optsprezece ani.

— La patruzeci de ani ne apucăm să refacem o călătorie interrail?

— Spune-mi un motiv pentru care n-ar trebui s-o facem.

— Am cancer.

— Acesta e un motiv ca s-o facem. Spune-mi altul.

— Trebuie să antrenez echipa pentru play-off.

— Lipsești doar un meci.

— Nu mai am rucsac, îmi epuizez eu argumentele ce aveau o oarecare noimă.

— Îți cumperi altul. Plecăm duminică seară?

— De ce seara?

— Costă mai puțin să călătorești noaptea, dormi în tren și economisești noaptea la hotel.

— Prietene, am niște bani puși de-o parte, nu foarte mulți, dar am.

— Interrail se face fără bani.

Încep să mă tem că există cu adevărat o capcană în această seară. Corrado se întoarce din tufișul lui ce i-a

servit drept cuibușor de nebunii. A lichidat-o deja pe ajutoarea de coafeză.

— Bun, deci pornim? Întreabă el cu aerul unuia care știe multe.

Chestia cu călătoria nu era o idee improvizată, ci un plan organizat de ăștia doi nătărăi cu care continui să mă văd.

— A spus că da, răspunde Umberto.

— N-am spus că da. Tocmai puneam în balanță argumentele pro și contra.

— Argumentele pro sunt multe, cele contra nu există. Deci duminică plecăm, conchide Corrado.

— Nu, băieți, eu nu vin.

Încearcă încă să mă convingă alte zece minute. Dar nu reușesc. Ideea unei călătorii pe de o parte mă atrage, pe de altă parte mă înspăimântă. Nu mă simt bine, din când în când durerile se fac tot mai intense. Nu cred că odiosul meu oncolog ar fi prea încântat. Și nici soția mea.

Mă întorc acasă singur.

Nouăzeci la oră.

Farurile de fază mare.

Radioul din mașină.

Tom Waits.

Gânduri împrăstiate.

O sută douăzeci la oră.

Linia albă întreruptă pe asfalt.

Pleoapele care se cam închid.

Și mai mult.

O ușoară ieșire de pe carosabil.

Pleoapele se redeschid brusc.

Îl sun pe Massimiliano pentru a sta puțin la taclale și ca să evit să mă izbesc de parapet din pricina somnului, fiindcă toți ar interpreta-o ca pe o sinucidere din disperare.

Îmi răspunde imediat, vesel ca de obicei.

— Bună, Lucio, cum ești?

— Ai vreun client?

— Nu.

— În jumătate de oră sunt la tine.

Nu obiectează.

Ajung la Prăvălia de Taclale aproape de miezul nopții. Roma începe să se golească. În ciuda crizei, italianul mediu nu renunță să evadeze din asfaltul topit al orașelor, chiar și numai pentru a merge la casa de la țară a socrilor.

Îi povestesc lui Massimiliano propunerea cu călătoria.

— Nu mi se pare o idee rea, e comentariul lui.

— Mi-au propus asta din milă.

— Nu cred. Ți-au propus asta pentru că au chef să facă acest lucru. Și le va face bine și lor. Sunt prietenii tăi și, chiar dacă nu-ți dau de înțeles, boala ta îi face și pe ei să nu se simtă bine.

Nu m-am gândit zilele astea la efectele patologiei mele asupra persoanelor pe care le iubesc. Poate că o mare doză a proastei dispoziții a Paolei este legată și de efortul de a metaboliza iminenta sa condiție de văduvă.

Paola va fi văduvă. Ce urâtă propoziție!

Dar e una și mai urâtă.

Lorenzo și Eva vor fi orfani.

În literatură, cuvântul „orfan” se asociază cu o imediată tristețe. A deveni orfan este coșmarul cel mai groaznic al oricărui cititor copil, urmat de cel de a fi lăsat la un internat.

În toate aceste luni, am văzut tot mereu doar o față a acestei triste medalii, cea pe care se găsește efigia lipsită

de glorie a morții mele, și nu și cealaltă, cea pe care sunt reprezentate lacrimile celor ce rămân.

Și printre cei care vor plânge mai mult se numără, firește, amicii mei dintotdeauna, Athos și Aramis. „Cei doi muschetari” sună cu adevărat foarte prost.

— Și oricum, reia vorba Massimiliano, nu ți-am spus-o niciodată, dar toată chestiunea asta a numărătoarei inverse, care poate părea o tâmpenie chiar și pentru cei care nu ți-o spun, mie mi se pare că e lucrul cel mai interesant pe care l-ai făcut în viață. Spunea Marcello Marchesi: „Important e ca moartea să ne găsească vii”.

Nu-mi mai aminteam această frază. Dar e foarte frumoasă. Poate cel mai frumos aforism din toate timpurile, pe care și Oscar Wilde l-ar invidia.

„Important e ca moartea să ne găsească vii.”

E întocmai filosofia pe care o urmez în aceste zile. Poate ar trebui să fie filosofia care să îndrume orice acțiune a noastră, la orice vârstă.

Mă uit la Massimiliano, care pregătește un ceai de roiniță. Prezența lui are o putere vindecătoare asupra mea, e ca o încrucișare magică dintre un șaman indian și un bătrân înțelept. Îmi pare rău că nu l-am întâlnit mai devreme, cine știe câte greșeli ar fi reușit să mă împiedice să fac.

Căscatul lui Massimiliano îmi indică faptul că e cazul să ridic ancora și să-l las să se odihnească. De data asta îi las treizeci de euro. Îi merită.

M-am hotărât.

Duminică pornim.

Trebuie doar să-i explic asta Paolei.

Nu va fi ușor.

Când nu știu cum să-i spun ceva Paolei, consultantul meu firesc este cel care a procreat-o și care îi cunoaște pe dinafară tot complicatul său manual cu instrucțiuni de folosire. Oscar adică.

— N-am înțeles ce trebuie să faceți în această excursie.

— Păi, nimic, nu te gândi că ar fi vorba de turul localurilor erotice și ale drogurilor ușoare.

— Păcat, că așa așa fi venit și eu, îmi face cu ochiul, în timp ce bagă la cuptor o tavă cu fursecuri *langues de chat*.

Afară, în stradă, tăcerea nopții.

— E o excursie cu prietenii, ca să ne amintim vremurile bune. O săptămână de vacanță. Ultima.

— Nu văd nimic rău în asta. Apropo, unde te afli cu numărătoarea ta inversă?

— Treizeci și cinci. Ador naturalețea cu care știe să trateze temele complicate.

— Ah, treizeci și cinci. Perfect. E prevăzut și în codul civil: „Cel ce are treizeci și cinci de zile de trăit poate face ce-i place“.

Înțelegeți de ce Paola este o superfemeie? Pentru că a avut un supertătic.

Shrilankezul îl cheamă înapoi pe Oscar la lucru. Trebuie să termine de pregătit prăjiturile pentru luni dimineață când deschid din nou. Mai rămân trei minute, timpul necesar pentru a mânca o gogoasă găurită, care a rămas de la micul dejun de ieri. Tot nu ar mai fi cumpărat-o nimeni și s-ar fi sfrijit mâhnită pe o tavă. Am dat astfel un sens existenței sale.

O anunț pe Paola și trec eu să-i iau pe copii de la școală. Nu știu încă dacă au perceput distonanța unilaterală ce există între părinții lor sau dacă și-au dat seama că sunt bolnav. Am încercat în orice caz să fim veseli și surâzători când suntem cu ei, dar copiii au un al șaselea simț, ca animalele. Cine știe la ce vârstă se pierde această facultate extrasenzorială. Fapt e că, în mod conștient sau nu, se prefac că nimic nu s-a întâmplat, îmi povestesc cum a fost ziua la școală și se reped ca uliii asupra prăjiturelelor „made in bunicu” pe care le-am adus pentru ei. După două zile, în sufragerie, abordez spinoasa chestiune cu Paola. Când pronunț cuvântul „interrail” se uită la mine de parcă aș fi un dement.

— Vreți cu adevărat să refaceți traseul de interrail?

— Da. Dar versiunea redusă. Un interrail mai mic.

— E lucrul cel mai absurd pe care l-am auzit vreodată. Începe bine.

— Însă mi se pare genial, îmi zâmbește ea, amuzată. Câteva zile cu prietenii tăi nu-ți pot face decât bine.

Sunt consternat. Paola m-a uluit încă o dată. Credeam că urmează să ne certăm și, când colo, am binecuvântarea ei.

— A cui a fost ideea?

— A lui Umberto.

Dă din cap aprobator, ca și cum ar zice „evident”.

— Ai grijă însă să nu obosești peste măsură, te rog. Și întoarce-te la timp pentru ultima zi de școală a copiilor. Trebuie să fim la serbarea de dinainte de vacanță. Toți părinții participă. Iar Lorenzo e și protagonistul spectacolului.

— Nu voi rata momentul.

O privesc în ochi și nu-mi pot stăpâni un:

— Te iubesc.

— Știu, îmi răspunde.

Și pleacă.

Mă arunc comod pe canapea.

Deci pornim. De ani de zile, Corrado, Umberto și cu mine vrem să facem din nou o călătorie împreună.

Acum ori niciodată.

Mai păstrez încă vechea listă pe care o foloseam pe când eram cercetaș pentru a-mi pune în rucsac tot ce-mi trebuie și pentru a nu uita nimic.

Înzestrarea indispensabilă pentru o vacanță.

2 tricouri

1 pereche de pantaloni de schimb

impermeabilul k-way

lentile de contact

2 chiloți

2 șosete

bascheți

sandale

spray Autan

1 caiet + 1 pix

arzător camping

1 rezervă butelie gaz

1 oală spaghete

1 pachet de biscuiți

2 farfurii + o cană

1 lingură + 1 furculiță + 1 cuțit

1 pastă de dinți + 1 periută

1 Polaroid + rolă de film

1 pachet de prezervative

Surâd când constată niște absențe remarcabile printre cele înșiruite, cum ar fi deodorantul sau cămășile. Adaug câte ceva pe listă și-mi petrec două ore minunate selectând ce trebuie să iau, printre care și bătrânul, dar încă funcționalul meu Polaroid. Printre primele zece lucruri frumoase de realizat în viață se numără și făcutul valizei. Te simți antrenorul naționalei tricourilor care trebuie să decidă componența lotului: tu da, tu nu, tu da, tu nu. Îți dai seama brusc câtă stofă inutilă îți ticsește dulapurile și descoperi niște tricouri istorice la fundul teancului, pe care nu le-ai îmbrăcat de zece ani. Poate că făcutul bagajului e mai pasionant decât călătoria în sine.

Simt o prezență în spatele meu.

E Paola care se uită cum aleg șosetele.

— La ce oră pleci mâine? mă întreabă.

— Trece Corrado să mă ia cam pe la ora șase seara.

— Bine. Sper că o să vă distrați.

Nu pricep dacă e un strop de aciditate în cuvintele astea, sau dacă binecuvântarea pe care mi-a dat-o e reală.

— Sper și eu, iubito.

Nu-mi răspunde. Schițează un surâs și dispare în bucătărie. De luni întregi nu-mi mai spune „iubitule”. Știu, merit asta, știu că desfrânarea este un megapăcat de căpătâi, care încalcă atât porunca a șasea, ce spune „să nu preacurvești”, cât și pe a noua ce spune „să nu poftești nevasta aproapelui tău”.

Nu știu dacă voi fi în stare să mă distrez în călătoria asta. Dar trebuie să încerc. Că mă transform treptat într-unul din acei bătrâni care vorbesc numai despre beteșugurile lor, într-o persoană antipatică și plicticoasă.

Interrail nu e numele unei călătorii a tinerilor golănași, așa cum cred toți cei care nu au pus-o în practică. Este numele unui tip de bilet. E un abonament nelimitat la trenurile europene care astăzi se numește Global Pass. Dacă ai mai puțin de douăzeci și șase de ani, biletul este automat de clasa a doua, dacă ai mai mult, poți avea acces și la clasa întâi.

Umberto poartă tot rucsacul de atunci, model militar, cam uzat și nu prea ergonomic, cu două bretele care îi rup spinarea. Corrado și cu mine însă am cumpărat două rucsacuri de munte ultramoderne. Am decis să nu ne pese chiar atât de fidelitatea absolută a acestei replici târzii a excursiei noastre din tinerețe.

Și acum douăzeci de ani am plecat tot din Termini, glorioasa gară a Romei. Umberto, ca un cercetaș adevărat, a ajuns mai devreme și a adus și săculețul cu provizii pentru prima porțiune a traseului. Corrado, care urăște trenurile, a încercat până în ultimul moment să ne convingă să străbatem o bucată cu un zbor gratuit al companiei sale, dar „Tren era, tren o să fie!” i-a tăiat-o scurt Umberto, mai hotărât ca niciodată. Prima etapă, cam la

aceeași oră ca atunci, München, ținta nelipsită din orice interrail demn de acest nume. Cușete de clasa a doua, ca să ne simțim tineri și globe-trotteri. Avem un compartiment de patru numit, cred că ironic, „C4 comfort”. Confortul constă într-un pahar cu apă sigilat, un șervețel umed, un colac de wc și, să vezi și să nu crezi, o pereche de papuci. Înainte ca trenul să se pună în mișcare, ne rugăm să nu sosească și un al patrulea călător. Și când colo, iată-l. Cel mai îngrozitor exemplar al unui tovarăș de drum din lume: tipul logoreic. Un navetist care lucrează în Germania și se întoarce în Italia la nevastă-sa la sfârșit de săptămână. Credeam în naivitatea mea că nu mai există navetiști. Pentru a ne proteja de fluviul de cuvinte care ne-ar putea îneca, folosim, fără a recurge la semne convenționale, vechea și verificata noastră tactică: ne prefacem că suntem trei turiști din Liechtenstein. Aproape nimeni nu știe cum se vorbește în Liechtenstein, și astfel orice tentativă de conversație e omorâtă în fașă. Dar din nefericire pentru noi, în fascinantul principat se vorbește germana. Tovarășul nostru de drum știe limba și vrea să profite de prezența noastră ca să și-o perfecționeze. Suntem nevoiți să dăm pe față adevărul și să încasăm o oră de banalități, până când deschidem contraofensiva și îl îngropăm în cuvinte și amintiri. Obiectivul principal al primului și, credeam noi, unicului nostru interrail fusese acela de a vizita câteva state mai mici ale Europei, cele despre care cunoșteam foarte puține alte lucruri în afară de nume: Luxemburg, Andorra și, cum ziceam, Liechtenstein. Pe atunci așa ceva ne distra grozav.

Trebuie să vă mărturisesc că un *moriturus* de cancer nu ar trebui să călătorească la cușetă. Mi s-a spus că am tușit toată noaptea și cred că prietenii mei s-au gândit de

mai multe ori să mă stranguleze în somn. Lucrul absurd este că de-acum, când tușesc, nici nu mă mai trezesc. Și nici în acea noapte nu am făcut excepție. Trenul de noapte pentru mine e ca un leagăn vrăjit. Sunetul ritmic și hurdăcieliile la dreapta și la stânga seamănă cu adevărat cu legănatul unei doici iubitoare. Am dormit și m-am trezit exact când trenul frâna ca să intre în gara de la München. Abia de aici călătoria noastră începe cu adevărat.

Primul impact cu Germania este mereu anevoios. Germana e o limbă atât de diferită de a noastră, încât, în anunțurile din gară, nu-mi pot da seama nici măcar care sunt reclame și care sunt comunicări de serviciu.

Surpriza mă aștepta la capătul liniei 4.

Un bărbat ne întâmpină și ne surâde. Are niște kilograme în plus, niște păr în minus, dar îl recunosc imediat. Este cadetul din Gasconia, cel de-al patrulea muschetar, cel mai tânăr și mai destoinic cu spada.

D'Artagnan.

D'Artagnan-ul nostru, după numele lui din buletin Andrea Fantastichini, cel din ultima bancă, în stânga. Nu-mi cred ochilor și aproape că-mi vine să plâng. Nu l-am mai văzut de douăzeci de ani. După douăzeci de ani, așa cum a prezis genialul Dumas, cei trei muschetari redevin patru. Ne îmbrățișăm pe peron, mai întâi pe rând, apoi toți patru în același timp. Cuprinși de o incontrollabilă euforie, urlăm și „Unul pentru toți, toți pentru unul!” Patru italieni nerozi care dau o reprezentație în mijlocul gării din München.

După câteva minute, descopăr că acela care l-a convins pe Andrea să ni se alăture în această călătorie a fost

Corrado. Vechiul nostru prieten a plecat din Danemarca, unde trăiește de mulți ani, ca să ne întâlnească. Va face tot periplul interrail cu noi.

D'Artagnan, v-am mai spus, era cel mai bun dintre noi. Câțiva ani după examenul de bacalaureat a plecat cu chitara lui spre Londra, în căutarea norocului. Azi pot spune cu certitudine că n-a dat de el. Cântecelul lui senine ne înveseleau mereu nopțile de vară. Sub multe aspecte îmi amintea de tatăl meu, sau cel puțin de ceea ce bunicul îmi povestea despre el. Un fanfaron gata mereu să intre într-un bucluc pentru o femeie sau pentru niște hohote de râs. După câțiva ani de petreceri prin Londra s-a îndrăgostit de Birgitte, o daneză top-model care părea ieșită din pagina centrală din „Playboy” și a urmat-o la Copenhaga. Despre el n-am mai știut apoi nimic, doar Corrado a menținut contacte sporadice, mai întâi prin poștă, apoi pe Facebook. Acum dă lecții private de chitară și solfegiu în capitala daneză, iar soția lui, Birgitte, cu care are doi copii, și care acum arată ca Trudy, complicea lui Peg Leg Pete din desenele Disney, l-a părăsit de câțiva ani. Trăiește într-o căsuță la malul mării care, din fotografii, seamănă cu cocioaba vrăjitoarei din poveștile lui Andersen. Îmi povestește că, punând cap la cap cheltuielile curente și pensia alimentară către fosta soție, se descurcă cu greu până la sfârșitul lunii. În anii de liceu, aș fi pariat pe orice că Andrea, de fapt Andy cum i se spunea, va deveni un star rock. Ca și cu atâtea alte prilejuri, și de data asta m-am înșelat.

Recunosc: sunt fericit că-l văd și că a acceptat propunerea acestei călătorii împreună. Dar durează doar o clipă imperceptibilă; apoi mă uit la prietenii mei care merg înaintea mea cu câțiva pași și mi se par trei bătrânei. Trei

bătrâni muschetari gârboviți de povara rucsacurilor și a vârstei. La patruzeci de ani și ceva, un bărbat în zilele noastre nu e bătrân. Dar dacă el crede că are optsprezece și se îmbracă de parcă atâția ani ar avea cu adevărat, chiar este.

Nu am telefonat încă acasă. Sun acum, în timp ce ne îndreptăm către pensiunea rezervată de Umberto. Îmi răspunde Eva:

— Casa Battistini!

M-a amuzat întotdeauna atitudinea ei foarte formală la telefon.

— Sunt tata. Ce faci? Cum a fost la școală?

— Am luat zece la lucrare.

— Bravo!

Eu n-am luat niciodată zece la vreo materie, în afară de educație fizică. Am crezut întotdeauna că aceia care iau zece la școală sunt niște ghinionști sortiți eșecului în viață. Dar fiica mea va fi o excepție.

— Dă-mi-o pe mama.

— A plecat la cumpărături. Să ți-o dau pe doamna Giovanna?

Doamna Giovanna este vecina noastră, mare producătoare de gemuri și de copii. Este pasionată de OZN-uri, vede mistere peste tot și e convinsă că în casa noastră trăiește fantoma unui vechi locatar asasinat cu brutalitate. În ciuda acestor pasiuni ale sale, din când în când, ne lăsăm copiii în grija ei. Ca babysitter, dată fiind lungă ei experiență de mamă, e mai bună decât Mary Poppins.

— Nu, mulțumesc. Spune-i mamei că am ajuns la München și că o iubesc.

— Îi voi raporta. Miao, tati!

„Îi voi raporta.“ Modul ei formal de a mi se adresa nu mă mai distrează. Trebuie să fac ceva pentru fiica mea. La șase ani și jumătate „îi voi raporta“, chiar dacă e urmat de un „miao“ care îl mai atenuează, ar trebui interzis.

Mai e un lucru ce ar trebui interzis și pe care l-aș adăuga pe zidul din Trastevere la secțiunea URĂSC, și anume bărbații care plâng. Nu am plâns aproape niciodată în public, am o sfială înăscută care îmi împiedică lacrimile să se manifeste în toată splendoarea lor.

Nu-l văzusem niciodată nici pe Andrea plângând; el era condotierul nostru, jalonul meu, mitul meu absolut. Bărbatul care nu cunoaște frica, nu are rivali și, mai ales, nu plânge.

Când i-am văzut prima lacrimă pe obraz, pentru mine a fost ca și cum aș fi asistat la un eveniment supranatural și absurd, totodată, cum ar fi apariția Arhanghelului Gavril în timpul finalei mondialelor de fotbal.

Am rămas singuri o jumătate de oră în holul mititel al acelei pensiuni, în timp ce îi așteptam pe Corrado și Umberto, care ieșiseră să cumpere niște suveniruri.

— Nu sunt fericit, prietene, a fost fraza lui de atac.

Când cineva îți zice că nu e fericit, răspunsul nu e ușor pentru nimeni, cu excepția unui bolnav în fază terminală.

— Mie-mi spui!

Durerea se suportă mai ușor când e împărțită.

— Ce nu merge? îl întreb eu cu blândețe.

— Nu merge că nu mi-am împlinit niciunul dintre visurile mele de copil. Iar viața nu are sens dacă nu îți îplinești visurile de copil.

Andy a avut întotdeauna darul de a fi pragmatic.

Visurile de copil. Singurul lucru care contează cu adevărat în viață.

E ceea ce așterni pe hârtie în clasa a doua primară la compunerea „Ce voi face când voi fi mare”. Știu, am știut mereu și, de altfel, v-am și povestit, dar numai acum adevărul acestui concept îmi explodează în față ca o petardă de Anul Nou. Dacă nu îți pui în practică visurile de copil ești un falit. Visul meu, așa cum știți, era să fiu tehnician la un parc de distracții. Deci sunt un ratat.

Visul lui Andy însă era o compunere mult mai originală. Din cuvintele lui bolborosite printre lacrimi, mi-o imaginez cam așa.

„În 2000 o să am douășapte de ani. La douășapte de ani ești un moș care trebuie să muncească ca să câștige bani pentru copii lui. Ieu o să câștig mult și o să fiu extrem de foarte bogat. o să fiu și foarte frumos și înalt și inteligent și interesant. Cu un an în urmă mam căsătorit cu o fată frumoasă gen actriță și locuiesc la mare, dar chiar pe malul mării lângă barul unde se vinde înghețată cu biscuiți. Meseria mea e să fiu cântăreț foarte renumit. O să cânt la Festivalul de la San Remo și o să câștig de patru, ba nu, de cinci ori, dar odată în duiet. Cântecele mele cel mai faimos se cheamă *Tu care nu te mai iubesc* și o să fie primul în clasament timp de un an. Sunt și foarte vesel că toată Italia mă iubește și îmi zâmbește pe stradă. Dacă ți se zâmbește pe stradă ești fericit. Dacă nu ți se zâmbește ești trist și te arunci dela fereastră. Da ieu la treizeșisapte de ani o să fiu fericit. Și pentru siguranță locuiesc la parter.”

Îmi închipui și nota: cinci cu doi de minus, pentru conținutul repetitiv și pentru greșelile de ortografie.

— Nu mi-a ieșit nimic bun în viață, continuă Andy, suflându-și nasul. Nu am bani pentru copiii mei, pe care nu-i văd aproape deloc, pentru că ticăloasa nu mă suportă. Cântecele mele nu au fost niciodată în clasamente. Și pe stradă nu îmi zâmbește nimeni, continuă el cu o privire ironică pe care o știi așa de bine.

— Cântecele tale sunt foarte frumoase, încerc eu să-l încurajez.

— Dar nici nu le cunoști...

— Ba îmi amintesc câteva... Cum era ăla cu cel care aștepta în gară un tren care nu mai venea?

— *Gara vieții*, era o lălăială de jale. Probabil cea mai proastă melodie pe care am compus-o.

— Dar mie îmi plăcea. Andy, ai patruzeci de ani. Ia-o de la capăt. Sunt atâția artiști care nu în tinerețe au cunoscut succesul.

— Ca de pildă?

— Ca de pildă... nu știu... Van Gogh!

— Dar murise deja!

— Bine, era doar un exemplu... de ce nu te întorci în Italia? Te-ai gândit la asta?

— Pentru că n-aș putea sta departe de copiii mei. Dacă au nevoie de mine, eu trebuie să fiu acolo.

Rămân tăcut.

Andy a renunțat pentru tot de dragul copiilor lui. L-am subapreciat, l-am judecat. Rămâne eroul meu.

Ne strângem într-o îmbrățișare puternică. Nu cred ca Andy și cu mine să ne fi îmbrățișat vreodată. Poate la sfârșitul vreunei partide de fotbal, cu îmbrățișarea bărbătească și grăbită a războinicilor. Însă această îmbrățișare este altfel. Îmi dau seama că legătura noastră nu s-a frânt în acești douăzeci de ani. Și că, dimpotrivă, depărtarea a

făcut-o și mai viguroasă. Andy este încă mitul meu absolut. Chiar dacă îmi plânge pe umăr. Poate chiar pentru acest lucru.

Porthos și D'Artagnan rămân îmbrățișați câteva minute, apoi se întorc prietenii noștri și reîncepe distracția. Dar cuvintele lui Andy rămân adânc în mine.

„N-aș putea sta departe de copiii mei.”

Noțiunea cea mai simplă de pe lume.

Încerc să-mi închipui ce or face acum Lorenzo și Eva. Poate construiesc un Tour Eiffel din Lego, poate se iau la întrecere în sistemul Wii cu acel joc al dansului care e foarte amuzant, poate nu știu. Realizez că, răpit total de boala mea, am pierdut puțin contactul cu ei.

Din ultima parte a primei noastre seri la München vă pot povesti doar o imagine, singura pe care mi-o amintesc: noi patru intrând într-o berărie, cântând cântece italienești cu rime cam spurcate. Alcoolul a șters tot restul. Ultima oară când m-am îmbătat aveam nouăsprezece ani, eram cu echipa și câştigasem campionatul din Liga Întâi. Nu-mi amintesc când, cum și în ce condiții ne-am întors la pensiune.

Mă doare abdomenul, respir cu greu și în capul meu e un concert rock. Parcă ar fi Ringo Starr care bate cu bețele în cutia mea craniană în stilul lui inconfundabil. *Toc-To-Toc. Toc-To-Toc.* Iar ritmul este antrenant ca acela din *Ticket to Ride*.

M-am trezit înaintea tuturor. În patul geamăn de lângă mine, Umberto sforăie ca un facocer cu ganglionii inflamați.

În sălița pentru micul dejun mă întâmpină o tavă cu o piramidă de krapfen și gogoși găurite. Gust puțin dintr-una, nu poate intra nici pe departe în concurență cu cele ale lui Oscar. O abandonez pe farfurie după prima mușcătură. Acum pricep că micul meu obicei de dimineață este unul dintre momentele memorabile ale vieții mele.

Hiperactivul Andrea a depistat manejul din afara orașului unde ne-am dus în prima noastră călătorie. O senzație de *déjà-vu* mă însoțește toată dimineața. Și un cuvânt îmi bubuie în cap, dându-l afară pe Ringo Starr.

Remake.

Remake-urile nu au sens.

De altfel, nici nu se pot face pornind de la orice.

Cărțile, de exemplu, nu trăiesc niciodată rușinea unei rescrieri. Cel mult o traducere diferită, dar versiunea originală, frumoasă sau urâtă cum o fi, rămâne mereu teafără și întreagă.

Filmele însă pot fi făcute și răsfăcute chiar și la distanțe mici de timp.

Dar și amorurile pot beneficia de fascinația unui remake. Există cupluri care fac din despărțirile și împăcărilor lor succesive un adevărat stil de viață. Și de fiecare dată trebuie să se confrunte, în mod fatal, cu aceleași probleme.

Nimeni însă nu face vreodată remake-ul unei călătorii. Poți eventual să te întorci în același oraș, dar să faci din nou aceleași lucruri e un eveniment rar și curios. Poate chiar nebunesc.

Versiunea originală a călătoriei.

Dintre noi, muschetarii, numai Andrea știa să călărească. Tatăl lui se ocupa în mod abuziv de pariuri la hipodromul de la Capannelle, și astfel micul Andy își petrecea după-amiezi întregi de unul singur printre amatori înrăiți de pariuri, jochei agresivi și cai condamnați la închisoare hipică pe viață. Exista un singur lucru pe care copilul îl putea face ca să-și omoare timpul: să învețe să călărească. Noi, ceilalți trei, însă, mai merseserăm la trap doar cândva, prin câte o vacanță, dar asta era cam tot. Era ca și când Rangerul Tex Willer din benzile desenate i-ar fi luat cu el să călărească prin preerie pe Donald, Goofy și Pluto.

Excursia începe la trap. În fața noastră ghidul, un neamț pe nume Thomas, un neanderthalian foarte simpatic. Traversăm râul prin vad, mergem cinci minute în galop — care, dacă nu sucombi cu totul, e mai simplu decât

trapul — pe un drum cu pământ bătătorit ce traversează o pădure ca de plumb. Trecem de mai multe ori pe lângă pericolul de a sfârși într-un centru de traumatologie și în cele din urmă ne tragem sufletul într-un luminiș, la umbra unui stejar care a văzut multe la viața lui. Aprindem și un foc de tabără, iar bunul Thomas ne face o surpriză și scoate niște cârnați bavarezi ce par a fi din Jurasic, pe care îi frige cu îndemânare. Ne simțim ca în Arizona. Lipsește doar atacul indienilor, urmat de sosirea cavaleriei.

În seara aceea, cu adrenalina care țâșnește prin venele noastre, alegem și un salon care să fie teatrul faptelor noastre eroice de latin lovers începători. Numele localului e un fel de platformă-program: *Bier und Liebe*, „bere și dragoste“. Punem ochii pe patru studenți durdulii cam de douăzeci de ani, ne dăm drept băieți de bani gata aflați în vacanță și facem paradă de engleza noastră foarte creativă, învățată din cântecele formației Queen. Rezultatul? Italia bate Germania cu 3 la 1, ca în Campionatul Mondial din '82. Marchează Corrado, Andrea și, cu toată modestia, subsemnatul, în timp ce blonduța cu pistrui pe care miza Umberto își arată mai degrabă interesul pentru barmanița tatuată și cu niște balcoane impresionante, decât pentru prietenul meu. Toată noaptea îmi dau silința să apăr culorile italiene și în numele lui.

Remake-ul.

Manejul este așa cum mi-l aminteam. Lemn, metal și acel miros specific pe care vi-l puteți imagina. Port-drapelul nostru este fiul lui Thomas, Thomas Jr., un neanderthalian ca și tată-său, dar mult mai antipatic. Ne dă mii de sfaturi despre ce să facem și ce să nu facem când vom fi călare, pentru a nu ne pune în pericol

siguranța. Mai înainte de orice, obligația de a merge în șir indian și de a începe cu un trap mărunț. Inutil să vă spun că nu avem nicio intenție să ascultăm de el, și cum vedem o cărare dreaptă ne lansăm în galop, spre fericirea coloanei mele deja chinuită de poziția în șa. Cad spectaculos după nici treizeci de metri. Calul meu, neîmblânzitul Attila (nume neliniștitor pe care îl descopăr abia după incident), decide să mă trântască din șa cu o frână neașteptată, demnă de un sistem ABS. Mă rostogolesc și zbor cât colo. Zborul meu durează mai mult de două secunde, suficiente însă să realizez ce moarte idioată sunt pe punctul de a avea parte. La primire, pe pământ, nu se află un colț de stâncă ucigaș și nici un gard din stâlpi ascuțiți, în care să mă prăbușesc ca tras în țeapă, ci un tufiș de urzici. Care îmi salvează viața și îmi compromite după-amiaza.

Rezultatul plimbării noastre cu calul: erupții cutanate ici și colo pentru mine, insolație pentru Andrea, dureri de șale pentru Umberto și o gleznă scrântită pentru Corrado, căruia i-a rămas piciorul prins în scăriță în momentul descălecării. Suntem patru muschetari puțin cam ruginiți. Dar ne punem speranțele în revanșa serii: răgetul nocturn al bătrânilor lei.

Toți masculii au o caracteristică în comun: când au douăzeci de ani, le admiră și le fac curte fetelor de douăzeci de ani, iar când au patruzeci, tot la fel. E o lege științifică. Eu cred însă că există un factor nostalgic care explică o atare preferință. Continuăm să iubim aceleași filme, aceleași cărți și aceleași locuri pe care le iubeam când eram copii. Tot așa se întâmplă și cu fetele de douăzeci de ani. Am fost convingător?

Descoperim de îndată că neuitatul *Bier und Liebe* a fost înlocuit de un local agresiv numit *Tot oder lebendig*, adică „viu sau mort”. Înăuntru sunt sute de flăcăi nemți între optsprezece și douăzeci și cinci de ani ce se întrec care mai de care în beri, nădușeli și pastile de tot felul nu foarte bine identificate. Jur că nu m-am simțit în viața mea așa de străin de un loc. Muzica e mult prea tare, împiedicând orice comunicare socială, lumina e mult prea slabă, împiedicându-i pe cei miopi să citească meniul, aerul e lipsit de oxigen, împiedicând mintea să-și păstreze o luciditate satisfăcătoare. În ciuda acestor lucruri, încercăm să ne distrăm. Eu sunt numit pe dată „mingea la picior”, întrucât nu am nicio intenție să mă cherchelesc sau să încerc să agăț vreo tânără teutonă căreia i-aș putea fi tată. Vreau să beau doar niște cocktailuri cu fructe și să mă las hipnotizat de clipurile muzicale ce se succed pe un perete transparent.

Are grijă însă Corrado să mai agite seara, luându-se la harță cu prietenul fetei ales de el ca obiect al dorinței. Băiatul în chestiune e un pirpiriu fără mușchi, dar care e înconjurat de mulți amici destul de chercheliți. E musai să ne luăm tălpășița din acel local înainte să înceapă o păruială generală. Așa că iată-ne hălăduind prin München ca niște pierde-vară. Stăm la palavre până la patru dimineața.

Am uitat să sun acasă. Mi-e dor de mor de Paola și de copii.

E o noapte fără somn. O noapte fără vise.

La micul dejun, Umberto ne vorbește de următoarea etapă: Vaduz, capitala statului Liechtenstein. În urmă cu douăzeci de ani, am câștigat cam o sută de dolari la cazinoul din pitorescul orașel și ne-am simțit ca niște magicieni ai ruletei. Îl întrerup însă imediat cu o întrebare ce mi-a ținut de urât toată noaptea:

— Ce caut eu aici?

Cele patru cuvinte și semnul întrebării îi lovesc pe prietenii mei ca o rafală de mitralieră.

— În ce sens? întreabă Corrado.

Nu știu cu ce cuvinte să mă adresez micului meu public fără să-l ofensez.

— În sensul că vreau să mă întorc acasă. Iertați-mă, dar nu asta e călătoria pe care vreau s-o fac. Sau, mai bine spus, pe care trebuie s-o fac.

D'Artagnan îmi surâde: e unicul care a înțeles deja.

— Soția ta nu va accepta niciodată, după toate câte ai făcut, spune el.

— O să încerc.

— Nu am înțeles despre ce vorbești, întreabă Umberto.

— Vreau să fac o călătorie cu copiii mei. Și cu Paola. Vreau să-mi petrec toate zilele ce-mi rămân cu ei. Și nu cu voi.

Poate am fost prea direct și încerc să mai netezesc din colțuri.

— Să nu mă înțelegeți greșit, voi sunteți prietenii mei de suflet, noi suntem cei patru muschetari ai reginei, dar eu cunosc totul despre voi, calități și defecte, și voi despre mine, de asemenea. Despre copiii mei însă nu știu aproape nimic, iar ei nu știu nimic despre mine. În acest moment am nevoie de ei. Iar ei nu știu, dar au nevoie de mine.

Tăcere.

— Nu pot pierde nici măcar un minut.

Mă uit în ochii lor, pe rând.

— Iertați-mă. Dacă vreți, puteți continua excursia.

Corrado ia primul cuvântul. El a fost întotdeauna cel mai rapid în luarea deciziilor.

— E un zbor spre Roma la 10:30. Pilotul e un prieten de-al meu, ne lasă să ne imbarcăm toți trei.

Umberto se uită la ceas:

— Avem zece minute să ne facem bagajul, băieți. Hai să ne mișcăm.

Cel mai dezamăgit e Andy, care nu are deloc chef să se întoarcă în Danemarca la viața lui cea ratată.

— Dar ne vom revedea? mă întreabă.

— Sigur că ne vom revedea, îi răspund, știind bine că e o minciună.

Apoi îl îmbrățișez strâns, pentru ultima oară.

Cel mai frumos lucru dintr-o călătorie e întoarcerea acasă. Deschizi ușa și simți acel miros amestecat de mobilă, cărți și persoane pe care le iubești, e o mireasmă unică. Parfumul casei tale. Uite, mi-a venit în minte un alt autor al unei singure cărți: Patrick Süskind, autorul unuia dintre cele mai frumoase romane din toate timpurile, *Parfumul*. Mi-ar plăcea ca azi să fie el cel care să-mi șoptească cele mai potrivite cuvinte când voi aborda cu Paola ideea unei călătorii cu întreaga familie.

— Ați făcut cel mai scurt interrail din istoria umanității, e fraza cu care mă întâmpină când mă găsește acasă la întoarcerea de la școală.

— Eu sunt de vină. Nu-mi mai pica bine.

— Eu ți-am spus că în starea ta plecarea era un lucru fără cap.

— Nu, nu, dimpotrivă, din acest punct de vedere mi-a făcut bine, timp de câteva zile m-am gândit la altceva.

— Și atunci?

— Și atunci vreau să fac o călătorie.

— Alta? Ești sigur că ești bine?

— O călătorie pentru noi patru. Eu, tu, Lorenzo și Eva. Plecăm cum se termină școala. O vacanță, ba nu, o aventură.

— Nu am chef de o vacanță. Și cu atât mai mult de o aventură, mi-o retează scurt Paola.

— Nu e o vacanță oarecare.

— Am înțeles ce vrei să spui, dar n-am chef. Pleacă tu cu copiii dacă îți pică bine. Mergeți o săptămână la mare sau unde vreți.

— Mă gândeam la o călătorie *on the road*.

— E într-adevăr aproape un lucru clasic ca un bolnav de cancer să facă o călătorie un *on the road*. Ascultă, tratează-te și încetează să faci lucruri inutile și dăunătoare.

— Nu e inutil. Vreau să-mi petrec ultimele zile cu copiii. Și cu tine.

— Asta și faci.

— Dar aici nu vă văd niciodată, știi bine asta. Am nevoie să stau cu ei.

— Îți repet, nu am nimic împotrivă dacă plecați o săptămână. Sau chiar două. Eu aici mă simt bine. Nu am starea de spirit necesară, v-aș strica toată excursia.

Paola, Paola, Paola. De ce ești atât de greu de înduplecat? Are dreptate Massimiliano, boala mea te-a traumatizat mai mult pe tine decât pe mine.

Aștept ca Süskind să-mi sugereze telepatic niște argumente suplimentare inteligente, dar poate că scriitorul german e în vacanță și se bucură de parfumatele drepturi de autor legate de romanul său. Renunț. Scot afară din garaj bicicleta și pornesc să dau o tură. În iPod, de data asta doar cântece melanconice. Cine știe de ce ascultăm mereu melodii ce reverberează trăirile noastre. În mod cert nu e o idee prea grozavă să ascuți James Blunt când ești pe punctul de a muri.

Fac un traseu mai lung decât cel obișnuit, mă îndrept spre litoral și străbat Via Aurelia. Pedalez, pedalez, pedalez. Cu un ritm de cicloturist. Mă încântă panorama. Respir mirosul pinilor, aerul sărat și gazele de eșapament ale mașinilor care mă depășesc cu viteza unor rachete. Mă bucur de apusul de soare de pe un promontoriu, de unde zăresc niște surferi încăpățânați care nu se lasă și încălecă valuri prea leneșe ca să-i țină la suprafață. Un surfer care se naște la Roma e ca un maestru al pizzei care se naște în Bora Bora. Un neadaptat.

La kilometrul 58 îmi epuizez energia și mă opresc la un mic restaurant deasupra mării. O casă construită chiar pe plajă, care poate găzdui cel mult treizeci de clienți. La bucătărie sunt câteva doamne mai în vârstă, mătușa și bunica tânărului ospătar. Vederea este de o frumusețe ce-ți taie respirația. Luna strălucește trufașă pe suprafața mării. Mă așez la o masă în colț și comand un mix grill și scrumbii prăjite. Sper să nu o întâlnesc pe severa doctoriță Zanella. Mă uit împrejur, ca și cum m-aș teme că sunt urmărit. La celelalte mese, perechi de îndrăgostiți și o familie romană, deosebit de numeroasă. Mă simt foarte singur. Acum, dacă mă gândesc, e prima oară în viața mea când merg neînsoțit la un restaurant. Am considerat întotdeauna că mersul la restaurant de unul singur este lucrul cel mai trist din lume. Confirm.

— Până la urmă, pleci sau nu pleci? mă întreabă Giannandrea, preferatul meu într-ale stărilor depresive. E ca și povestea cu melodiile, cu cât suferi mai mult de depresie, cu atât cauți compania tot a unor suferinzi de depresie.

Ne aflăm în Prăvălia de Taclale și Massimiliano ne pregătește prânzul, un cușcuș cu legume pe care l-am gustat deja și e demn de a fi menționat în ghidul Michelin.

— Nu vreau să plec fără Paola.

— O să vezi că se răzgândește, spune Massimiliano tăind mărunț dovleceii.

— Nu cred, din păcate.

— Și unde ai vrea să mergi? mă întreabă Giannandrea.
Bună întrebare.

— Unicul lucru sigur e că vreau să fac un fel de tur al Italiei.

— Cu bicicleta? e curios Massimiliano.

— Ieri am făcut cam o sută de kilometri cu bicicleta și sunt aproape mort. Și mergeam cu 25–30 km la oră, ca un melc pe două roți. Mă gândeam să pornim cu mașina, sunt atâtea locuri pe care le cunosc și vreau să le vizitez și

Lorenzo și Eva. Pe altele nu le-am văzut niciodată și vreau să ajung acolo prima oară cu ei. Altele sunt importante pentru povestea mea și a Paolei. Altele ni le va sugera destinul pe drum.

— Cred că e un program frumos, comentează bucătarul nostru, punând legumele pe foc să se călească. Peste zece minute e gata și cușcușul. Rezistați sau vreți o bruschetta?

Întrebare retorică. Bruschetta.

— Dar mai presus de toate, continui eu, sunt atâtea lucruri despre care vreau să le vorbesc copiilor mei și soției mele. Dorința mea cea mai mare este ca ei să-și amintească de un tată imprevizibil, amuzant, plin de viață și de idei.

— Cum de ai atâta chef de viață? mă întreabă Giannandrea cu admirație.

— Când vei fi în pragul morții, îți va veni și ție.

— Eu am încercat să mă sinucid de trei ori.

Știam, îmi vorbise despre asta Massimiliano. Vreau să ascult însă cuvintele celui în cauză.

— Dar mi se pare că într-un mod nu tocmai eficient, spun eu cu ironie.

— Prima dată a fost ghinion curat. Am legat un furtun de țeava de eșapament a mașinii mele, l-am băgat pe fereastră și m-am închis înăuntru. Am adormit aproape imediat, dar după un minut s-a terminat benzina. Indicatorul era stricat și eu nu știam.

— A doua oară?

— A doua oară am ajuns la spital pentru că înghițisem o cutie de somnifere.

— Spălătură gastrică?

— Nici măcar. Erau foarte slabe. Am dormit două zile și, când m-am trezit, mă simțeam mai bine decât înainte.

— A treia oară?

— A treia oară nu vi-o mai povestesc pentru că mă simt prea idiot.

Zâmbesc.

— Hai, deja m-ai făcut curios.

— Hai, fie. Am împins mașina în râpă, de pe stânci. Dar parapetul a rezistat, s-a deschis airbagul și am rămas acolo ca un nătâng în mașină. În schimb, mi-am rupt o mână. Asta a fost acum trei luni.

— Va exista o a patra tentativă?

— Nu cred.

— Nu cred nu înseamnă nu.

— Nu, nu va exista. Și e și meritul lui Massimiliano.

Proprietarul prăvăliei noastre preferate surâde.

— E mai ales meritul cușcușului meu. Încă cinci minute, băieți.

Massimiliano se așază în fața mea.

— Pot să-ți sugerez o tactică?

— Pentru ce anume?

— Pentru proiectul călătoriei tale.

— Spune.

— Tu pregătește-te oricum de plecare cu copiii. Mai mult chiar, povestește-le deja despre călătorie. Și o să vezi că Paola se va răzgândi. N-o să vă lase să plecați singuri.

— Nu o cunoști.

— Dar e ca și când aș cunoaște-o deja. Punem pariu că vine și ea?

— Pe o cină la restaurant?

— S-a făcut!

Batem palma, iar Giannandrea taie și consfințește pariul nostru.

Atunci când, după ce i-am venit de hac spectaculosului cușcuș, dau să plătesc pentru orele petrecute în

prăvălie, Massimiliano refuză să primească banii de la mine și zâmbește.

— Nu mai ești un client. Ești un prieten.

Intervine și Giannandrea:

— E valabil și pentru mine.

Am doi noi prieteni care s-au urcat *in extremis* în autocarul vieții mele. Pun la loc banii în portofel și surâd.

Lorenzo și Eva se uită la mine cu ochii ieșiți din orbite.

— O aventură? Începe primul meu copil.

— Exact. Trei săptămâni hai-hui prin Italia, în descoperirea unor locuri misterioase și necunoscute. Vă place ideea?

Răspunsul este un „da” entuziast al lui Lorenzo. Nici nu mă îndoiam.

Eva, în schimb, are niște lucruri de cerut.

— Pot să-l iau și pe Lupo?

— Nu, pe Lupo îl lăsăm în grija doamnei Giovanna, care tot trebuie să vină aici să ude florile și să le dea de mâncare și pisicilor și hamsterului.

— Nu pot să o iau nici pe Alice?

— Ar suferi în mașină. Hamsterilor nu le place să călătorească.

— Of! Atunci măcar să facem o zi „aici eu comand”.

Ziua „aici eu comand” e o invenție de-a Paolei de acum câțiva ani, când erau mici. Este premiul pentru ceva important, o notă mare la școală sau o perioadă de bună purtare acasă. Este vorba, așa cum ați intuit deja,

despre o zi de dominație absolută asupra părinților, în care mica regină sau micul rege poate decide programul și ce se mănâncă și pot cere, între niște limite rezonabile din punct de vedere economic, orice lucru.

— Bine, ne-am înțeles, răspund eu micii mele șantajiste. Pornim sâmbătă seară, cum terminați școala.

— Sâmbătă e spectacolul și sărbătorirea încheierii anului, îmi amintește Lorenzo.

— Ah, da, atunci plecăm duminică.

O oră mai târziu, se întoarce Paola, care nu știe încă nimic, după ce și-a petrecut după-amiaza pregătind tezele finale cu ceilalți profesori.

Copiii o întâmpină veseli și ea se prinde imediat că e într-o cursă. Prezența ei este de la sine înțeleasă. Mă ia de-o parte în bucătărie.

— Ce e povestea asta?

— Ai spus că pot pleca cu copiii, nu? Asta și fac. Pornim duminică. Trei săptămâni.

— Trei săptămâni? Ai înnebunit?

— Nu ești obligată să vii.

— Păi, nici nu vin.

— Păcat, pentru că mă gândeam să-mi închei călătoria în Elveția. Nu mai trec pe acasă. Mi se pare alegerea cea mai firească. Ultima călătorie. Cu cei pe care îi iubesc.

Fraza e mult prea violentă ca să nu producă daune. Paola urlă în șoaptă ca să nu o audă copiii. Printre cuvintele pe care le folosește mai des se numără „iresponsabil“, „nebun“ și „capcană“.

Are dreptate, poate am fost iresponsabil, dar vreau să dreg tot ce pot, probabil sunt nebun, dar ăsta nu e un defect, iar această călătorie este cu siguranță o capcană. O capcană a dragostei, în care sper să cadă Paoletta mea. În

caietul lui Zoff, e încă scris mare obiectivul meu principal al acestor o sută de zile:

Să fiu iertat de Paola.

— Nu mă mai întorc acasă, insist eu. Nu mă lăsa singur în această călătorie. Suntem o familie.

— Eram o familie. După care, tu ai distrus-o.

— Cu toții comitem erori.

— Știu. De pildă, să te căsătorești.

Nu dați importanță, sunt lucruri ce se spun la ceartă, știu că nu gândește cu adevărat acest lucru.

Paola se mai zbate alte zece minute ca un ton prins în cârlig, după care se dă bătută.

— Ce trebuie să pun în bagaj, pentru mare sau pentru munte?

— Pentru tot, iubita mea. Pentru tot.

Am ratat cina. Dar sunt fericit.

Deschid computerul și încep să fac niște căutări pentru rezervări. Faptul că nu mai caut pe Google, ca un maniac, cuvinte ca „tumoare”, „moarte” sau „tratarea cancerului” simt că mă ușurează sufletește. Când, în schimb, cauți cuvântul „hotel” sau „restaurant deasupra mării” simți o nemăsurată bucurie. Un fel de versiune modernă a stării din *Sâmbăta în sat*¹⁷. Ah, am știut eu, iar am căzut în plasă, văd că îl reevaluez acum și pe Leopardi. Nu, pe Leopardi nu, asta nu se poate. Ștergeți aceste ultime rânduri cu un marker negru, mulțumesc.

¹⁷ „Sâmbăta în sat” (*Sabato del villaggio*) este o faimoasă poezie scrisă în 1929, lectură obligatorie la școală, în care marele romantic italian Giacomo Leopardi vorbește despre iluzia bucuriei. Așa precum, în viața unui sat, momentul de adevărată bucurie și speranță nu este duminica, ziua de sărbătoare, ci sâmbăta, ziua fără griji ce o precede, tot astfel, spune poetul, nu tinerețea, ci vârsta neprihănită a copilăriei este cea mai fericită.

Lucrul cel mai distractiv când pleci într-o vacanță, v-am mai spus, este făcutul bagajelor. Dar când călătoria este și ultima, făcutul valizei devine un lucru sfâșietor. Un tricou lăsat acasă nu va mai avea niciodată posibilitatea de a-și găsi locul de onoare într-o valiză. Este eliminat din joc pentru totdeauna. Tot așa și cu încălțăminte mea, cupele mele sportive sau costumele mele de baie, de care sunt ticsite dulapurile și scrinurile. Ultima mea valiză mă obligă să mă confrunt cu inutilitatea majorității obiectelor care mi-au năpădit casa, stratificate de-a lungul anilor, ca erele geologice. Un arheolog ar depista cu ușurință în casa mea perioada sandalelor, faza sportivă, pasiunea tranzitorie pentru thrillerele ezoterice, anul în care am făcut scufundări. Maldăre de haine prăfuite, ce ar trebui să zacă într-un pod și care sunt rezumatul vizual al întregii mele vieți. Și pe care acum sunt nevoit să le triez. Cea mai mare parte a lucrurilor mele nu merg cu mine.

Mă învârt prin casă și mă uit mai ales la biblioteci. Sunt pline de cărți pe care nu le-am citit și de filme pe care nu le-am văzut. Îmi vine să cer iertare tuturor, scriitori și regizori, care au muncit ca să-mi dăruiască niște ore de

destindere, iar eu, după ce i-am amăgit cumpărând roadele muncii lor, le-am lăsat să se prăfuiască pe o etajeră. Poate acolo ar fi rămas pentru totdeauna. Sau s-ar fi bucurat de un sfert de oră de atenție în timpul unei vacanțe. Voi duce doar un roman cu mine, l-am pus deja în valiză, după atâtea răzgândiri. Marea finală s-a dat între *Pinocchio* și *Comoara din insulă* și a câștigat aceasta din urmă. Într-o zi vă voi explica de ce. Continui să privesc atent etajerele și mângâi ușor colecția mea de *Diabolik*. Mi-au trebuit mulți ani s-o fac completă, câștigând licitații costisitoare pe eBay și cotrobăind prin toate tezghelele cu cărți. Iar acum volumașele cu cotor colorat se uită trist la mine de pe rafturi, ca și cum mi-ar spune: „Nu ne părăsi“. Cunosc pe dinafară fiecare poveste, fiecare urmărire periculoasă a protagonistului în costum colant și pot să spun, fără ezitări, unde am citit fiecare număr al colecției. Poate Paola are dreptate. Sunt nebun. Un nebun entuziast într-un mod atât de bizar să pornească în ultima lui călătorie. Abia acum îmi vine în minte că lucrul cel mai complicat nu va fi să-mi iau adio de la colecția mea de *Diabolik*, ci de la toți protagoniștii vieții mele.

Nu știu dacă voi avea forța suficientă.

Mă aflu în fața Armatei Brancaleone. Este momentul de adio. I-am convocat pe toți la bordul piscinei, cu un ceas mai devreme de ora noastră obișnuită de antrenament. Lângă mine se află fidelul meu adjunct. Am încercat să pun pe hârtie două rânduri din ultimul discurs pe care o să-l țin în fața lor, dar după un minut încep să improvizez. Știu că sunt o figură importantă pentru ei, poate chiar mai importantă decât părinții lor, și vreau să le las câteva mesaje fundamentale. Încep fără ocolișuri.

— Băieți, am o tumoare la ficat. Foarte gravă, cu metastaze la plămâni. Îmi rămâne puțin de trăit. Și aceasta, din păcate, e ultima oară când ne vedem.

Nu se așteptau. Se privesc unii pe alții ca să înțeleagă dacă nu e o glumă. Dar tonul meu îi face să priceapă că nu e câtuși de puțin.

— Acum câteva luni am decis să-mi înfrunt boala cu un surâs. Nu am reușit întotdeauna, dar încerc să fiu fericit în fiecare zi ce-mi rămâne de trăit. Sunt încă într-o formă bunicică și am încercat să lupt pentru a-mi înfrânge boala. Dar ea se ascunsese înăuntrul meu, iar când i-am dat de urmă, era prea târziu ca s-o mai pot învinge. Știți, la

vârsta voastră aveam așa de multe visuri. Trebuie să vă mărturisesc că nu am înfăptuit niciunul dintre ele, dar nu am încetat niciodată să sper. Nu uitați că unica noastră bogăție constă în visurile pe care le avem din copilărie. Ele sunt benzina vieții, unica forță ce ne împinge să ne continuăm cursa când lucrurile iau o turnură proastă. Încununarea visurilor acelui copil care e în voi trebuie să fie unicul vostru scop. Să nu uitați niciodată că veți deveni adulți doar ca înfățișare, dar că omulețul acela va continua să trăiască înlăuntrul vostru. Străduiți-vă cât puteți în munca voastră, fie ea legată de polo sau de orice altceva. Trebuie să încercați să fiți cei mai buni în orice domeniu, și dacă va fi să vindeți fructe pe o tarabă. Toți vor trebui să spună: „Ce fructe minunate are cel de acolo!” Viața vă va pune în fața atâtor încercări, mult mai importante decât *play-off*-ul unui campionat, iar voi nu trebuie să faceți vreodată vreun pas înapoi. Acționați, acționați, acționați, chiar și cu riscul de a greși. Iar dacă greșiți și faceți rău cuiva, cereți scuze. A cere scuze și a recunoaște o greșeală sunt lucrurile cele mai grele dintre toate. Dacă însă cineva vă face un bine, nu uitați asta niciodată. A-ți arăta recunoștința este un lucru la fel de complicat. Iar când vi se va întâmpla să câștigați, să nu vă luați adversarii peste picior și să nu vă împăunați.

Toți se priveau amuzați: *a câștiga* e un cuvânt pe care îl cunosc prea puțin.

— Eu, cum bine știți, am doi copii, și faptul că știu că nu voi putea să urmăresc cum cresc este durerea mea cea mai mare. În câteva zile voi pleca într-o călătorie cu ei și cu soția mea. Nu mă voi întoarce. Și nu voi putea asista la meciurile voastre din *play-off*. Dar voi fi cu sufletul lângă voi, iar Giacomo îmi va povesti actele voastre de bravură.

El va rămâne aici și veți putea să vă adresați lui în legătură cu tot ce aveți nevoie. Este pregătit să vă antreneze la anul, are calitățile și firea potrivită pentru a face acest lucru.

Timidul meu adjunct nu se aștepta la această investiție și se emoționează.

— Vă cer numai un lucru important: oricum s-ar desfășura partida, luptați până la capăt. Și dacă izbutiți acest lucru, înseamnă că aceste trei meciuri le câștigați pentru mine. Ar fi un nemaipomenit dar de bun-rămas. Într-o bună zi, peste ani, când veți avea copii, sper că vă veți mai aminti de bătrânul vostru *mister* și vă veți duce copiii la piscină, transmitându-le iubirea pentru minunatul nostru sport. Ați fost echipa cea mai frumoasă pe care și-o poate dori un antrenor. Chiar și când pierdeam. Îmi pare atât de rău.

M-am prăbușit. Mi-am propus să nu plâng, dar nu am fost în stare. Îi îmbrățișez pe toți, pe fiecare în parte, pe Săpunel și pe Martino la urmă.

— Vă rog, băieți, faceți așa încât să fiu mândru de voi.

Urmează apoi momentul lui Giacomo.

— Drum bun, *mister*, îmi șoptește în timp ce mă îmbrățișează, oriunde v-ați duce. Nu o să vă uităm.

Peste un minut plec de la piscină, lăsându-mi băieții la antrenament. Sunt distrus. Încep să mă gândesc că această idee a călătoriei mă va obliga la un stres emoțional neluat în calcul. Am spus deja, e momentul cuvintelor de adio. Iar cuvintele de adio nu sunt niciodată ușoare.

Când ajung la el, în plină noapte, Oscar este singur în cofetărie, învăluit de arome crocante.

— Salut...

Se întoarce spre mine.

— Salut, Lucio...

— Ce faci aici singurel, l-ai dat afară pe srilankez?

— Nu, e noaptea lui liberă. De regulă vine Martina să mă ajute, dar în seara asta e la fiică-sa. E o femeie nemai-pomenită, să știi.

Îl privesc cu cât meșteșug, adunat în mai bine de treizeci de ani, umple cu cremă gogoșelele de chou à la crème.

— Ai chef să-mi dai o mână de ajutor?

— Dar eu nu prea știu...

— Dar înveți! mi-o retează scurt.

Orele ce urmează le petrec printre făină și creme. Mă distrează.

În zori, punem la prăjit vreo douăzeci de gogoși găurite. Le scoatem afară și așteptăm să se răcească puțin ca să le putem acoperi de zahăr.

Rămânem așezați în tăcere un minut. După care, Oscar pune o întrebare ce le conține pe toate celelalte.

— Așadar?

Acel „așadar“ valorează cât mii de discursuri. Implică simțământul lui patern față de mine și durerea lui pentru ceea ce se întâmplă. Nu răspund. Nu e nevoie. După câteva minute savurăm gogoșile. Este pentru prima oară când mănâncă și el o gogoasă alături de mine. Calde, gogoșile astea cu gaură sunt cel mai bun lucru din univers. Aproape că le iert că m-au ucis.

Am organizat o cină specială pentru cei trei muschetași. Pentru ultima oară împreună, înainte de abandonul lui Porthos. E ca atunci când un chitarist părăsește o trupă rock, momentul cel mai încărcat de melancolie pentru toți fanii. Din fericire, noi nu avem fani.

Umberto și Corrado. Două nume care pentru mine înseamnă un milion de lucruri. Aș putea scrie o enciclopedie despre ei, dar și ei despre mine. Noroc că nu s-au supărat pe mine pentru că am produs atât de penibilul naufragiu al călătoriei noastre. Dar au înțeles că sunt într-un moment de maximă rătăcire.

Ajungând în fața restaurantului pe care îl alesesem, pregătiți pentru o seară de conversații triste și emoționante, prietenii mei au o surpriză. Îi aștept în fața intrării, dar localul e închis. Este ziua lor de odihnă, și eu știam asta foarte bine. Îi întâmpin cu un singur cuvânt fără echivoc:

— Golănie.

Nu se așteptau, dar acceptă bucuroși provocarea. Ne urcăm toți în mașina mea și o tulim spre termele lui Caracalla. În seara asta, pun în scenă a o mie versiune a

nepieritoarei *Tosca*. Am cumpărat trei locuri împrăștiate. Ne bucurăm de începutul spectacolului cuminței, dar la mijlocul primului act, în timp ce Cavaradossi scoate toate acele triluri, înconjurat de o scenografie cam spartană, care vrea să evoce biserica Sant-Andrea della Valle, Corrado, din rândul trei, se ridică în picioare și strigă cu putere:

— Vouă vi se pare că ăsta se poate numi tenor?

În jurul lui se dezlănțuie o întreagă hărmălaie.

— Gura! Șșșșt! Stai jos!

Sabotarea reprezentațiilor teatrale este una dintre piesele de rezistență ale repertoriului nostru de tâmpenii. Corrado insistă.

— E o insultă la adresa artei lui Puccini această versiune! Iartă-i, Giacomo!

În timp ce pe scenă bietul Cavaradossi încearcă să rămână concentrat și-și continuă trilurile, intru eu în acțiune.

— Să vă fie rușine și stați jos, dacă nu, v-arăt eu!

— Ce îmi arătați? E cumva o amenințare?

Mă apropii de el sărind cu elan peste un rând. Când facem pe cretinii nu există nicio opreliște în calea noastră. Sunt călare peste el cu o agilitate felină, care nu mă mai caracterizează.

— Da, e o amenințare. Încetați imediat.

— Că dacă nu, ce?

În acest moment și Cavaradossi se blochează și orchestra se întrerupe. Noi am devenit protagoniștii spectacolului. Misiune îndeplinită.

E momentul propice ca să se zboare prima scatoalcă. Începe o chelfăneală foarte bine jucată, fără să ne lovim, doar cu câteva îmbrâncituri, dar efectul este uluitor. Toți

se înghesuie să ne despartă, în timp ce noi continuăm să zbierăm unul la altul. Haosul e total.

— Nesimțitule!

— Nesimțit ești tu! O să te reclam!

Cuvântul „a reclama” este semnalul pentru intrarea în scenă a lui Umberto, care își croiește drum prin mulțimea care ne înconjoară. Arată cu iuțeală o legitimație de la clubul lui de tenis.

— Poliția, vă rog, să ne păstrăm calmul!

— Foarte bine, spun eu, aș vrea să-l reclam pe domnu' pentru agresiune.

— Nu, eu sunt cel care face plângere, am mii de martori, replică în schimb Corrado.

Cea de-a doua parte a farsei prevede o dezbatere generală despre cine a fost primul care l-a pălmuit pe celălalt. Apoi, Corrado își pierde răbdarea, îl îmbrânțește pe polițist și este arestat. Ieșirea noastră din scenă se întâmplă, de regulă, cu un Corrado în cătușe și cu mine care îi urmez ca să fac plângerea. Doar că, de data asta, iscusita noastră reprezentație se bucură de ceva ce nu era gândit în scenariu, un episod neplăcut, dar și ușor previzibil: în sală se află și un polițist adevărat. Care abia așteaptă să intervină. Ne demască în treizeci de secunde, ne pune cătușe la toți trei, iar seara se încheie admirabil la comisarariat. Mai devreme sau mai târziu, trebuia să se întâmple și asta. Ne iau amprente și ne pun mii de întrebări. Nu știu la ce fel de infracțiune să ne încadreze, adevărul e că se distrează povestindu-și unul altuia cele întâmplate. Unicul care teoretic e în bucluc este Umberto care s-a dat drept ofițer de poliție. După câteva ore, un comisar în vârstă, care ar vrea deja să fie la pensie, decide să închidă, în ce ne privește, nu un ochi, ci pe amândoi și să ne dea

drumul. Ironia sortii: golănia noastră cea mai plină de aventuri a fost și ultima.

Nu vorbim despre nimic până în clipa în care ne luăm rămas-bun. Îmbrățișarea noastră finală, toți trei împreună, face mai mult decât o mie de cuvinte.

Toți pentru unul. Acel unul sunt eu.

Peter Pan se îndreaptă spre mijlocul scenei și urlă:

— Căpitane Hook! Unde ești?

În jurul lui, într-un luminiș din Insula care nu există, sunt strânși toți Copiii Rătăciți, Clopoțica și Wendy cu frățiorii ei.

Pe neașteptate, își face apariția cumplitul Căpitan, împreună cu nedespărțitul său prieten Mr Smee și alți câțiva pirați.

— Iată-mă! Aicea sunt! tună el. S-a sfârșit cu voi! Pe toți am să vă arunc ca hrană crocodililor!

— Nu cred așa ceva! răspunde neînfricatul Peter Pan.

Începe o bătalie-balet, în care cu toții își încrucișează spadele în ritmul muzicii. Este punctul de atracție al serbării școlare a lui Lorenzo. Micuțul actor se ascunde în spatele mustăților uriașe ale Căpitanului Hook și de o oră (și nu spun asta pentru că îi sunt tată) îi tot confiscă scena lui Peter Pan, interpretat de un copil mult prea antipatic pentru a îmbrăca haina eroului din Insula care nu există. Lângă mine sunt Eva și Paola. Râdem și aplaudăm, pierduți printre o sută de alți părinți și copii. Îmi plac la nebunie spectacolele școlare, dar eu n-am avut șansa să trăiesc

vreunul ca prim actor. Cum v-am spus, eram durduliu, așa că rolul meu firesc era acela al prietenului simpatic al protagonistului. Odată am trăit umilința maximă la o serbare de Crăciun: m-au pus să interpretez rolul bouului.

Spectacolul se termină în ropote de aplauze. Așa, ca fapt divers, Căpitanul Hook a primit de două ori mai multe aplauze decât Peter Pan. O iau de mână pe Eva, o iau de braț pe Paola și îl așteptăm pe micul nostru Lawrence Olivier la ieșire. Pe când așteptăm, îmi dau seama că cineva a spart geamul mașinii noastre și a furat GPS-ul, lăsat imprudent la vedere. Deja sunt sclavul glăsciorului care spune „virați la dreapta” sau „inversați sensul în formă de U”. Fără el sunt pierdut. Părăsit de călăuza mea, un fel de Vergilius portabil, mă simt un străin în propriul meu oraș. Răsfățat cu indicațiile venite prin satelit, m-am dezvățat să știu pe de rost itinerarele și sensurile unice. Nu mai știu nici măcar cum se consultă ghidul tipărit Tuttocittà. Și totuși, vă jur că a fost o vreme când mă plimbam cu mașina prin Roma foarte sigur pe mine, nu aveam telefon mobil, nu îmi descărcam mailurile în absolut orice loc al lumii, îmi umpleam buzunarele cu audiocasete, ca să-mi ascult cântăreții preferați și, n-o să credeți, mă întorceam din vacanță cu puține fotografii, și alea cu o focalizare proastă. Iau hotărârea să nu mai cumpăr un alt GPS pentru vacanță, întrucât mă voi uita pe hărțile rutiere. Probabil voi fi singurul din Italia care călătorește astfel. Am spus aventură și aventură va fi. Când își face apariția, Lorenzo este sărbătorit de învățătoare și de alte mămici ca un erou al zilei. Mă liniștesc doar când zice că nu are nicio intenție să se facă actor.

După-amiază mă duc să înlocuiesc geamul spart al glorioasei mele mașini break, o spăl și fac plinul. O alint

puțin, gândindu-mă la lunga călătorie pe care o va face. Portbagajul ei încăpător, marele inamic al parcărilor din oraș, îmi este acum un aliat prețios. Avem cam douăzeci de bagaje, valize și genți la un loc. Suntem pregătiți pentru orice ar putea apărea.

În timp ce așez ultimele sacoșe lângă poartă, pentru o clipă mi se face teamă. Teama aceea ce te năpădește când ai ajuns în acel punct al neîntoarcerii. La capătul urcușului pe montagne russe. Google. Punct de neîntoarcere: stadiu final, ireversibil, al unui proces sau al unei călătorii.

Mai sunt douăzeci și două de zile și mă aflu în punctul de neîntoarcere.

Să ridice mâna cine știe cine e Edmond Haraucourt.

Dacă nu îl cunoașteți, trebuie să știți că e un scriitor francez și că despre primul vers al celei mai cunoscute poezii ale sale am crezut cu toții că e un proverb: „A pleca înseamnă a muri puțin”.

Nu a fost niciodată așa de adevărat ca în cazul meu. Chiar și restul poeziei este minunat. În traducere ar suna cam așa:

*A pleca înseamnă a muri puțin
Înseamnă a muri față de ce iubim,
Lăsând un pic din noi înșine
În fiecare clipă, în fiecare loc.
E-o sfâșiere subțire și definitivă,
Precum ultimul vers dintr-un poem.
Plecăm cumva ca-ntr-un joc,
Înainte de călătoria de pe urmă,
Și în fiecare adio semănăm
Puțin din sufletul nostru.*

Astăzi plecăm. Așa cum am planificat, l-am lăsat pe Lupo, câinele nostru lup, la doamna Giovanna, care are o

mică grădină și care și-a luat angajamentul să hrănească și hamsterul și pisicile. Lupo se uită la mine cum încarc bagajele în mașină și are un aer abătut, ca și cum ar fi înțeles că nu mă mai întorc. În fond, eu eram pentru el sclavul preferat.

Copiii sunt fremătători, pentru ei începe o minunată și neașteptată vacanță.

— Dar putem să știm unde mergem anume? mă întreabă Eva.

— Etapele sunt secrete, îi răspund, ca în „Descoperă comoara”.

Se instalează pe bancheta din spate, în timp ce Paola aduce restul calabalăcului și îl înghesuie în portbagajul mașinii, deja umplut până la refuz. Era timpul și de o vacanță, chiar dacă eu nu sunt în stare să mă gândesc la aceste trei săptămâni *on the road* care ne așteaptă ca la o vacanță. Prefer să folosesc cuvântul „călătorie”. În fond, sinonimul cel mai poetic și delicat pentru „moarte” este chiar „călătoria de pe urmă”.

Suntem gata de pornire. E cinci după-amiaza, am așteptat ca soarele să alunece puțin spre orizont, pentru a evita dogoarea lunii iunie. Dau drumul la motorul care tușește ca și cum ar suferi de astm, în loc să ragă ca un leu. După care, în fine, plecăm. Clădirea în care e casa mea, îndepărtându-se în oglinda retrovizoare, e ultima imagine pe care o am cu viața mea cea care a fost. Într-un film, al cărui titlu nu mi-l amintesc, protagonistul spunea că viața nu e altceva decât o colecție de ultime dăți. Foarte adevărat.

Ultima dată când îl saluți pe omul de serviciu de la școala ta.

Ultima dată când stai de vorbă cu tatăl tău.

Ultima dată când vezi Colosseumul.

Ultima dată când mănânci o smochină abia culeasă din pom.

Ultima dată când te înțeapă un țânțar.

Ultima dată când faci o baie în mare.

Ultima dată când o săruți pe femeia pe care o iubești.

Înșiruirea este nesfârșită, fiecare dintre noi a și trăit mii de ultime dăți fără să știe. În majoritatea cazurilor, de altfel, nici nu-ți imaginezi că le trăiești pentru ultima dată. De fapt, tot farmecul jocului este chiar acest lucru. Să nu știi. Dacă însă, ca în cazul meu, știi foarte bine care sunt ultimele dăți, regulile se schimbă pe neașteptate. Totul capătă o greutate și o importanță diferită. Chiar și gestul de a bea un suc se încarcă de o notă poetică și melancolică.

Plecând din Roma, las în urma mea o cantitate uriașă de ultime dăți. Atât de multe, că încetez să le mai cataloghez. După multe zile petrecute cu regretul trecutului și imaginându-mi un viitor care nu va mai fi, e momentul să mă gândesc la ziua de azi.

Am la mine caietul lui Zoff pe care l-am umplut cu mii de notițe pentru această călătorie. Am făcut o listă de lucruri despre care aș vrea să le vorbesc lui Lorenzo și Evei. Și mai am și o femeie de recucerit în douăzeci de zile. Nu mai pot să pierd nici măcar un minut.

O iau pe autostradă și mă îndrept hotărât către sud. În linii mari, există un program al călătoriei, dar marja de improvizație este ridicată. Freamăt ca un copil care pleacă pentru prima oară fără părinți.

Pun un CD cu emisiuni TV și pasagerii mei de până în zece ani se dezlănțuie cântând. Paola privește peisajul, încă nu e relaxată. Eu apăs accelerația și nu dau importanță unui cuțit în abdomen mai puternic decât de obicei.

Sunt convins că hotelul de pe autostradă, puțin mai jos de Salerno, unde am dormit, un hotel de trei stele, care nu e nici de jumătate de stea, este construit lângă locul de întrunire mondială a țăntarilor. Ne-am petrecut seara sub asediul maleficelor insecte, și la restaurant, și în cameră. Am luat o cameră matrimonială cu un supliment de două paturi și în zece minute arăta ca o tabără din cauza bagajelor și a războiului împotriva țăntarilor care, așa cum se știe, presupune și aruncatul cu diverse obiecte contondente.

Destinația noastră e Craco, un loc cu totul deosebit, ce se află în Lucania. Un sat fantomă.

Există un singur lucru care e valabil în egală măsură pentru Lorenzo și pentru Eva: frica de fantome. Pot să înfrunte deschis oricâți zombi, căpcăuni, vrăjitoare sau vampiri, dar se prăbușesc când e vorba de fantome. Orice cameră întunecată, orice perdea ce flutură, orice ușă care se trânteste pe neașteptate ascunde pentru ei prezența unui spirit malefic reîntors pe Pământ ca să ne facă rău.

Tocmai pentru a-și învinge această teamă, am hotărât să-i aduc aici, în această mică așezare care e nelocuită de

prin anii '60. Sătucul pare suspendat în timp și a fost de multe ori folosit ca platou de filmare. Intrăm pe strada principală pustie. E foarte cald și nu e umbră niciunde. Paola poartă o rochiță cu flori și aș vrea s-o îmbrățișez, dar e la doi pași în spatele meu. Mi se pare o atitudine cu putere de simbol. Uneori cred că ea e doar o spectatoare a acestei călătorii și că refuză să joace un rol activ. Deocamdată mă mulțumesc și cu asta. E deja mare lucru că ne găsim aici, cu toții împreună. În timp ce ne plimbăm, încep să povestesc legenda sătucului.

— A fost întemeiat de coloniștii greci în veacul al VIII-lea î.Ch. și a fost locuit până la jumătatea secolului trecut. De când au plecat ultimii localnici, a rămas părăsit timp de câțiva ani. Au mai rămas doar țânțarii, vântul și câte un lătrat în depărtare.

— De ce ai zis timp de câțiva ani? S-au întors după aceea să locuiască din nou aici? Lorenzo a fost atent.

— Într-un fel, da. Mulți și-au dat seama că satul era părăsit și că erau atât de multe case goale și s-au mutat să locuiască aici.

— Cine-s ăia mulți? este întrebarea legitimă a Evei.

— Multe fantome.

Odraslele mele rămân încremenite.

— Vrei să spui că sătucul ăsta e locuit de fantome? întreabă uluit Lorenzo.

— De toate fantomele Italiei, ca să fiu mai exact.

— Ai înnebunit? exclamă Eva.

În spatele meu o simt pe Paola cum zâmbește în tăcere.

— Pornind de la ideea că fantomele nu se arată niciodată ziua și că acum e ora unsprezece și jumătate dimineața, voiam să vă explic că, de vreme ce au venit toate să locuiască aici, putem să stăm liniștiți în tot restul Italiei.

— Toate-toate? întrebă micuța.

— Toate-toate. Au profitat de faptul că satul era părăsit și acum pot să stea liniștite singure.

— Și ele ce fac aici dacă nu au pe cine să sperie? întrebă Lorenzo.

— Să știi că fantele nu se distrează deloc când sperie lumea. Dimpotrivă, intervine Paola, întărind spusele mele. Fantomelor le place să fie lăsate să-și vadă de treabă și să nu facă nimic. Au făcut deja multe lucruri și acum se odihnesc.

Intrăm în piața centrală a satului. Cei doi copii se uită împrejur, cu neîncredere.

— Ești sigur că ziua nu sunt pe aici? zice Lorenzo.

— Foarte sigur.

Timp de o oră ne plimbăm pe ulicioarele abandonate ale satului. Nu mult după aceea, copiii vorbesc despre fante cu voioșie, întrebându-se cam câte intră într-o casă normală și dacă au un reper fix ca să se facă văzute, cum ar fi, de pildă, apusul pentru vampiri. Când plecăm din sat, luând-o la vale pe străduța ce ne duce la locul în care parcasem, cei doi, deja „normalizați”, își iau de-a dreptul rămas-bun de la fante.

— Ciao, pe curând!

— Miao!

Sper ca toate temerile lor să rămână definitiv printre aceste ulicioare. Ne oprim să mâncăm ceva într-un frumos han, aflat chiar în fața satului cu fante. Când ridic privirea din farfurie, după ce am înfulecat antreuri – felul întâi – felul doi – garnitură – desert – cafea – tărie pentru digestie, zăresc sute de siluete străvezii îngrămădindu-se la ieșirea din sat, făcându-mi cu mâna, ca pasagerii unui transatlantic pregătiți să pornească spre necunoscut. Clipesc de câteva ori și nu mai sunt acolo. Poate că am mâncat prea mult.

Salento. Soare. Umbrelă de soare și șezlonguri închiriate. Castele de nisip. Râsete. Sărătura mării. Sote de midii.

Așa îmi planificasem cea de-a doua zi a noastră.

Când colo, grație talentului meu de netăgăduit de a mă orienta după hărțile rutiere, ne-am pierdut în zona depărtată de coastă a Pugliei, în timp ce căutam o mânăstire unde se vând brânzeturi cu tot felul de ierburi aromatice. Și azi, după cincisprezece ani de când n-am mai trecut pe acolo, îmi amintesc aroma lor specială. Rezultatul: nu mâncăm brânzeturi și nu mergem la mare. Mașina noastră se opintește pe un drum forestier și, brusc, se oprește cu un zgomot surd și definitiv.

— S-a stricat sistemul de transmisie. Aceasta este constatarea mecanicului care ne vine în ajutor după autopsia automobilului meu break.

— Puteți să-l reparați? întreb eu plin de speranță.

— Sigur.

— Oh, ce bine!

— Trebuie să comand piesa în service. În cincisprezece zile e ca nouă.

— Cincisprezece zile? Dar noi suntem în plină călătorie. Nu putem aștepta cincisprezece zile.

— Ce să vă zic? Închiriați-vă o mașină adevărată. Aceasta, cu tot respectul, e o rablă.

Mă doare în suflet să aud că i se spune „rablă” mașinii mele. Dar are dreptate: este o rablă.

Îl rog să mă însoțească la Taranto, închiriez un break mult mai dotat și mă întorc să-mi recuperez familia abandonată în pustiu. Dăm de un grațios hotel cu o priveliște minunată, de data asta ales după o atentă cercetare, pentru a evita surprizele. Îi trimit pe copii la culcare devreme. Am un plan măreț pentru ziua de mâine.

— Ce adică? mă întreabă Paola.

— Aș vrea să închiriez o barcă pneumatică și să pornim la pescuit.

— Eu nu pot să-mi petrec o zi întreagă în barca pneumatică. Mă apucă răul de mare după primele zece minute.

Nu insist. Știu că e adevărat și nu e o simplă scuză.

— Dacă vrei, nu mergem.

— Nu, du-te liniștit. E călătoria ta. Eu vă aștept aici. Citesc o carte pe plajă. De atâta vreme n-am mai făcut asta!

„E călătoria ta” e o exprimare cam nefericită. Ce mult, aș vrea să se transforme iute în „călătoria noastră”. Adorm și visez că mă găsesc pe vasul căpitanului Ahab, ajutându-l să captureze balena albă Moby Dick.

Marea pasiune a bunicului meu Michele era pescuitul. În fiecare august, închidea cămăruța lui de portar și mergeam la mare. Adesea, dimineața mă trezea înainte de a se crăpa de ziuă și mă ducea în exotica Ostia Lido, luându-mă în bărcuța lui în larg ca să prindă calmari; aceștia, fiind niște ființe romantice, aleg de regulă momentul răsăritului și apusului de soare ca să se apropie de țărm. Uneori pescuiam și câte un pui de ton sau câte o pălămidă pe care apoi bunica Alfonsina ni le gătea la cină, cu obișnuita ei iscusință gastronomică. Bunicul era un adevărat as al pescuitului cu lanseta și până și eu mă descurcam binișor.

Am închiriat toate sculele necesare unui pescar încercat, două undițe înzestrate complet cu toate tipurile de fir și de momeală, un unguent cu protecție solară maximă și o barcă gonflabilă cu motor de zece cai putere. Paola vine să ne conducă pe ponton. Cred că îi va face bine o zi singură. Cu toate problemele legate de școală, de copii și de un soț bolnav și care a înșelat-o, a fost și pentru ea o perioadă foarte intensă.

— Mamă, să nu mănânci prea mult la prânz, că diseară o să facem un uriaș grătar de pește, spune semeț Lorenzo.

Iar eu șarjez.

— O să ne întoarcem cu atâta pește, că o să trebuiască să-l vindem la restaurantul hotelului.

Sunt sigur pe mine, nu m-am întors niciodată după o zi de pescuit cu mâinile goale.

Marea Ionică e ca o tipesie. Ne îndepărtăm o milă în larg și începem să pescuim. Copiii sunt entuziasmați. Ascultă ce le spun și mă bombardează cu mii de întrebări.

— Ce facem dacă mușcă un rechin?

— Cu o momeală de aceste dimensiuni, n-o să muște cu siguranță. E mult prea mică. Rechinii sunt aproape orbi, nu o văd.

— Și dacă mușcă o orcă?

— Sunt foarte rare în Mediterană. Eu în locul tău aş sta liniștit. Aici, zona toată e plină de toni.

— Dar dacă mușcă un delfin, eu îi dau drumul, conchide Eva.

După două ore, nu a mușcat decât un barbun rătăcit care s-a nimerit pe acolo. Dar nu cedăm, dublăm numărul momelilor și schimbăm zona. Vedem semnalizatorul de suprafață al unui scufundător și ne ținem la o distanță de siguranță. Când îl văd ieșind la suprafață, lângă bărcuța lui, îi urlu, întrebându-l:

— E pește în zona asta?

— Doamne, dar cât pește! Sunt bancuri întregi de toni aici, dedesubt. Un adevărat spectacol.

M-am liniștit. N-o să ne întoarcem cu mâinile goale, e doar o chestiune de răbdare, virtutea principală a unui bun pescar.

Micii mei asistenți se angajează cu și mai mult avânt. Suntem o echipă foarte însuflețită. Orele trec iute, iar soarele coboară spre asfințit.

Rezultatul zilei de pescuit?

Ne-am distrat și am pescuit barbunul mai sus-citat, trei biete caracatițe și o sticlă de plastic. Am mai și pierdut o undiță care i-a alunecat din mână lui Lorenzo. Pe scurt, un total fiasco.

— Și acum, cum ne prezentăm noi în fața mamei? întreabă Lorenzo.

— Nu intrați în panică. Există un loc incredibil în care vom reuși cu siguranță să punem mâna pe pește. Un loc vrăjit.

— Și unde e? Cum se cheamă? întreabă Eva.

— E în sat și se numește pescărie.

— Dar asta înseamnă să trișăm! ripostează micuța mea cea înțeleaptă.

— Așa-i, îi răspund fără ezitare.

Pe Lorenzo îl amuză ideea de a o păcăli pe mama, Eva în schimb e perplexă: simțul justiției la ea e încă foarte bine dezvoltat. Poate prea bine.

Cumpărăm niște pește amestecat și niște calamari uriași. Un coș plin. Apărem în fața Paolei triumfători pe înserate. Îi arătăm mândri rodul zilei și ne privește uluită.

— Incredibil! Câți pești!

— Tata e nemaipomenit! exclamă Lorenzo.

— Iar marea aicea e plină de pești, adaugă Eva.

— Și tata i-a prins pe toți? întreabă Paola.

— Nu, peștele ăsta cel mai mare l-am prins eu, iar calamarul, Lorenzo, minte Eva cu o precizie și cu o indiferență excepționale. Doi mincinoși patentati. Sunt mândru de ei. Mai ales de fiica mea, care azi a învățat să pescuiască și să mintă. Un rezultat deloc rău.

Ducem prada în bucătăria hotelului, iar copiii, victorioși, se mai joacă puțin pe plajă. Rămân singur cu Paola care mă țintuiește cu o singură frază.

- Nu știam că știucile trăiesc în mare.
— Care știuci?
— Peștele ăla mai mare pe care l-ați prins e o știucă, se recunoaște după botul de rață.
— Ah, da? E o știucă?
— Da. Și știucile trăiesc doar în apă dulce.
— S-o fi pierdut... Uneori, știucile își pierd simțul orientării. Asta se știe, spun eu, făcând eforturi uriașe, de parcă aș fi încercat să mă cațăr pe o oglindă.
— Da, sigur...

Privirea Paolei ascunde un surâs. Sau măcar umbra unui surâs.

- Cât ați dat pe ei?

Mă predau.

- Puțin. Tocmai închideau. A mea a fost ideea. Copiii n-au nimic de-a face cu asta.

Acum îmi surâde evident, ca și când aș fi un năzdrăvan prins cu degetul în borcanul cu dulceață.

- Nu era nicio știucă. De unde să găsească vreo știucă prin părțile astea?

Mi-a întins o cursă, iar eu am căzut în ea. Fără să mai aștepte vreo replică de-a mea, se duce pe plajă la copii, își scoate rochia de plajă și îi cheamă la o ultimă baie, la asfințit.

Astăzi nu mai pot să merg și eu cu ei. Ziua pe mare în barcă m-a solicitat mult. Mă așez într-un șezlong și mă uit la mica și acvatica mea familie cum se aleargă prin apă mică, stropindu-se. N-aș vrea să fiu niciunde altundeva pe lume.

Noapte. Camera hotelului nostru e cufundată în întuneric. Ferestrele sunt deschise. Paola doarme. Eu nu. Respir rar. Durerea din stomac nu-mi dă pace. Tușesc puternic, nu mă pot opri, aproape că horcăi. Mă ridic, merg la baie. Nu reușesc să stopez tusea asta blestemată. Corpul tot se gârbovește la fiecare acces. Îmi vine să vomit. Și reușesc, și pe jos, și în closet, și pe tricou. Apoi, cu spinarea sprijinită de perete, mă prăbușesc, epuizat, distrus, învins. Nu pot să o duc prea mult așa.

Paola apare la baie. Am trezit-o.

— Cum e?

— Rău, foarte rău.

Soția mea trage apa, ia niște hârtie igienică, șterge pe jos și se apropie de mine.

— Fii atentă, că răsuflarea mea te poate ucide pe loc.

— Mai ai chef de glume, deci totul e bine. Și-mi adresează o jumătate de surâs, poate ceva mai mult de o jumătate.

Începe să curețe urmele vărsăturii de pe față și de pe buze. Apoi îmi scoate maioul plin de pete. Dă drumul la apă în bideul de alături, înmoaie un burete și-mi spală ușor gâtul și pieptul.

O las să facă asta. Ador când are grijă de mine. Sper să fie din dragoste, și nu din acel straniu instinct de infirmieră la Crucea Roșie, care este înăscut atâtor femei. Se așază pe pământ și mă ia în brațe. Mă abandonez brațelor ei.

— Parcă am fi Pietà de Michelangelo, zice Paola, încercând să reducă dramatismul momentului.

Râd. Și mă reapucă tusea.

După câteva minute, îmi aranjează patul răsfrângându-mi marginea păturii, așa cum făceam și noi copiilor noștri până nu demult.

— Trebuie să ne întoarcem acasă, îmi spune, în loc de așteptatul sărut de noapte bună.

— E doar o criză trecătoare. Adevărul e că mă simt mult mai bine de când suntem la mare. Respir cu mai multă ușurință.

— Am văzut, de fapt am auzit. Hai, Lucio, te rog, hai să terminăm cu farsa asta a călătoriei, a fost o idee tare proastă. Ți-o spun verde în față: tu ai nevoie de îngrijiri, mai ales acum, când tumoarea se pregătește să intre în faza ei cea mai violentă.

— Iubito, te rog, sunt ultimele zile ale mele. Vreau să le trăiesc până la capăt. Mai avem încă atâtea etape ale drumului de parcurs.

— Eu mă întorc cu copiii.

— Nu poți. Nu puteți să mă lăsați acum. Dacă plecați înapoi, eu nu vin cu voi. Mai sunt doar puține zile. Hai!

Tăcere, consimțire. S-a predat. Nu o să-i pară rău.

Am pregătit niște CD-uri cu compilațiile melodiilor mele preferate. Nu vreau ca în această călătorie să ascult la întâmplare muzica transmisă de o stație radiofonică. Ador cuvântul „compilație“, îmi evocă pe loc primele iubiri din liceu și verile la mare. Generația mea a fost ultima care își făcea propria compilație pe audio, după care descoperea că, o singură dată dacă era uitată pe bordul mașinii, caseta se demagnetiza.

Sunt anarhice compilațiile mele, bazate pe niciun alt criteriu decât pe gustul personal. Astăzi e rândul următorilor:

Romeo and Juliet Dire Straits

Through the Barricades Spandau Ballet

Meraviglioso Domenico Modugno

Yesterday The Beatles

Rain and Tears Aphrodite's Child

Un giorno credi Edoardo Bennato

Can't Smile Without You Barry Manilow

In My Room Beach Boys

Father and Son Cat Stevens

Goodbye My Lover James Blunt

Pe măsură ce le ascult, îmi dau seama că sunt toate niște hituri cam melancolice. Scot CD-ul și intru pe frecvența unui radio din Puglia care se ocupă cu farse la telefon. Ne îndreptăm spre Molise, un fel de Liechtenstein al Italiei, o regiune extrem de frumoasă, dar neglijată de ghidurile turistice. Nu are monumente renumite și nici nu a dat lumii personaje celebre, cu excepția bunicilor lui Robert De Niro. Prima oară am fost pe aici într-o tabără de cercetași prin munții Parcului Natural Matese. Și m-am îndrăgostit de aceste locuri. Nu sunt cu nimic mai prejos față de regiunile mult mai cunoscute cu care se învecinează. Vă dau numai niște date simple, ca să vă fac să înțelegeți cum de se trăiește mai bine prin părțile acestea: aici sunt în medie 71 de locuitori pe kilometru pătrat, în Lazio sunt 330, în Lombardia 412 și în Campania 429. Aici e spațiu, o valoare cu care nu mai suntem obișnuiți.

Hotelul pe care l-am ales e în gestiune de familie și are în total cinci camere, dintre care numai una dă spre plajă. O cedez cu plăcere copiilor. Eu și Paola ne instalăm în „apartamentul Gardenia” cu vedere spre drumul nu foarte aglomerat ce merge de-a lungul coastei. Proprietarii sunt o pereche de vreo șaptezeci de ani, Sabino și Alba, ajutați de cei trei fii ai lor și de câțiva nepoți. Sabino ne povestește că a moștenit totul de la tatăl său și că a reușit să-și convingă urmașii să locuiască și să trăiască împreună. E un privilegiat, într-o eră ca asta, în care rudele și sentimentele se risipesc în cele patru vânturi.

— Dacă doriți, în seara asta în sat e concurs de dans, îmi zice Sabino, cu aerul unuia care țiți oferă un bilet pentru finala campionatului mondial de fotbal.

— Ce fel de dans? cer eu informații.

— Toate dansurile. Un concurs de mare calitate. În juriu o să fie și primarul și unu' pe care nu mai știu cum îl cheamă, dar a dansat cu Carla Fracci.

— Și înscrierile cum se fac?

Paola mă întrerupe:

— Nu cred că dansul ar fi...

Nu o las să termine și repet:

— Cum te poți înscrie?

— Direct în piață. E acolo cumnatul meu care înregistrează numele și-ți dă numărul de concurs. Trei euro și o bere inclusă în preț. Dacă doamna nu vrea să danseze, se poate plimba pe la tarabe, azi e ziua sfântului patron al localității. Nici soția mea nu dansează, acum trei luni a alunecat de pe o stâncă și și-a rupt femurul. Mai face încă fizioterapie.

— Mulțumim, dar nu cred că o să mergem, i-o reteză scurt nevastă-mea care azi e de o acreală evidentă. Călătoria a fost lungă, soțului meu îi place o muzică oribilă, iar copiii sunt obosiți.

— Oricum, să știți că începe la 21:30, mai spune Sabino, cu un surâs care trădează faptul că trece cam rar pe la dentist.

Peste două ore sunt cu Lorenzo și Eva la festivitate ca să ne înscriem toți patru. Am învins în mod democratic cu 3 la 1, iar Paola a fost obligată să vină cu noi. De altfel, și bucătăria hotelului e închisă, căci întreaga familie voioasă care o are în gestiune se află printre concurenți, cu excepția Albei care, acum, că mă uit atent, într-adevăr șchioapătă ușor. Sabino e foarte încântat că am venit.

— Cum sunt deci perechile?

Înscrierea se face pe perechi.

— Eu cred că voi dansa cu soția mea, iar copiii mei împreună.

— Nu, eu nu dansez, intervine Paola, am venit, dar nu dansez. De fapt, nici Lorenzo nu pare prea interesat.

Micul meu moștenitor se învâрте deja în jurul unei măsuțe de biliard, la care se încing întreceri între băieții din sat.

Mă adresez Evei:

— Dansăm noi doi?

— Dar eu nu știu să dansez, tati.

Adevărul este că printre multele lucruri pe care știe să le facă micuța mea cea înțeleaptă nu se numără și dansul. Dar i-ar prinde foarte bine un accent de nebunie și de pierdere a controlului ce sunt intrinseci dansului.

— Las' că te învăț eu, mă hazardez, ca și cum aș fi Nureev, și nu ursul Baloo.

Suntem singura pereche în care se înregistrează o diferență de șaizeci de centimetri între cei doi dansatori. Nu trecem neobservați. Îmi dau seama că, aici în sat, concursul este luat foarte în serios. La sfârșitul fiecărui dans, juriul pune note, în urma unui scurt și tainic conclav.

La început, Eva se mișcă după capul ei. Improvizăm un timid twist. La doi pași de noi, Sabino apare în pereche cu fiica lui, dar pare mai degrabă static și stângaci în mișcări. Oricum, nu avem nicio posibilitate de a câștiga, acest lucru mi-e imediat foarte clar. Mă uit împrejur, sunt și niște perechi ce par ieșite din filmul *Dirty Dancing*.

Când vine rândul mazurcii, sunt deja jenant de nădușit. Paola se învâрте printre tarabe și ne aruncă doar când și când câte o privire. Lorenzo ne ignoră fără probleme, absorbit deja într-o întrecere care pe care la biliard.

După zece minute, Eva și cu mine părăsim piațeta. În sens metaforic, vreau să spun. Cunoașteți acea stare de transă în care intrați, de exemplu, în timpul lecturii unei cărți? Tocmai citiți ultimul roman de Ken Follett pe malul mării, când deodată simțiți cum plonjați în paginile lui și vă aflați cu adevărat în Anglia Evului Mediu, până când ceva vă readuce brusc la realitate. Despre acest tip de transă vorbesc. După alte zece minute, eu și fetița mea dansăm singuri, ne aflăm pe piscul unui munte, în jurul nostru, numai zăpadă și tăcere. Dansăm dezlănțuiți, fără să simțim oboseala și aproape fără să respirăm. O stare de euforie, pe care n-am mai simțit-o de mult și pe care cred că fiica mea nu a cunoscut-o deloc până acum. N-am văzut-o niciodată așa de fericită ca în timpul rock'n'roll-ului, când o fac să alunece printre brațele mele, amintindu-mi eu mișcările de pe la vechile ceaiuri din timpul liceului. E ușoară și acesta e un mare avantaj. Continuăm să dansăm, fără să ne mai pese de lumea ce ne înconjoară. Suntem doar noi doi. Eu și micuța și impetuoasa mea prințesă.

Înainte de colapsul meu cardiocirculator, mă salvează o voce la megafon:

— Stop dans! Peste cinci minute urmează premiera.

Mă prăbușesc pe o bancă lângă partenera mea.

— Am fost buni, tati?

— Foarte buni.

— Crezi că o să câștigăm?

— Nu cred, nu prea îi scot ei câștigători pe străini, spun eu prudent, bănuind eu că ne vom situa pe un loc nu tocmai excepțional.

Vin către noi și Paola și Lorenzo. Descopăr că ne-au ținut pumnii la ultimele dansuri. Soția mea ne întinde

două felii de pepene răcoritor. O iubesc și pentru acest lucru.

Cu fața cufundată în miezul cel roșu al pepenelui ascultăm cum juriul proclamă perechea învingătoare. Cel ce vorbește este chiar primarul, primit cu o suită de aplauze și fluierături vesele.

— Cu 128 puncte câștigă perechea formată din Sabino și Gabriella Antinori.

Au câștigat Sabino și fiica lui. Și întrucât soțul doamnei este unul dintre organizatori, bănuiala de blat în stil italian este cât se poate de legitimă. Cei doi sărbătoresc de parcă ar fi câștigat Oscarul.

— Iată și tabela cu clasamentul general, conchide președintele juriului.

Eva aleargă iute să se uite. Nu am putere să merg și eu cu ea. Se întoarce după treizeci de secunde cu urechile pleoștite.

— Suntem ultimii, îmi comunică.

— Au făcut precis niște matrapazlâcuri, comentez eu. Data viitoare, ne antrenăm și va merge mult mai bine. Mai vrei o felie de pepene?

Îmi răspunde bucuroasă că da, uitând pe loc de rezultatul nostru atât de prost din concurs. O iau de mână și alergăm către taraba cu fructe, sub ochii îngrijați ai Paolei.

— Dar acum trage-ți sufletul.

Nu o aud și mai comand două felii uriașe de pepene. Sunt un tătic foarte satisfăcut. Azi, Eva a învățat să se lase purtată de val și să piardă. Două lucruri care îi vor prinde bine în viață. Încerc să descifrez în trăsăturile ei cum va arăta ca femeie. O femeie foarte frumoasă, care va suci mințile tuturor bărbaților care vor avea șansa să o

întâlnească. Păcat că nu o voi vedea îmbrăcată în rochie de mireasă. Și că nu o voi duce la altar. Era o datorie care îmi revenea.

O lacrimă îmi curge pe obraz.

— Plângi, tati?

— Nu, o liniștesc eu, e doar sudoare.

Apoi îi întind felia uriașă de pepene. Și îi zâmbesc.

Înainte de a porni din Roma, strânsesem câteva informații de pe internet. Un text foarte îmbietor descria un loc cu nume misterios: *Satul Neosapiens*.

E vorba despre un parc de distracții *sui generis*, gândit ca o așezare preistorică autentică, unde poți experimenta pe propria-ți piele tehnicile de supraviețuire adaptate acelor vremuri și poți fi pus la încercare în activități precum trasul cu arcul, construirea adăposturilor, aruncarea suliței și parcurgerea fazelor supraviețuirii.

Mi s-a părut perfect pentru o etapă a călătoriei noastre. Să poți gusta pentru o zi viața unor cu totul alte vremuri, când nu existau nici chibrituri, nici electricitate, nici supermarketuri, este oricum o experiență formativă. Nu am reușit niciodată să o conving pe Paola cea mereu îngrijorată să îi trimit pe Lorenzo și pe Eva în tabere de cercetași, iar acesta este un prilej bun pentru un curs complet despre viața sub cerul liber. Adevărul e că nici copiii mei nu au fost niciodată prea entuziasmați de ideea de a-și petrece weekendurile în pădure și lucrul acesta m-a mâhnit întotdeauna. Eu consider că anii petrecuți în taberele de cercetași au fost cei mai distractivi din viața

mea și în același timp și cei mai educativi; e combinația dintre două lucruri care nu se potrivesc aproape niciodată.

Cum sosim, ne întâmpină cu cordialitate un animator care ne prezintă regulile: pe parcursul întregii zile se interzice folosirea telefoanelor mobile și a aparaturilor electronice de orice fel, precum și fumatul. Ne roagă să facem un efort să gândim și să ne comportăm ca niște oameni primitivi.

— Sunt și dinozauri pe aici? întreabă Lorenzo plin de speranță.

— Nu, nu sunt, răspunde animatorul. Aș adăuga: din fericire! Chiar și cu armele de acum, nu am avea nicio șansă de supraviețuire unui atac al unui Velociraptor sau al unui Tyrannosaurus rex.

— Când spuneți „primitivi”, la ce stadiu al evoluției vă referiți anume? Întrebarea, evident, este a Evei.

— În ce sens? răspunde uluit animatorul.

— Adică, avem deja un limbaj comun? Știm să scriem? Am inventat deja roata?

Băiatul mă privește perplex. Citesc în ochii lui că se întreabă dacă fiică-mea nu este cumva un profesor de antropologie pitic travestit în fetiță cu codițe. După care produce un răspuns articulat.

— Deci... aveți un limbaj comun, nu știți să scrieți, folosiți focul, dar nu cunoașteți roata.

— Mulțumesc, răspunde Eva cuviincios.

Ați încercat vreodată să aprindeți focul cu două pietre și câteva crenguțe dedesubt? Faceți acest lucru, vă rog. E o activitate antistres minunată. După o oră de „cremene lovită de cremene” renunțăm. În jurul nostru, celelalte familii care participă la ziua de viață primitivă au reușit

aproape toate. Lorenzo scoate niște chibrituri și propune să trișăm. Nu accept așa ceva și continui să lovesc pietrele în speranța de a provoca mult așteptata scânteie. Paola mă privește cu aceeași înduioșare amestecată cu compasiune cu care ne uităm la un hamster alergând în roata sa. După un sfert de oră, aprind în cele din urmă o crenguță, dar nu sunt în stare să fac să se răspândească flacăra prin toată grămada de surcele. Propun să ne scoatem pârleala la activitatea următoare: trasul cu arcul. Și pe aceasta vă invit să o faceți măcar o dată în viață. A slobozi o săgeată este o acțiune violentă și instinctivă, codificată în ADN-ul nostru. Un gest pe care îl facem în chip natural, ca și cum l-am face zilnic. Cea mai bună dintre toți e Paola, parcă ar fi Robin Hood. Țintește în serie perfect cu siguranța unei campioane olimpice, câștigătoare a mai multor medalii. Mă uit la ea ca și cum aş vedea-o pentru prima oară. Pare o războinică sioux; poate că într-o altă viață chiar a fost. Lorenzo și Eva se străduiesc și ei cu arcurile lor în miniatură și se distrează cum nu de multe ori i-am văzut vreodată.

În schimb, la aruncarea suliței nu strălucim deloc. Această specializare are o componentă tehnică și de forță care nu poate fi substituită de norocul chior. Lâncile aruncate de noi se înfig inofensive în pământ, la câțiva pași de picioarele noastre. În orele următoare vedem un spectacol cu șoimi de vânătoare, îi învăț pe copii să citească o hartă, modelăm două oale din teracotă și proiectăm un adăpost pentru noapte, pe care nu mai apucăm să-l punem în practică, deoarece se apropie ora de închidere a parcului. Plecăm cu oalele de lut într-o sacoșă și cu alte amintiri, printre care și două bucăți de cremene. Astăzi, pentru prima oară de când am plecat, am văzut-o pe Paola implicându-se și ea. Poate totuși începe dezghețul.

Așa cum știți deja, *Pinocchio* este a doua carte preferată a mea. Autorul este cel mai mare autor al unei unice cărți, Carlo Lorenzini, zis Collodi. Povestea păpușii de lemn a măturat tot restul abundenței sale producții literare.

Scenariul TV al lui Luigi Comencini este cel care a contribuit cu siguranță la declanșarea pasiunii mele pentru acest personaj. Cred că majoritatea celor de vârsta mea, dacă ar trebui să povestească istoria lui Pinocchio, ar pleca de la cea din film, care e diferită față de cea din carte. Să ne amintim că Pinocchio devine copil în primul episod, în timp ce în carte abia pe ultima pagină. Chiar și acum, dacă mă gândesc la Geppetto, îl văd pe Nino Manfredi, dacă mă gândesc la Cotoi și la Vulpoi, îi văd pe Franco și pe Ciccio, pentru mine Zâna Albastră nu poate fi decât Gina Lollobrigida, iar Pinocchio nu poate avea decât chipul atât de toscan și de impertinent al lui Andrea Balestri.

Iată de ce o etapă fundamentală a călătoriei noastre este Parcul lui Pinocchio din Toscana. Nu e un parc tematic, supertehnologizat cu montagne russe și filme în 3D, și tocmai acesta este farmecul său. E un spațiu al

secolului al XIX-lea, în care chiar că se respiră aerul celei mai cunoscute povești din lume. Restaurantul se numește *La Racul Roșu* și e plin de sculpturi și opere de artă ce ilustrează momente și personaje din poveste.

Mă simt acasă: știu totul despre Pinocchio.

— Știți, copii, că de fapt Pinocchio nu e o păpușă de tip *burattino*, ci o marionetă? Păpușile sunt acelea în care îți vâri mâna ca să le faci să se miște, în timp ce marionetele sunt cele care au fire și sunt manevrate de sus, exact ca Pinocchio. Greșeala apare chiar din textul lui Collodi, care de-a lungul întregii povești îl numește *burattino*.

— Deci Collodi era un măgar neștiutor? e întrebarea neobrăzată a Evei.

— Nu, însă induce cititorii în eroare. De pildă, monstrului care îl înghite pe Pinocchio îi spune rechin, pentru ca mai apoi să îl descrie ca pe o balenă. Și adevărul e că în *Pinocchio* de Walt Disney e prezentat ca o balenă.

— Mie nu-mi place Pinocchio, mie îmi place Peter Pan, spune Lorenzo, care încă trăiește emoția spectacolului de sfârșit de an.

— Nu sunt prea deosebiți între ei, argumentez eu, amândoi sunt niște copii care nu vor să crească. Erau și prieteni.

— Dar dacă sunt personaje inventate, cum de sunt prieteni? întreabă micuța mea.

— Nu știe nimeni, dar s-au întâlnit în Țara Distracțiilor.

— Nu există Țara Distracțiilor! exclamă Lorenzo.

— Cum să nu existe! Am fost și eu acolo. Și acolo l-am cunoscut pe Romeo.

— Și cine e Romeo?

Și Paola începe să fie prinsă de povestea mea încâlcită.

O constantă a acestei călătorii este faptul că o văd mereu retrasă.

— Romeo e prietenul lui Pinocchio pe care cu toții îl cunoaștem sub porecla de Fitul.

— Tu l-ai cunoscut pe Fitul? Întreabă Eva, uimită.

— Mai mult chiar, eram prieteni.

— Pinocchio e o scriere de la sfârșitul secolului al XIX-lea, tu câți ani ai, tată?

Lorenzo încearcă să distrugă orice poezie printr-o întrebare.

— L-am cunoscut prin anii '70, eu eram copil, iar el avea aproape o sută de ani.

— Erai prieten cu un bătrân?

Eva e înmărmurită.

— Sigur! Într-o prietenie nu contează vârsta.

— Erai prieten cu un măgar de o sută de ani? insistă Lorenzo.

Ah, da, uitasem că în poveste Fitul se prefăce într-un măgăruș.

— Era un măgar, într-adevăr, dar după câțiva ani l-au iertat și s-a făcut copil la loc. Eu l-am cunoscut cu mulți ani după aceea. Ajunsesem în Țara Distracțiilor, rătăcindu-mă cu bicicleta.

— Și unde e Țara Distracțiilor?

Lorenzo începe să cedeze.

— Nimeni nu știe. Acolo nimerești numai întâmplător. Am recunoscut imediat intrarea frumos luminată, ca aceea de la parcul de distracții. Înăuntru erau mii de copii și un singur domn în vârstă, Fitul.

— Și de ce mai stătea acolo?

Eva a devenit curioasă.

— Pentru că afară nu mai avea prieteni. Pinocchio se mutase cine știe unde, iar el a găsit de lucru ca paznic în Țara Distracțiilor.

— Și cum de v-ați împrietenit? întreabă micuța.
— E o istorie lungă.
— V-o povestesc eu, intervine pe neașteptate Paola.
— O știi? spun în cor copiii noștri.
— Sigur că o știu. Eram și eu acolo. Dar pe vremea aceea nu-l știam pe tata. Eram și eu în trecere în Țara Distracțiilor.

Sunt mut de uimire. Poveștile-ștafetă sunt specialitatea casei. Eu și Paola am povestit din acestea cu zecile copiilor noștri ca să adoarmă, dar astăzi era cu totul neașteptat. Aproape un miracol.

Paola își continuă vorba.

— Eram în vacanță cu părinții mei, la țară. Aveam cam zece ani și mă jucam cu un zmeu. Tot alergând după el, mă trezesc că m-am rătăcit prin pădure. Soarele era la asfințit.

Eu înhaț ștafeta și continui.

— Chiar atunci am ajuns și eu în Țara Distracțiilor, iar Fitul nu mi-a permis să intru, pentru că numele meu nu se regăsea printre cele ale invitaților. Eram nepoftit. I-am spus că m-am rătăcit în timp ce făceam ture cu bicicleta, dar nu m-a crezut.

— În aceeași clipă ajung și eu și mă prefac că tati e fratele meu. Și că sunt foarte îngrijorată pentru el, deoarece este cam într-o ureche.

— La început, Fitul e cam sceptic, dar apoi ne dă crezare, începem să-i fim simpatici și ne invită la masă. O cină nemaipomenită pe bază de ciocolată, vată de zahăr și bomboane, toate niște bunătăți fără de seamăn, făcute de un cofetar grozav care lucra acolo.

— După masa de seară ne duce într-un tur al Țării Distracțiilor cu caleașca trasă de șoricea, cumpărată la

mâna a doua de Zâna Albastră. Peste tot erau călușei, cinematografe, teatre, distracții câte și mai câte. Și mii de copii ca noi. Un adevărat paradis.

— Ne jucăm până în zori, în timp ce Fitol a adormit pe capra caleștii. A doua zi, ne mărturisește că, pentru binele nostru, ar fi bine s-o ștergem de acolo cât mai repede. A doua zi în Țara Distracțiilor este fatală.

— Pentru că te transformi în măgăruș? întreabă Lorenzo.

— Sigur, răspunde Paola, nu e o simplă poveste cum credeam. Și, ca să ne convingă, ne arată grajdurile în care sunt închiși toți copiii transformați în măgari.

— În ziua aceea plecăm de acolo împreună și ne întoarcem acasă. Toți erau foarte îngrijorați. În următoarele luni, m-am dus adesea să-l văd pe Fitol și am petrecut împreună multe seri frumoase cu râsete și glume.

— Eu, din păcate, nu m-am mai întors pentru că bunicul vostru nu prea voia. După mine, era invidios pe cofetarul de acolo, că era mai bun decât el.

— După câțiva ani, Fitol a împlinit o sută de ani și s-a pensionat. Iar eu am crescut și n-am mai fost în stare să găsesc drumul spre Țara Distracțiilor.

— Păcat, comentează Eva.

— Așa-i, zic eu. Din fericire însă, după mulți ani am regăsit-o pe mama.

Caut ochii Paolei și îi întâlnesc doar pentru o clipă. Povestea-ștafetă a distrat-o și pe ea. Dar nu și pe copiii mei, ușor dezamăgiți de o poveste care nu are printre personaje măcar un zmeu, un căpcăun sau un cavaler misterios.

Lorenzo este cel care pune parafa pe verdictul nemilos.

— Dacă povestea asta e adevărată, atunci e foarte tristă. Dacă ați inventat-o acum, nu e chiar o culme, puteți și mai mult.

Paola și cu mine în fine ne privim. Ne pufnește râsul. Mă lansez într-o îmbrățișare, dar ea o evită și se prinde că sunt foarte atent la ea.

— Hai cu toții să păpăm la hanul *La Racul Roșu*. Nu vă e foame?

Micul cor de „ba daaaaa” nu lasă loc îndoielilor. Mergem cu toții să mâncăm. Mă uit cum Paola e căpetenia micii trupe de înfometați. Mă simt ca un atacant care a marcat un gol. Dar meciul sentimentelor e încă în desfășurare.

Argentario. Un cuvânt lucitor care pentru mine și Paola are o semnificație magică: aici, în urmă cu zece ani, l-am zămislit pe Lorenzo. Am rezervat același mic hotel de atunci, care între timp și-a schimbat administratorul, dar a rămas tot foarte romantic. Se află pe promontoriul dintre Porto Ercole și Porto Santo Stefano, într-o zonă mai puțin accesibilă turiștilor. Mi-l amintesc ca pe un mic paradis; cine știe de ce nu ne-am mai întors aici.

— Tu știi, Lorenzo, că mama și tata te-au conceput aici?

— Da' eu sunt din Roma!

— Te-ai născut la Roma, dar ai fost conceput aici.

Intervine Eva:

— Ce înseamnă „conceput“?

Hopa, acuș e acuș; e dialogul cel mai periculos pentru părinții de pe orice meridian.

— Înseamnă că aici tata și mama și-au dat multe sărutări și au hotărât să aibă un copil. Mai precis pe Lorenzo.

— Sărutările nu sunt suficiente pentru a face un copil, precizează Lorenzo, trebuie să faci dragoste.

Perfect. Suntem deja cu un pas înainte.

— Exact, am făcut dragoste și după nouă luni s-a născut Lorenzo. Eram chiar în hotelul ăsta.

— Da' tata era deja grăsun? Întreabă Eva.

Paola, până în acel moment puțin iritată, nu-și poate masca zâmbetul.

— Da, era deja, să spunem, mai voinic.

— Am ajuns, întrerup eu, intrând pe ușa hotelului.

În timp ce descărcăm bagajele, le comunic copiilor inițiativa mea.

— În seara asta, tata și mama iau masa singuri. Am găsit o persoană care să vă țină de urât.

Paola intervine imediat, ca să pareze lovitura.

— Nu intenționez deloc să-mi las copiii pe mâna unei fete necunoscute.

Savurez momentul, gândit cu multe zile înainte.

— Adevărul e, încep eu să spun, că nu e chiar o fată și mai ales nu este necunoscută.

Îi arăt o persoană în spatele ei. Paola se întoarce și o vede, în pragul hotelului, pe Martina care îi face cu mâna. În spatele lui Miss Marple e Oscar, care poartă ochelari de soare și zâmbește. Par mai tineri cu zece ani.

— Ți se par potriviți ca babysitteri? Întreb eu, surâzând.

Copiii aleargă în întâmpinarea bunicilor, chiuind de fericire.

— Astăzi e zi de odihnă la cofetărie, îi explic, și atunci l-am rugat pe tatăl tău să facă o excursie la Argentario cu Martina. Trebuie să adaug că nu a trebuit să-l rog prea insistent.

Paola se dă bătută. Am reușit un gol la vinclu.

Spre seară, îi lăsăm pe Lorenzo și Eva în grija celor doi babysitteri mai ninși de ani și o duc pe Paola la cină în

micul restaurant al hotelului, o oază de romantism, aflată fix deasupra mării. Comandăm un antreu din pește crud.

— De ce m-ai adus aici? mă întreabă ea, în timp ce așteptăm mâncarea.

— Pentru că voiam să-i arăt lui Lorenzo locul în care a fost zămislit.

— Repet întrebarea. De ce m-ai adus aici?

Merg drept la Țanc.

— Pentru că e un loc important pentru noi și nu știi cât de mult aș vrea să fac pace cu tine. Iertare, iertare, iertare, iertare, de mii de ori iertare.

— Știi ceva, Lucio?

Când îmi spune „Lucio” și nu „iubitule” e mereu un semn prost.

— Dacă m-aș fi măritat cu unul de soiul lui Corrado, mi-aș fi asumat că mă înșală, nu o dată, ci de mii de ori. Să spunem că prăbușirea ar fi fost mai puțin violentă. Dar în ce te privește, în ce ne privește, aș fi băgat mâna în foc.

— Am greșit, ce să mai fac?

— Nu mă hărțui, dă-mi timp.

— Nu mai am timp.

Își dă seama că a zis, fără să se gândească, o propoziție tare neinspirată. Stă câteva secunde tăcută, apoi reîncepe.

— Eu aș vrea să șterg totul. Nu știi ce mult vreau asta. Aș vrea să te îmbrățișez și să-ți spun că te iubesc. Dar nu sunt în stare. Știu că nu poți înțelege, dar așa e. Azi așa e.

Un platou mare cu crustacee sosește în fața noastră, parcă pentru a alunga tensiunea. În timp ce gustăm raci de mare și creveți, Paola continuă:

— Îți aduci aminte, acum un an, când m-am dus la un alt ortoped, din cauza durerii persistente de coloană?

— Da, zic eu, surprins de această bruscă deraiere a dialogului.

— Nu era un bătrân profesionist, așa cum ți-am spus. Avea patruzeci și cinci de ani, un chip și un trup admirabile, și un comportament de mare canalie. Îmi plăcea la nebunie.

Sunt cu totul ținut pe scaun.

— Într-o zi, la sfârșitul unei consultații, m-a sărutat.

— Și tu?

— Eu am rămas surprinsă, apoi l-am sărutat și eu și...

— Și?

— Și am șters-o de acolo. Am schimbat doctorul ortoped fără să-ți mai spun.

— Și a fost doar un sărut?

— Doar un sărut. Eu am rezistat. Eu.

Acel pronume repetat face să se lase cortina peste conversația noastră. Tot restul mesei mâncăm în tăcere, ca doi soți bătrâni și plictisiți.

Când intrăm din nou în hol, îi găsim pe babysitteri angajați într-un joc de-a v-ați ascunselea în care sunt antrenati, în afară de copiii noștri, și copiii proprietarilor hotelului.

— E totul în ordine? mă întreabă Oscar, citindu-mi pe față înfrângerea.

— Totul în ordine, trag eu o minciună, fără a reuși să fiu credibil.

După care ne luăm rămas-bun de la el și de la Martina, mulțumindu-le pentru vizita-fulger. Vor dormi în același hotel cu noi, dar dimineață vor pleca în zori, înainte de trezirea noastră.

— Numai să nu vă faceți un obicei cu serviciile astea la domiciliu, bodogăne Oscar.

— Drum bun mai departe, copii, ne urează Martina.

Lorenzo observă că îmbrățișarea mea cu bunicul e mai lungă decât de obicei.

— Dar, tati, să știi că ne revedem cu el la Roma, peste două săptămâni!

Mă desprind din brațele lui, ca prins în flagrant delict. Când cei doi bătrâni se îndreaptă la braț către scări, o bucată din mine pleacă odată cu ei.

Iată momentul pe care-l așteptam în vacanța asta: ziua exclusivă a bărbaților. Lorenzo și cu mine.

Le lăsăm la hotel pe Paola și pe Eva; prima și-a făcut rezervare pentru centrul de wellness, iar cea mică s-a înscris la concursul de minivolei. Iar noi, cu rucsacurile în spinare, ne îndreptăm către promontoriul din Argentario. Suntem îmbrăcați în tricouri și bermude, avem cu noi apă, fructe, creme de soare și prosoape. Suntem doi excursioniști desăvârșiți.

— La o oră de mers pe jos de aici, îi spun eu lui Lorenzo, e o cărare ce coboară spre mare, pe care nimeni nu o știe.

— Și tu cum de o știi?

— M-a dus acolo străbunicul tău când aveam vârsta ta.

— Și el cum de o știa?

— Când era în armată la marină, a debarcat într-o zi prin părțile astea și a explorat coasta.

Îi arăt golfulețul spre care ne îndreptăm pe Google Maps de pe iPhone. Pare convins.

— Apa e mică? mă întreabă.

Apa adâncă e dușmanul lui numărul unu.

Îl liniștesc.

— Da, e o mică plajă cu stânci, dar se atinge fundul apei.

Pare destins. Mergem în pas voinicesc sub un soare pârjolitor. O luăm pe cărarea de pe marginea stâncilor abrupte. Un traseu pentru capre negre.

— Te rog mult, ai grijă unde pui piciorul și sprijină-te cu mâna de stâncă.

Cărarea începe să coboare, șerpuind ușor. Pământul umed de deasupra e periculos. Se alunecă. Înaintăm încet, ca să nu riscăm. Din când în când tușesc, dar încerc să disimulez oboseala. Mă simt obosit, apoape golit.

Memoria mea fotografică se declanșează și, pe neașteptate, îmi amintesc totul. Suntem într-un schimb de roluri, eu sunt Lorenzo, iar bunicul este în locul meu. Îmi amintesc și că eram pe punctul de a aluneca de câteva ori. Lorenzo e mai ager, sau poate încălțămintea lui e mai performantă decât tenișii pe care îi aveam eu acum treizeci de ani.

— Pot să te întreb ceva, tati?

— Da, sigur.

— Cine e amicul ăsta Fritz, de care uneori vorbești cu mama? E un prieten de-al tău pe care nu-l cunosc?

— Da, nu-l cunoști. Nu e o persoană prea agreabilă și sper să nu-l întâlnești niciodată.

— Și atunci de ce îi spui „amic“?

— E un mod ironic de a vorbi. Ca atunci când Eva spune despre tine că ești primul din clasă.

— Adică, un luat la mișto?

— Nu chiar. Ironia e mai subtilă. Ca să spui ceva, folosești un cuvânt cu înțeles opus. De exemplu, când săptămâna trecută ai spart geamul unui tablou cu mingea, eu ce ți-am spus?

— Mi-ai spus: „Bravo, felicitări“.

— Exact așa. Eram ironic.

Lorenzo surâde. A înțeles.

Îi surâd și eu. Păcat că nu am petrecut mai multe zile exclusive ale bărbaților. Mare păcat.

Marea e deja aproape. Am ajuns. Îmi amintesc că mai e o singură bucată de străbătut printre copaci, după care își va face apariția minunatul golfuleț.

Un mic semnal ne dă de știre că se întâmplă ceva: răsună de la distanță vocile suprapuse ale celor de la Trio Medusa care, pe frecvența Radio DeeJay, îi invită pe italieni să pornească prudent la drum și să evite traficul din primul Black Friday al acestei veri toride. După care transmit un evergreen: genericul muzical din *Atlas Ufo Robot*.

Pe fundalul muzical al primei strofe din neuitatul hit pentru copii „Se transformă într-o rachetă cu circuitele a mii de supape”, ne trezim în fața golfulețului paradiziac. Fost paradiziac. Acum e invadat de o hoardă de turiști deșertați aici de două ambarcațiuni mari ce așteaptă în radă, cam la treizeci de metri de țărm. Umbrele, chiote, miros de ulei de plajă, rachete și mingi, bikini, găleți de apă în cap, sandviciuri cu mozzarella și roșii. Cincizeci de metri de plajă stâncoasă aglomerată ca un hipermarket în ziua lichidărilor de stoc.

Lorenzo se uită la mine și exclamă:

— E splendidă această plajă necontaminată, bravo, tata!

Conceptul de ironie îi e cât se poate de clar de acum. Mă pufnește râsul.

Găsim un coțișor printre stânci, în care să ne lăsăm prosoapele și rucsacurile.

— Dar nu ni le fură? întreabă Lorenzo.

— Suntem cu ochii pe ele... Hai să facem o baie.

Îmi scot tricoul și îi spun să mă urmeze. El ezită. După care vine și el.

Eu alerg în apă și mă arunc. Lorenzo face doar câțiva pași și rămâne ancorat acolo unde apa îi ajunge până la mijloc. Contactul cu nisipul de sub picioare are un efect liniștitor pentru el, e ca plăpumioara lui Linus.

Mă duc la el.

— Vrei să faci pluta? Te țin eu.

Acceptă și se lasă ridicat la suprafața apei. O mână sub cap, cealaltă sub șolduri.

— Respiră adânc. Corpul uman e ca o bucată de lemn. Plutește. Nu poate merge la fund.

— Nici dacă înghiți douăzeci de litri de apă?

— Ce legătură are? Dacă înghiți, sigur că te duci la fund. Dar tu, când te scufunzi, ții gura închisă și așa nu înghiți nimic.

Lorenzo se destinde. Închide ochii și se lasă legănat de valuri. Îl țin, făcând foarte puțin efort, grație principiului lui Arhimede. Apoi, încetul cu încetul îl împing în sus tot mai puțin. Și îl las liber. Nu-și dă seama. Stau lângă el să-l ocrotesc. Linia lui de plutire e perfectă, până când deschide ochii și vede că nu-l țin. Dă din mâini disperat și încearcă să atingă fundul apei, dar curentul ne-a purtat câțiva metri mai în larg și nu mai ajunge cu picioarele jos.

— Tati, mă înec!

— Stai liniștit... nu te îneci, sunt la doi metri de el și asta îl liniștește. Încearcă să miști picioarele ca și când ai fi pe bicicletă.

El face exact ce-i spun. Dar mișcarea dezordonată a mâinilor nu-i asigură un echilibru bun.

— Gata, tată! Ajută-mă!

— Cu cât ești mai relaxat, cu atât reușești să te ții la suprafață. Hai, picioarele ca pe bicicletă, iar cu brațele împinge suprafața apei, ca și cum ai încerca să-ți faci un loc de trecere prin apă.

Bicicletă, brațe... Deja e mai bine.

— Acum, hai la mal! Nu mai pot.

— Ba poți! Hai, dedesubt ca bicicleta, deasupra miști brațele amândouă, ca o broscuță.

În cele din urmă, capătă un ritm bun. Se relaxează. Plutește.

— Vezi că poți?

Zâmbește, uluit că a reușit.

Picioare, brațe, picioare, brațe.

Lorenzo a învățat să înoate. Pentru diferitele stiluri de înot, o să fie timp.

Mă duc la el și îl strâng cu putere. Se lasă obosit în brațele mele. Îl duc câțiva metri mai încolo unde poate atinge fundul apei.

— Ai fost nemaipomenit! exclam.

— Ești ironic? mă întreabă, trăgându-și sufletul.

— Nu, vorbesc serios.

Ne întindem la soare ca să ne uscăm. Apoi mâncăm sandviciurile pe care ni le-au pregătit la hotel. Rămânem acolo până când cele două bărci mari pleacă din nou, iar soarele aproape că se sprijină de linia orizontului. Mica plajă e plină de tot felul de deșeuri, pângărită de invazia turiștilor. Ne apucăm să o curățăm. Facem două grămezi mari de gunoi, sperând ca unul dintre cei doi marinari de pe ambarcațiunile de mâine să se simtă responsabil și să le ia de acolo.

Când ne întoarcem la doamnele noastre, soarele s-a culcat deja. Suntem frânți de oboseală și nu mai avem nici măcar forța de a mânca de seară.

- Cum a fost? mă întreabă Paola când rămânem singuri.
- Ar fi trebuit să petrec mai mult timp cu el.
- Știu, e durerosul răspuns al soției mele.
Știu.

Străbatem Autostrada Aurelia cu viteză moderată, cu ferestrele deschise. Mă simt Bruno Cortona, alias Vittorio Gassman, în capodopera lui Dino Risi, *Depășirea*, arhetipul tuturor filmelor *on the road* ce au urmat. Conduc, încercând să ignor durerea din coaste care mă lasă fără aer. Paola, lângă mine, a ațipit, în timp ce mașina a lăsat în urmă Toscana și-și face triumfal intrarea în Liguria. Și Eva doarme, cu capul pe Lorenzo, care însă e atent la drum și la indicatoarele stradale.

— Mergi încet, tata, că e poliția pe aici.

— Mulțumesc.

Chiar atunci trece o mașină din sens opus care ne face semn cu farurile.

— Ce voia ăla?

— Să ne anunțe că e o patrulă a poliției rutiere plasată pe aici. Situația clasică. Încetinești pentru că vezi mașina lor cu dispozitivul de înregistrare a vitezei din trafic, după care accelerezi din nou. Și astfel patrula te oprește și-ți dă amendă.

— Și cum de te-a anunțat? Îl cunoști?

— E o tradiție italiană. Toți uniți împotriva polițiștilor și carabinierilor.

— De ce?

— Bună întrebare. Pentru că suntem italieni. Și pentru că avem cu toții ceva de ascuns. Încălcarea legii este unicul lucru ce ne unește cu adevărat.

— Și tu o încalci, tati?

Ca de obicei, m-am băgat într-un teritoriu minat. Chiar dacă nu e foarte educativ, iau decizia să spun adevărul, în timp ce cu adevărat trecem pe lângă un punct de control, care ne ignoră.

— Din când în când. Dar încerc să nu fac acest lucru.

— Și ce infracțiuni faci?

— Infracțiuni e un cuvânt cam greu. Să spunem contravenții. Există atâtea moduri de a ocoli legea. Și azi-dimineață, proprietarul m-a întrebat dacă vreau factură și i-am spus că nu, iar el ne-a făcut o reducere.

— Dar reducerea e un lucru bun.

— Da, dar în felul ăsta proprietarul hotelului evită să plătească impozitul, iar eu sunt complicele lui.

— Nu mi se pare o infracțiune gravă.

— Asta e problema întregii Italii, Lorenzo. Infracțiunile care nu par grave. Nimeni nu și-ar omorî vecinul pentru că dă prea tare televizorul, dar poate că vecinul nu a plătit abonamentul la televizor, sau poate se uită la un film descărcat de pe internet. Tu câte filme downloadezi?

— Foarte multe. Da' doar desene animate. De ce? E o infracțiune?

— Și încă foarte gravă. Se numește furt. E ca și când ai fura dintr-un supermarket.

— La supermarket, dacă fur, sună toate la ieșire. Acasă însă nu mă vede nimeni.

— Răspuns corect. Iată de ce toți descarcă de pe internet și puțini fură din magazine. Pentru că nimeni nu îi vede. Știi după ce se cunoaște un om dacă e cinstit sau dacă e un delincvent? Se cunoaște după cum se comportă când nimeni nu-l vede. Să nu uiți asta.

Sunt mândru de neplanificata mea lecție de educație civică. Văd abia acum că Paola s-a trezit și a ascultat totul. Abia aștepta să intervină.

— De exemplu tata, când nu-l vede nimeni, se duce la frigider și dă iama în parmezan.

— S-o fi întâmpnat o dată... mă apăr eu.

— Și când erați mici, vă fura și din borcanele cu păpică pentru bebeluși.

— Erau bune...

— Și biscuiții voștri ce mergeau cu laptele din biberon.

— Excepționali. Chiar dacă, tehnic vorbind, nu era chiar furt, pentru că eu îi cumpărasem.

— Dar erau pentru mine, precizează Lorenzo.

— Gustam din ei ca să văd dacă sunt buni, pentru că sunt un tată protector.

— Gustai din ei pentru că ești pofticios și mâncău, zice nevastă-mea.

— Cum mâncău? Luam cel mult unu sau doi.

— Unu sau doi? Aveai o cutie secretă ascunsă printre ciorapii curați.

— Ți-ai dat tu seama de asta?

— Păi cine crezi că îți spăla șosetele? Sfântul Duh?

Aș vrea ca acest dialog să continue la nesfârșit. Printre lucrurile cele mai frumoase ale vieții se numără și ciorovăielile în familie. Acelea care emană intimitate și afecțiune. Autostrada Aurelia continuă să alunece sub noi, ca o bandă transportatoare, iar eu sunt un șofer fericit.

Mă uit la Paola și la copii cum se plimbă, cu zece pași înaintea mea, pe străduțele înguste și înclinate ale Genovei. Între ei este o legătură specială și de neatins de cineva din afară. De mai mulți ani, mi-e clar că eu sunt în afara jocului, acceptat, poate chiar iubit, dar exclus de la acel cordon ombilical magic ce nu se rupe niciodată între mamă și copiii ei. Deja toate textele despre psihologia infantilă, inclusiv cele pe care le găsești prin revistele estivale, ne explică faptul că în timpul sarcinii mama își hrănește fătul nu numai în sens gastronomic, ci și spiritual, creând o eternă și afectuoasă afinitate cu puiul ei. Sufletele lor își împart nouă luni de viață cu inimile sincronizate și la bucurii, și la dureri. Sunt două făpturi care trăiesc împreună și-și transmit emoții, amintiri și visuri.

Știți cine a intuit primul această relație prenatală?

Nu e greu.

Leonardo da Vinci.

Marele artist se amuza să se ocupe și de psihologia maternității, iar în *Caietele* sale scrie:

... și un singur suflet stăpânește aceste două trupuri, iar dorințele, fricile și durerile sunt comune și acelei mici

făpturi, precum și tuturor celorlalte organe în care e viață; și de aici se naște faptul că lucrurile dorite de mamă sunt adesea gravate în membrele fiului, pe care le-a ținut în sinea sa mama la vremea acelei dorințe, iar o temere suferită slujește și pe mamă, și pe copil; așadar, conchid că un același suflet stăpânește cele două trupuri și un același lucru hrănește cele două trupuri.

Cum poate un tată, ajuns nouă luni mai târziu după această permanentă întipărire, să poată intra în competiție? În engleză, această relație prenatală se numește *bounding*, iar medicii sfătuiesc mămicile să-și hrănească puiul ce se va naște cu aer curat, hrană sănătoasă, muzică clasică, artă și sentimente frumoase.

Îmi privesc în continuare de departe tripleta, de parcă aș fi un voyeur autorizat. Paola s-a oprit la o tarabă unde se vând plăcinte de Recco, probabil plăcinta cu brânză cea mai bună din lume și în același timp cea mai letală, după opinia naturopatei mele. Îmi face semn de departe dacă vreau și eu. Dau din cap că da. Lorenzo îi spune ceva Evei care râde. Îmi dau seama brusc că eu, de fapt, privesc acum viitorul. Ochii mei sunt o perfectă mașină a timpului care îmi permite timp de câteva minute să am o viziune a familiei mele fără mine.

Fără mine.

Parcă ar fi titlul unui cântec tâmpit.

Mă apropiu de tarabă, făcând un zoom natural pe chipul soției mele, care îmi oferă o bucată de plăcintă caldă. Mușc din ea, savurând-o. Brânza topită dinăuntru îmi curge pe față și pe tricou. Această mică gustare îmi dăruiește timpul necesar pentru a reflecta și a evalua situația.

Există ceva ce aş vrea să fac în cele zece zile de călătorie ce-mi rămân?

Nu ştiu. Copiii se distrează, dar simt că nu am avut încă ideea potrivită pentru a o recuceri pe Paola. Şi întrucât ideile, când te gândeşti prea mult, nu îţi vin niciodată, încerc să nu-mi mai bat capul.

Paola zice ceva, dar n-o aud. Repetă.

— E totul în ordine?

Îi răspund prompt:

— Sigur, iubito. Mergem la acvariu?

Urletele de bucurie ale Evei îmi dau de înţeles că propunerea e acceptată.

— Astăzi completăm etapa „exploratorii mărilor” din călătoria noastră și mergem în sanctuarul cetaceelor.

— Ce adică? O biserică dedicată balenelor?

Eva mă privește fix de jos în sus, în timp ce ne plimbăm de mână. E încă entuziasmată după vizita de ieri de la acvariu. Are dreptate, în fond denumirea asta e destul de echivocă.

— Nu, e o zonă din Marea Liguriei în care trăiesc delfini, balene, cașaloți și țestoase marine.

— Vreau și eu o țestoasă acasă! Ca aia pe care am văzut-o ieri.

— Nu putem să o scoatem din mare. E o țestoasă marină.

— Dar au scos-o deja din mare. Stă într-un acvariu.

Raționamentul ei e fără cusur, ca întotdeauna. Eu și foarte tânăra mea însoțitoare suntem în misiunea de a cumpăra croasante pentru toți. Nu sunt ca acelea pe care le face socrul meu, dar o să ne mulțumim cu ce o fi. Micul dejun de ieri de la hotel era așa de deprimant, încât ne-a mobilizat să pornim la o vânătoare de bunătăți prin împrejurimi.

Peste două ore, ne urcăm la bordul unei mici ambarcațiuni, care face serviciul de *whale watching*. Suntem cu toții cam treizeci de persoane.

Lorenzo e mai atent la modul de funcționare a vasului decât la întâlnirea iminentă cu cele mai mari cetacee din Marea Mediterană. Paola este neobișnuit de destinsă. În zilele astea, mă simt ca un tour operator care se străduiește să-și distreze zilnic clienții cu inițiative originale. Astăzi, e clar pentru toți, excursia pe mare este dedicată pasiunii Evei pentru natură și animale.

Primii care vin în vizită sunt delfinii. Fac piruete, în timp ce urmăresc barca noastră ca niște atleți de la Cirque du Soleil, care execută un număr exersat mulți ani de-a rândul. Totul e așa frumos că pare ar fi trucat.

Mă coc de atâta soare și salinitate, dar azi nu simt nicio oboseală. Fac eforturi să respir în ritm lent și relaxat, în timp ce fiică-mea strigă de bucurie, alergând de-a lungul parapetului vasului. Inspir și dau afară, inspir și dau afară. Ascult cât de găjăită îmi este răsuflarea când îmi umflă plămânii vătămați. Pare un șuierat. Nu pare, chiar e un șuierat.

Mă întorc și spectacolul din fața mea e de necrezut: o uriașă balenă înoată paralel cu nava noastră, împrôșcând apă ca într-un țâșnet de gheizer. Sunt doar eu pe partea asta a ambarcațiunii, toți ceilalți au alergat pe cea opusă ca să vadă spectacolul pitoresc al delfinilor. Aș vrea să scot din rucsăcel polaroidul, dar sunt ca hipnotizat. Uriașul mamifer se uită la mine. Ochiul său mastodontic mă fixează cu insistență. Îi zâmbesc. Nu înțelege. Pare că ar vrea să-mi spună ceva. Ne studiem unul pe altul, pe fundalul chiotelor provocate de acrobațiile delfinilor.

Plutește alături de vas fără vreun efort vizibil. Îi pot auzi în mod distinct răsuflarea. E o clipă de pace infinită.

Timp de câteva secunde, mă ispitește ideea de a mă arunca în apă alături de ea și de a dispărea în acel ultramarin pentru totdeauna. Ar fi probabil un sfârșit mai elegant. Sunt pe punctul de a pune un picior pe bară și de a sări parapetul, când vine în fugă Eva, care a zărit-o prima pe însoțitoarea noastră:

— Balena! Pe partea asta!

Cu toții se reped pe celălalt flanc al ambarcațiunii, făcând-o să se deschilibreze în mod periculos. Adio pace infinită.

Cetaceul pe dată se cufundă sfios, atașând parcă spectacolului cuvântul „sfârșit”. Tot restul dimineții nu mai întâlnim niciun alt locuitor al mării. Ne întoarcem în port când ora prânzului trecuse deja de ceva timp. Eva e fericită: a numărat doisprezece delfini, patru pescăruși și o balenă. Eu mă simt mai calm, ca și cum cetaceul mi-ar fi transmis puțin din seninătatea sa zen.

Mic dejun pe malul mării. Paola dezleagă din „Săptămâna enigmistică”, eu citesc știrile despre viitoarele transferuri de fotbaliști ale unui campionat pe care nu-l voi vedea, Eva și Lorenzo s-au aventurat în construirea unui castel de nisip exagerat de mare, pe care cu greu vor reuși să-l termine până mâine în zori. Părem una dintre multele familii în vacanță. Nu ne mai trebuie decât o bărcuță pneumatică și o saltea în formă de crocodil. Astăzi e ziua mea. Am decis să mi-o serbez la prânz, la cel mai bun restaurant din zonă. Îmi imaginam puțin altfel vârsta de patruzeci de ani. Mă ridic din șezlong și las ziarul.

— Lorenzo! Eva! Ne jucăm împreună ceva?

Nu trebuie să le spun de două ori.

Un concurs cu bile.

Mai întâi construim pista. Eva se așază pe nisip, iar Lorenzo și cu mine o târâm așa încât cu piciorușele să traseze șanțul. Nu va fi o pistă oarecare, ci va fi cel mai incredibil circuit pentru bile din toată istoria omenirii, având curbe parabolice, tuneluri, șanțuri și capcane.

— Să vă spun regulamentul. Sunt trei ture de calificare când se numără de câte ori atinge bila într-un circuit.

Cine s-a folosit de cele mai puține bobârnace își adjudecă dreptul de a porni din *pole position* și va trage primul. După care facem cinci ture la întrecere, în care fiecare are dreptul la câte un bobârnac.

Scot bilele dintr-un săculeț. Le-am păstrat cu strășnicie, sunt aceleași din copilărie, zgâriate și uzate, purtând pe ele fotografiile îngălbenite ale cicliștilor: Baronchelli, Moser și Saronni. Chiar și numai simplele lor nume, de-a dreptul mitice, îmi amintesc de cățărările pătimeșe din Turul Italiei, tricourile galbene și roz asudate, sticlele cu apă aruncate pe bordura drumului, pe care publicul entuziast se bătea să le ridice. Întrecerea între noi, cicliștii de pe plajă, începe la miezul zilei, sub un soare, pentru care îți trebuie o cremă cu protecție cu factor cincizeci. Eu sunt un campion, ca în toate jocurile pe bază de bobârnac, dar joc încet, ca să le permit copiilor să mă întreacă. La sfârșit, câștigă Lorenzo, a doua e Eva, al treilea sunt eu. Când mergem la masă, la restaurantul de pe țărm, suntem nădușiți și bucuroși. Cer și obțin dreptul de a-mi lua iute revanșa.

La încheierea mesei sosește și tortul cu două lumânări deasupra: un patru și un zero. Le sting repede și mă prefac că sunt fericit, în timp ce restul familiei aplaudă și-mi cântă *Mulți ani trăiască!*

După ce ne întoarcem în cameră, în timp ce Paola face un duș, cotrobăi prin valiza ei ca să găsesc un încărcător pentru telefon, căci al meu parcă s-a evaporat.

Sub un teanc de cămăși și o pereche de pantofi nu găsesc încărcătorul. Găsesc o scrisoare. O pagină îngălbenită, cu niște pete de umezeală, smulsă dintr-un caiet dictando. O scrisesem eu Paolei. Cu doisprezece ani în urmă. Poate e ultima scrisoare pe care am scris-o, înainte de a fi târât și eu în dictatura aridă și trivială a e-mailurilor.

Ies pe balcon și o recitesc. Nu-mi aminteam aproape nimic.

Iubita mea,
mai e puțin. Măine ne căsătorim. Să nu întârzii, mereu îmi este milă de mirii care așteaptă în fața bisericii și trebuie să suporte nelipsita replică a prietenului jovial: „După mine, s-a răzgândit!” Măine voi fi emoționat, poate obosit, și nu voi apuca să-ți spun tot ceea ce aș vrea, așa că îți scriu. Faptul că te-am cunoscut și (sper) că îmi devii soție este cel mai mare cadou pe care mi l-a făcut viața. Alaltăieri m-a sunat un tip simpatic de la biroul Destine și mi-a povestit câteva fragmente din viața noastră viitoare. Vom avea patru copii (și eu i-am spus că sunt cam mulți, dar Destinul face cum vrea el); în fiecare an vom merge cincisprezece zile cu tatăl tău și mama ta la Fregene (ne-am învoit să fie cel puțin o săptămână); într-o bună zi, fiica noastră cea mare ne va spune că e însărcinată cu bărbatul pe care îl iubește și noi vom plânge de fericire; când vom avea șaiszeci de ani și copiii noștri vor fi plecați de lângă noi, vom vinde tot și ne vom muta pe o barcă cu pânze, ca să facem în fine împreună ocolul lumii, așa cum ți-am promis și nu m-am ținut de cuvânt; în cele din urmă, ne vom retrage să trăim într-o casă pe plajă, așa spun toți, dar noi chiar o să facem asta și vom îmbătrâni unul lângă celălalt, uitându-ne cum apune soarele peste mare și peste viața noastră (astea nu sunt vorbele mele, le-am preluat, dar nu-mi amintesc de la cine), apoi, într-o bună zi, vom adormi îmbrățișați și nu ne vom mai trezi. Te-am iubit, te iubesc și te voi iubi. Al tău,

Lucio

Împăturesc scrisoarea. Plâng.

Ce ciudat! Am greșit toate previziunile. Nimic din ceea ce am sperat nu se va împlini.

Îmi dau seama abia acum că Paola e în spatele meu. Plânge și ea.

— O mai țineai minte? mă întreabă ea schițând un surâs.

— Da, sigur...

Dar nu e adevărat. Ca toți bărbații uit lucrurile fundamentale.

Paola se apropie. Mă îmbrățișează.

Îi adulesc gâtul. Miroase a acasă.

O îmbrățișare fără sfârșit.

Dacă nu e chiar o iertare, mai lipsește foarte puțin.

Trec două ore și îl sun pe Umberto. În timp ce o adulesc pe Paola, mi-a venit o idee greu de realizat, dar minunată.

— Ciao, prietene. La mulți ani! Ți-am scris un sms.

— L-am citit, îți mulțumesc.

— Cum merge?

— Totul în regulă, suntem la mare...

— Și cum e vremea? E soare?

— Lasă astea. Taci o secundă și ascultă. Trebuie să-mi faci o mare favoare... Jur că e ultima.

Îi încredințez o misiune aproape imposibilă, de dus la bun sfârșit în mai puțin de o săptămână. Dar îl cunosc bine pe dragul meu Athos, știu că se va descurca.

În zori marea Liguriei are mereu un chef nebun să stea de povești. O privesc de la fereastra micului nostru hotel de două stele din Arma di Taggia și îi ascult istorisirile, în timp ce, în spatele meu, Paola și copiii sunt încă pe deplin cufundați în somn.

Vântul îmi răvășește părul, deja ușor încărunțit, și îmi șoptește la ureche incredibilele aventuri ale unui corsar otoman care a existat cu adevărat, Turghud Ali, cunoscut prin părțile astea sub numele de Dragut. Îmi amintesc bine povestea, mi-a spus-o bunicul când aveam vârsta lui Lorenzo. Îmi aduc aminte și cum era îmbrăcat bunicul în seara aceea, unde ședea, ce gătise bunica. Îmi amintesc totul, pe neașteptate. E bizar cum o amintire iese la suprafață fără preaviz, ca o casetă VHS uitată într-un colț prăfuit al bibliotecii, dar care păstrează înregistrate toate informațiile fundamentale legate de fiecare clipă trăită. Poate că asta se întâmplă doar pentru momentele frumoase, în timp ce clipele urâte se demagnetizează iute și zboară ca praful ridicat de un vârtej de aer. Printre momentele frumoase ale vieții mele, pe primele locuri în clasament se află poveștile pe care mi le spunea bunicul și

ziua în care a început marea mea pasiune pentru romanele de aventuri. Era o duminică. Bunicii mei pe care îi port în suflet îmi dăruiseră, fără niciun motiv sau sărbătoare specială, un exemplar de lux al *Comorii din insulă*. Îmi amintesc și acum coperta verde ca de smarald, cu un desen înfățișându-l pe Jim pitit în spatele unui butoi din localul său, pentru a nu fi văzut de nemilosul Silver. Era o carte cartonată, cu pagini grele, pline de ilustrații colorate, pe care am devorat-o chiar în acea după-amiază. Este unicul roman pe care l-am luat cu mine în această călătorie. Chiar dacă știu că nu-l voi citi. Din acea duminică de acum atâția ani, poveștile cu pirați, corsari și navigatori aventurieri au devenit lecturile mele preferate.

Îmi plac toate tipurile de pirați, și cei inventați de pana unui scriitor și cei adevărați, de la comunistul Sandokan, la aristocraticul Corsar Negru, la grosolanul Căpitan Hook, la deja citatul Long John Silver cel hain și până la cei necunoscuți și uitați. Romanele cu pirați au mirosul sărat al mării, al nesupunerii, al vacanțelor de vară, un cocktail îmbătător pentru copiii de orice vârstă. Dacă la capătul acestei vieți întrerupte ar trebui să mă reîncarnez, cer favoarea de a mă naște cu cinci sute de ani în urmă și de a mă dedica trup și suflet pirateriei. Dar fiți cu băgare de seamă, că voi fi crâncen, mincinos și răzbunător, exact așa ca viteazul Dragut, pe care îl înmormântasem de vreo treizeci de ani în mintea mea. Printre atâția pirați ai tărâmurilor exotice care bântuiau Mările Malaysiei sau Caraibilor, mârșavul otoman își alesese ca teritoriu de vânătoare chiar aceste țărmuri italiene. Pentru o clipă, în fața ochilor mei, marea ușor încrețită de la Arma di Taggia se umple de galioane, brigantine și goelete. Dacă închid ochii aud chiar și ecourile îndepărtate ale

bubuiturilor de tun și zgomotul sacadat al cârligelor de abordaj când se agață de corabia ce urmează a fi asaltată.

Mă întorc. Paola e încă în pat, copiii sunt cuibăriți într-un pat adăugat și pe canapea și n-au auzit tunurile.

Pare o vacanță. Și poate chiar e.

Mă cuibăresc și eu lângă soția mea. O îmbrățișez și o adulmec. Trebuie să fac plinul.

Ziua începe, câteva ore mai târziu, cu o vizită la turnurile de veghe de la Civezza, construite de oamenii locului cu o jumătate de mileniu în urmă, tocmai pentru a ține piept piratului Dragut. Profit de acest prilej și îmi încep povestea. Lorenzo și Eva, el în mod ciudat foarte potolit, ea în mod ciudat interesată de poveștile cu bătlăii, s-au așezat într-un crenel al zidului fortificat și mă ascultă cu respirația întretăiată. Paola e câțiva pași mai încolo, face poze și poate trage și ea cu urechea.

— Corsarul Dragut era cel mai teribil pirat care a bântuit vreodată mările italiene.

— Ce nume e ăsta Dragut? mă întrerupe imediat Lorenzo.

— Un nume otoman. Adică turc. Venise în Italia în căutarea unor cetăți și corăbii pe care să le prade.

— Și le-a găsit? întreabă, mereu precisă, Eva.

— Da. Cetățile și insulele pe care le-a trecut prin foc și sabie există și astăzi: Olbia, Portoferraio, Rapallo, Vieste și chiar și Insula Elba. Lui Dragut îi plăceau mult mările italiene, mâncărurile italiene și femeile italiene. Și a și avut într-adevăr mai bine de zece soții.

— Și cum le întreținea? Eva e mereu foarte practică.

— Era de meserie pirat, deci era foarte bogat.

Îmi modelez vocea pe diverse tonalități ca să le captez atenția și ca să nu mai fiu întrerupt. Am de gând să

inserez și variante ale fanteziei mele în istoria adevărată a piratului otoman.

— Trebuie să știți că străbunicul străbunicului străbunicului, unu' pe nume Igor „Numaiunochi” Battistini, un grăsun foarte destoinic în mânuirea sabiei, era chiar locotenentul lui Dragut.

— Nu te cred, sare Eva imediat.

— Dar așa e.

— Imaginează-ți că avem un răș-răș-rășbunic pirat, șarjează Lorenzo.

— Nu era pirat. La început, ținea o crâșmă, dar un corb uriaș i-a smuls un ochi și a zburat spre mare. Atunci Igor s-a imbarcat pe prima navă care ridica ancora, ca să-l urmărească pe corb. Prima navă era chiar cea a lui Dragut. Și treptat a devenit mâna dreaptă a mișelului otoman. Dar nu a mai găsit niciodată nici corbul, nici ochiul.

— Tu acum inventezi, mi-o retează scurt Eva.

— Spune mai departe, zice Lorenzo.

Nu m-au crezut, dar povestea i-a cucerit și vor să știe cum se sfârșește. Îmi crește și autostima de narator.

Paola surâde de departe. Iar eu continui cu înflăcărare.

— Cel mai aprig dușman al său (căci orice pirat are un dușman oficial) a fost Andrea Doria, despre care cu toții credem că a fost doar un transatlantic scufundat. Însă a fost și un amiral foarte viteaz, născut la puțini kilometri de aici, la Oneglia. Cei doi rivali s-au luptat crâncen ani de-a rândul.

— Andrea Doria era deci rău ca Lord Brooke, dușmanul lui Sandokan? întreabă Lorenzo.

— Nu, tehnic vorbind, amiralul Doria era cel bun și Dragut era cel rău.

— Eu țin cu Dragut, spune sentențios Lorenzo.

— Și eu, țin să precizez. Uneori ții cu cei răi. Într-o dimineață de sfârșit de toamnă, după ce s-au fugărit prin toate mărilor, Dragut este capturat chiar de Doria și aruncat în temniță, după o bătălie navală ce a durat zece zile.

— Da' reușește să fugă, presupune primul meu copil.

— Dragut este pus ca sclav la vâsla unei galere în flota amiralului. Dar un pirat autentic cum e el nu-și poate sfârși astfel cariera strălucită.

— Și deci reușește să fugă, insistă Lorenzo.

— Nu, după câțiva ani Barbarossa...

— Federico Barbarossa?

Cea care a intervenit e Paola, care în sfârșit e captivată și ea.

— Nu Federico, ci un prieten corsar, care se numea așa din pricina culorii bărbii sale, așadarm acest pirat Barbarossa îi plătește lui Doria o răscumpărare foarte mare și obține eliberarea lui Dragut.

Murmur de deziluzie. Micul meu public ar fi preferat o evadare rocambolescă și ingenioasă.

— Dar vigurosul Dragut nici gând să se căiască și se întoarce la vechile lui practici marinărești. Atacă mai multe cetăți și nave italiene și în 1564 ajunge chiar până aici, dincolo de Arma di Taggia, într-o cetate de munte care și azi se numește tot Civezza. Exact unde ne aflăm noi acum. Neînfricatului corsar îi plăcea foarte mult să treacă de orice hotar și nu să-și limiteze incursiunile doar la galioane și porturi. Era un inventiv al artei pirateriei. Numai că, de data aceasta, a nesocotit eroica rezistență a locuitorilor din Civezza.

— Și-l omoară? Întreabă îngrijorat Lorenzo.

— Nu. În ciuda jafurilor repetate, locuitorii sătucului se apără, construiesc această fortăreață și-l constrâng

pe corsar să sufere multe pierderi. La capătul atâtor incursiuni, otomanul se convinge că Italia a devenit un loc primejdios pentru răufăcători și se orientează spre Malta, care i se pare mai inofensivă. În 1565, împreună cu flota turcească, participă la asediul fortului din Sant'Elmo.

— Ce nume e ăsta, Elmo? Au cu toții niște nume îngrozitoare în povestea asta.

— E un nume vechi. Oricum, Elmo se chema sfântul care a dat numele fortului. La jumătatea lui iunie, chiar când Dragut voia să se bucure și el de o binemeritată vacanță, este lovit la cap de o schiță ruptă din stâncă de ghiuleaua de metal trasă de către un țintaș dușman.

— Și moare?

De data asta întrebarea copiilor mei e la unison.

— Stați să vedeți. Iubitul nostru corsar nu cedează, continuă să conducă plin de vitejie asaltul alor săi, dar pierde sânge pe urechi și pe gură. Atunci îi sar în ajutor oamenii lui și e culcat într-un cort, unde va muri două zile mai târziu.

— Dar după aceea învie ca Iisus?

Lorenzo încă speră.

— Nu învie. Trupul lui e transportat la Tripoli, unde este înmormântat cu toate onorurile într-o moschee. Legenda spune că dușmanul său cel mai aprig, Andrea Doria, îi purta atât de mult respect încât, la aflarea morții corsarului otoman, i-a dat pisoifului său numele de Dragut.

— Și Numaiunochi? Întreabă Eva.

Poate că a crezut totuși puțin. Așa că insist și condimentez finalul cu o serie de amănunte total inventate. Reiau povestea, cu bucuria unui copil care a descoperit existența Nutellei.

— Numaiunochi a pornit spre Malaysia unde i-a cunoscut pe Sandokan și pe Yanez, aliindu-se cu ei. Și-a

schimbat și numele de războinic. De altfel, în romanele lui Salgari i se spune Tremal-Naik.

— Da' Tremal-Naik avea ambii ochi și era indian, mă blochează Lorenzo.

Am dat-o în bară. Încerc să ies din labirintul narativ, explicând că Tremal-Naik se numeau două personaje omonime, dar mă încurc tot mai mult în ițele sărăcăcioasei mele creativități. Mă salvează custodele conștiințios al fortăreței care ne anunță că peste puțin timp se închide pentru pauza de prânz.

Despre un singur lucru nu încapе îndoială: bunicul meu era mai bun decât mine la spusul poveștilor.

După-amiază, după o masă pantagruelică pe bază de paste locale, cu pesto genovez, suntem surprinși și aproape înecați de o ploaie de vară. Ne prinde când eram la cinci sute de metri de mașină, exact timpul suficient să ne facă ciuciulete. Când intrăm în mașină, ne apucă pe toți o criză de râs devastatoare. Timp de zece minute nu ne putem opri. Paola mă privește și, pentru prima oară în această călătorie, îmi zâmbește cu adevărat.

Și astfel coșmelia numită *Pensiunea Gina* în care ne refugiem în seara aceea mi se pare un hotel de lux din lanțul *Four Seasons*.

Am ales să nu intru pe autostradă pentru a ține geamurile deschise și pentru a ne bucura de peisaj. E o dimineață *on the road*, pe fondul muzical al melodiilor mele pop preferate: cantautorii italieni ai anilor '70. Ajungem la destinație înainte de prânz, în timp ce De Gregori cântă, fără legătură cu contextul, *Buonanotte fiorellino*.

— Am ajuns.

— Unde e hotelul? întrebă Paola.

— Aici nu e niciun hotel. E camping!

Urletele de fericire ale copiilor acoperă acel „Nuuuu!” al Paolei, care închide ochii, resemnată. Cum cred că v-am povestit deja, ceilalți muschetari și cu mine, în afară de școală, mai mergeam împreună și în tabere, cu cercetașii. Ani de-a rândul am făcut vacanțele cu cortul, apoi m-am lăsat când am cunoscut-o pe Paola. Dacă există ceva pe lumea asta ce-i displace total, acel lucru se numește camping. Când ne-am logodit, mi-a promis că într-o bună zi mă va însoți totuși în vacanță cu cortul. Era un jolly joker pe care l-aș fi putut juca oricând. Și am hotărât să-l joc azi.

Mașina noastră break intră triumfal în camping.

Am rezervat un spațiu chiar pe malul lacului. Parcăm mașina și începem să montăm supercortul cumpărat de la magazinul din strada Sannio. Sunt un magician al montării corturilor, un talent înnăscut. Unii știu să joace tenis, să cânte la pian, să picteze, să gătească, eu în schimb știu să montez corturi de orice tip, fie modelul vechi de tip canadian, fie cel modern, de tip iglu. Cortul nostru este un superiglu gigant, care de fapt se montează aproape singur dacă îl lansezi în sus. Le spun micilor mei asistenți cum să sape un șanțuleț de jur împrejur, pentru a evita inundațiile în caz de ploaie neașteptată, cum se fixează țăruii fără să te lovești peste degete cu ciocanul și cum se umflă saltelele pneumatice. Am cumpărat tot ce este necesar. Nici măcar manualul amatorilor de camping nu prevede tot acest calabalâc: lămpi cu gaz, miniaragaze, vase de bucătărie în care să intre altele tot mai mici, ca într-o matrioșcă, tigăi așezate una într-alta.

Paola intră și ea în joc și amenajează o bucătărie de camping foarte eficientă. Am cumpărat pe furiș tot ce ne trebuie pentru masa unor adevărați excursioniști.

— Și încercăm din nou să facem focul cu pietrele? întreabă Lorenzo cu o ironie pe care de-acum o stăpânește mult prea bine.

— Nu. Am cumpărat cuburi pentru aprins focul. Vă e foame, nu?

Strângem de prin jur crengi și surcele și după numai cinci minute iată și focul nostru de tabără, protejat de un cerc de pietre. Gătim cartofi în folie, cârnați și un *pasticcio* cu fasole și ouă. Chiar și Tex, cowboy-ul benzilor desenate, ar fi considerat mâncarea noastră cam grea la stomac. Dar noi am păpat-o și cu pâine, și cu poftă. La puține zile până la sfârșit, teoriile alimentare ale naturopatei mele sunt

date uitării. Aplic un unic criteriu indiscutabil: mănânc tot ce-mi pică bine. Aproape că am terminat masa, când începe să picure. De câțiva ani, în Italia clima devine de tip tropical, dar nimeni nu are curajul să o spună în mod oficial. Vara la noi plouă.

În câteva minute se stârnește o furtună în toată regula, cu ploaie abundentă, tunete și fulgere. Numai ce am apucat să ne refugiem în iglu și să punem la adăpost bucătăria noastră improvizată.

Să stai închis în cort când plouă e întotdeauna ceva magic. Forța elementelor dezlănțuite ajunge până la un centimetru de tine, iar tu ești protejat ca de un cocon, ce pare cu adevărat invenția unui magician.

Zgomotul este asurzitor, dar rămânem toți patru înținși să-l ascultăm ca pe un concert de muzică simfonică. Când ploaia încetează, ieșim să vedem ce pagube s-au produs. Cortul a rezistat la apă, tocmai datorită canalului de scurgere pe care îl săpasem cu copiii, ba chiar și bucătărioara noastră de campanie, bine protejată de o pânză impermeabilă, a rămas intactă.

— Ce aventură! exclamă Eva.

Mă întorc spre ea și îi surâd. Le cer tuturor să intre în poză în fața cortului și fixează polaroidul pe declanșare automată. Apoi alerg și eu lângă ei și mă căznesc să zâmbesc.

Clic!

În acea clipă nu știam, dar era ultima noastră fotografie cu toții împreună.

Pentru mine, atracția numărul unu în parcul de distracții Gardaland se cheamă Space Vertigo. Este un turn de patruzeci de metri, de pe care cabina intră în picaj cu o viteză supersonică, dar se oprește cu foarte puțin înainte de impactul cu solul. De pe fiecare latură se pot îmbarca maximum patru persoane. Noi.

Stăm la coadă împreună cu un grup mai mare de tineri austrieci, veniți în vacanță pe malul lacului Garda. Mă cert cu angajatul de la intrare pentru că Eva nu e destul de înaltă și din motive de siguranță nu i se dă voie să urce în acel dispozitiv. O lăsăm în grija dragonului Pătrunjel, mascota parcului, în care e ascuns un băiat cu un evident accent calabrez.

Lorenzo, Paola și cu mine ne nimerim la bordul aparatului cu o liceană din Bergamo, extrem de speriată, care cine știe din ce motive misterioase s-a urcat într-un montagne russe atât de abrupt. Tot timpul cât urcăm plânge, zbiară, se căinează. Iar noi râdem euforici. Sus, sus, sus, sus... Nu privesc în jos, ci în sus. Cerul mi se pare mai aproape. Cine știe de ce lumea de dincolo a paradisului a fost asociată cu cerul. Eu aș prefera ca marea să fie rezidența mea post-mortem.

Dintr-odată, mașinuța noastră începe să se prăbușească, inima mi se urcă în gât și simt ca un șoc electric de-a lungul spinării. Sunt patru secunde ce mi se par lungi cât niște luni. Ajungem din nou jos și râdem ca nebunii, târâți în isteria dintr-un parc de distracții. Îi facem un semn lui Pătrunjel care o distrează pe Eva și ne așezăm imediat la coadă ca să mai urcăm o dată. E obligatoriu un bis. În timp ce urcăm, de data asta în compania unui japonez taciturn, tușesc tot timpul. Poate pe anunțul de la intrare ar trebui să scrie: „Interzis copiilor sub 1,20 m, bolnavilor de inimă și celor ce urmează să moară“. Mă doare stomacul, simt o apăsare pe piept ca și când, făcând exerciții cu halterele, bara mi-ar fi strivit toracele. Am o senzație de vomă și simt cum inima îmi bate ca un metronom care a luat-o razna. Coborârea din mașinuța e ca o eliberare. Mă dau jos, mă depărtez de Paola și de copii, spunând că m-am înecat cu ceva. Îi fac un semn soției mele să nu se îngrijoreze. Mă întind pe pajiște cu burta în sus, în mijlocul unui rond de flori. Și respir lent, încercând să-mi liniștesc bătăile inimii, cum se face în yoga.

Doar un cretin merge la Gardaland cu patru zile înainte de sfârșit. Dar eu iubesc ideea de parc de distracții. Dacă ar fi să aleg paradisul meu personal, eu n-aș alege cerul, de fapt nici măcar marea, ci aș alege Gardaland, aș alege Țara Distracțiilor.

Mă întorc la Paola după un sfert de oră. S-au așezat într-un fast-food să mănânce cheeseburger și cartofi prăjiți.

— Cum ești? mă întreabă soția mea, îngrijorată.

— Mai bine. Aproape bine, și le zâmbesc copiilor.

Nu trebuie niciodată să uit să surâd.

Eva îmi rupe o bucată de sandvici. Nu-mi trebuie. Nu mi-e foame. Mi-e foarte sete în schimb și dau pe gât o sticlă cu apă. Știu prea bine că e un semn prost când dispare foamea de la întâlnirile fixe ale unei zile normale.

Un semn foarte prost.

Mă ridic de la masă și îi conving pe toți să mergem pe galionul piraților. Fredonez chiar și cântecelul din *Comoara din insulă*: „Cincisprezece bărbați, cincisprezece bărbați pe coșciugul mortului!”

Cuvântul „mort” revine adesea în viața mea în aceste ultime luni, cam la fel de des ca și „iubirea” în cântece. Dar nu o fac dinadins, credeți-mă.

Nici măcar n-am ajuns până la galion, că îmi dau seama că respir greu, capul mi se învâрте, sunt pe punctul de a mă prăbuși la pământ. Mă așez pe o bancă și îi spun Paolei să meargă ea cu copiii.

— Eu am vizitat galionul de mii de ori...

Rămân acolo, printre glasurile de copii, miros de vată de zahăr, cântecele vesele și urlete îndepărtate de groază împletită cu bucurie. Las pleoapele să mi se închidă ușor. Nimănui nu-i pasă de mine. Un bătrân de patruzeci de ani, părăsit pe o bancă în Țara Distracțiilor, fără nici măcar un porumbel care să-i țină de urât.

Ultima oară când am mai fost prin părțile astea eram în clasa a șasea, într-una din excursiile cu școala. Destinația principală era Milano, dar profesorul nostru de educație tehnică ne-a obligat să facem și un ocol spre Bergamo. Pe vremea aceea eram îndrăgostit lulea de una, Letizia Calamai, o roșcată deja foarte bine dezvoltată și peltică, protagonista unuia dintre momentele cele mai triste din viața mea. După ce i-am făcut curte cu tenacitate și încrâncenare timp de trei ani, în clasele de gimnaziu, fără să obțin de altfel nici măcar un pupic cast pe obrăjor, printr-un joc binevoitor al destinului, m-am trezit cu ea în aceeași clasă la liceu. În prima zi de școală, după ce descopăr fericita coincidență, alerg către ea, pe când aștepta în curte să se sune de intrare. „Ciao!” exclam triumfător. „Știi că suntem în aceeași clasă?”

Iar ea îmi răspunde: „Ah, bine. Pe mine mă cheamă Letizia. Pe tine?”

Pe tine?

Rămân încremenit, ca și cum m-ar fi ciuruit.

Nu mă recunoscuse! Pentru ea eram un oarecare nou coleg de școală. După trei ani de zile, în care o curtasem,

se pare că mult prea timid, să descopăr că nu observase prezența mea. Eram ca omul invizibil.

Nici nu am mai făcut vreo referire la anii petrecuți împreună în aceeași clasă la gimnaziu și nici că i-am mai făcut curte. Nu mă merita. Am fost logodit o lună cu una Antonella Nicinuimaiștiunumeledefamilie și am avut, la școală, o toamnă foarte pupăcioasă.

După vreo douăzeci de ani, am întâlnit-o din nou, întâmplător, pe Letizia cea roșcată. Împingea un cărucior cu un bebeluș, și mai avea un copil și în brațe și, pe deasupra, și plasa de cumpărături. Dospise ca aluatul și avea cam cu treizeci de kilograme în plus, ceea ce era valabil și pentru mine.

Privirile ni s-au încrucișat o clipă la casa supermarketului. Cred că nu m-a recunoscut nici de data aceasta.

Ajungem la Imbersago, pe malul râului Adda, când soarele e sus pe cer. Suntem patru castane prăjite într-o tingire sub formă de automobil. Nici aerul condiționat nu prea mai face față.

Coborâm și ne îndreptăm spre chei.

Luăm bilete și ne urcăm pe bacul care face trecerea de la Imbersago la Villa d'Adda. Este unicul bac fără motor din lume. Cele două maluri ale apei sunt legate de un cablu de oțel, de care este prinsă, printr-un cârlig, ambarcațiunea. E de ajuns un singur barcagiu care să o dirijeze de pe un mal pe celălalt. Genial.

În cazul ăsta nu există niciun dubiu legat de numele inventatorului, căci ingeniosul mijloc de transport se numește „bacul lui Leonardo“. Deși a fost de mai multe ori modernizat, își păstrează nealterat izul de alt veac ce îi atrage mult pe copii. Le spun povestea acestei invenții.

— Leonardo era îndrăgostit de o prințesă pe nume Isabella. Ea trăia într-un castel nu foarte departe de casa în care locuia tânărul inventator. Cei doi s-au văzut o singură dată și a fost dragoste la prima vedere. Dar tatăl Isabellei o făgăduise mireasă pentru fiul prietenului său, regele, și deci bietul Leonardo nu a mai avut cum să o mai întâlnească. Dar a născocit o metodă de a rămâne totuși în contact cu ea. A întins pe furiș un fir de culoare închisă de pe acoperișul casei sale până la fereastra camerei prințesei. De jos, nimeni nu îl putea vedea, era total invizibil. Prin intermediul aceluia fir reușea să-i trimită prințesei, când era noapte afară, scrisori de dragoste și desene, pentru a încerca s-o cucerească. Dar într-o nefericită zi, tatăl ei a descoperit firul și s-a dus să-l amenințe cu moartea pe curajosul amoret. Leonardo a trebuit să se lase păgubaș, iar povestea lui de dragoste nu a avut un sfârșit fericit. Însă după câțiva ani și-a amintit de ideea cu firul și a aplicat-o unei ambarcațiuni de traversare.

— Și de ce nu au construit un pod? întreabă Eva cea mereu atentă la amănunte.

— Poate că ar fi fost mai scump, sau poate că malurile nu le-ar fi ținut bine temeliiile.

— Sau nu știi tu, conchide micuța.

— Dar asta nu e tot. După mulți ani, Leonardo, în onoarea iubitei sale Isabella, a pictat tabloul său cel mai cunoscut: Monna Isa.

De data asta, Lorenzo e cel care intervine:

— Dar nu se cheamă Monna Isa, ci Monna Lisa.

— Asta din cauza unei greșeli de tipar a celui dintâi istoric de artă care a vorbit într-o carte despre ea.

Sunt prea puțin convingi de explicația mea, dar se prefac că îi dau crezare. Îi zoresc cu alte lucruri, ca să nu aibă timp să reflecteze.

— Dar știți cine a inventat tiparul?

— Gutenberg! răspunde Lorenzo cu rapiditatea unui concurent la „Cine știe câștigă“.

— Exact! Dar cine a fost primul care a inventat o presă tipografică dotată cu un alimentator automatic de hârtie, ca acela al imprimantelor zilelor noastre? Leonardo da Vinci!

— Mie Leonardo ăsta nu îmi e prea simpatic, e sentința Evei, prea face multe lucruri.

Mergem să mâncăm la un mic han, ce se numește chiar *La Leonardo*. Meniu piscicol ce include și plevușcă friptă, paradiziacă și asasină în același timp. Aș vrea ca această călătorie să dureze la nesfârșit. Încetul cu încetul, s-a transformat cu adevărat într-o vacanță. Dar, cum se știe, toate vacanțele au prostul obicei de a se termina repede.

E seară. Malul lacului Garda este iluminat de o suită de torțe dispuse în mod egal. E forfotă mare pe pajiștea campingului ce coboară până în apă. Zeci de persoane, tineri, familii cu copii iau loc, scoțând din genți niște mici obiecte albe. În fiecare an, la început de iulie, e sărbătoarea sfântului patron al locului, care culminează cu o ceremonie specială. Și cei din campingul nostru s-au mobilizat să participe.

Eva și Lorenzo sunt lângă mine și privesc curioși tot ce se întâmplă. Paola e câțiva pași mai încolo și ne face poze. Și-a reluat vechea pasiune pentru fotografii cu ocazia acestei călătorii.

— Ce sunt astea? începe Eva.

— Lampioane chinezești. Când e aprins focul, lampionul zboară în sus și dispare în cer.

— Ca un montgolfier! Lorenzo a și priceput din zbor.

— Exact, e același principiu, căldura îl împinge să zboare.

— Vreau și eu unu, zice băiatul meu, imitat imediat de surioara lui.

Deschid rucsăcelul și scot patru lampioni.

— De aceea suntem noi aici.

Le împart tuturor. Se apropie și Paola și își ia și ea lampionul ei. Scot din buzunar un chibrit.

Între timp, sărbătoarea se desfășoară și cineva îi invită pe toți cei prezenți să se pregătească pentru „lansare”.

Începe o muzică foarte evocatoare, mi se pare că ar fi Enya sau ceva similar.

Eva are o curiozitate legitimă:

— Dar la ce folosesc, tati?

— La împlinirea dorințelor... de îndată ce lampionoanele își încep călătoria spre cer, fiecare trebuie să-și pună cea mai adâncă dorință... trebuie să ceară acele lucruri la care ține cel mai mult, iar lampionoanele îi vor duce la stele mesajul.

Mă întorc către Paola.

— Ești gata, iubita mea?

O văd pe Paola emoționată.

— Sunt gata.

Melodia crește în intensitate. Cel de la microfon dă startul.

Aprind lampionoanele pe rând.

Își ia zborul cel al lui Lorenzo...

— Pune-ți dorința, te rog!

Apoi cel al Evei...

— Dar să nu spui tare, că nu se mai împlinește!

Cel al Paolei...

— Bravo, mama!

În timp ce îi dă drumul lampionului dorinței sale, Paola mă privește adânc în ochi. Nu știu dacă voi reuși să împlinesc dorința ta, iubito, dacă e cea la care mă gândesc și eu.

La sfârșit vine și rândul meu.

Dorința mea e simplă. Îmi doresc fericire pentru Eva, Lorenzo și Paola. O viață lungă și senină. Nu cer stelelor nimic altceva.

Lampionul meu le ajunge din urmă pe celelalte trei și împreună se alătură sutelor de făclii lansate de toți cei de acolo. O puzderie de torțe urcând pe cer. O Cale Lactee în mișcare precum un stol de licurici.

Rămânem cu nasurile în sus și privim cum devin tot mai mici. Ne îmbrățișăm toți patru. Poate că Paola și cu mine nu am redevenit un cuplu, dar suntem o familie. Familia mea.

Lacul Garda defilează la dreapta mașinii noastre. E aproape ora douăsprezece. Ne-am trezit târziu. Conduc încercând să disimulez cuțitele din stomac și crizele de tuse tot mai insistente.

— Probabil că mi-a făcut rău aerul condiționat, explic eu copiilor cât mai convingător posibil.

Paola îmi aruncă o privire complice, în timp ce Eva ține o dizertație despre motivele pentru care nu ar trebui să folosim aerul condiționat care alterează mediul.

Îi surâd pisăloagei mele odrasle.

— Știi cine a inventat aparatul de aer condiționat? o întreb.

Ea dă din cap că nu.

— Un inginer din New York, pe nume Willis Haviland Carrier, în 1902. Spre deosebire de atâția alți inventatori fără noroc, istețul Willis a întemeiat o fabrică, care încă e activă, și a devenit miliardar. Dar cine a desenat de fapt primul proiect pentru un aparat de aer condiționat?

— Leonardo, răspunde Lorenzo.

Nu era greu.

Inepuizabilul toscan a născocit o mașinărie care să comprime aerul și după ce îl răcea, îl făcea să iasă, canalizându-l printr-un sistem de tuburi pentru a aerisi odăile. Pe scurt, aerul condiționat.

Ajunși aici, vă dezvălui o teorie de-a mea despre Leonardo. Analizându-i opera, e clar că știa să facă un singur lucru ca nimeni altul: să deseneze. Restul sunt doar ipoteze, invenții, proiecte ale unor mașinării și construcții; doar operele lui mai simple au fost realizate în practică, pentru că, în mare parte, ele sunt doar desenate și visate, întrucât erau greu de construit efectiv cu mijloacele din acea epocă. Dar cine era cu adevărat Leonardo? Doar un inventator genial, sau și altceva?

Iată răspunsul: Leonardo e un desenator de excepție al zilelor noastre, care s-a întors înapoi în timp pentru cine știe ce motiv misterios și în cine știe ce manieră. Cunoaște totul despre epoca noastră: elicoptere, avioane, aparate mecanice și electronice de toate tipurile, dar e în stare doar să le deseneze, nu și să le pună în practică. Ca și fiecare dintre noi, de altfel. Cine ar fi în stare să construiască de la zero un obiect simplu precum bicicleta, cu mijloacele secolului al XV-lea? Eu nu. Și nici cea mai mare parte dintre voi. Dar aș ști s-o desenez cu oarecare precizie. Pe scurt, bunul Leonardo e cel mai mare vânzător de brașoave din toate timpurile. Iată rezolvarea simplă și logică a acestui mister. Și, așa cum ne învață locotenentul Colombo, rezolvarea cea mai simplă și logică e mereu și cea mai corectă.

Nu reușesc să mă concentrez la condus.

De ce nu am făcut această călătorie anul trecut?

Acum doi ani?

În fiecare an al vieții noastre?

De ce nu am petrecut mai mult timp împreună?

De ce am pierdut atâtea zile fără să văd cum cresc
Lorenzo și Eva?

Întrebări de o crudă banalitate.

Întrebări la care nu știu să dau răspuns.

— Aproape că am ajuns... comunic eu tuturor.

— Unde? spune Paola.

Apoi privește în jur, iar sinapsele ei adormite recunosc brusc peisajul. În cele din urmă, a înțeles unde o duc. De fapt, unde o duc din nou.

— San Rocco?

— Biciuit și Martir, precizez eu.

Biserica gotică în care ne-am căsătorit cu mai bine de zece ani în urmă. Nu ne-am mai întors pe aici de atunci. Este etapa fundamentală a călătoriei noastre.

Paola nu vorbește. Nu știu dacă e fericită de această vizită surpriză.

Când ajungem e aproape miezul zilei. Străbatem niște drumuri șerpuite printre coline și San Rocco ni se înfățișează în toată minuscula lui maiestruozitate. Pare o micuță Notre-Dame din Paris. Ca o versiune bonsai a mult mai vestitei sale colege din Franța, celebrată în romane și muzicături de succes. Pe biserica San Rocco nu o cunoaște nimeni. Este o bisericuță undeva, departe de sat, pierdută într-un verde nesfârșit, cea mai clasică dintre catedralele din deșert.

Parchez în piațeta de pământ bătătorit din fața intrării. În jur e o liniște ireală, întreruptă doar de câte un greier neobosit. Coborâm. Îmi amintesc totul din acea zi. Unde stăteam în timp ce așteptam emoționat sosirea Paolei, ce mașini erau parcate aici în jur, fața ascuțită ca un creion a lui don Walter, preotul calabrez care a oficiat slujba cununiei noastre.

— Copii, asta e biserica în care mama și tata s-au cununat. Tinerii mei succesori nu par prea interesați de această vizită.

— E micuță, este comentariul laconic al lui Lorenzo.

— E copiată după aia de la Paris, observă cu subtilitate Eva.

Au dreptate amândoi.

— Ce ziceți să o vizităm? întreb eu.

Nu obțin din partea lor un prea mare entuziasm.

— Poate îl mai găsim aici pe don Walter... adaug eu.

Ne îndreptăm către intrare.

Suntem pe punctul de a intra, când Eva o strigă pe mama.

— Mi s-a dezlegat un șiret, mă ajuți?

Minunata Eva îmi urmează planul la perfecție.

Paola întârzie câteva clipe să-i lege șiretul fetei. Eu nu o aștept și intru, urmat de Lorenzo. Dau la o parte cortina groasă roșie și fac câțiva pași înăuntru.

Bisericuța e exact așa cum mi-o aminteam, fără ornamente, dar fermecătoare. Am doar câteva secunde la dispoziție ca să ajung în locul convenit. Alerg, în timp ce Lorenzo se așază pe o bancă în stânga.

După câteva clipe, intră Paola și Eva. Soția mea rămâne încremenită în ușă, în timp ce orga bisericii intonează, pe neașteptate, marșul nupțial. Nu-i vine să creadă ochilor.

Biserica e plină ochi de lume, prietenii noștri. Aplaudă și îi zâmbesc miresei, îmbrăcați de gală. Umberto a făcut cu adevărat o treabă excelentă. Nici nu mă îndoiam. Sunt chiar toți: Corrado lângă Umberto, pe banca martorilor de căsătorie (tot ei ne-au fost martori și în urmă cu doisprezece ani, firește), colegele Paolei, inclusiv profesoara

care pune prea multe întrebări, câteva perechi de vechi prieteni, plicticosul Gigi, Massimiliano cel de la Prăvălia de Taclale și Giannandrea, care nu mai era așa deprimat, Roberto — teribilul meu librar, Martina — noua prietenă a lui Oscar și câțiva vecini de-ai noștri. Iată-l, ce surpriză, și pe D'Artagnan care îmi surâde. Unicul absent motivat este antrenorul meu adjunct Giacomo, pentru că în după-amiaza asta Armata Brancalione joacă semifinala din *play-off*.

Lângă intrare, Oscar zâmbește fiicei sale, cam încorsetat în costumul său albastru mirosind încă a naftalină.

Eva a fost nemaipomenită să-și dezlege șiretul în mod intenționat. Nu îi explicasem și de ce, ci îi spusese doar că pregăteam o glumă pentru mama. Lorenzo însă fusese pus în temă, ca să evit să se minuneze de cum ar fi intrat și să strice cumva surpriza. Totul a mers ca uns. Eu sunt în fața altarului și a firavului don Walter, care arată exact la fel cum mi-l aminteam.

Totul este pregătit pentru a doua noastră cununie. Mai trebuie doar acceptul miresei.

Oscar îi întinde brațul, gata să o însoțească încă o dată la altar.

— Mergem, scumpa mea?

Paola ezită, e copleșită de emoție. Nu avusese nici cea mai mică bănuială, de afară nu se auzea absolut nimic, iar iluzia unui loc solitar era desăvârșită. Umberto i-a adus pe toți aici cu un autocar din sat. O organizare demnă de o campanie militară.

Eu îi surâd Paolei de la altar.

„Nu mă lăsa aici singur ca pe un cretin“, îmi zic în sinea mea. O clipă m-a terorizat ideea că face un pas înapoi. Dar toți țin cu mine. Prietenii continuă să aplaude. Muzica își continuă marșul său triumfal la volumul maxim.

Am două sute de bătaii de inimă pe minut, oricum inima mea are energie de vânzare, o voi da înapoi încărcată.

Paola rămâne nemișcată.

Secundele sunt nesfârșite, iar emoția care cuprinde întreaga biserică nici nu poate fi pusă în cuvinte așa cum aş vrea.

Știu, am jucat necinstit, dar aveam nevoie de ajutorul tuturor persoanelor pe care le iubesc pentru a o recuceri. În fond, era singurul lucru cu adevărat important pe care trebuia să-l fac în aceste zile.

Când Paola întinde brațul și acceptă să fie condusă de tatăl său la altar, aplauzele se transformă în ovații. Iar inima mea se transformă în focuri de artificii.

Se numește „ceremonia de confirmare a cununiei” și e cea mai frumoasă ceremonie care există. Căsătoria este o cutie-cadou plină de speranțe, confirmarea înseamnă că ai deschis acea cutie și ți-a plăcut ce e înăuntru. Știu că vă întrebați de ce m-am căsătorit la biserică, ba mai sunt chiar și recidivist. Pentru că Paola ținea la asta, locul era încântător, iar eu sunt de tot rahatul. Vă mulțumește răspunsul?

— Vrei tu, Paola De Nardis, să îl iei din nou în căsătorie pe Lucio Battistini aici de față?

Îmi zâmbește. Nu s-a oprit nicio secundă din plâns în timpul acestei ceremonii.

— Da, sigur că vreau.

— Și vrei tu, Lucio Battistini, să o iei din nou în căsătorie pe Paola De Nardis aici de față?

Paola e foarte frumoasă. Chiar și fără rochie de mireasă, pentru mine e tot acea fată emoționată de acum doisprezece ani.

— Da, vreau.

Don Walter zâmbește.

— Atunci vă declar, încă o dată, soț și soție!

Izbucnesc aplauze cum n-am mai auzit. O sărut pe Paola cum nu am mai sărutat-o. Aș vrea să nu se mai sfârșească niciodată.

Ieșim din biserică printre boabe de orez, râsete și aplauze. În brațe îi ținem pe copii. Încingem o bătaie cu orez basmati în capul lui Aramis, care a și agățat-o pe colega cea mai drăguță a Paolei. Totul este fără cusur. Îi punem jos pe Lorenzo și pe Eva și începem partea cea mai solicitantă: salaturile și pupăturile cu toți.

Îmbrățișarea cea mai lungă e cu Umberto. În acea îmbrățișare este totul. A fost un prieten nemaipomenit.

Îi vâr în buzunar o scrisoare într-un plic.

— Citește-o după...

— După ce anume?

El nu a fost niciodată de o agerime ieșită din comun.

— După.

Îmi zâmbește cu jumătate de gură.

— Am înțeles...

Când o va deschide, va citi puține cuvinte. Sper să le înțeleagă.

„Mergi liniștit, prietene. Nu mă supăr.”

Știu de o viață că e îndrăgostit de Paola, dar și-a înăbușit sentimentele din prietenie pentru mine. Îmi dau seama de asta după cum o privește, după cum îi surâde. Sentimentele nu au nevoie de cuvinte. Știu asta și gata. Și mai știu că-i va fi aproape la orice greu și că nu o va părăsi niciodată. Sper că va găsi și cum s-o facă să se îndrăgostească de el și să devină tatăl substitutiv al copiilor mei.

Dacă există un bărbat potrivit, atunci el este. În fond, e vorba doar de o promovare de la condiția de „unchi” la cea de tată. Nu-mi doresc altceva.

Nici nu apuc bine să-mi iau rămas-bun, că sunt copleșit de Oscar și de afecțiunea lui. De data asta, el are ceva pentru mine.

— Uite. E pentru mâine.

Îmi întinde ceva împachetat într-o pungă de hârtie. Nu e nevoie să mă uit înăuntru ca să știu ce conține. Pachetul are și o pată mică de grăsime pe fund.

După-amiaza se scurge voioasă. Umberto a organizat mica petrecere la o gospodărie învecinată, din circuitul agroturistic, unde există și o piscină. Înot cu Lorenzo care, acum că nu mai are frică de apă, se tot scufundă și se tot aruncă din același loc. Parcă am fi o gașcă veselă în vacanță.

Dansăm pe vechi hituri ale anilor '60 într-un spațiu improvizat din jurul piscinei. Oscar și Martina sunt dezlănțuiți, par versiunea obeză a lui John Travolta și Umei Thurman din *Pulp Fiction*. Când vine în fine rândul primului dans lent, îmi înșfac partenera și o strâng bine în brațe. Cine știe de ce dansurile lente nu mai sunt la modă? Cine nu a dansat vreodată un dans lent nu știe ce pierde. Domnița mea de șase ani și jumătate sper că nu va uita niciodată aceste patru minute petrecute în brațele tatălui său, suspendată la jumătate de metru de pământ, sub ochii surâzători ai mamei, care dansează cu Lorenzo la doi pași de noi.

La ora șase, puțin înaintea sosirii triumfale a aperitivelor, îmi sună telefonul: e Giacomo, adjunctul meu.

— Lucio... am câștigat semifinala! 9 la 8! Portarul lor s-a împotmolit în ultimul minut.

Urlu de bucurie ca un băiețel. Acum chiar că ziua este desăvârșită.

Aproape desăvârșită.

Desăvârșirea adevărată se împlinește la câteva ore după aceea. Au plecat cu toții de la pensiunea agroturistică, Umberto a rezervat camere pentru restul oaspeților la un hotel din localitate. Iar pentru noi, două splendide apartamente legate între ele, cu vedere spre munți. Un loc de vacanță.

Când copiii au adormit, mă uit la Paola cum se dezbracă să se bage în pat. A fost o zi minunată și plină de emoții, dar foarte obositoare. Adrenalina însă nu mă părăsește încă. Dacă mi se face acum testul antidoping, sunt descalificat pe viață. Dar nu ar fi o descalificare prea lungă.

Mă apropiu de Paola și îi ating ușor umărul gol. Ea îmi dă voie.

N-am mai făcut dragoste de aproape cinci luni.

Restul îl las pe seama imaginației voastre. Vă spun doar, ca să vă ajut, că am făcut-o de trei ori (ceea ce nu se mai întâmpla de opt ani), că am râs ca nebunii, că i-am făcut o vânătaie pe șold de la o margine a patului, că m-am lovit la un genunchi într-un colț al noptierei și că, din fericire, copiii nu s-au trezit.

Am adormit îmbrățișați, la patru și jumătate dimineața.

Acum ziua este cu adevărat desăvârșită.

Aseară nu am închis bine obloanele și acum soarele strălucește puternic în camera noastră. Întredeschid ochii cârpiți de somn. Paola mai doarme încă, la fel și copiii, în camera de alături; sunt neobișnuit de tăcuți. Mă ridic cu oarecare greutate, o durere intermitentă îmi torturează șoldul. Intermitența e pricinuită de respirație. Dacă nu respir, mă simt aproape bine. Cu excepția unei furnicături care dă năvală în tot corpul. O mâncărime interioară cumplită de care nu pot scăpa prin scărpinare, ceva de parcă aș fi înghițit un stup întreg, iar acum albinele ar încerca să iasă din mine toate o dată.

Mă târăsc până în baie, îmi pun cu greu lentilele de contact și fac un duș mai lung decât de obicei. Cald, rece, încerc orice variantă ca să scap de pișcăturile de nesuportat. Dar apa nu mă poate ajuta. Iau trei pastile de ibuprofen, care îmi vor dărui niște ore de pace iluzorie.

Când mă întorc în cameră, Paola, în halat, a trezit deja copiii. Coborâm să luăm micul dejun în sufrageria primitoare a pensiunii. *Continental breakfast* superclasic, la care se adaugă dulceturi făcute în casă și pâine proaspătă. Mă joc cu Lorenzo și Eva de-a Mister Muffin, inventând

o ciorovăială între un plumchec cu ciocolată și o prăjiturică mai subțirică, despre care zicem că e soția lui. Nu știu unde să meargă în vacanță, la mare sau la munte. Și înainte să decidă destinația vacanței lor, îi hăpăim pe amândoi cu mare bucurie.

Paola e singura care astăzi nu reușește nici măcar să suradă. Eu însă m-am descurcat bine săptămânile astea. De-a lungul întregii călătorii, mi-am camuflat cât s-a putut durerile și fricile față de copii; vreau să-și amintească un tată surâzător, glumeț și mereu în formă, și nu fotocopia spălăcită a acestuia, prin intervenția amicului Fritz.

După micul dejun ne așternem la drum. Conduc eu. Pornesc aerul condiționat, pentru că azi sunt aproape patruzeci de grade. Prin fante suflă imediat o minunată adiere răcoroasă care ne salvează viața.

O iau pe autostradă. Direcția nord.

Dau drumul la radioul mașinii, al cărui inventator îmi scapă, și introduc CD-ul preferat al puilor mei. Interpretăm toate melodiile tare, cântând fals și râzând.

„Sunt doi crocodili și un urangutan, doi șerpișori, o acvilă imperială, pisica, șoricelul, elefantul, nu lipsește nimeni. Doar că nu se văd cei doi inorogi!”

Ne aflăm aproape de frontiera cu Elveția, când copiii cei cântăreți, așezați pe bancheta din spate, au adormit.

Profit și schimb muzica.

Elvis.

Always On My Mind.

Cântecul nostru.

Paola o recunoaște după primul acord.

Vocea catifelată a lui Elvis începe după șapte secunde de neconfundat.

Paola mă strânge puternic de mână, fără să fie în stare să mă privească. Mașina pare să înțeleagă momentul, intră pe pilot automat și continuă să meargă singură pe autostradă. Privind peisajul derulându-se pe lângă noi, ascultăm cuvintele nostalgice ale marelui Presley. La acea dată, cântărețul tocmai se despărțise de Priscilla și compozitorii au pus pe muzică în chip minunat toată acea amărăciune.

Wayne Carson, Mark James și Johnny Christopher sunt cei care au scris această piesă atât de simplă și de pătrunzătoare. Sunt niște genii absolute, după mine sunt mai valoroși decât perechea mult mai răsunătoare Lennon–McCartney. *Thanks, guys!*

Exact când se termină cântecul, ca în filme, apare ca prin farmec indicatorul: „Frontiera cu Elveția, 1 km“. Am ajuns.

E aproape ora prânzului, ne oprim să mâncăm ceva într-un mic restaurant deținut de o familie. Mă tot chinui, fără pic de poftă, cu o farfurie de paste, pentru că senzația de foame m-a părăsit de mult. Mă uit la copiii mei, ca și cum aș vrea să înregistrez fiecare minut al acelei mese. Vorbim puțin de parcă ar fi un prânz oarecare într-o sâmbătă oarecare.

Ne luăm rămas-bun în stația unui autobuz care mă va duce la Lugano. Îmi pun bagajul foarte ușurel în port-bagajul autobuzului, îi sărut pe copii și o îmbrățișez pe Paola. O îmbrățișare fără sfârșit. Copiilor le-am spus că tata pleacă la muncă. O muncă de lungă durată. Merg să muncesc într-o sală de fitness în Elveția unde, din cauza

excesului de ciocolată, cu toții au nevoie să slăbească. Știu că într-o zi Paola va găsi curajul de a le spune adevărul. Dar acea zi nu e azi.

E momentul să-i ofer Paolei un cadou special.

— Asta e pentru tine.

Îi întind un pachet. Se uită la mine uimită.

— Nu e ziua ei! obiectează Eva.

— Știu, dar la ultima zi a ei am greșit cadoul. Am luat altul.

Paola rupe ambalajul. Înăuntru vede un caiet foarte mare, ca acelea pentru gimnaziu. Pare folosit. Nu înțelege.

Dă prima pagină și i se taie respirația.

Am copiat de mână tot textul din *Micul prinț*, fără să sar niciun cuvânt și străduindu-mă să scriu cât mai citeț. Am lucrat la el pe furiș timp de aproape o lună.

— Pe ăsta nu îl ai. E exemplar unic.

Paola izbucnește în lacrimi și sare să mă îmbrățișeze. De data asta, am surprins-o.

În realitate, n-a fost ideea mea, ci a lui Roberto, care a rămas tare dezamăgit când i-am dus înapoi versiunea originală din *Micul prinț*.

Îmbrățișarea cu Paola e nemărginită. Când se desprinde din brațele mele, are chipul brăzdat de lacrimi. Sunt lacrimi de bucurie. Nu am mai făcut-o să plângă de bucurie de cine știe când.

E timpul să mă duc, dar nu sunt în stare să mă urc în autobuz. Un sărut, încă unul, încă unul. E greu de decis care să fie ultimul. Pierd timpul. Spun tâmpenii ca să-i fac pe copii să râdă. Sunt foarte bun la spusul tâmpeniilor. Îl mângâi pe Lorenzo, apoi pe Eva. Dar nu trebuie să exagerez. Ei nu trebuie să creadă că e altceva decât un la revedere.

— Nu vrei să te ducem cu mașina? insistă Paola.

— Nu, chiar nu, mulțumesc.

Cea de pe urmă călătorie elefanții o fac singuri. Iar pe ea o așteaptă multe alte ore de condus. Nu știu ce n-aș da să mă pot întoarce cu ei și să ne jucăm tot drumul de-a numerele de înmatriculare pare și impare. Dar nu am nimic de oferit în schimb.

O mai sărut o dată dulce pe Paola, când un claxon ne întrerupe. Șoferul autobuzului și-a pierdut răbdarea. Mă desprind din îmbrățișare și mă apropiu de intrare. Abia acum aud cuvintele pe care le așteptam de aproape o sută de zile.

— Ciao, iubirea mea.

Inima îmi ia foc de bucurie. Îi zâmbesc Paolei și urc.

În următorul minut nu există decât lacrimi și un autobuz care se pune încet în mișcare.

Rămân lipit de fereastră ca să-mi privesc trioul meu de suflet ce se îndepărtează. Îi trimit un „te iubesc” telepatic Paolei. Ea îmi face cu mâna de departe. L-a primit.

Și rămâne acolo, pe asfaltul încins, cu copiii de mână, până când autobuzul devine un punctuleț în soare.

Mi-o imaginez luându-și altă mină, surâzând copiilor și urcând din nou în mașină. A fost întotdeauna o mare actriță.

Clinica pe care am ales-o pare de afară un hotel din Rimini.

Mă primește un doctor pe nume Patrick Zurbriggen, cu care am făcut un schimb de e-mailuri. Vorbește italiană cu un caraghios accent nemțesc și, când te salută, îți strânge mâna viguros. Aici, la Lugano, din fericire, se vorbește limba noastră. E cel mai mare oraș „italian” din afara Peninsulei.

Îmi arată cum se va desfășura foarte scurtul meu sejur la ei. Nu pomeniște niciodată cuvintele „suicid asistat“. Dar despre asta vorbim de fapt. Nu va fi un medic cel care îmi va lua viața, ci eu o voi face. Legile elvețiene permit acest lucru, cer doar ca persoana care vrea să aibă parte de acest „serviciu“ (ador faptul că îl numesc „serviciu“) să fie informată în legătură cu alternativele și să fie în toate facultățile sale de înțelegere și de voință.

Noua mea casă.

O singură cameră.

Am rezervat o singură noapte. Ca la motel.

Și într-adevăr, camera mea parcă ar fi din *Bates Motel*.

Un *Bates Motel* elvețian.

Douăzeci de metri pătrați. Măcar e spațiu.

Pereți de-un verde apăsător.

Un scrin de lemn cam ponosit, cu niște publicații sportive locale și o revistă *Sorrisi e canzoni* din februarie, cu fotografia de grup a cântăreților de la Festivalul San Remo.

Un pat de metal cu cearșafuri albe. Modelul acela cu manivelă dacă vrei să-ți ridici bustul sau picioarele.

Un dulap Ikea, modelul Stolmen, montat strâmb de un muncitor prea leneș.

Înăuntru, trei umerase desperecheate și mult prea mișcătoare.

Un scaun de lemn care seamănă cu cel pe care-l aveam în liceu. Cineva a scris pe el ceva în franceză. Scrisul indecifrabil al unui oaspete precedent. E și o iscălitură la sfârșit. Pare un Alain și nu mai știu cum. Cine știe cine o fi fost.

Un tablou cu reproducerea unei acuarele cu lacul Lugano. Sau, mă rog, cu un lac.

Niște perdele albe, fâlfâitoare, ca într-un film horror.
O ușă de sticlă, care dă spre un balconaș de doi metri pe unu.

În jur se vede parcul. Orizontul deloc. Doar verde și azurul cerului. O închisoare naturală.

Dincolo, o baie mare, complet albă, din cele în care poți intra și cu scaunul cu roțile.

Un motel curat, care costă cât un hotel de cinci stele. De fapt, cât o săptămână la un hotel de cinci stele.

Oricum niciun oaspete nu se va plânge după.

Aici cuvântul „după” nu există.

Își face apariția în cameră un infirmier, sosia lui Ralph Malph din *Happy Days*, care mă întreabă într-o italiană nesigură dacă totul e în regulă.

Mint și îi spun că da.

Mă anunță că se va întoarce pe la șapte pentru cină. Îi cer detalii despre meniu. Întrebare retorică. Mă aștept la clasicul meniu de spital: piept de pui pe plită, piure în pliculeț și o salată de fructe de la reduceri.

Răspunsul, în schimb, mă surprinde: macaroane cu sos de roșii, piept de pui cu cartofi prăjiți și o felie de tort Sacher cu frișcă. Probabil vor să mă ucidă prin șoc glicemic.

Ralph Malph pleacă după ce mi-a zâmbit.

Călăul meu personal e amabil. Deja e ceva.

Mut scaunul pe balcon. Mă așez. Respir.

Îmi scot lentilele de contact de unică folosință și lumea capătă contururi neclare și amestecate. Copacii și cerul nu mai sunt separați.

Sunt ultimele lentile de contact. Măine nu am altele de schimb. Nu contează.

Iau punga de hârtie pe care mi-a dat-o Oscar. E foarte unsuroasă, iar conținutul îmi e familiar. O gogoasă găurită.

Oscar este deosebit. Nu e un socru.

Mă uit la buna mea amică pudrată cu zahăr.

Parfumată. Ispititoare. Aproape sexy.

Nu sunt adevărate toate acele lucruri urâte care se spun despre ea. Sau, oricum, nu contează.

Prima mușcătură e un adevărat orgasm.

Mestec îndelung. Încet, încet, savurând fiecare clipă.

Simt cristalele de zahăr cum se topesc în cerul gurii.

E veche de aproape două zile și, firește, s-a întărit puțin. Dar oricum, tot seamănă cu nectarul zeilor.

Încă o mușcătură.

Nu mă gândesc la nimic.

Capul mi-e gol. Un recipient fără conținut.

Suntem doar noi, eu și gogoșa mea cu gaură.

Închid ochii.

Savurez hăul care răsună în cutia mea craniană.

Aud și marea, așa cum o auzi când pui scoica la ureche.

Un foșnet îmi atrage atenția.

Mă întorc.

Deschid ochii.

Pe parapet, la dreapta mea, s-a așezat o pasăre.

Cel puțin așa cred. Nu am lentilele de contact.

Îmi apropii fața ca să o văd mai bine.

E o vrăbiuță.

Mă fixează cu o anumită curiozitate și impertinență.

O privesc cu atenție, făcând ochii mici pentru a focaliza mai bine. Ia stai, nu cumva... nu. Nu e obișnuita mea prietenă de la micul dejun. E alta, în mod cert mai tonică și mai strălucitoare. Păcat. Dacă veți spune această poveste cuiva, să ziceți că era aceeași vrăbiuță care venea

să mă viziteze în fiecare dimineață la cofetărie. Ca finalul să pară mai magic.

Rup niște fărâmițe din gogoasă. Întind palma și vrăbiuța vine și mi se așază pe degetul mare. Ciugulește firimiturile de gogoasă prăjită cu poftă.

Apoi rămâne o clipă țănoșă, de parcă m-ar întreba: „Asta-i tot, amice?”

Dar eu nu sunt de înduplecat.

Restul gogoasei este numai al meu, dragă vrăbiuță elvețiană.

Noua mea companioană înțelege pe dată că sunt un dur și pleacă în zbor, fără măcar să-mi mulțumească. O văd cum planează deasupra copacilor ce împrejmuiesc zona și cum dispare. Aș vrea să o urmez și să decolez și eu din această liliputană rampă de lansare în care mă aflu.

Mă ridic și privesc în jos.

De pe un balconăș de la etajul întâi nu e nici măcar tentativă de sinucidere. E doar pură idioțenie.

Îmi termin gogoasa în picioare, sprijinit de balustradă.

Apoi îmi ling degetele pline de zahăr. Și sunt în paradis pentru o scurtă și prea dulce clipă.

Intru din nou în cameră. Mototolesc punga unsuroasă și caut un coș de gunoi care nu e. Poate la baie. Îl găsesc sub chiuvetă, unde e logic să se găsească. Arunc ghemotocul de hârtie, care ricoșează mai întâi pe margine înainte de a intra în coș.

Mă întorc în cameră și mă întind pe pat. Scot din buzunar ultima poză făcută cu polaroidul. Noi patru fericiți.

O pun jos, iau telefonul și caut „Acasă”.

Or fi ajuns?

Nu sun.

Îl sun pe Umberto.

— Bună, Lucione! îmi răspunde cu o jovialitate falsă. Am vorbit cu ei chiar acum. Sunt acasă. Totul în ordine. Tu ce faci?

E întrebarea pe care speram să nu o pună.

Îi cer să o schimbe cu alta. Peste asta sar.

— Cum e vremea la Lugano? mă întreabă.

Nu-i nimic. Solicit o a treia întrebare.

Și, în fine, și puțină originalitate.

— Am deschis scrisoarea. Nu am rezistat. Mă ierți?

Știam.

Îi răspund un „da” emoționat, apoi rămânem în tăcere câteva minute. Nu mai rămăsesem în tăcere la telefon până atunci. Nu așa îndelungat. Nimeni nu stă în tăcere la telefon. O tăcere asurzitoare, ce conține toate cuvintele pe care nu ni le spuseseam. Un joc al tăcerii versiunea pentru adulți. El e cel ce pierde jocul însă.

— Nu-ți face griji pentru nimic... Mă ocup eu de ei, prietene.

Și asta o știam.

Reușesc doar să șoptesc un „Mulțumesc”.

Apoi, înainte ca acest apel să se complice și mai rău, îi cer un ultim lucru:

— Salută-l pe Aramis.

Și închid. Rămân acolo, cu telefonul în mână.

Știu că Umberto face același lucru.

La ora șapte refuz masa care se anunța de mare clasă. Pastele sunt prea fleșcăite, pieptul de pui prea uscat și cartofii ca de gumă. Dar accept cu dragă inimă o injecție cu analgezic. Cer o doză dublă de morfină. Vreau să traversez o noapte liniștită, să visez și să mă trezesc în mare formă.

Mâine e 14 iulie. O zi importantă.

Am adus cu mine haine elegante. Morții sunt mereu eleganți, chiar dacă în timpul vieții au fost niște zdrențăroși pe care îi vezi mai tot timpul în maiou și papuci.

Când le scot din valiză, mi se pare că e totuși o idee proastă. Nu pot să mor îmbrăcat în costum și cravată.

Le înlocuiesc cu un trening al echipei de polo. Mi se potrivește mai bine.

Îl îmbrac și evit oglinda. Tusea în dimineața asta nu-mi dă pace, iar obrajii sunt mai supti decât de obicei. De când mi-am luat rămas-bun de la Paola, e ca și când trupul meu a încetat să mai lupte; mă simt ca un maratonist care se încovoiaie la un metru după linia de sosire și se prăbușește în genunchi. Respir cu greutate și durerea din abdomen e ca o săgeată otrăvită a indienilor sioux.

Deschid fereastra. Afară parcul este liniștit. E chiar și un soare timid care a venit să mă salute.

Din spatele meu apare Ralph Malph, ținând tava cu micul dejun. Două felii de pâine prăjită demoralizate, gem în cutiuță, o cafea răcită, un pliculeț de zahăr și un suc de portocale de la reduceri într-un pahar de plastic. În

fond, de ce să irosești mâncare bună pe unul încovoiat după linia de sosire?

— Mulțumesc, prefer să nu mănânc nimic.

— Bine. Programarea e pentru ora douăsprezece, mă anunță conștiincios infirmierul.

— Voi fi punctual.

— Vreți să vin eu să vă chem sau ne vedem direct la etajul trei?

— Vin singur, mulțumesc. Pot să merg să fac o plimbare în parc?

— Sigur. Dacă aveți nevoie de ceva, chemați-mă.

Iese și rămân singur cu gândurile mele. La ora asta, Paola o fi în bucătărie și le pregătește micul dejun copiilor. Un mic dejun foarte diferit.

Parcul nu e urât. E poate unicul lucru decent din acest lagăr elvețian.

Intenția mea de a mă plimba se confruntă imediat cu apariția durerilor. Reușesc cu greu să fac o tură, ajung la pajiștea de lângă lac și mă întind pe iarbă cu fața în sus. Cerul pare pictat la computer, un albastru compact ca în benzile desenate.

O furnică se plimbă pe mine.

Mă simt Gulliver când ajunge în Lilliput.

Închid ochii. Am ajuns. Sfârșit. Generic de final.

Senzația e aceea pe care cu toții o avem în vacanță: deschisul valizelor pentru a-ți aranja hainele în camera de hotel și acțiunea inversă sunt întotdeauna foarte asemănătoare, mai mult decât pare la început.

Se spune că, înainte de moarte, ne revedem propria viață ca pe un film. Sper să nu mi se întâmple. Eu nu văd niciodată un film de două ori, cu excepția celor de

Kubrick, Hitchcock și Spielberg. Și niciunul dintre cei trei nu ar fi turnat un film despre un jucător de polo ratat. Și apoi, ce tip de film e viața mea? O peltea dramatică? O comedie romantică? Da, cu siguranță e o comedie romantică. Și acest final continuă să-mi pară un happy-end, chiar dacă din punct de vedere tehnic nu e astfel.

Adorm. Visez.

Mă aflu într-un restaurant pe malul mării la Ladispoli, cu bunicii. Cei doi portari ai sufletului meu glumesc cu chelnerul, pe care se vede că îl cunosc de mulți ani. Eu mănânc calamari prăjiți și îi arunc câte un ineluș și unei pisici vagaboande de pe acolo. Par fericit. O fi un episod adevărat sau inventat de mintea mea învălmășită? Nu știu să disting. Nu-mi amintesc. Termin calamarii și comand o cupă de înghețată cu un cocktail de fructe și frișcă. Bunicul îi cere chelnerului să-mi mai pună și migdale pisate și ciocolată topită. Îi surâd. Mă corectez: nu par fericit, sunt fericit.

— Domnule Battistini?

Cineva mă strigă. Mă strigă mereu când dorm.

— Domnule Battistini? Trezirea.

Deschid ochii și văd fața lui Ralph Malph deasupra mea.

E ora douăsprezece și douăzeci. Am dormit prea mult și m-am făcut de răs cu elvețienii, confirmând ceea ce gândesc despre noi, italienii.

Mă ridic, sprijinindu-mă de brațul lui.

— Sunt gata.

Cunosc bine procedura. Am studiat-o. În mod concret e vorba de o dublă injecție în care tu ești cel care împinge pistonul seringii. Prima dintre ele îți administrează

un anestezic puternic. Cea de-a doua, un venin. Logic, simplu, fără dureri. Adormi și nu te mai trezești. Însă preparativele sunt nesfârșite. Sunt conectat la o electrocardiogramă, așezat pe un pat. Mi se explică faptul că, după prima injecție, am numai un minut la dispoziție pentru a doua injecție înainte ca anestezicul să-și facă efectul. Dacă vreau să mă răzgândesc, acela e momentul, îmi spune profesionistul doctor Zurbriggen. S-a mai întâmpilat.

În cazul acesta mă trezesc, plătesc doar o parte din bani și mă întorc acasă. După care, doctorul încearcă să destindă atmosfera cu un umor elvețian pe care nu-l înțeleg.

— Aveți o ultimă dorință?

Ce întrebare tâmpită e asta? Ar trebui să râd?

— Da, aș avea, răspund eu. Aceea de a nu mă afla aici. Se poate?

Cinci minute mai târziu mi se înfig acele.

Nu-mi las timp de gândire și îmi fac prima injecție.

Ca și la loviturile de pedeapsă, nu trebuie să te gândești. Dacă te gândești prea mult, ajungi să te răzgândești în legătură cu șutul pe care trebuie să-l execuți și, de regulă, îl ratezi.

Alegerea mea este bună. Inevitabilă.

Anestezicul alunecă prin venele mele și am o senzație de frig.

Am un minut.

Ralph Malph îmi surâde și îmi arată al doilea piston.

— Te grăbești? îl întreb. Ești la final de tură?

În apropierea morții devin polemic. Ce chestie!

Cincizeci de secunde.

Pentru o clipă, îmi trece prin față ca o adiere ideea să nu o fac.

Ca o adiere.

Patruzeci de secunde.

— Ce păcat... șoptesc.

Ralph Malph nu înțelege.

— Ce spuneți?

— Nu, spuneam ce păcat... în general... ce păcat...

Treizeci de secunde.

Nicidată nu mi-a plăcut să execut penalty-urile. E prea mult stres. În fond, eu sunt portar. Un rol de fricos. Dacă greșești un penalty ca atacant, ești un perdant, dacă îl încasezi ca portar, e normal. Am un caracter de portar.

Douăzeci de secunde.

De lângă mine a dispărut Ralph Malph. Acum e buna și îmi surâde. Știam că va veni. A venit întotdeauna când am fost la ananghie. Bunica era mereu lângă mine. Îmi ia mâna dreaptă. O strânge.

— Ce bine că ești aici... îi șoptesc.

Are ochii umezi, dar continuă să-mi zâmbească.

Cel mai frumos zâmbet e cel al bunicii.

Zece secunde.

— Vin, bunico...

Ea face un semn cu capul. Știa deja. Bunicile știu totul.

Îmi dă drumul la mână o secundă. Țasta e momentul.

Pun degetul mare pe pistonul celei de a doua seringi.

Nu mi-e frică.

Îl împing până la capăt. Iar venele mele primitive și neștiutoare se lasă invadate de un lichid galben-auriu.

În aceeași secundă, Paola, la mii de kilometri distanță, pregătește prânzul și simte un suflu de vânt rece în ceafă. Privește împrejur. Ferestrele sunt închise și e vară. Copiii se joacă în cameră și se ciondănesc puțin. Rămâne descumpănită o clipă. Apoi înțelege.

Iese pe terasă și ridică ochii spre cer și nu-i poate împiedica să se umple de lacrimi.

Nu plânge, iubita mea! Te rog, nu plânge!

Mi-e somn. Mi-e tare somn.

Ultimul lucru pe care îl aud este cântecul de leagăn îngânat de bunica. Îl cântă încet, încet, ca să nu mă trezească. Și continuă și după ce am adormit. Mă leagănă ușor, ținându-mi o mână pe burtă. Cântă mai departe, până când e sigură că somnul e adânc. Ce tristețe că nimeni nu moare niciodată cu o bunică alături. Ar trebui să fie obligatoriu.

— Nani... nani...

Glasul se îndepărtează.

— Nani... nani...

Eu dorm.

Am făcut tot ceea ce trebuia să fac. Tot ceea ce am putut să fac. Nu am fost cel mai bun, dar m-am străduit din răputeri.

Sunt senin.

Știu că atunci când mă voi trezi, îi voi întâlni pe bunicii mei și voi fi din nou copil.

O sută de zile au zburat ca o suflare.

Iar astăzi pot să spun cu certitudine: au fost cele mai fericite ale vieții mele.

După

După. Un cuvânt pe care în viață îl pronunțăm de mii de ori, de regulă pentru a amâna o problemă. „Te sun eu după” este propoziția cea mai folosită care îl conține.

Dar „există un «după»?” este întrebarea fundamentală pe care ne-o punem fără vreun posibil răspuns. Sau, ca în cazul meu, nu ne-o punem deloc.

Există un „după”?

Răspunsul este da.

Există întotdeauna un „după”.

Despre acel „după” știu totul, este singura mângâiere adevărată pe care o ai când mori înaintea prietenilor tăi. E ca și cum ai trage cu ochiul pe furiș la soluțiile din ultimele pagini ale *Săptămânii enigmatice*.

Acel „după” nu e rău. Dar bucurați-vă de „acum”, că e mai bun.

Vă pot dezvălui prea puține, că e interzis prin regulamentul intern. La sosire, supraveghetorii (da, ați înțeles bine) îl pun pe noul-venit să aleagă câți ani dorește să aibă pentru restul veșniciei. E o întrebare destul de grea, de obicei se formează o coadă uriașă din pricina nehotărâților și a celor care se răzgândesc și protestează.

Care a fost anul cel mai frumos al vieții voastre?
Acela pe care ați vrea să-l re trăiți pentru totdeauna.
Eu răspund fără vreo ezitare:
„Eu vreau să am opt ani, mulțumesc“.

Pentru totdeauna opt ani, când visurile sunt gânduri vesele colorate. Când poți pleca în zbor de la fereastra cămăruței tale doar deschizând paginile unui roman de Stevenson sau de Barrie.

Când trecutul nu există. Iar viitorul este la ani-lumină depărtare.

Ieri mi-am văzut bunicii. Și ei au cerut să aibă opt ani. Ce minunată coincidență! I-am recunoscut imediat după fotografiile pe care le găsisem în casă. Ne-am strâns în brațe îndelung și apoi ne-am jucat împreună întreaga zi, ceea ce aici durează cam cât o săptămână din ale voastre. La „cine-fură-steagul“ bunicul e foarte priceput, în schimb, pe mine nu mă bate mine la de-a v-ați ascunselea. E totul așa cum visam să fie: mi-am regăsit bunicii și sunt din nou copil.

În schimb, părinții mei atât de grijulii și mai ales atât de dispăruți se pare că încă n-au ajuns aici, am verificat în banca de date oficială a lumii de dincolo. Fiți cu ochii în patru, se găsesc încă pe Pământ și fac numai boacăne.

Pe lista persoanelor pe care vreau să le întâlnesc, în afară de cei dragi ai mei, se află evident și un toscan cu formație enciclopedică, pe care am dorit întotdeauna să-l cunosc.

Leonardo da Vinci este un băiat de vreo treisprezece ani, antipatic și atoateștiutor, care a deschis o prăvălioară de reparații, așa cum are și calul Horace Horsecollar, prietenul lui Mickey Mouse. Am încercat să vorbesc cu el, ca să am o confirmare a bizarei mele teorii, dar, ca toți copiii

de treisprezece ani, nu are nicio stimă și nicio considerație pentru copiii de opt. M-a alungat ca pe o muscă sâcâitoare. Din fericire, am o veșnicie la dispoziție ca să încerc să mă împrietenesc cu el.

Astăzi, Armata Brancaleone are de disputat partida cea mai importantă din scurta sa istorie: finala jocurilor din *play-off*, pentru a-și putea asigura accesul în ligă la nivel de provincie. Eu sunt acolo cu inima.

Tribunele piscinei noastre sunt arhipline, sunt vreo sută de spectatori, părinți și suporteri. În spatele băncii de pe care Giacomo zbiară la ei cât îl țin puterile, stau așezați Paola, Lorenzo, Eva, Umberto și, pentru a doua oară în viața lui, Corrado. Trebuie că e un efect colateral al funeraliilor mele, care au avut loc alaltăieri.

Adversarii noștri sunt înotătorii de temut de la Santos Montesacro, antrenați de unul cât un dulap pentru toate cele patru anotimpuri, care se fălește că a jucat trei meciuri în echipa națională în anii '70. Nu cred că e adevărat, fapt e că dulapul își antrenează echipa ca pe un batalion din marina militară. În sezonul obișnuit, ne-au bătut și în tur și în retur. Scorul în total era 17 la 3. Suntem morți.

Au patru sau cinci sute de kilograme de mușchi mai mult decât noi. Săpunel și Martino par niște hobbiți rahitici în comparație cu adversarii lor.

Primul sfert de partidă rezistăm eroic: 2-2. Marchează de două ori Martino, e tare băiatul ăsta. Cei de la Santos sunt mult mai ghinionişti, lovesc stâlpul și de două ori transversala porții, dar aceste lucruri fac parte din surprizele jocului.

În al doilea sfert ne prăbușim clar: scorul total e 7 la 5. Partida e interesantă, multe goluri, multe emoții, dar părem deja împăcați cu gândul și obosiți.

Hai, băieți, hai!

Cel de-al treilea sfert e momentul revanșei noastre. Câștigăm cu 2 la 1 și ajungem în total la 8 la 7. Un singur gol ne desparte de adversarii noștri.

Îl văd pe Giacomo cum le vorbește războinicilor mei de nepotolit, strânși în jurul băncii antrenorului. Îmi dau seama, după cum stau agățați de marginea piscinei, că sunt deja ruși de oboseală.

Nu vă lăsați, hai, vă rog!

Ultimul sfert începe bine. O curajoasă lovitură cu boltă a lui Martino intră elegant sub bara porții adverse. 8 la 8!

Hai că putem!

Dar iluzia durează doar câteva minute. Marchează de două ori la rând atacantul lor, un mamut de șaptezeci de kilograme și ne strică toată bucuria. 10-8. Avem din nou cu două goluri mai puțin.

Deja în piscină nu se mai aude nimic, publicul urlă și aplaudă. Micul meu grup de suporteri intră într-un delir al încurajărilor, sunt cei mai zgomotoși și scandează numele celui mai bun atacant: Mar-ti-no! Mar-ti-no!

La numai un minut până la final, chiar Martino este cel care interceptează un balon în defensivă, pleacă în contraatac și marchează un gol, umilindu-l pe portarul adversarilor săi. Avem un dezavantaj de un singur gol și mai sunt cincizeci de secunde până la fluierul final. Încă mai putem egala pentru a ajunge în prelungiri.

Cincizeci de secunde suntem cu toții în apnee pentru această luptă.

Adversarii noștri sunt în atac, interceptăm mingea, răsturnăm direcția frontului, încercăm să tragem rapid în poartă, dar e apărată. Contraatac, mamutul despică

apa ca un speedboat și se îndreaptă spre poarta în care stă Săpunel. Portarul nostru îi iese înaintea, ca o bicicletă în fața unui TIR. Marele mamifer prevăzut cu trompă din rasa extinsă nu se aștepta, ezită, trage cu putere o lovitură strivită, dar Săpunel interceptează. Caută mingea, o înhață cu fermitate. Mai sunt doar cinci secunde. Echipa se pregătea de defensivă, dar întoarce linia atacului. Săpunel urlă ca un condotier:

— Cu toții în atac!

Chiar el este cel care duce mingea înainte. Coechipierii îl urmează cu ultimele lor forțe. Este asaltul final. Întoarcem balonul și încercăm o aruncare bună. Responsabilitatea e toată pe umerii lui Martino. Trage de la cinci metri o minge ca un glonț la suprafața apei. De neoprit. De către portar. Dar nu și de către stâlpul porții. Suporterii noștri strigă un „Nuuu!” de dezamăgire, ceilalți aplaudă și se îmbrățișează de parcă ar fi câștigat mondialul.

Arbitrul fluieră sfârșitul.

Am luptat și am pierdut. E bine. Sunt mândru de ei. Băieții mei au încercat tot ce se poate până la ultima secundă, fără să predea armele.

Publicul se ridică. Cu toții se îndreaptă spre ieșire, inclusiv Paola, care îi îmbrățișează pe copii. Înainte de a ieși pe ușă, se oprește și se întoarce.

Abia acum observă un copil de opt ani care se uită la ea, așezat în tribuna cea mai îndepărtată.

Privirile noastre se întâlnesc pentru o clipă îndelungată.

M-a recunoscut, știu.

Îi surâd.

„Ciao, iubita mea. Și mulțumesc.”

Ea îmi zâmbește la rândul ei, tulburată. Apoi îmi aruncă o ultimă privire și îl ajunge din urmă pe Umberto care o strigă. Îl văd luând-o de mână și conducând-o afară din clădire.

Eu rămân acolo, privind umbra Paolei care iese cu doi pași în urma ei.

Când nu mai e nimeni în piscină și luminile se sting cu un mic zbârnâit, una după alta, scot totul de pe mine și mă cufund în apă.

Sunt încă un campion la stilul delfin.

Și înot, înot, înot, înot.

În sfârșit ușor.

Mulțumiri

Mulțumesc bunicului Michele și bunicii Concetta că mă însoțesc întotdeauna, chiar dacă nu mai sunt.

Mamei și tatălui meu, pentru că, atunci când în compunerile de la școală scriam „Vreau să mă fac scriitor“, nu m-au dat spre adopție.

Surorii mele, Sonia, infinit izvor de inspirație comică.

Lui Marco Martani, veșnicul meu camarad într-ale scrisului.

Agentei mele, Kylee Doust, care este deja pentru mine un *life coach* de neînlocuit.

Annei Chiatto care a citit prima idee a romanului și m-a obligat să-l scriu. Dacă nu v-a plăcut, luați-vă la hartă cu ea.

Lui Paolo Repetti și echipei de la Einaudi, care au crezut din capul locului în această poveste.

Lui Severino Cesari, care m-a încurajat când cartea era abia în fașă.

Lui Francesco Colombo și Laurei Ceccacci, pentru sfaturile lor foarte prețioase.

Lui Flavio Insinna, care e Lucio așa cum mi-l imaginam eu. Dacă vi l-ați imaginat ca un Brad Pitt, luați lectura de la cap și gândiți-vă la Flavio.

Lui Neri Parenti, care m-a învățat arta de a-i face pe alții să surâdă.

Lui Giorgio Faletti, omul cel mai talentat pe care îl cunosc.

Chiarei Della Longa, pentru ideea cu *Micul prinț*.

Elenei Bucaccio, care mi-a povestit că face pe pisica atunci când vrea să încheie o ceartă.

Lui Maurizio Uzzeo și Michele Astori, pentru sugestiile lor fundamentale.

Lui Robert Louis Stevenson și Carlo Collodi, pentru imaginația lor.

Tuturor celor care m-au suportat în aceste luni dedicate scrisului. Iertare.